EMOR

Eesti Teadusbaromeeter 2026

Sisukord

1 Teadushuvi ja avatus teadusele

2 Usaldus teaduse ja institutsioonide vastu

3 Teaduse ja tehnoloogia kasu ning riskid

4 Teadusinfo ja infokeskkond

5 Kokkupuude teadustegevusega

6 Teaduspõhine otsustamine ja teaduse ühiskondlik roll

7 Eesti Teadusbaromeetri indeksid

8 Soovitused edaspidiseks

9 Lisad

EMOR

Sissejuhatus

Andmestunud ühiskonnas jõuab teadusinfo inimesteni üha erinevamate kanalite kaudu. Tehisintellekt on lisandunud nii info otsimise kui ka selle vahendamise võimaluste hulka. Seetõttu on järjest olulisem, et usaldusväärne teaduspõhine teave oleks lihtsalt leitav ja arusaadav ning inimestel oleks oskus hinnata selle päritolu ja usaldusväärsust. See eeldab teadlastelt ja teistelt teadusvaldkonnas tegutsejatelt teadlikku suhtlust: eri sihtrühmadeni jõudmiseks tuleb valida neile sobivad kanalid, vormid ja selgitusviisid.

Teaduse ja ühiskonna suhte järjepidevaks jälgimiseks töötati **2020. aastal Eesti Teadusagentuuri ja Tartu Ülikooli koostöös välja Eesti Teadusbaromeetri metoodika***. Tegemist on Eestile kohandatud seireuuringuga, mis mõõdab elanike huvi teaduse vastu, kokkupuudet teaduse ja teadusinfoga, usaldust teadlaste vastu ning hinnanguid teaduse ühiskondlikule rollile. Esimesele, 2020. aasta uuringule järgnes teine uuringulaine 2023. aastal. Korduvad mõõtmised võimaldavad näha, kuidas hoiakud ja kokkupuuted ajas muutuvad. See annab teaduskommunikatsiooni ja teaduspoliitika kujundamiseks vajalikku tagasisidet.

Eesti Teadusbaromeetri 2026. aasta uuring on kolmas uuringulaine. **Eesti Teadusagentuuri lähteülesande kohaselt oli selle eesmärk mõõta Eesti elanike praegusi hoiakuid ja kokkupuuteid teadusega ning võrrelda tulemusi 2020. ja 2023. aastaga.** Ülesanne hõlmas varasemate uuringulainete andmete ühtlustamist ja ühendamist, võrreldavate aegridade loomist ning tulemuste tõlgendamist laiemas ühiskondlikus ja rahvusvahelises kontekstis. Samuti tuli täiendada küsimustikku uute teemadega, säilitades põhiküsimuste võrreldavuse, ning koostada järeldused ja soovitused nii teaduskommunikaatoritele kui ka järgmiste uuringulainete tegijatele.

Nende eesmärkide täitmiseks tehti projekti käigus järgmist:

1) Koostöös Eesti Teadusagentuuriga täiendati varasemat küsimustikku. Uued küsimused käsitlesid muu hulgas tehisintellekti kaudu saadavat teadusinfot ja selle usaldusväärsust, teaduspõhist otsustamist ning teaduse rolli julgeoleku tagamisel.

2) Juulis 2026 küsitleti 1017 vähemalt 16-aastast Eesti elanikku telefoni- ja veebiküsitluse teel. Küsimustik oli kättesaadav eesti, vene ja inglise keeles.

3) Ühtlustati ja ühendati 2020., 2023. ja 2026. aasta andmed ning kaaluti kõigi kolme uuringulaine tulemused sama loogika alusel, et parandada nende võrreldavust. Tulemuste tõlgendamisel arvestati ka uuringulainete erinevaid andmekogumise meetodeid.

4) Analüüsiti muutusi ajas ja erinevusi elanikkonnarühmade vahel. Eesti tulemusi asetati rahvusvahelisse konteksti, kasutades muu hulgas eurobaromeetri andmeid. Lisaks vaadati Soome, Rootsi, Saksamaa ja Suurbritannia teadusbaromeetri uuringu tulemusi.

5) Koostati uuringuaruanne, metoodikaraport, edasiseks kasutamiseks korrastatud andmestik ning visuaalsed materjalid tulemuste tutvustamiseks.

Emori uuringumeeskond tänab Eesti Teadusagentuuri töötajaid sisuka koostöö ja konstruktiivsete tähelepanekute eest kogu projekti vältel. Eraldi täname oma kontaktisikuid Keit Mõisavaldi ja Hanna Kreed, kelle panus oli oluline materjalide ettevalmistamisel ja uuringu valmimisel.

EMOR

**Ainsaar, M., Himma-Kadakas, M., Themas, A., Kõuts, R., Espenberg, S. (2020) Eesti Teadusbaromeeter (ETb). Tartu: Tartu Ülikool, Eesti Teadusagentuur.*

Põhitulemuste kokkuvõte

Eesti elanike suhtumine teadusesse on valdavalt positiivne: teadust peetakse vajalikuks, teadlasi usaldatakse ning teaduslikke teadmisi soovitakse otsuste tegemisel rohkem arvestada. Teadushuvi ja teadlaste usaldamine on püsinud uuringulainete võrdluses stabiilsena. Samal ajal saadakse teadusinfot vähematest kanalitest kui varem. Seega väärib teaduse toetamise kõrval tähelepanu see, kuidas teadusinfo eri elanikkonnarühmadeni jõuab ja millised on võimalused teadustegevuses osaleda.

Eesti Teadusbaromeetri kolmandas uuringulaines küsitleti 8.-30. juulil 2026 telefoni- ja veebiküsitluse teel 1017 vähemalt 16-aastast Eesti elanikku. Tulemusi võrreldi 2020. ja 2023. aasta uuringutega. Kõigi kolme uuringulaine andmed kaaluti ühtsetel alustel uuesti, kuid ajaliste muutuste tõlgendamisel tuleb arvestada küsitlusviiside erinevusega: 2020. aastal kasutati telefoniküsitlust, 2023. aastal veebiküsitlust ning 2026. aastal mõlemat meetodit.

- **Teadusest on huvitatud ligi kaks kolmandikku elanikest ning teadushuvi on püsinud stabiilsena.** Teadusest on väga või pigem huvitatud 63% elanikest, sealhulgas väga huvitatud 23%. Sama suur oli huvitatute osakaal 2023. aastal ning 2020. aastal oli see 61%. Teadusest mittehuvitatute osakaal on aga võrreldes 2023. aastaga statistiliselt oluliselt kasvanud 8%-lt 14%-le, samal ajal on vähenenud vahepealse hinnangu andjate osakaal. Teadushuvi on suurem meeste, 16–24-aastaste ja kõrgharidusega inimeste seas: vastavalt 71%, 72% ja 76%. Vastamiskeele ja asulatüübi järgi olulisi erinevusi ei ilmne.

- **Teadlaste usaldamine on kõrge, kuid nende töö ühiskondlikku eesmärki hinnatakse ettevaatlikumalt.** Teadlasi usaldab 73% elanikest ning see näitaja ei ole võrreldes 2023. aastaga muutunud. Teadlasi ei usalda 5% inimesi. Teadlasi peetakse valdavalt oma ala ekspertideks (81%), üle poole elanikest nõustub, et nad teevad uuringuid ühiskonna huvides (57%). Veidi rohkem ehk 61% usub, et rahastajad mõjutavad tugevalt teadlaste uurimistöö tulemusi. Teadlasi usaldavad keskmisest sagedamini 16–24-aastased (84%) ja kõrgharidusega inimesed (79%), harvemini vähemalt 65-aastased (67%) ja põhiharidusega inimesed (60%). Eesti ja vene keeles vastanute usaldus teadlaste vastu statistiliselt oluliselt ei erine.

- **Teaduse ja tehnoloogia arengus nähakse jätkuvalt laialdast kasu.** Teaduse areng on viimase 10–20 aasta jooksul muutnud inimeste elu palju või pigem paremaks 77% elanike hinnangul ning tehnoloogia areng 80% hinnangul. Mõlemad näitajad on madalamad kui 2020. aastal, kuid võrreldes 2023. aastaga ei ole koondhinnangud statistiliselt oluliselt muutunud. Kõigi uuritud teadusvaldkondade ühiskondlikku kasu hinnatakse kõrgelt: kõige enam arstiteaduse (96%) ja tehnoloogiateaduste (94%) puhul, kuid ka sotsiaal- ja humanitaarteadusi peab kasulikuks neli elanikku viiest. Teaduse olulisust tunnustatakse ka julgeoleku valdkonnas: 75% peab selle rolli Eesti julgeoleku tagamisel väga või pigem oluliseks.

- **Teadusinfo peamised allikad on ajakirjandus ja internet, kuid televisiooni ning raadio kaudu saadakse infot varasemast vähem.** Trükimeediast ja internetiväljaannetest saab palju või pigem palju teadusinfot 63% elanikest, muudest internetiallikatest 55%, televisioonist 45% ning sotsiaalmeediast 42%. Võrreldes 2023. aastaga on statistiliselt oluliselt vähenenud televisioonist teadusinfot saavate elanike osakaal (55%-lt 45%-le); raadio või taskuhäälingute puhul on näitaja langenud 44%-lt 36%-le. Infokanalite kasutamine erineb vanuse järgi: nooremate on olulisemad sotsiaalmeedia ning kool ja koolitused, vanematele televisioon ja raadio. Meedias leiduvat teadusinfot peab piisavaks 23%, mida on oluliselt rohkem kui 2023. aastal (14%), kuid endiselt peab 35% infot ebapiisavaks.

- **Tehisintellekt on kujunenud arvestatavaks teadusinfo allikaks, kuid selle vahendatud infot usaldatakse ettevaatlikult.** Tehisintellektilt saab palju või pigem palju teadusinfot kolmandik elanikest (34%), kõige sagedamini 25–34-aastased (51%) ja kõrgharidusega inimesed (43%). Tehisintellekti vahendatud teaduspõhist infot usaldab ligikaudu viiendik elanikest, 31% ei usalda ning 37% jääb vahepealsele seisukohale. Kolm inimest neljast peavad teaduspõhise info eristamist valeinfost keeruliseks. Kuigi 81% mõtleb enda hinnangul teadusinfot kohates allika usaldusväärsusele, viitavad tulemused vajadusele toetada usaldusväärse info äratundmist ja selgitada teaduslike järelduste kujunemist.

EMOR

Põhitulemuste kokkuvõte

- **Mitme teaduskanali ja -sündmusega puutub kokku vähem inimesi kui varasemates uuringulainetes.** Telesaade „Rakett 69“ on jõudnud kõige rohkemate elanikeni: 56% on sellega kokku puutunud. Järgnevad Postimehe teadusrubriik (35%), ERRi Novaator (32%) ja Delfi Forte (30%). Delfi Forte puhul on kokkupuude vähenenud 41%-lt 2023. aastal 30%-le 2026. aastal, Teadlaste Öö festivali puhul 17%-lt 10%-le. Teadusega seotud tegevuste, sündmuste või kanalitega kokku puutunud inimesed usaldavad teadlasi sagedamini kui kokkupuuteta inimesed (78% *vs*. 59%) ning soovivad sagedamini teadlaste tööle kaasa aidata (57% *vs.* 43%).

- **Toetus teaduse rahastamisele ja teaduspõhisele otsustamisele on laiem kui isiklik valmisolek teadusesse panustada.** Teadusuuringuid ka ilma kohese otsese kasuta peab vajalikuks 84% elanikest, suuremat riiklikku toetust pooldab 80% ning poliitikute suuremat tähelepanu teadlaste seisukohtadele ootab 77%. Teadlaste tööle soovib ise kaasa aidata 53%, kõige sagedamini 25–34-aastased (72%) ja kõrgharidusega inimesed (67%). Teaduspõhisust toetatakse ka keeruliste poliitiliste valikute puhul: 72% leiab, et valitsus peaks uue teadusliku teadmise põhjal vajadusel oma varasemaid seisukohti muutma, ning 67% toetab teaduslikust teadmisest lähtumist ka avalikkuses ebapopulaarsete otsuste korral. Toetus on väiksem, kui otsus kahjustab mõne majandusharu lühiajalisi huve (54%).

- **Teaduskommunikatsioonis vajavad eraldi tähelepanu vanemad ja vene keeles vastanud elanikud ning madalama haridusega inimesed.** Kõrgharidusega inimestel on üldiselt suurem teadushuvi, usaldus, kokkupuude teadusinfoga ja valmisolek osaleda. Vähemalt 65-aastaste seas on madalamad just teadushuvi ja kaasatuse ning teadusinfoga kokkupuute näitajad. Vene keeles vastanute teadushuvi ja teadlaste usaldamine ei erine oluliselt eestikeelsete vastajate omast, kuid nende seas peetakse teadusinfo hulka sagedamini ebapiisavaks (48% *vs.* 29%) ning kokkupuude mitme Eesti teadussaate ja -kanaliga on palju väiksem. Seetõttu on oluline pakkuda teadusinfot eri sihtrühmadele sobivas keeles, kanalites ja vormis.

- **Rahvusvahelises vaates on Eesti elanike suhtumine teadusesse valdavalt toetav ning teadushuvi püsib stabiilsena.** Ka Soome, Saksamaa ja Suurbritannia uuringutes tunnustatakse teaduse ühiskondlikku kasu, kuid teaduse üldine väärtustamine ei tähenda alati aktiivset teadusinfo otsimist või isiklikku osalemist. Soomes leiab 78% elanikest, et poliitilised otsused peaksid põhinema teadusel ja uurimistulemustel. Eestis ootab 77%, et poliitikud kuulaksid teadlasi rohkem. Suurbritannias toetab 64% elanikest teadmisi edendavate teadusuuringute riiklikku rahastamist ka ilma nende kohese kasuta; Eestis peab selliseid uuringuid vajalikuks 84%. Need tulemused käsitlevad sarnaseid hoiakuid, kuid ei mõõda neid täpselt ühtemoodi. Seetõttu annavad rahvusvahelised uuringud Eesti tulemustele laiema tausta, kuid küsimuste, vastusskaalade ja küsitlusviiside erinevuse tõttu ei saa riike otseselt järjestada.

- **Koondindeksid näitavad samuti, et teadust väärtustatakse ja usaldatakse kõrgemal määral, tegelik kokkupuude teadusinfoga on aga mõnevõrra madalam.** Skaalal 0–100 on teaduspõhisuse hoiakute indeks 76,9, teaduse usalduse indeks 75,6 ja teaduse olulisuse indeks 74,1 punkti. Teadushuvi ja kaasatuse indeks on 63,3 ning teadusinfoga kokkupuute indeks 41,2 punkti. Viimane on langenud viie punkti võrra 2020. aasta 46,2 punktilt. Pearsoni korrelatsioonanalüüsi järgi on teaduse oluliseks pidamine, usaldamine ja teaduspõhised hoiakud omavahel tugevalt seotud (r=0,46-0,48). **Tulemused osutavad vajadusele hoida teadus avalikus ruumis nähtavana, selgitada selle ühiskondlikku kasu ning pakkuda inimestele arusaadavaid ja jõukohaseid võimalusi teaduses kaasa lüüa.**

Executive summary

Estonian residents have a mainly positive attitude towards science: they consider science necessary, trust scientists and want scientific knowledge to play a greater role in decision-making. Interest in science and trust in scientists have remained stable across the survey waves. At the same time, people receive less science information from several sources, and fewer have encountered a number of science programmes, media sections and events. Alongside public support for science, attention should therefore be paid to how science information reaches different population groups and what opportunities people have to participate in scientific activities.

The third wave of the Estonian Science Barometer surveyed 1017 Estonian residents aged 16 and over through telephone and online interviews between 8 and 30 July 2026. The results were compared with those from 2020 and 2023. Data from all three waves were reweighted using a common approach. However, changes over time must be interpreted with the different survey methods in mind: telephone interviews were used in 2020, an online survey in 2023, and both methods in 2026.

- **Nearly two-thirds of residents are interested in science, and overall interest has remained stable.** A total of 63% are very or fairly interested in science, including 23% who are very interested. The share was also 63% in 2023 and 61% in 2020. However, the share of residents who are not interested in science has increased significantly from 8% in 2023 to 14% in 2026, while fewer people give a neutral response. Interest is higher among men (71%), people aged 16–24 (72%) and those with higher education (76%). There are no statistically significant differences by survey language or between urban and rural residents.

- **Trust in scientists is high, but views on whether their work serves society are more cautious.** Scientists are trusted by 73% of residents, unchanged from 2023. Only 5% do not trust them. Most residents consider scientists experts in their field (81%), but fewer agree that scientists conduct research in the interests of society (57%). In addition, 61% believe that funders strongly influence scientists' research findings. Trust is above average among people aged 16–24 (84%) and those with higher education (79%), and below average among people aged 65 and over (67%) and those with basic education (60%). Trust in scientists does not differ significantly between respondents who completed the survey in Estonian and Russian.

- **The development of science and technology is still widely seen as beneficial.** According to 77% of residents, scientific development over the past 10–20 years has made people's lives much or somewhat better. For technological development, the figure is 80%. Both figures are lower than in 2020, but neither has changed significantly compared with 2023. All the scientific fields covered by the survey are considered useful to society. Medical science (96%) and technological sciences (94%) receive the highest ratings, while around four in five residents also consider social sciences and humanities useful. Science is also valued for its contribution to security: 75% consider its role in ensuring Estonia's security very or fairly important.

- **The press and the internet are the main sources of science information, while television and radio provide less information than before.** A total of 63% receive a lot or quite a lot of science information from print and online publications, 55% from other internet sources, 45% from television and 42% from social media. The share receiving science information from television has fallen significantly from 55% in 2023 to 45% in 2026. For radio or podcasts, the figure has fallen from 44% to 36%. The sources used vary by age: social media, schools and training courses are more important for younger people, while television and radio are more important for older people. Although 23% consider the amount of science information in the media sufficient, significantly more than in 2023 (14%), 35% still consider it insufficient.

- **Artificial intelligence has become a notable source of science information, but people are cautious about trusting the information it provides.** A total of 34% receive a lot or quite a lot of science information from AI, particularly people aged 25–34 (51%) and those with higher education (43%). Around one-fifth trust science-based information provided through AI, 31% do not trust it and 37% give a neutral response. More broadly, 75% agree that it is difficult for people to distinguish science-based information from false information. Although 81% say they consider the reliability of the source when encountering science information, the results suggest a need to help people recognise reliable information and understand how scientific conclusions are reached.

Executive summary

- **Fewer people have encountered several science media channels and events than in previous survey waves.** "Rakett 69" has the widest reach, with 56% of residents reporting contact with the programme. It is followed by Postimees' science section (35%), ERR's Novaator portal (32%) and Delfi's "Forte" (30%). Contact with "Forte" has fallen from 41% in 2023 to 30% in 2026, and contact with the Researchers' Night festival from 17% to 10%. People who have encountered science-related activities, events or media channels are more likely to trust scientists than those who have not (78% versus 59%). They are also more willing to contribute to scientists' work (57% versus 43%). However, these associations do not show that contact itself causes greater trust or willingness to participate.

- **Support for science funding and science-based decision-making is more widespread than personal willingness to contribute to science.** Research is considered necessary even without immediate direct benefits by 84% of residents. Greater government support for research is supported by 80%, and 77% want politicians to listen more to scientists. A total of 53% would like to contribute to scientists' work, particularly people aged 25–34 (72%) and those with higher education (67%). Science-based decision-making is also supported in difficult political situations: 72% believe that the government should change its previous position when necessary in response to new scientific knowledge, and 67% support using scientific knowledge even when decisions are unpopular with the public. Support is lower when a decision would harm the short-term interests of an industry (54%).

- **Science communication needs to give particular attention to older people, Russian-language respondents and people with lower levels of education.** People with higher education generally show greater interest in science, higher trust, more contact with science information and greater willingness to participate. People aged 65 and over have particularly low scores for interest and engagement, and for exposure to science information. Interest in science and trust in scientists do not differ significantly between Estonian- and Russian-language respondents. However, Russian-language respondents are more likely to consider the amount of science information insufficient (48% versus 29%) and have less contact with several Estonian science programmes and media channels. It is therefore important to provide science information in languages, channels and formats that suit different audiences.

- **In the international context, Estonian residents' attitudes towards science are mainly supportive, and interest in science has remained stable.** Studies in Finland, Germany and the United Kingdom also show that people recognise the social benefits of science. However, valuing science does not always mean actively seeking science information or personally participating in research. In Finland, 78% believe that political decisions should be based on science and research evidence, while in Estonia, 77% want politicians to listen more to scientists. In the United Kingdom, 64% support government funding for research that advances knowledge even without immediate benefits. In Estonia, 84% consider such research necessary. These findings concern similar attitudes but do not measure them in exactly the same way. International studies therefore provide a broader context for Estonia's results, but differences in questions, response scales and survey methods prevent a direct ranking of countries.

- **The combined indices show stronger results for valuing and trusting science than for exposure to science information.** On a scale from 0 to 100, the index of science-based attitudes is 76.9, the science trust index is 75.6 and the science importance index is 74.1. The science interest and engagement index is 63.3, while the science information exposure index is 41.2. The latter has fallen from 46.2 in 2020. Pearson's correlation analysis shows moderate associations between valuing science, trusting science and holding science-based attitudes (r=0.46–0.48). The findings point to a need to maintain the visibility of science, explain its benefits to society and offer clear and accessible opportunities for people to take part in science.

Metoodika 1

Uuringu eesmärk

Eesti Teadusbaromeeter (ETb) on pikaajaline seireuuring, mille eesmärk on anda ülevaade Eesti elanike hoiakutest teaduse ja teadlaste suhtes ning inimeste kokkupuudetest teaduse ja teadusinfoga. Uuring võimaldab jälgida elanike huvi teaduse vastu, hinnanguid teaduse ühiskondlikule rollile ja kasulikkusele, usaldust teaduse ja teadlaste vastu ning teadusinfo kasutamist.

Eesti Teadusbaromeetri metoodika töötati välja 2020. aastal Eestile kohandatud seirevahendina, tuginedes osaliselt teiste riikide sarnaste teadusbaromeetrite kogemusele. Uuringu tulemused annavad sisendit teaduspoliitika ja teaduskommunikatsiooni kujundamiseks ning võimaldavad hinnata, kuidas teaduse positsioon ja elanike suhtumine teadusesse ajas muutuvad.

2026. aasta uuring on Eesti Teadusbaromeetri **kolmas uuringulaine**. Esimene uuring viidi läbi 2020. ning teine 2023. aastal. Seireuuringu väärtus seisneb seejuures eelkõige uuringulainete järjepidevuses: korduvad mõõtmised võimaldavad lisaks hetkeolukorra kirjeldamisele hinnata hoiakute muutumist ajas ning eristada püsivamaid suundumusi üksikute uuringuaastate kõikumistest. 2023. aasta uuringus lähtuti tulemuste võrreldavuse tagamiseks võimalikult suures ulatuses 2020. aasta uuringu ülesehitusest ja küsimustikust.

Valim ja küsitlustöö

Uuringu sihtrühmaks olid **Eesti Vabariigi 16-aastased ja vanemad alalised elanikud**. Uuringu planeeritud valimi suurus oli **1000 vastajat**, tegelikuks valimiks kujunes **1017 vastajat**. Küsitlustöö toimus ajavahemikus 8.–30. juuli 2026. Uuring viidi läbi **kombineeritud andmekogumismeetodil: 750 intervjuud tehti telefoniintervjuudena (CATI) ning 267 vastust koguti veebiküsitluse (CAWI) teel**. Andmekogumise kavandamisel lähtuti põhimõttest, et ligikaudu 75% intervjuudest tehakse CATI- ja 25% CAWI-meetodil, lõplikud propotsioonid valimist olid vastavalt 73,7% ja 26,3%. Kombineeritud meetodi kasutamise eesmärk oli ühelt poolt säilitada võimalikult hea võrreldavus varasemate uuringulainetega ning teisalt tagada erinevate elanikkonnarühmade katvust.

Küsitlusstatistika

Telefoniküsitlusel kasutati vastajate leidmiseks **Emori vastajapaneeli ning juhuslikult genereeritud mobiiltelefoninumbreid**. Valimibaasis kasutati kokku **8504 telefoninumbrit**, millest helistasime **7585 numbrile**, kusjuures:

- 750 juhul viidi intervjuu läbi;
- 1977 juhul sihtrühma esindaja keeldus intervjuust;
- 181 juhul ei kuulunud inimene sihtrühma;
- 81 juhul ei olnud inimene küsitlusperioodil kättesaadav;
- 1871 telefoninumbri omanikku ei võtnud telefonikõnet vastu;
- 2723 juhul intervjuud ei toimunud, kuna vastav kvoot oli juba täis;
- 2 intervjuud katkestati.

Telefoniküsitluse läbiviimises osales **22 intervjueerijat** ning vastajatega kontakti saamiseks tehti kokku **4293 korduvkõnet**. Telefoniintervjuu keskmiseks kestuseks kujunes **17,2 minutit** ning veebiküsitluse mediaankestuseks **12,7 minutit**. Kõiki andmekogumiskanaleid arvestades oli intervjuu keskmine kestus **13,1 minutit**.

EMOR

Metoodika 2

Andmekogumine ja analüüs

2026.aasta uuringus kasutati kombineeritud **CATI + CAWI** andmekogumist. Telefoniintervjuud moodustasid uuringu põhiosa ning veebiküsitlust kasutati täiendava kanalina, et parandada nende elanikkonnarühmade kaasatust, keda on telefoni teel keerulisem kätte saada (siin uuringus noorte kaasamiseks). Metoodika valikul arvestati Eesti Teadusbaromeetri varasemate uuringulainetega: 2020. aasta uuring viidi läbi telefoniintervjuudena, 2023. aasta uuring aga veebiküsitlusena.

Erineva andmekogumismeetodi tõttu tuleb uuringulainete võrdlemisel arvestada võimaliku **meetodiefektiga** ehk sellega, et osa erinevustest aastate vahel võib tuleneda vastamisviisist, mitte üksnes elanike hoiakute tegelikust muutumisest.

Aruandes esitatakse tulemused valdavalt protsentjaotustena ning võrreldakse tulemusi erinevate sotsiaaldemograafiliste rühmade vahel. Statistiliselt oluliste erinevuste väljatoomisel lähtutakse **95% usaldusnivoost**. Tekstis kasutatud väljendid „keskmisest enam“, „keskmisest sagedamini“ või „keskmisest vähem“ jne tähistavad statistiliselt olulist erinevust võrreldes ülejäänud vastajatega.

Tulemuste analüüsimisel on oluline koht **2020., 2023. ja 2026. aastate võrdlusel**. Aegridade kõrval vaadeldakse erinevusi elanikkonnarühmade vahel, et tuua esile, millistes rühmades on teadusega seotud hoiakud ja käitumismustrid keskmisest erinevad ning millistes rühmades on toimunud suuremad muutused.

Andmete kaalumine

2020., 2023. ja 2026. aastate tulemuste võrreldavuse tagamiseks **kaaluti kõigi kolme uuringulaine andmed käesoleva analüüsi jaoks uuesti**, lähtudes iga uuringuaasta Eesti elanikkonna sotsiaaldemograafilisest struktuurist. Kaalumisalused põhinesid **Statistikaameti** vastava aasta **andmetel**.

Kõigi kolme uuringulaine puhul rakendati ühtset kaalumisloogikat. Kaalumisel arvestati **vanuse, soo ja rahvuse jaotust ning asulatüüpi ristlõikes kuue Eesti piirkonnaga**, samuti **haridustaset kolmes rühmas**. Kaalumisega korrigeeriti valimite struktuurist tulenevaid kõrvalekaldeid, et iga uuringulaine tulemused vastaksid võimalikult hästi vastava aasta Eesti elanikkonna struktuurile.

Varasemate uuringulainete andmete ümberkaalumine ühtsetel alustel parandab **2020., 2023. ja 2026. aasta tulemuste omavahelist võrreldavust** ning vähendab valimite erinevast sotsiaaldemograafilisest koosseisust tulenevat mõju aastatevahelistele erinevustele. Seetõttu võivad käesolevas aruandes esitatud 2020. ja 2023. aasta tulemused mõnevõrra erineda varasemates Teadusbaromeetri aruannetes avaldatud näitajatest.

Tulemuste ajalisel võrdlemisel tuleb siiski arvestada, et kaalumine ei kõrvalda erinevatest **andmekogumise meetoditest** tuleneda võivat mõju vastustele. Seetõttu tõlgendatakse aastatevahelisi muutusi lisaks statistilisele olulisusele ka uuringulainete metoodilist konteksti arvestades.

Uuringu tellija

Uuringu tellija on **SA Eesti Teadusagentuur** ning uuringu viis läbi **AS Emor**.

Uuringu tulemused on mõeldud kasutamiseks teaduspoliitika ja teaduskommunikatsiooni kujundamisel ning Eesti elanike teadusega seotud hoiakute pikaajalisel seirel. Teadusbaromeetri korduv läbiviimine võimaldab hinnata nii teaduse positsiooni Eesti ühiskonnas tervikuna kui ka tuvastada elanikkonnarühmi ja teemasid, mille puhul on toimunud olulisemad muutused.

Planeeritud ja tegelik valim

Tabel 1. Planeeritud ja tegelik valim piirkonna järgi

Piirkond	Planeeritud arv	Planeeritud osakaal	Tegelik arv	Tegelik osakaal
Tallinn	337	33,7%	342	33,6%
Põhja-Eesti	178	17,8%	173	17,0%
Lääne-Eesti	109	10,9%	122	12,0%
Tartu piirkond	138	13,8%	140	13,8%
Lõuna-Eesti	96	9,6%	94	9,2%
Virumaa	142	14,2%	146	14,4%
Kokku	**1000**	**100%**	**1017**	**100%**

Tabel 2. Planeeritud ja tegelik valim rahvuse ja hariduse järgi

Tunnus	Planeeritud arv	Planeeritud osakaal	Tegelik arv	Tegelik osakaal
Rahvus				
Eestlane	668	66,8%	691	67,9%
Muu rahvus	332	33,2%	326	32,1%
Kokku	**1000**	**100,0%**	**1017**	**100,0%**
Haridus				
I haridustase (põhiharidus)	183	18,3%	127	12,5%
II haridustase (keskharidus)	512	51,2%	556	54,7%
III haridustase (kõrgharidus)	305	30,5%	334	32,8%
Kokku	**1000**	**100%**	**1017**	**100%**

EMOR

Planeeritud ja tegelik valim

Tabel 3. Planeeritud ja tegelik valim soo ja vanuse järgi

Sugu ja vanus	Planeeritud arv	Planeeritud osakaal	Tegelik arv	Tegelik osakaal
16–24-aastased mehed	59	5,9%	51	5,0%
25–34-aastased mehed	70	7,0%	67	6,6%
35–49-aastased mehed	137	13,7%	141	13,9%
50–64-aastased mehed	111	11,1%	117	11,5%
65–74-aastased mehed	55	5,5%	60	5,9%
75+ mehed	35	3,5%	34	3,3%
16–24-aastased naised	56	5,6%	45	4,4%
25–34-aastased naised	66	6,6%	75	7,4%
35–49-aastased naised	129	12,9%	131	12,9%
50–64-aastased naised	120	12,0%	131	12,9%
65–74-aastased naised	80	8,0%	84	8,3%
75+ naised	82	8,2%	78	7,7%
Esitatud rühmad kokku	**1000**	**100%**	**1014***	**99,7%***

EMOR

** Soo ja vanuse jaotuses on esitatud 1014 vastajat. Kolm vastajat märkisid oma sooks „muu“ ning seetõttu ei kajastu nad meeste ja naiste vanuserühmades. Koguvalimisse kuuluvad kõik 1017 vastajat.*

Valimi kirjeldus

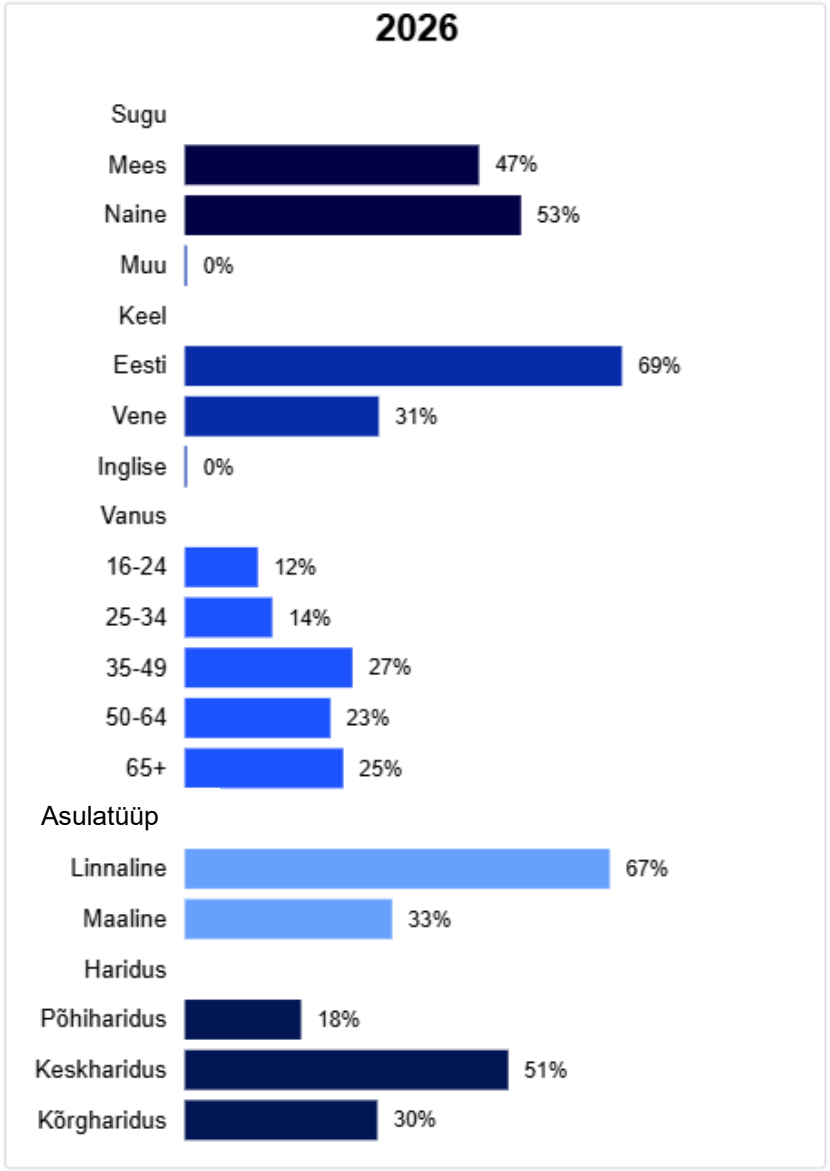

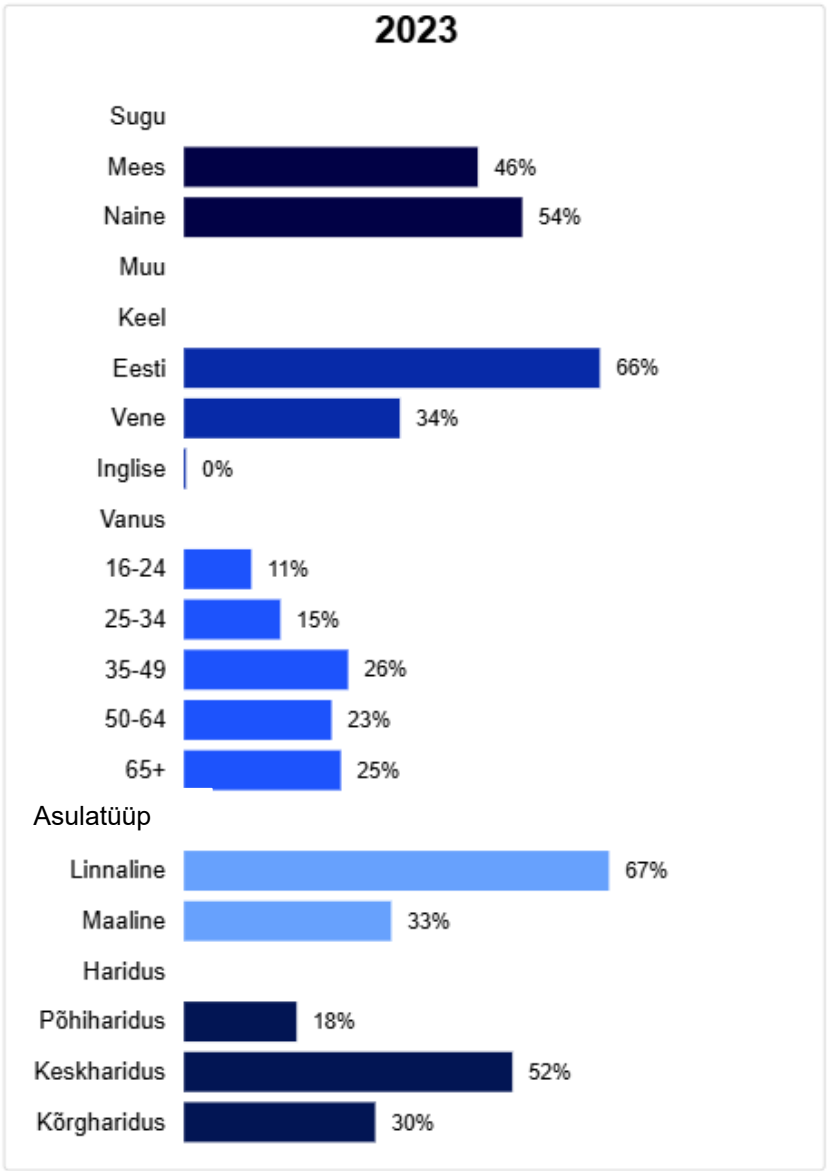

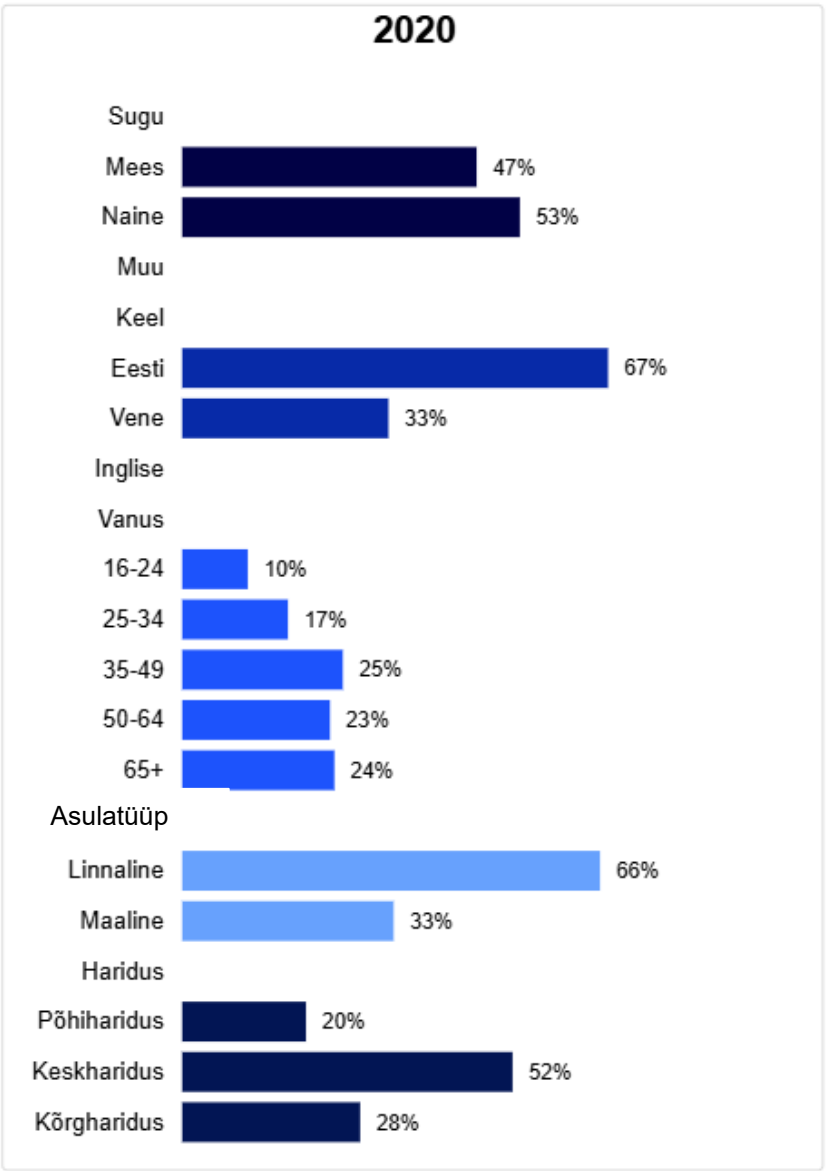

EMOR

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Teadushuvi ja avatus teadusele

1

EMOR

Huvi teaduse vastu

Teadushuvi mõõtmine aitab mõista, milline koht on teadusel inimeste teiste huvide kõrval ja milliste elanikkonnarühmadeni teadusega seotud teemad jõuavad. See annab teaduskommunikatsiooni kavandamiseks olulist teavet: teadusest vähem huvitatud inimeste puhul saab uurida, kas teadus on nende jaoks piisavalt nähtav ja kas seda tutvustatakse neile arusaadaval ning kõnetaval viisil. Teadushuvi jälgimine eri uuringulainetes võimaldab hinnata, kuidas inimeste suhe teadusega ajas muutub. Samuti aitab teadushuvi analüüsimine koos teiste näitajatega mõista, kuidas see on seotud näiteks teadusinfoga kokkupuute, teaduses osalemise ja teadlaste usaldamisega. **Uuringulainete võrdluses selgub, et Eesti elanike kõige enam huvi pakkuvateks valdkondadeks on kultuur, teadus ja tehnoloogia.** Tänavu märkis 63% Eesti elanikest, et on teadusest huvitatud, sealhulgas väga huvitatud on iga neljas (23%) ja pigem huvitatud 40%. Ligi viiendik vastajatest jääb oma hinnangus vahepealsele seisukohale ning 14% ei ole teadusest pigem või üldse huvitatud. Teadushuvi on viimase kuue aasta jooksul püsinud võrdlemisi stabiilsena: teadusest väga või pigem huvitatuid oli 2020. aastal 61% ning nii 2023. aastal sama palju kui tänavu (63%).

Teadus pakub inimestele sama palju huvi kui tehnoloogia (62%), kuid veidi vähem kui kultuur (68%). Spordist on huvitatud iga teine (50%) ja poliitikast 41% elanikest. **Võrreldes 2023. aastaga on statistiliselt oluliselt suurenenud huvi kultuuri (62%-lt 68%-le) ja spordi vastu (42%-lt 50%-le),** samal ajal on vähenenud huvi poliitika vastu (50%-lt 41%-le). Kultuurihuvi kasvu üheks võimalikuks taustateguriks on kultuuriteemade nähtavuse suurenemine avalikus arutelus, sealhulgas palju tähelepanu saanud teatripiletite hinnad ning kultuuriürituste aktiivne külastamine koroonajärgsel ajal. Spordihuvi suurenemisele võis kaasa aidata 2026. aasta taliolümpia ja jalgpalli MMi kajastus ning jooksuklubide buum üle Eesti. Huvi spordi vastu ei piirdu siiski suurvõistlustega. Statistikaameti andmetel on taliolümpiaalade organiseerunud harrastajate arv kümne aastaga kasvanud ning populaarsust on ka kogunud kulturism ja fitness. Lisaks räägitakse üha enam liikumise tähtsusest vaimse tervise hoidmisel. Seda seost on esile toonud ka SA Liikumisharrastuse Kompetentsikeskus. Need asjaolud aitavad tulemusi asetada laiemasse konteksti, ehkki uuring ei võimalda öelda, milline neist huvi kasvu põhjustas.

Huvi teaduse vastu ei ole eelmise uuringulainega võrreldes muutunud (63% mõlemal aastal), samuti on tehnoloogiahuvi püsinud sisuliselt samal tasemel (63% *vs.* 62%).

2026. aasta tulemused näitavad, et huvi teaduse vastu sõltub eelkõige soost, vanusest ja haridusest. **Mehed on teadusest sagedamini huvitatud kui naised** (vastavalt 71% ja 56%). **Vanuserühmade lõikes on teadushuvi kõrgeim 16–24-aastaste seas** (72%), samas kui 65-aastaste ja vanemate seas on teadusest huvitatuid 56%. **Eriti selgelt seostub teadushuvi haridustasemega: kõrgharidusega inimestest on teadusest huvitatud 76%,** võrreldes 58%-ga keskharidusega ja 56%-ga põhiharidusega vastajate seas. Vastamiskeele ja asulatüübi järgi statistiliselt olulisi erinevusi teadushuvis ei ilmne.

Teiste teemade puhul erinevad tulemused sotsiaaldemograafiliste rühmade lõikes mõnevõrra. **Tehnoloogia vastu tunnevad keskmisest enam huvi mehed** (77%), **vene keeles vastanud** (70%), **16–24-aastased** (73%) ja **35–49-aastased** (70%) ning **kõrghariduse omandanud inimesed** (70%). Seevastu naiste (49%) ja 65-aastaste ja vanemate (49%) tehnoloogiahuvi jääb keskmisest madalamaks. **Kultuur huvitab enam naisi** (75%), **vene keeles vastanuid** (78%), **50–64-aastaseid** (76%) ning **kõrgharidusega inimesi** (78%). Keskmisest madalam on kultuurihuvi meeste (60%), 25–34-aastaste (59%), maal elavate (61%) ja põhiharidusega inimeste (56%) seas.

Spordihuvi on keskmisest suurem meeste seas (58%) ning väiksem naiste (44%) ja maal elavate inimeste (41%) hulgas. Poliitikahuvi puhul on erinevused kõige tugevamalt seotud soo, vanuse ja haridusega: **keskmisest enam tunnevad poliitika vastu huvi mehed** (47%), **65-aastased ja vanemad** (51%) ning **kõrgharitud inimesed** (50%), vähem aga naised (35%), 35–49-aastased (29%) ja põhiharidusega inimesed (25%).

Teadushuvi ja teadlaste usaldamine on omavahel seotud. Teadusest huvitatud inimestest usaldab teadlasi 81%, teadusest mittehuvitatutest 58%. Viimaste seas on ka teadlasi mitteusaldavaid inimesi rohkem: 15%, võrreldes ligikaudu 2%-ga teadusest huvitatute seas. Inimestest, kes oma teadushuvi kohta selget seisukohta ei võta, usaldab teadlasi 61%, kuid enam kui veerand (28%) vastab ka usalduse küsimusele „nii ja naa“.

Lisalugemist: 1) https://liigume.ee/uuringud; 2) https://stat.ee/et/uudised/eesti-taliolumpiaalade-harrastajate-kasvu-veavad-jaahoki-iluuisutamine-ja-laskesuusatamine ; 3) https://stat.ee/et/uudised/riigi-suurim-kultuuriuuring-eesti-inimene-lahutab-meelt-peamiselt-kinos-ja-kontserdil-käies; 4) https://kul.ee/uudised/kultuuris-osalemise-uuring-naitab-kultuurielus-osalemise-taastumist-koroonaajast

Rahvusvaheline kontekst: teadushuvi ja avatus teadusele

Eesti elanike teadushuvi on püsinud kolmes uuringulaines sarnasel tasemel. Praeguses aruandes esitatud võrreldavate tulemuste järgi oli teadusest väga või pigem huvitatud 2020. aastal 61%, 2023. aastal 63% ja 2026. aastal samuti 63% elanikest. Rahvusvahelise konteksti analüüsiks vaadeldi Eesti Teadusbaromeetri 2020. aasta raportis käsitletud riikide uuemaid uuringuid. Võrdlusi tuleb tõlgendada ettevaatlikult, sest küsimuste sõnastused, vastusskaalad, sihtrühmad ja küsitlusviisid on erinevad. Samas annavad tulemused üldise tausta rahvusvahelisele olukorrale.

Euroopa Liidus (EL) on huvi teaduslike avastuste ja tehnoloogiliste arengute vastu laialdane. Eurobaromeetri 2021. aasta uuringus oli uutest teaduslikest avastustest ja tehnoloogilistest arengutest huvitatud 82% ELi vastajatest. See näitaja käsitles teadust ja tehnoloogiat koos ning konkreetsemalt uusi avastusi ja arenguid, mistõttu ei saa seda otseselt võrdsustada Eesti üldise teadushuvi näitajaga (Euroopa Komisjon, *Special Eurobarometer 516*, 2021).

Soome ja Saksamaa uuringutes ilmneb Eestiga sarnane teadushuvi seos soo ja haridustasemega. Soome 2022. aasta teadusbaromeetris tundis teaduse ja teadusuuringute vastu huvi 63% vastajatest: meestest 72% ja naistest 56%. Kõrgharidusega vastajate seas oli huvitatuid 83% (Tieteen tiedotus ry, *Science Barometer 2022*). Soome sooline erinevus on seega väga lähedane Eesti 2026. aasta tulemusele, kus teadusest on huvitatud 71% meestest ja 56% naistest.

Saksamaa 2025. aasta teadusbaromeetris tundis teaduse ja teadusuuringute vastu suurt või väga suurt huvi 49% vastajatest ning keskmist huvi 34%. Meeste seas oli suure või väga suure huviga vastajaid 62% ja naiste seas 37%. Kõrge haridustasemega vastajate seas ulatus näitaja 65%-ni. Saksamaa kõrgem haridustase hõlmab ka kõrgkooli astumist võimaldava keskharidusega inimesi, mistõttu pole see täpselt võrreldav Eesti kõrgharidusega rühmaga. Saksamaa tulemuste ajalises võrdluses tuleb arvestada, et 2025. aastal mindi telefoniküsitluselt üle veebipaneelile; samal aastal tehtud telefoniküsitluse võrdlusmõõtmises oli huvitatuid 51% (Wissenschaft im Dialog, *Wissenschaftsbarometer 2025*, lk 17-20).

Ühendkuningriigi tulemused näitavad, et huvi teaduse vastu ei tähenda alati aktiivset teadusinfo otsimist. Uuringus *Public Attitudes to Science 2025* märkis 63% vastajatest, et nad on teadusest huvitatud, kuid ei tee erilisi pingutusi, et end sellega kursis hoida; 2019. aastal oli vastav osakaal 56%. Aktiivselt teadusuudiseid, üritusi või muud teadussisu otsis 2025. aastal iga viies (21%). Nende osakaal, kes tundsid, et teadus ei ole nende jaoks, vähenes 22%-lt 16%-le (Ipsos, British Science Association ja UKRI, *Public Attitudes to Science 2025*).

Riik	Varasem tulemus	Uuem tulemus	Võrreldavuse täpsustus	Allikas
Eesti	2020: 61%	2023: 63%; 2026: 63%	Teadusest väga või pigem huvitatud.	Eesti Teadusbaromeeter 2026, aastate võrdlus
Soome	2019: 70%	2022: 63%	2019. aastal mõõdeti huvi teadusuudiste, saadete ja kirjutiste vastu; 2022. aastal huvi teaduse ja teadusuuringute vastu. Näitajad ei ole otseselt võrreldavad.	Eesti Teadusbaromeeter 2020, joonis 4.4; Science Barometer 2022. (www.tieteentiedotus.fi)
Saksamaa	2019: 59%; 2020: 59%	2024: 53%; 2025: 49%	Suur või väga suur huvi teaduse ja teadusuuringute vastu. 2025. aastal mindi telefoniküsitluselt üle veebipaneelile.	Wissenschaft im Dialog, Wissenschaftsbarometer 2025
Ühend-kuningriik	2019: 56%	2025: 63%	Teadusest huvitatud, kuid ei tee erilisi pingutusi, et end kursis hoida. Lisaks otsis 2025. aastal 21% aktiivselt teadussisu. See erineb teiste riikide üldisest huviskaalast.	Ipsos, British Science Association ja UKRI, Public Attitudes to Science 2025

Huvi erinevate valdkondade vastu

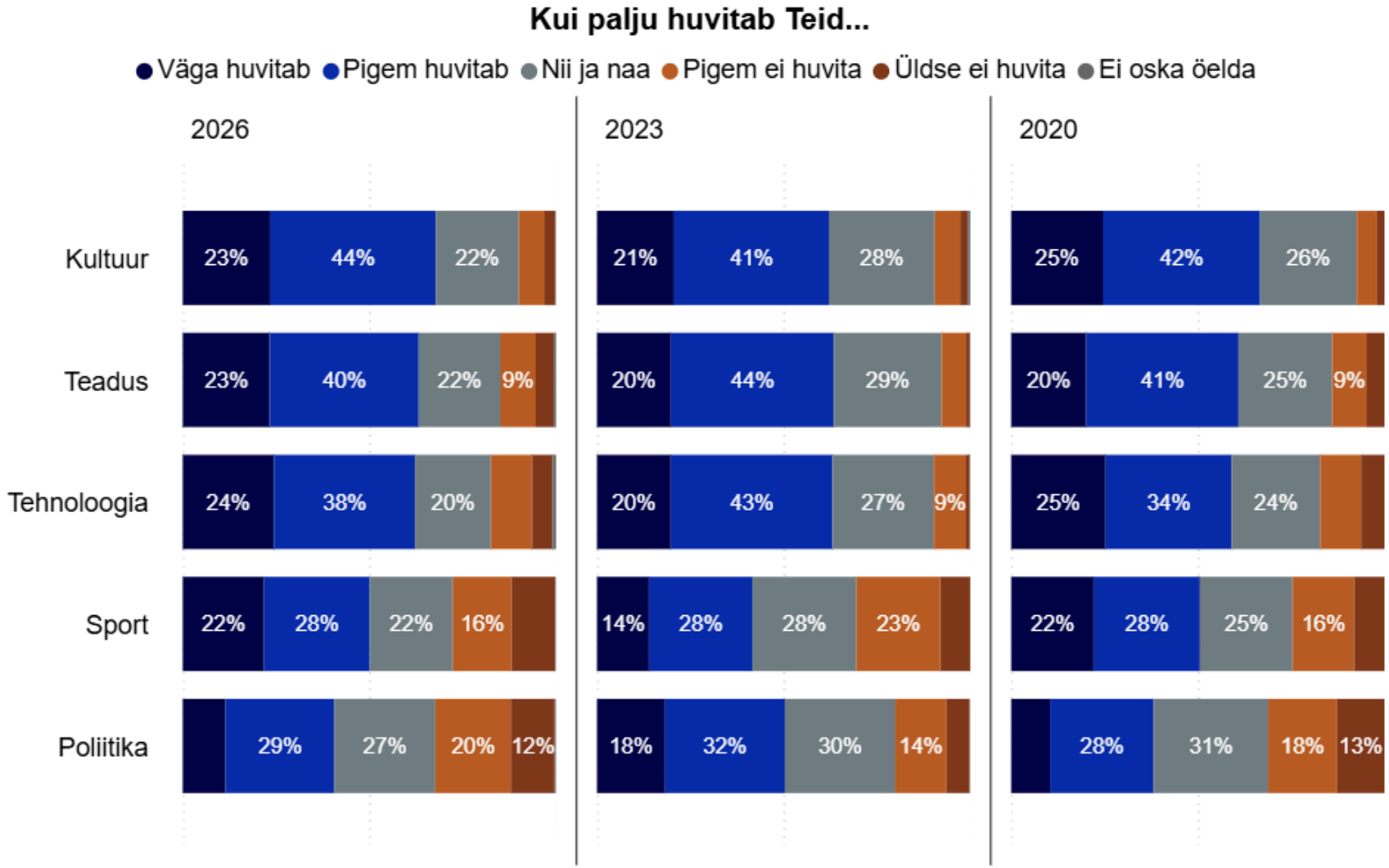

Väga huvitab + Pigem huvitab	2026	2023	2020
Kultuur	68% ↑	62% ↓	67%
Teadus	63%	63%	61%
Tehnoloogia	62%	63% ↑	59%
Sport	50% ↑	42% ↓	51%
Poliitika	41% ↓	50% ↑	38%

Üldse ei huvitab + Pigem ei huvita	2026	2023	2020
Kultuur	10%	9%	7%
Teadus	14% ↑	8% ↓	14%
Tehnoloogia	16% ↑	10% ↓	17%
Sport	27%	30% ↑	25%
Poliitika	32% ↑	20% ↓	31%

***Nool üles** märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning **nool alla** statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on **positiivne** või **negatiivne** arengutrend.*

EMOR

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Teadushuvi ja avatus teadusele: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026

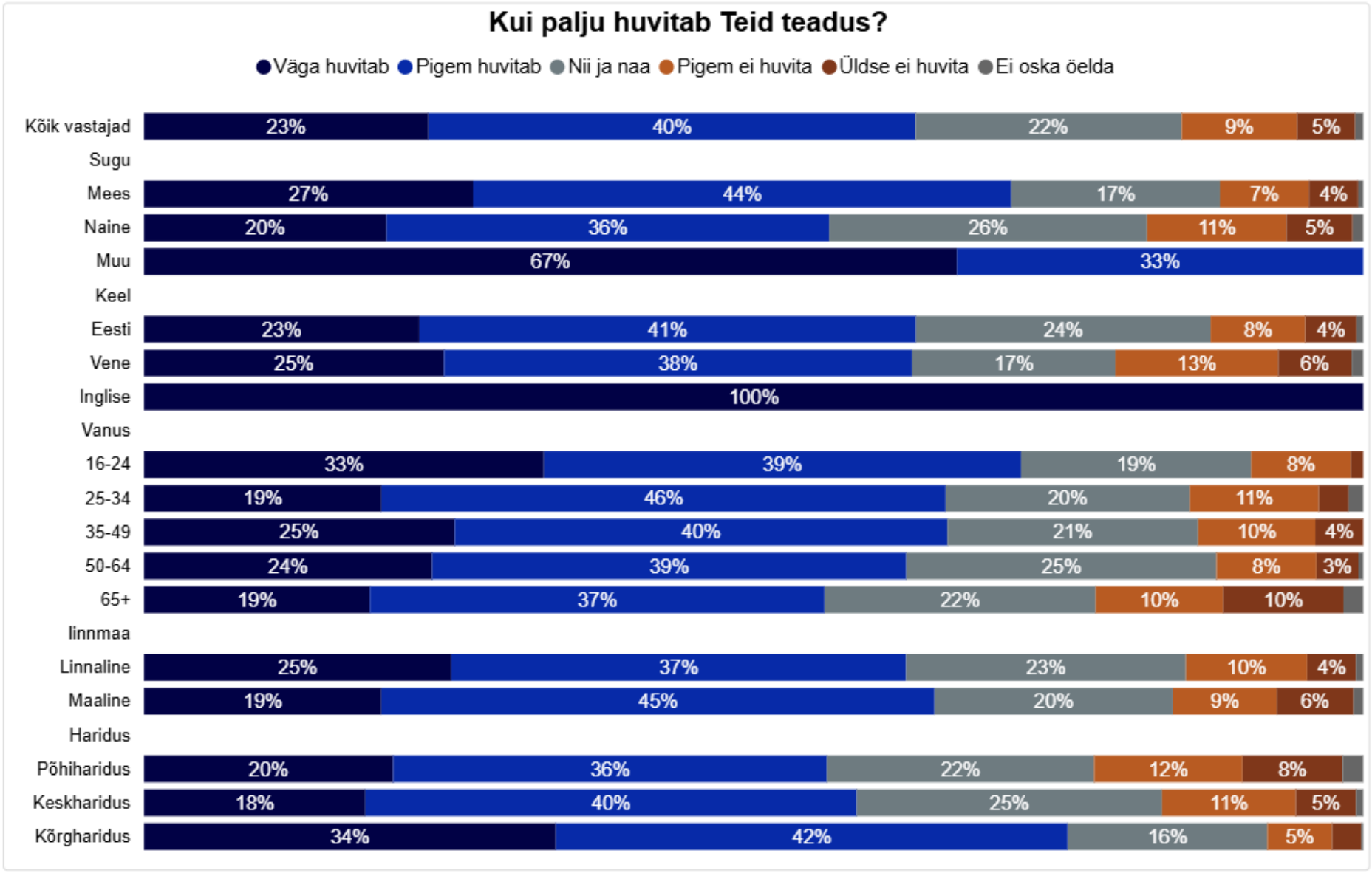

	Väga huvitab	Pigem huvitab	Nii ja naa	Pigem ei huvita	Üldse ei huvita	Ei oska öelda	Väga huvitab + Pigem huvitab	Üldse ei huvita + Pigem ei huvita	Vastanute arv
Kõik vastajad	23%	40%	22%	9%	5%		63%	14%	1017
Sugu									
Mees	27%	44%	17%	7%	4%		71%	11%	470
Naine	20%	36%	26%	11%	5%		56%	17%	544
Muu	67%	33%					100%		3
Keel									
Eesti	23%	41%	24%	8%	4%		63%	12%	711
Vene	25%	38%	17%	13%	6%		63%	19%	304
Inglise	100%						100%		2
Vanus									
16-24	33%	39%	19%	8%			72%	9%	97
25-34	19%	46%	20%	11%			66%	13%	144
35-49	25%	40%	21%	10%	4%		66%	14%	272
50-64	24%	39%	25%	8%	3%		63%	12%	248
65+	19%	37%	22%	10%	10%		56%	20%	256
linnmaa									
Linnaline	25%	37%	23%	10%	4%		63%	14%	728
Maaline	19%	45%	20%	9%	6%		65%	15%	289
Haridus									
Põhiharidus	20%	36%	22%	12%	8%		56%	20%	127
Keskharidus	18%	40%	25%	11%	5%		58%	16%	556
Kõrgharidus	34%	42%	16%	5%			76%	8%	334

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Teadushuvi ja avatus teadusele: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026

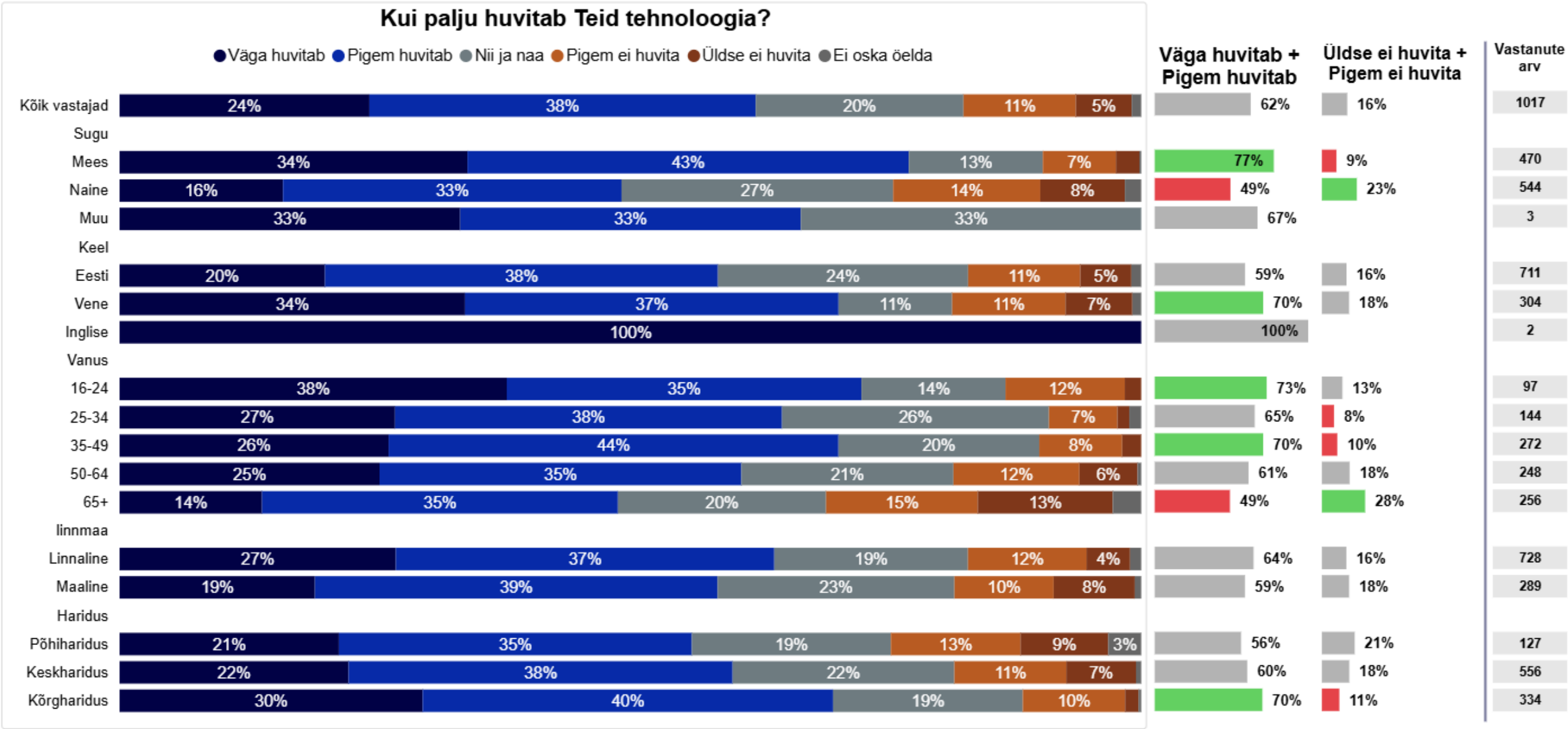

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Uudsed ideed

Palun öelge, kas Te olete inimene, kelle jaoks on oluline tulla välja uudsete ideedega ja olla loov?

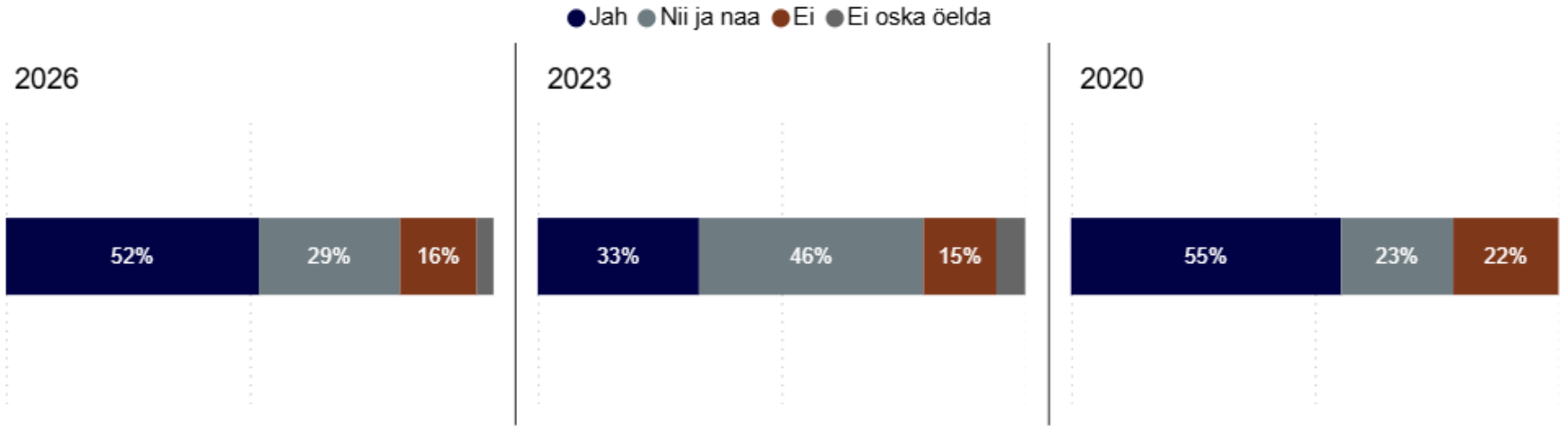

Jah	2026	2023	2020
	52% ↑	33% ↓	55%

Ei	2026	2023	2020
	16%	15% ↓	22%

***Nool üles** märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringu lainega ning **nool alla** statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on positiivne või negatiivne arengutrend.*

Valmisolek tulla välja uudsete ideedega ja olla loov

2026. aastal peab iga teine (52%) Eesti elanik end inimeseks, kelle jaoks on oluline tulla välja uudsete ideedega ja olla loov. Veel 29% vastab „nii ja naa“, kuuendik (16%) ei pea seda enda jaoks oluliseks ning 3% ei oska seisukohta võtta.

Võrreldes 2023. aastaga on loovust ja uudsete ideede genereerimist enda jaoks oluliseks pidavate inimeste osakaal **oluliselt kasvanud**: 33%-lt 52%-le. 2026. aasta tulemus on seega taas lähedal 2020. aasta tasemele, mil vastav näitaja oli 55%. See võib viidata, et 2023. aasta madalam tulemus oli pigem ajutine kõrvalekalle ja seotud metoodika eripäraga, toona küsitleti elanike vaid veebis.

Loovuse olulisus eristub eeskätt vanusest ja haridustasemest sõltuvalt. Kõige sagedamini peavad uudsete ideedega väljatulemist ja loovust enda jaoks oluliseks 16–24- ja 35–49-aastased (mõlemas rühmas 60%). Kõige vähem iseloomustab see 65-aastaseid ja vanemaid, kellest vastas jaatavalt 41%. See on statistiliselt oluliselt vähem kui elanikkonnas keskmiselt.

Haridustaseme järgi eristuvad **kõrgharidusega vastajad**, kellest 61% peab uudsete ideedega väljatulemist ja loovust enda jaoks oluliseks. See osakaal on statistiliselt oluliselt suurem kui koguelanikkonnas. Põhiharidusega vastajatest vastas jaatavalt 51% ja keskharidusega vastajatest 47%. Mehed peavad loovust ja uudsete ideede genereerimist enda jaoks mõnevõrra sagedamini oluliseks kui naised (56% *vs.* 48%). Hinnangud on üsna sarnased eesti- ja venekeelsete vastajate (51% ja 53%) ning linna- ja maaelanike (53% ja 50%) seas.

Teadushuvi on seotud ka sellega, kuivõrd oluliseks peetakse loovust ja uudsete ideede väljamõtlemist. Teadusest huvitatud inimestest peab seda enda jaoks oluliseks 60%, teadusest mittehuvitatutest 30%. Mittehuvitatute seas on seevastu rohkem neid, kelle jaoks loovus ja uudsete ideedega väljatulemine ei ole oluline (38% võrreldes 10%-ga teadusest huvitatute seas). Inimestest, kes oma teadushuvi suhtes selget seisukohta ei võta, peab loovust oluliseks 43%.

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

EMOR

Uudsed ideed teadushuvi taseme kaupa

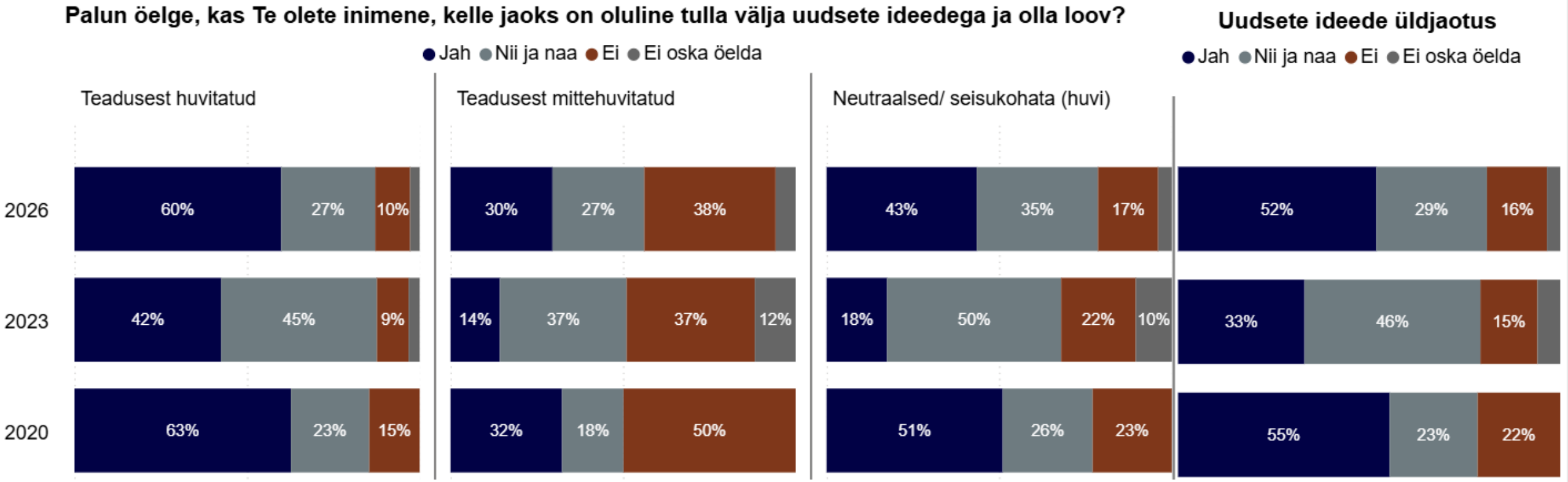

Teadusest huvitatud inimesed peavad võrreldes teistega loovust ja uudsete ideedega väljatulemist sagedamini oluliseks kõigis kolmes uuringulaines. Aastate võrdluses eristub 2023. aasta, mil kõigis teadushuvi rühmades oli vähem „jah"- ning rohkem „nii ja naa"-vastuseid. Võrreldes 2023. aastaga suurenes 2026. aastal „jah"-vastuste osakaal teadusest huvitatute seas 42%-lt 60%-le, mittehuvitatute seas 14%-lt 30%-le ning neutraalsete või seisukohata vastajate seas 18%-lt 43%-le. Aastatevahelise muutuste tõlgendamisel tuleb arvestada, et **2023. aasta uuring toimus üksnes veebiküsitlusena**.

2026. aasta tulemused on lähemal 2020. aasta tasemele: teadusest huvitatutest pidas loovust oluliseks vastavalt 60% ja 63%, mittehuvitatutest 30% ja 32%. Neutraalsete või seisukohata vastajate seas jäi näitaja 2026. aastal mõnevõrra madalamaks (43% võrreldes 51%-ga).

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000[20]

EMOR

Teadushuvi ja avatus teadusele: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026

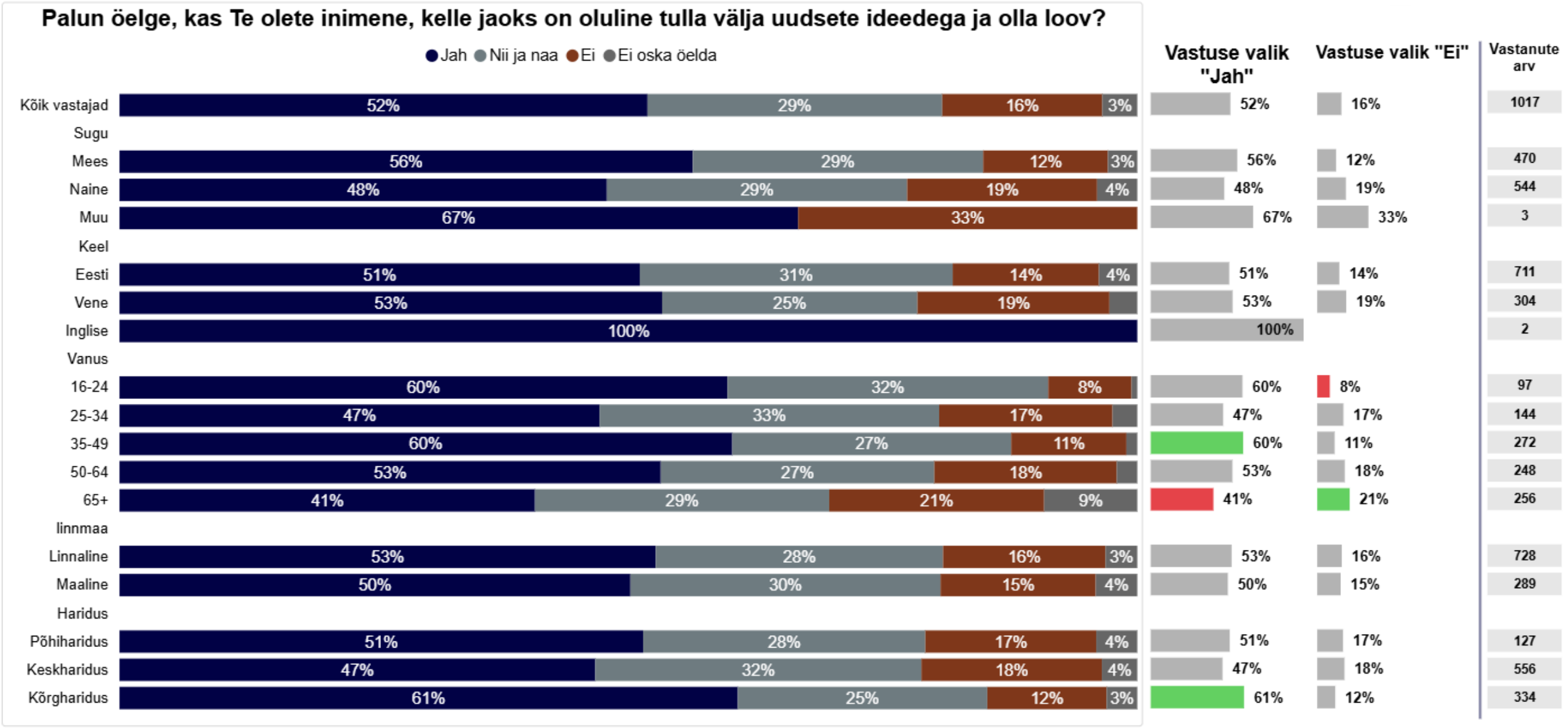

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Teadushuvi seos teiste teemadega

Teadushuvi seostub selgelt sellega, kui palju teadusinfot inimesteni jõuab. Teadusest huvitatud inimestest saab **trükimeediast ja interneti väljaannetest** teadusinfot 70% vastanutest („palju“ ja „pigem saan“ vastanud), **mujalt internetist** 64% ning **sotsiaalmeediast** 46%. Teadusest mittehuvitatute seas on vastavad osakaalud 42%, 35% ja 28%. Kõige suurem erinevus ilmneb seega veebipõhiste allikate puhul. Ka koolist ja koolitustelt ning tehisintellekti kaudu saadakse teadusinfot huvitatute seas sagedamini. **Televisiooni puhul on vahe väiksem**: sealt saab teadusinfot 47% („palju“ ja „pigem saan“ vastanud) teadusest huvitatutest ja 40% mittehuvitatutest. **See teeb televisioonist ühe kanali, mille kaudu jõuab teadusinfo ka vähem huvitatud inimesteni.**

Tehisintellekti kaudu saab teadusinfot 37% („palju“ ja „pigem saan“ vastanud) teadusest huvitatutest, võrreldes ligikaudu veerandiga teadusest mittehuvitatute seas. Mõlemas rühmas on palju kõhklevaid vastuseid. **Kui tehisintellekti kasutatakse teadusinfo allikana ei tähenda see otseselt selle info usaldamist.**

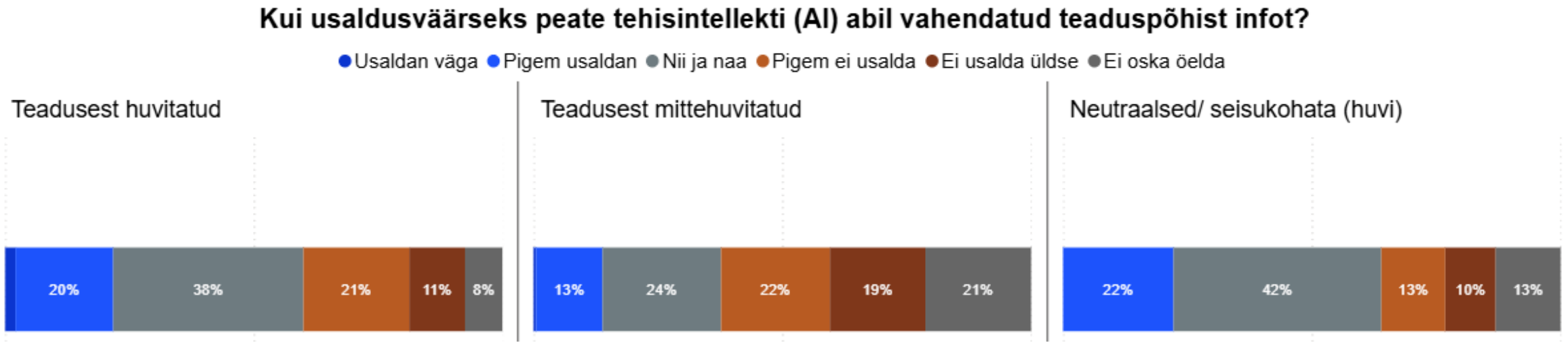

Teadushuvi ristvaade

2026 | 2023 | 2020

Kui palju Te saate informatsiooni teadustegevuse ja saavutuste kohta järgmistest allikatest?

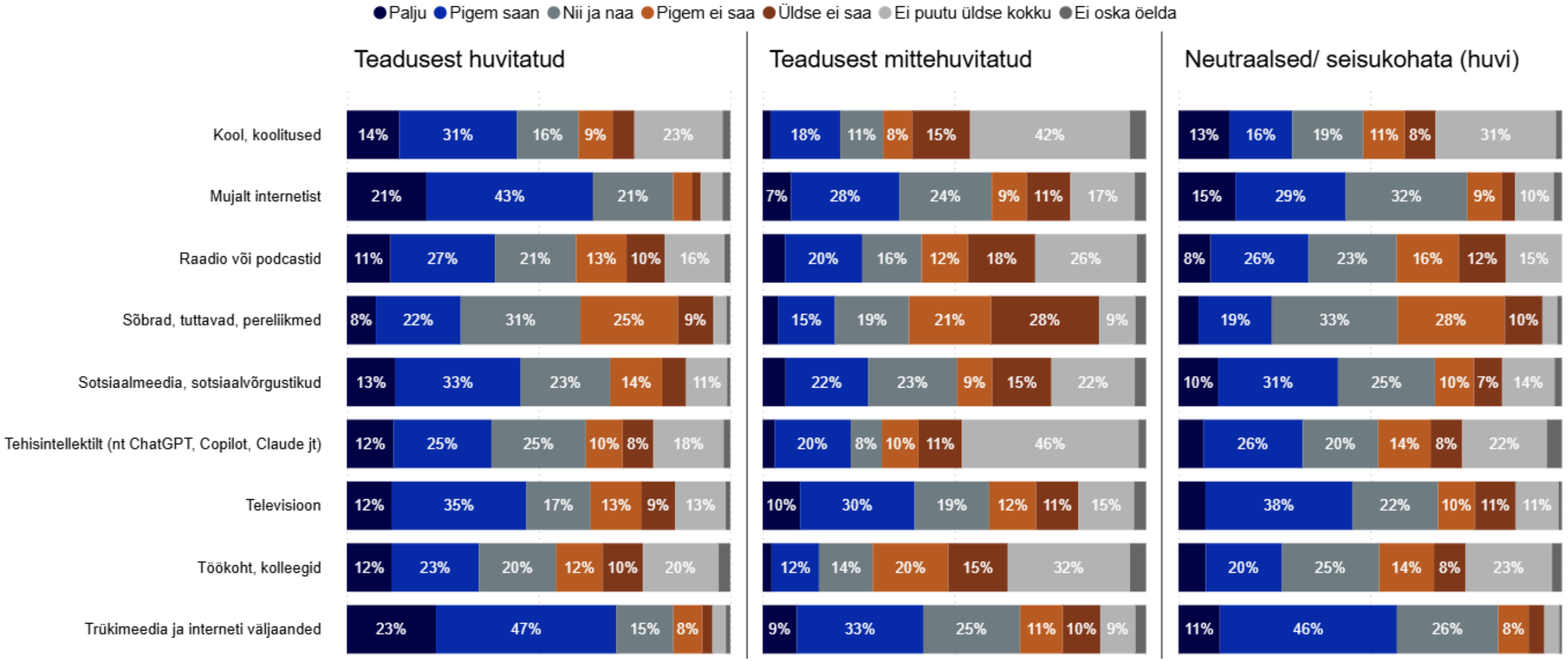

- **Aastate võrdluses on teadusest huvitatute peamisteks teadusinfo allikateks püsivalt trükimeedia ja interneti väljaanded ning muud internetiallikad.** Sotsiaalmeediast palju või pigem teadusinfot saavate teadushuviliste osakaal oli 2020. aastal 42%, 2023. aastal 49% ja 2026. aastal 46%. Seega on sotsiaalmeedia roll võrreldes 2020. aastaga veidi suurenenud, kuid viimase uuringulainega võrreldes muutust ei ole.
- **Teadushuviliste seas on sotsiaalmeedia jõudnud teadusinfo allikana televisiooniga peaaegu samale tasemele**: 2026. aastal saab neist teadusinfot vastavalt 46% ja 47%, 2020. aastal 42% ja 53%. Seega on traditsiooniliste meediaallikate kõrvale tulnud sotsiaalmeedia.

EMOR

Vastanute arv 2026
1017

Usaldus teaduse ja institutsioonide vastu

2

EMOR

Usaldus teadlaste, teaduse ja institutsioonide vastu

Eesti elanike usaldus teadlaste vastu on jätkuvalt kõrge. 2026. aastal **usaldab teadlasi 73% elanikest**, sealhulgas usaldab neid väga 21% ja pigem usaldab 52%. Ligi viiendik (19%) jääb hinnangus vahepealsele seisukohale ning teadlasi pigem või üldse mitte usaldavaid inimesi on marginaalselt (5%). Teadlaste usaldusväärsus on püsinud kolme uuringulaine jooksul stabiilselt kõrgel tasemel: teadlasi usaldas 2020. aastal 75%, 2023. aastal 73% ja 2026. aastal 73% vastajatest.

Euroopa võrdlus lisab sellele tulemusele teise vaatenurga. 2024. aasta eurobaromeetris leidis 59% Eesti vastajatest, et omadus „usaldusväärne“ kirjeldab teadlasi hästi. See oli üks madalamaid näitajaid Euroopa Liidus: madalam oli see vaid Lätis ja Küprosel (mõlemas 55%), samal ajal kui Rootsis oli näitaja 82%. Eurobaromeeter mõõtis teadlaste kuvandit, ETb aga küsis otse, kui palju teadlasi usaldatakse. Seetõttu ei tähenda 59% ja 73% erinevus usalduse langust, kuid rahvusvaheline võrdlus näitab, et Eesti teadlaste kuvandis on arenguruumi (eurobaromeeter).

Ühiskondlikest rühmadest ja institutsioonidest usaldatakse kõige enam politseid (78%) ja teadlasi (73%). Seevastu ajakirjandust usaldab 21% ja poliitikuid 8% elanikest. Võrreldes 2023. aastaga ei ole usaldus politsei, teadlaste ega ajakirjanduse vastu statistiliselt oluliselt muutunud. Usaldus poliitikute vastu on aga statistiliselt oluliselt suurenenud: 5%-lt 8%-le. Pikemas vaates on ajakirjanduse usaldamine mõnevõrra kasvanud (16% 2020. aastal, 19% 2023. aastal ja 21% 2026. aastal), samas jääb usaldus poliitikute vastu viimase uuringulaine kasvust hoolimata veidi alla 2020. aasta taseme (10%). Ka madala usalduse korral tasub eristada viimase laine muutust pikemast suundumusest. Ajakirjanduse usaldajate osakaal on liikunud kolme laine jooksul 16%-lt 21%-le, ent 2023. ja 2026. aasta erinevus ei ole statistiliselt oluline. Poliitikute usaldus on viimase lainega kasvanud, kuid neid usaldab endiselt vähem kui iga kümnes elanik.

Riigikantselei seireuuring mõõdab usaldust institutsioonide vastu tavapäraselt mitu korda aastas. Selle 2026. aasta septembri laine järgi usaldas politseid 83% elanikest. Seega kinnitab ka teine uuring politsei kõrget usaldust, kuigi Teadusbaromeetri 78% ja Riigikantselei 83% ei ole erineva küsitluse ja andmekogumisaja tõttu tulemused otseselt võrreldavad (Riigikantselei).

EMOR Lisalugemist: 1) Avaliku arvamuse uuring: usaldus valitsuse, parlamendi ja presidendi vastu on kasvanud | Riigikantselei

Veel pakub üldist tausta Emori igakuine institutsionaalse usalduse uuring, milles mõõdetakse usaldust 11 institutsiooni vastu: avalikud digiteenused, Eesti Rahvusringhääling, Eesti suurettevõtted, erameedia, Euroopa Liit, Kaitsevägi, NATO, Politsei- ja Piirivalveamet (PPA), Päästeamet, Riigikogu ja valitsus. Selle uuringu usaldusindeks jäi 2026. aasta jaanuarist septembrini vahemikku −2,4 kuni 9,8 punkti. Usaldatud institutsioonide arvu järgi jaotatakse vastajad viide segmenti: kõrge usaldusega vastajad usaldavad peaaegu kõiki institutsioone, madala usaldusega vastajad vaid üksikuid, enamasti Päästeametit või PPAd. (https://emor.ee/kindlusjausaldus/)

2026. aastal erineb usaldus teadlaste vastu eelkõige vanuse ja haridustaseme järgi. **Teadlasi usaldavad keskmisest sagedamini 16–24-aastased (84%) ja kõrghariduse omandanud inimesed (79%).** Keskmisest madalam on usaldus 65-aastaste ja vanemate (67%) ning põhiharidusega inimeste seas (60%). Soo, vastamiskeele ja asulatüübi järgi statistiliselt olulisi erinevusi teadlaste usaldamises ei ilmne.

Ka politsei usaldamisel tuleb esile seos haridustasemega: kõrgharitud inimestest usaldab politseid 84%, samas kui põhiharidusega vastajate seas on vastav näitaja 67%. Politseid usaldavad keskmisest vähem 16–24-aastased (68%).

Usaldus ajakirjanduse vastu on üldiselt madal, kuid erineb mõnevõrra vastamiskeele ja vanuse järgi. Vene keeles vastanute seas usaldab ajakirjandust 15%, mis on keskmisest 6% võrra vähem. Keskmisest madalam on usaldus ka 35–49-aastaste seas (15%), seevastu 65-aastaste ja vanemate seas on ajakirjanduse usaldajaid keskmisest enam (27%). Poliitikute puhul on usaldus kõigis suuremates elanikkonnarühmades madal.

Teadlaste ja politsei usaldamises ei ilmne vastamiskeele järgi statistiliselt olulist erinevust. Seetõttu ei saa nende tulemuste põhjal väita, et vene keeles vastajad usaldaksid neid vähem. Erinevus tuleb esile ajakirjanduse puhul: vene keeles vastanute seas on usaldajaid keskmisest vähem. Eesti lõimumismonitooringus 2023. aastal täheldatud muust rahvusest elanike madalam usaldus Eesti riigi institutsioonide vastu annab sellele laiema tausta, kuid riiklike institutsioonide kohta tehtud järeldust ei saa automaatselt üle kanda teadlastele või politseile.

Rahvusvaheline kontekst: usaldus teaduse ja institutsioonide vastu

Rahvusvahelised uuringud näitavad, et teaduse ja teadlaste usaldamine sõltub ka sellest, millist usalduse aspekti ja organisatsioonilist konteksti mõõdetakse. Eestis usaldab 2026. aastal teadlasi 73% elanikest ning näitaja on kolme uuringulaine jooksul püsinud stabiilselt kõrge. Soomes usaldas 2024. aastal teadust ja teadusuuringuid 86% vastajatest, võrreldes 85%-ga 2022. aastal. Saksamaal väljendas 2025. aastal suurt või väga suurt usaldust teaduse ja teadusuuringute vastu 54% vastajatest ning keskmist usaldust 34%. Meeles tuleb pidada seda, et neid näitajaid ei saa kasutada riikide järjestamiseks, sest Eestis küsitakse usaldust teadlaste, Soomes ja Saksamaal teaduse ja teadusuuringute vastu ning erinevad on ka vastusskaalad (Tieteen tiedotus ry, 2022 ja 2024; Kremer, B., Fischer, L., & Fecher, B. (2025). Science Barometer 2025 *(ZA8806; Version 1.0.0) [Data set]. GESIS, Cologne. https://doi.org/10.4232/1.14680*).

Soome institutsioonide võrdluses ilmneb Eestiga sarnane muster: politsei ja teadusega seotud institutsioonid kuuluvad enam usaldatute hulka, poliitilisi institutsioone usaldatakse vähem. Soomes usaldas 2024. aastal politseid ja ülikoole 80% vastajatest, parlamenti 44% ning erakondi 17%. Eestis usaldab politseid 78%, teadlasi 73% ja poliitikuid 8% elanikest. Meediat usaldas Soomes 54% vastajatest, Eestis ajakirjandust 21% (Tieteen tiedotus ry, 2024).

Ühendkuningriigi tulemused toovad esile teadlase töökoha seose usaldusega. Ülikoolides töötavaid teadlasi usaldas reeglite ja nõuete järgimisel 87% vastajatest, valitsuse heaks töötavaid teadlasi 69% ning teistes eraettevõtetes töötavaid teadlasi 48%. Võrreldes 2019. aastaga vähenes usaldus valitsuse ja eraettevõtete heaks töötavate teadlaste vastu. Seega võib üldise teadlaste usaldamise kõrval olla oluline ka see, millise organisatsiooni või huvidega nende tegevust seostatakse (Ipsos, British Science Association ja UKRI, „Public Attitudes to Science 2025“).

Riik	Usaldus teaduse või teadlaste vastu	Institutsioonidega seotud tulemused	Ajaline muutus
Eesti, 2026	Teadlasi usaldab **73%** elanikest.	Politseid usaldab **78%**, ajakirjandust **21%**, poliitikuid **8%**	Usaldus teadlaste vastu on püsinud stabiilne: 2020 **75%**, 2023 **73%**, 2026 **73%.**
Soome, 2024	Teadust ja teadusuuringuid usaldab **86%** elanikest.	Kaitseväge usaldab **83%**, politseid **80%**, ülikoole **80%**, riiklikke uurimisasutusi **68%**, meediat **54%**, parlamenti **44%**, erakondi **17%.**	Usaldus teaduse ja teadusuuringute vastu oli 2022. aastal **85%** ja 2024. aastal **86%.**
Saksa-maa, 2025	Suurt või väga suurt usaldust teaduse ja teadusuuringute vastu väljendab **54%**; keskmist usaldust **34%.**	Eesti tabeliga võrreldavat institutsioonide jaotust selles raportis ei esitata.	2020 **60%**, 2022 **62%**, 2023 **56%**, 2024 **55%**, 2025 **54%**. 2025. aastal muutus küsitlusviis.
Ühend-kuning-riik, 2025	Usaldatakse, et teadlased järgivad neile kehtivaid reegleid ja nõudeid.	Ülikoolides töötavaid teadlasi usaldab **87%**, heategevusorganisatsioonides **84%**, keskkonnaorganisatsioonides **77%**, valitsuse heaks töötavaid **69%**, ravimifirmades **60%** ja teistes eraettevõtetes töötavaid teadlasi **48%.**	Usaldus valitsuse heaks töötavate teadlaste vastu langes 2019–2025 **76%-lt 69%-le** ning teiste eraettevõtete teadlaste vastu **57%-lt 48%-le.**

EMOR

Usaldus

Kui palju Te usaldate...

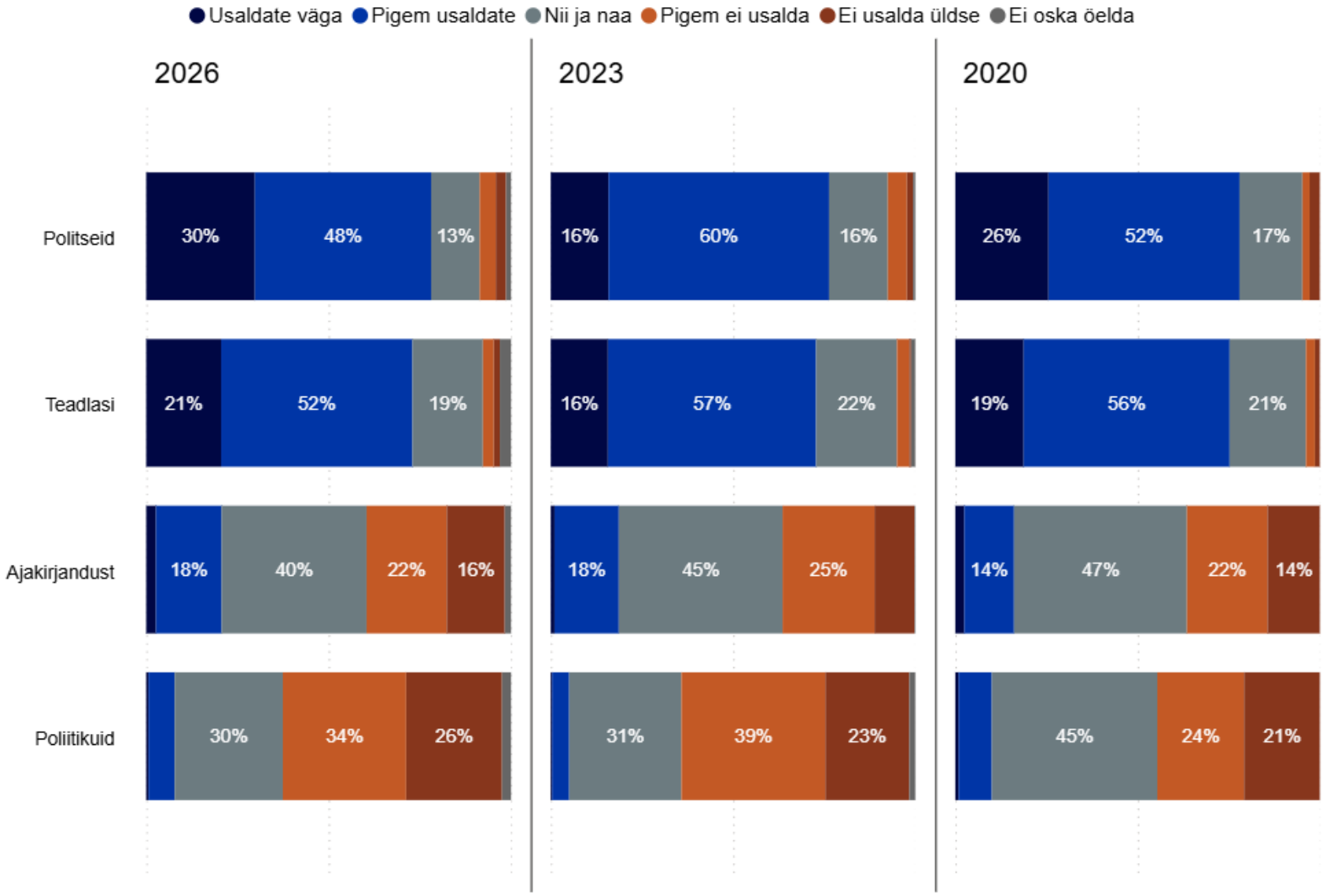

Institutsioonide usaldusindeks 2026

49.13

**Indeksisse on kaasatud politsei, ajakirjandus ja poliitikud, nii nagu oli aastal 2020.*

Usaldate väga + Pigem usaldate	2026	2023	2020
Politseid	78%	76%	78%
Teadlasi	73%	73%	75%
Ajakirjandust	21%	19%	16%
Poliitikuid	8% ↑	5% ↓	10%

Ei usalda üldse + Pigem ei usalda	2026	2023	2020
Politseid	7%	7% ↑	5%
Teadlasi	5%	4%	4%
Ajakirjandust	38%	36%	37%
Poliitikuid	60%	62% ↑	45%

***Nool üles** märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning **nool alla** statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on **positiivne** või **negatiivne** arengutrend.*

EMOR

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Usaldus: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026

Kui palju Te usaldate teadlasi?

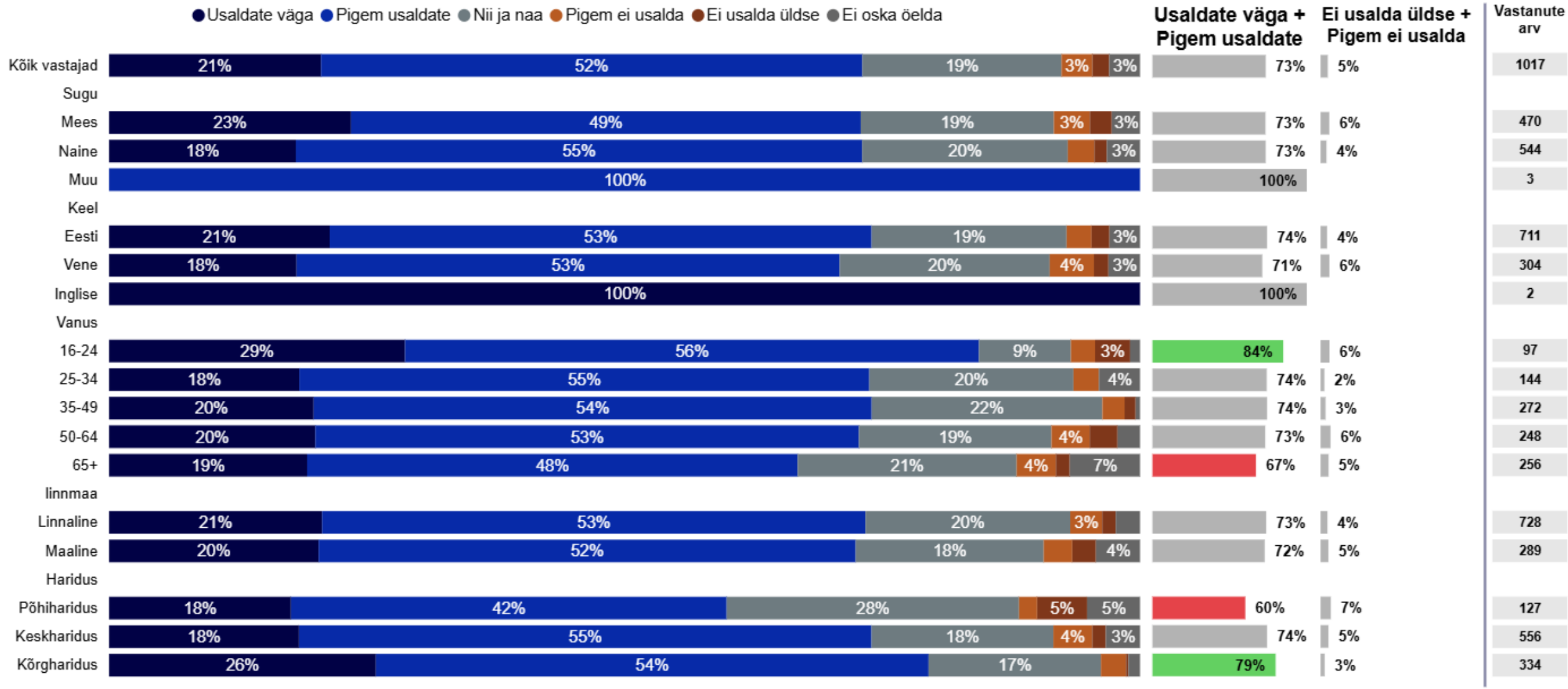

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Usaldus: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026

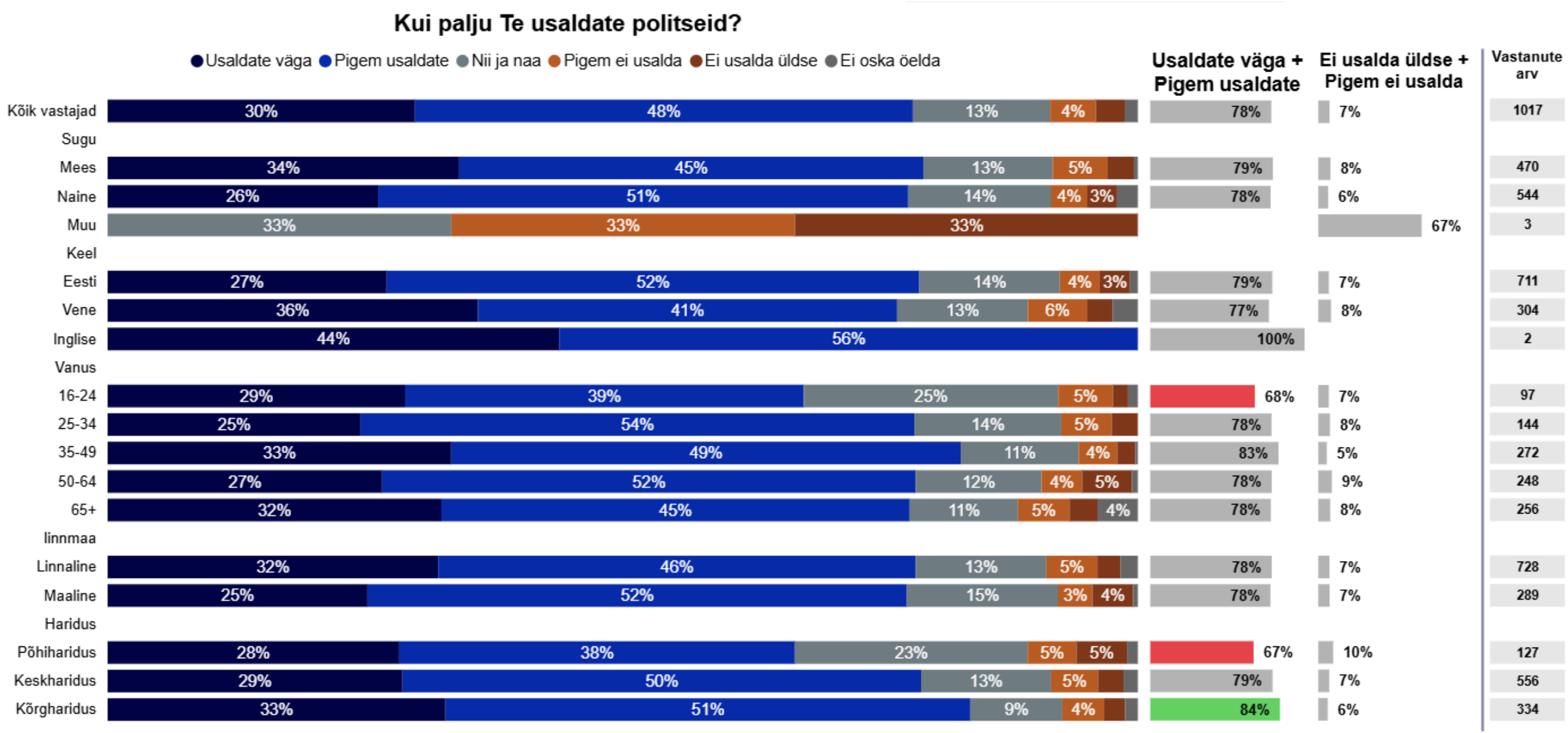

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Usaldus: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026

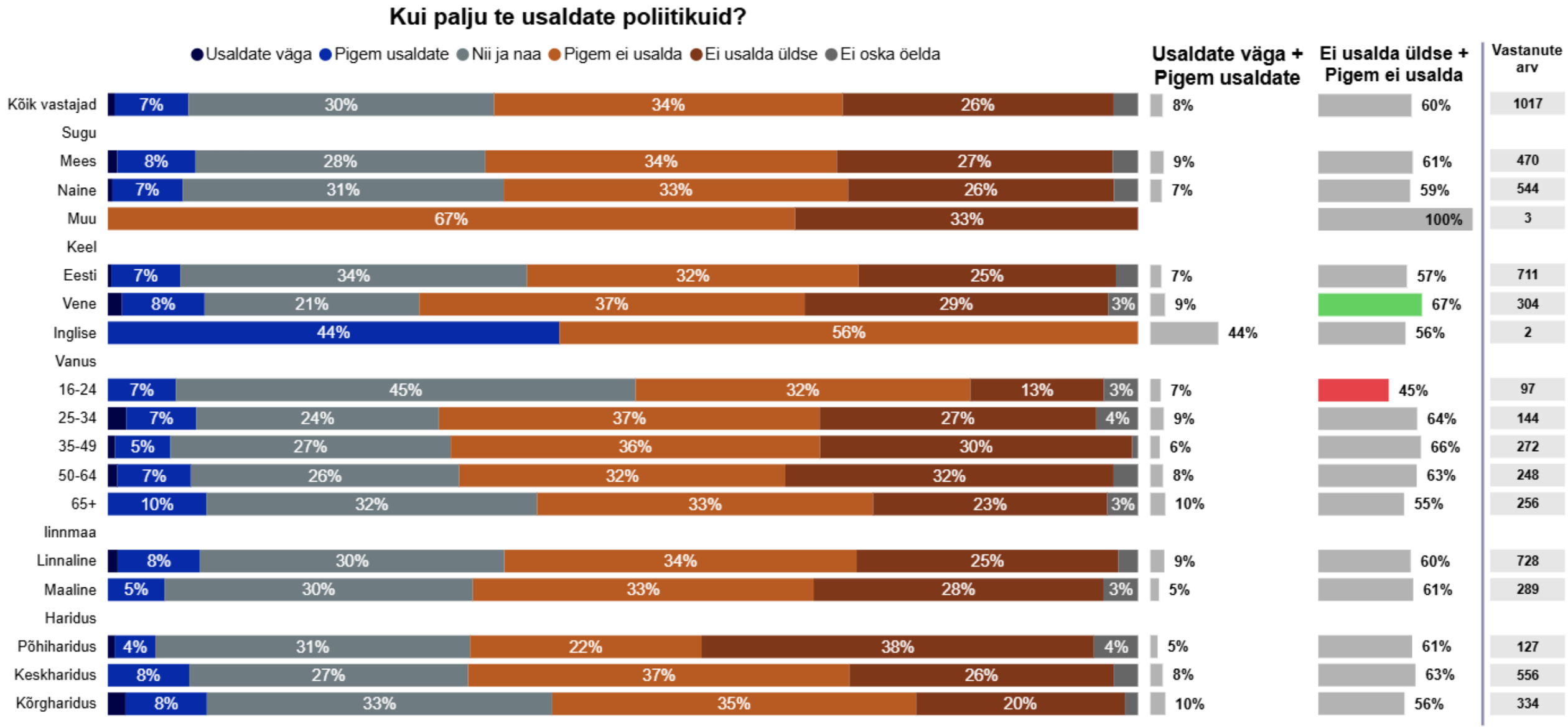

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Usaldus: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026

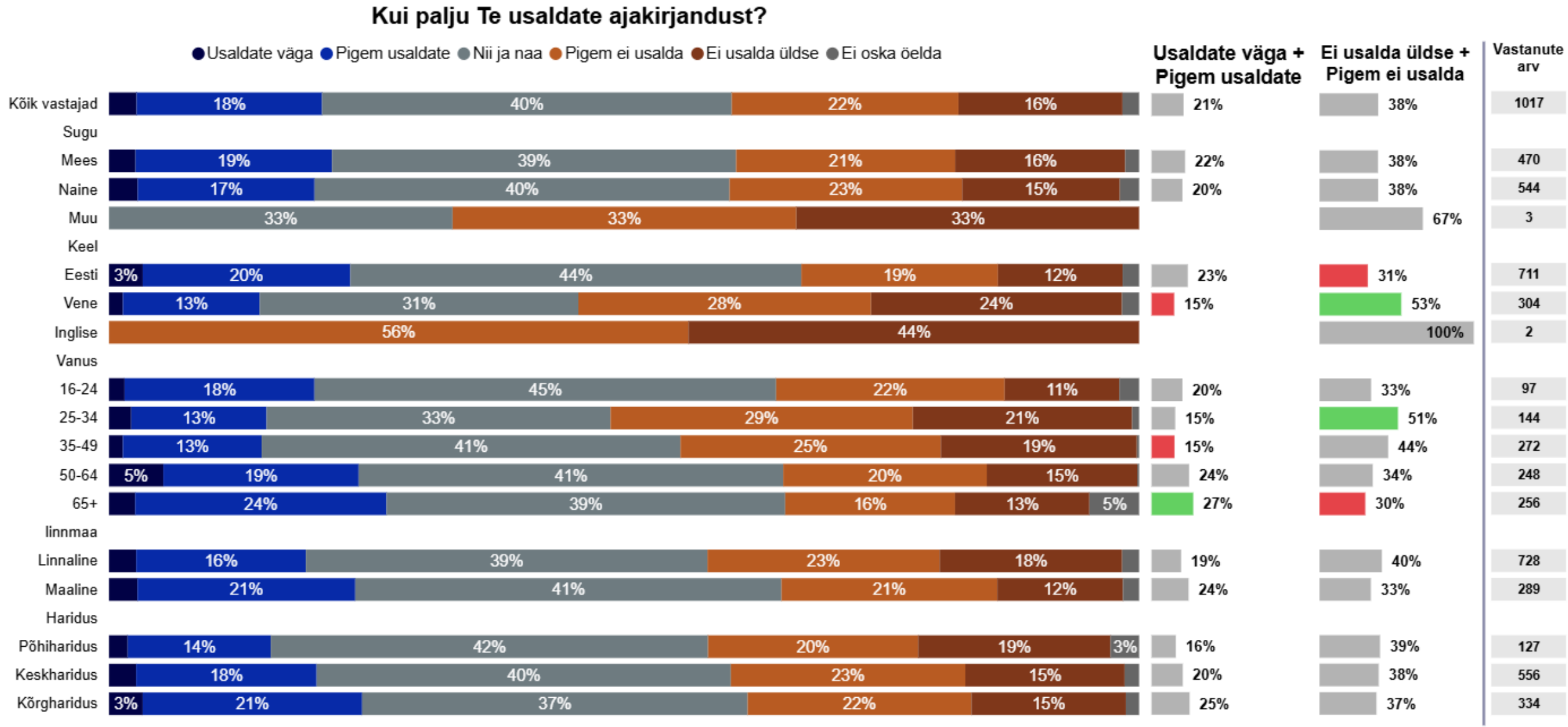

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Kirjeldus teadlastest

Märkige iga omaduse kohta, kas Teie arvates kirjeldab see teadlasi hästi või halvasti

Eesti

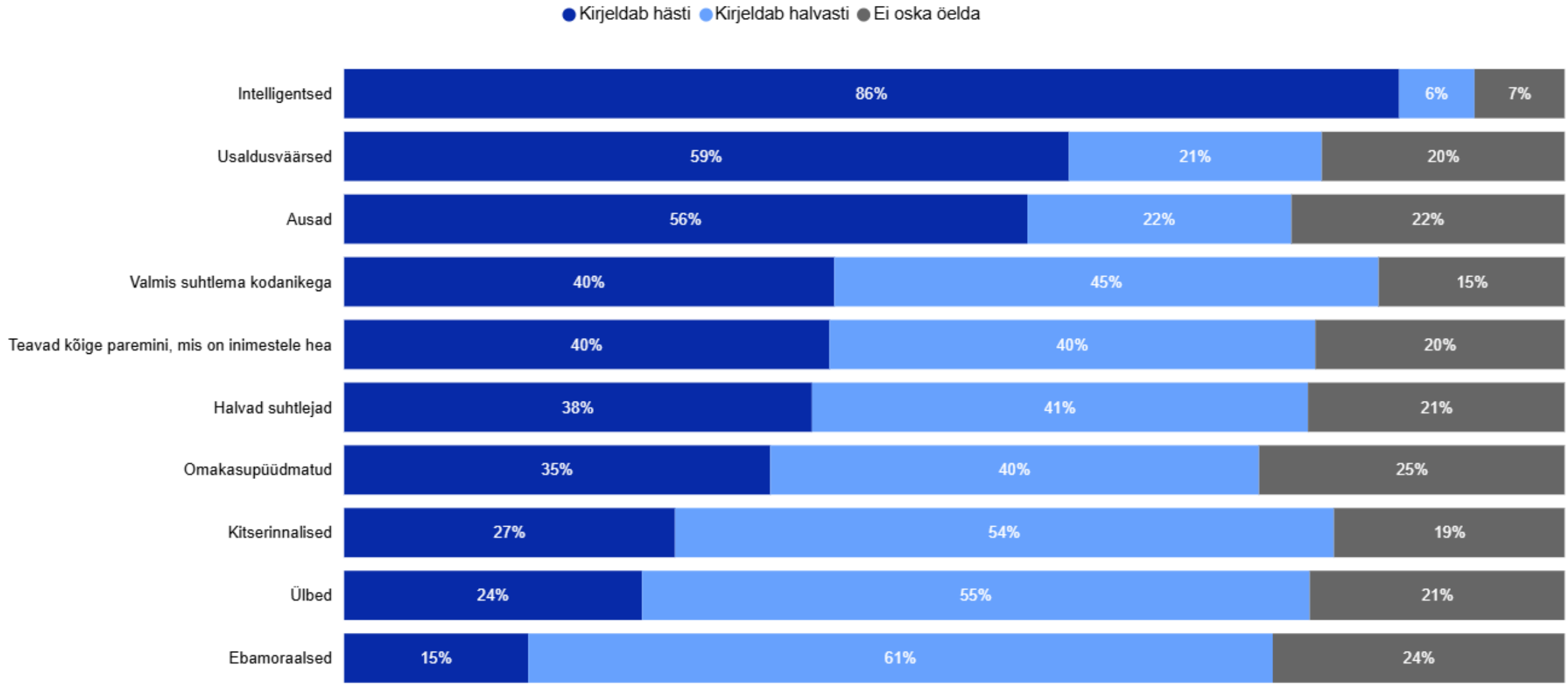

Eurobarometer 102.1 (2024)
European citizens' knowledge and attitudes towards science and technology - February 2025 - - Eurobarometer survey

Vastanute arv
1005

Väited tänapäeva teadlaste kohta

Mil määral Te nõustute järgmiste väidetega tänapäeva teadlaste kohta?

Eesti

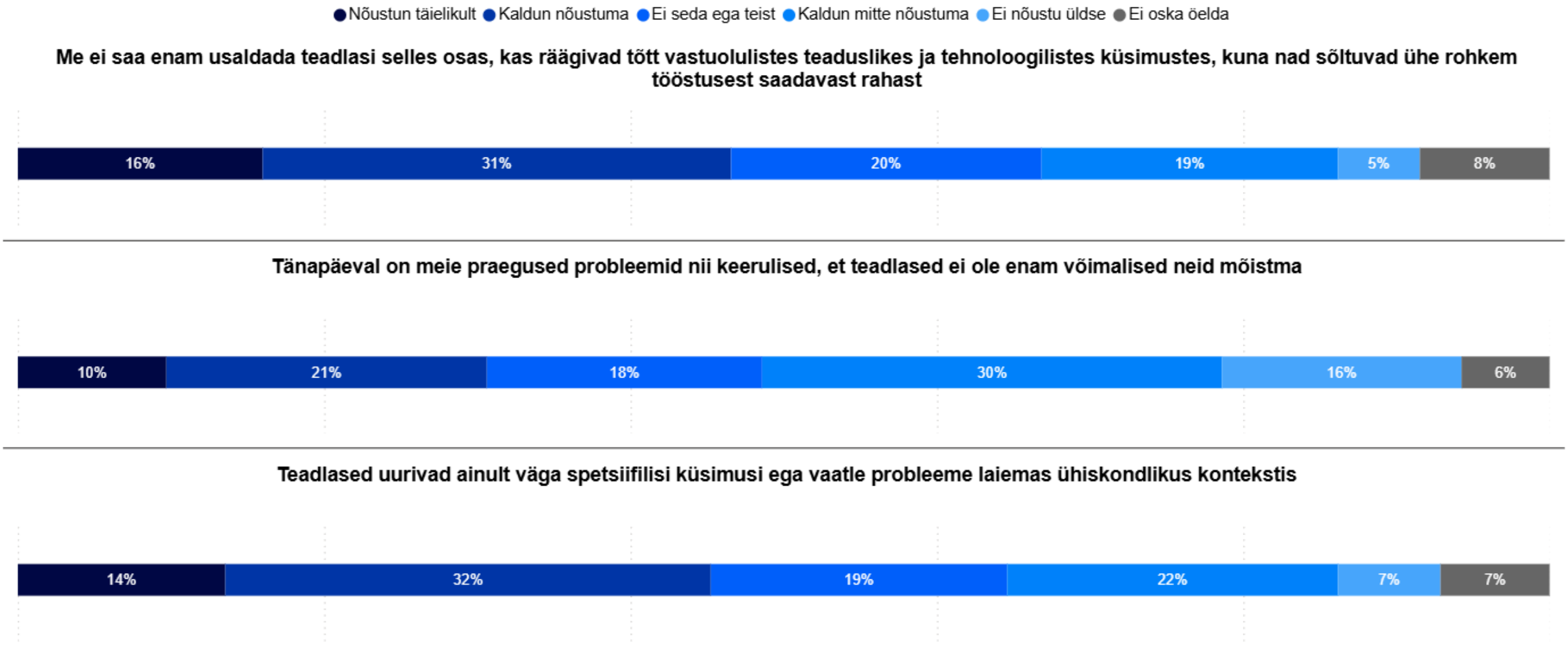

Eurobarometer 102.1 (2024)
European citizens' knowledge and attitudes towards science and technology - February 2025 - - Eurobarometer survey

Vastanute arv
1005

Väited tänapäeva teadlaste kohta

Küsimust esitati kahes versioonis. Vastajad said juhuslikult kas ühe või teise (vastandliku) väite.

Mil määral Te nõustute järgmiste väidetega tänapäeva teadlaste kohta?

Eesti

Teadlased ei tohiks poliitilisse arutelusse sekkuda, kui otsuste tegemisel ei võeta arvesse teaduslikke tõendeid

Vastanute arv
518

Teadlased peaksid sekkuma poliitilisse arutelusse tagamaks, et otsuste tegemisel võetaks arvesse teaduslikke tõendeid

Vastanute arv
487

Eurobarometer 102.1 (2024)
European citizens' knowledge and attitudes towards science and technology - February 2025 - - Eurobarometer survey

Usaldus teadlaste vastu seoses teiste hoiakutega

Teadlaste pädevust tunnustatakse Eestis laialdaselt, kuid nende töö ühiskondlikku eesmärki hinnatakse ettevaatlikumalt. 2026. aastal nõustub 81% elanikest, et teadlased on oma ala eksperdid, ning 57% leiab, et teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides.

Esimese väitega nõustujate osakaal on püsinud viimase kolme aasta jooksul ligikaudu samal tasemel (2023. aastal 83%), kuid jääb alla 2020. aasta tulemusele (88%). Teise väitega nõustus 2020. aastal 69%, 2023. aastal 53% ja 2026. aastal 57% elanikest. Seega on hinnang teadlaste töö ühiskondlikule eesmärgile viimase lainega mõnevõrra paranenud, kuid 2020. aasta tasemele pole see tagasi jõudnud.

Hinnang teadlaste ekspertsusele erineb eelkõige haridustaseme järgi: **kõrgharidusega elanikest peab teadlasi oma ala ekspertideks 86%, põhiharidusega elanikest 76%.** Eesti ja vene keeles vastanute hinnangud on seevastu sarnased (vastavalt 82% ja 80%). **Teadlaste ühiskonna huvides tegutsemist eeldavad kõige sagedamini 16–24-aastased (70%).** Vene keeles vastanute seas on selle väitega mittenõustujaid keskmisest enam (16%; kõigi vastajate seas 11%).

Teadlaste usaldus seostub tugevalt mõlema hinnanguga. Teadlasi usaldavatest vastajatest 91% nõustub, et teadlased on oma ala eksperdid, ning 67% leiab, et nad teevad uuringuid ühiskonna huvides. Teadlasi mitteusaldavate seas on vastavad osakaalud 34% ja 22%. Samas ei piirdu teaduse väärtustamine ainult teadlasi usaldava rühmaga: uuringuid peab vajalikuks ka siis, kui neist pole kohe otsest kasu, 91% teadlasi usaldavatest, 71% usalduse suhtes neutraalsetest ja 47% teadlasi mitteusaldavatest vastajatest.

Usaldusrühmad erinevad ka hinnangus teaduse mõjule. Teadlasi usaldavatest inimestest 85% leiab, et viimase 10-20 aasta teaduse areng on muutnud inimeste elu paremaks. Teadlasi mitteusaldavate inimeste seas arvab nii ligikaudu kolmandik, samas kui 45% jääb vahepealsele seisukohale. Usalduse suhtes neutraalsete seas peab teaduse mõju positiivseks 63%. Seega **võib inimene näha teaduse arengus kasu ka siis, kui ta ei väljenda teadlaste suhtes kindlat usaldust**.

Teadlaste usaldamisega seostub ka suurem toetus teaduspõhistele poliitilistele otsustele. Teadlasi usaldavatest vastajatest 73% nõustub, et valitsus peaks lähtuma parimast kättesaadavast teaduslikust teadmisest isegi siis, kui otsus on avalikkuses ebapopulaarne; teadlasi mitteusaldavate seas nõustub sellega 38%. Kui otsus kahjustaks mõne majandusharu lühiajalisi huve, on vastavad osakaalud 58% ja 45%. Kõige laiem on toetus valitsuse seisukoha muutmisele olukorras, kus uus teaduslik teadmine läheb vastuollu varasemate lubadustega: seda peab õigeks 77% teadlasi usaldavatest ja 61% mitteusaldavatest vastajatest.

Teadlasi mitteusaldavad vastajad peavad ühtlasi sagedamini võimalikuks, et rahastajad mõjutavad tugevalt teadlaste uurimistöö tulemusi: nii arvab neist 82%, võrreldes 58%-ga teadlasi usaldavatest vastajatest. Ka usaldajate seas on see hinnang siiski levinud.

Väited teadlaste kohta: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

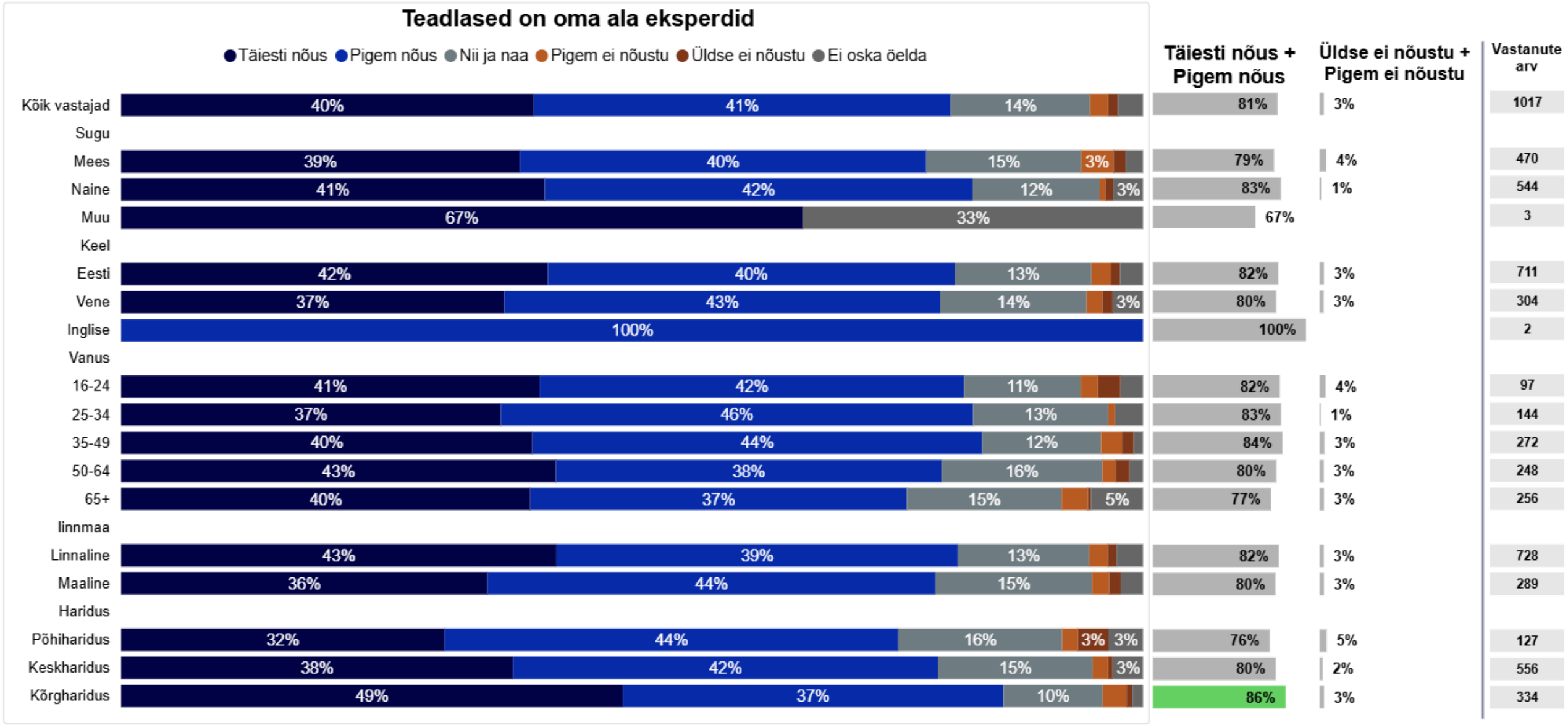

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Väited teadlaste kohta: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

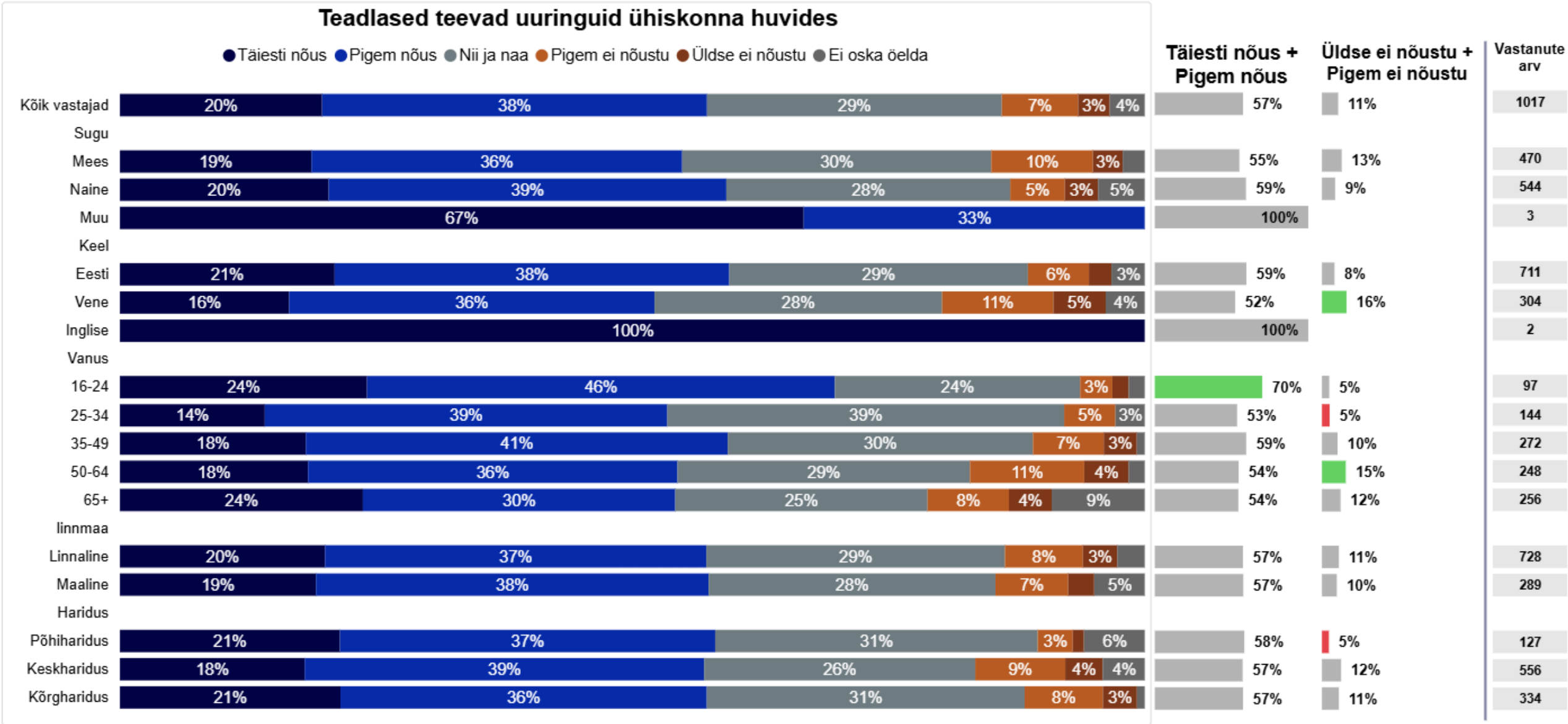

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Hoiakud teadlaste osas sõltuvalt teadlaste usaldamise tasemest

2026

Palun öelge, kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

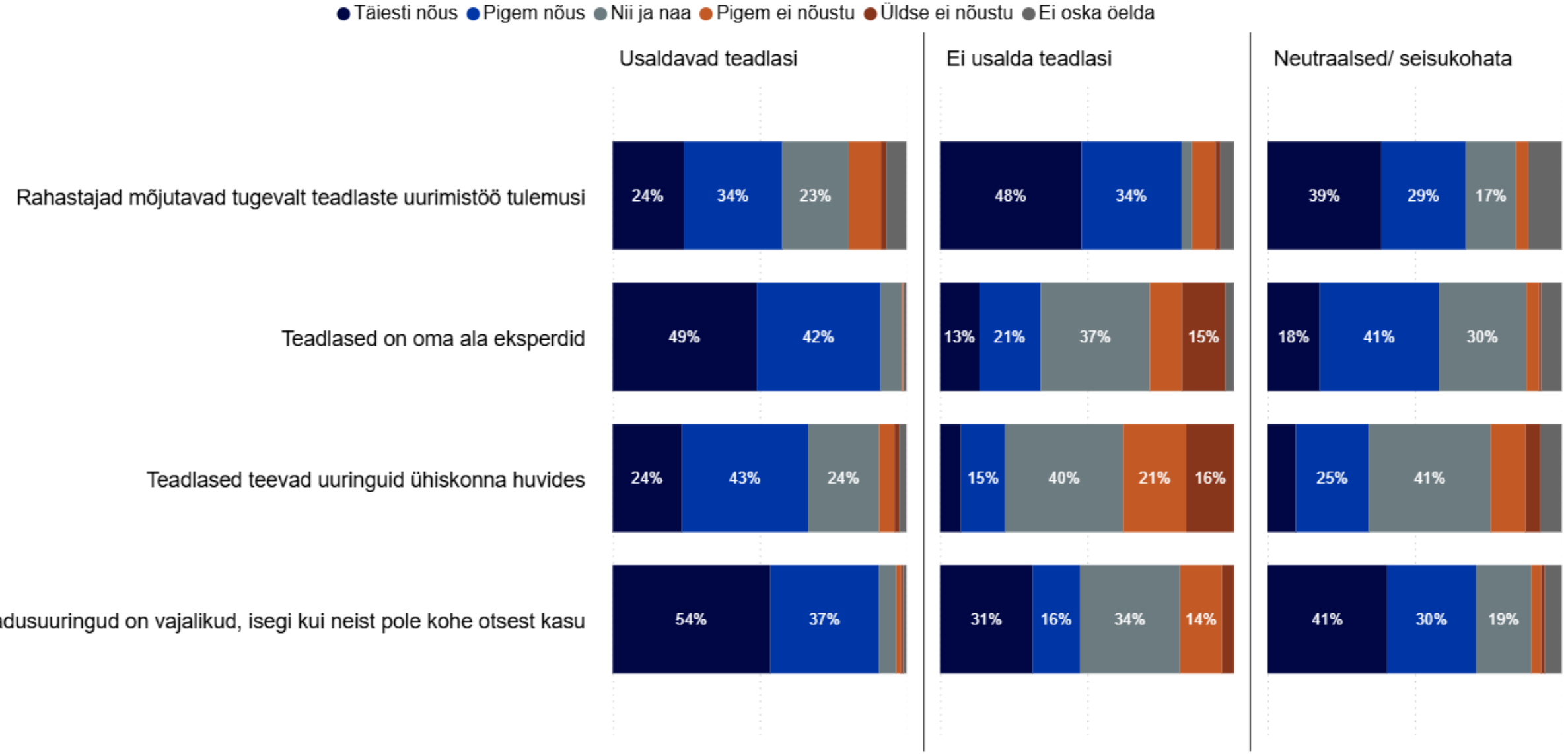

EMOR

Vastanute arv 2026
1017

Hoiakud seoses valitsuse otsustega vastavalt teadlaste usaldamise tasemele

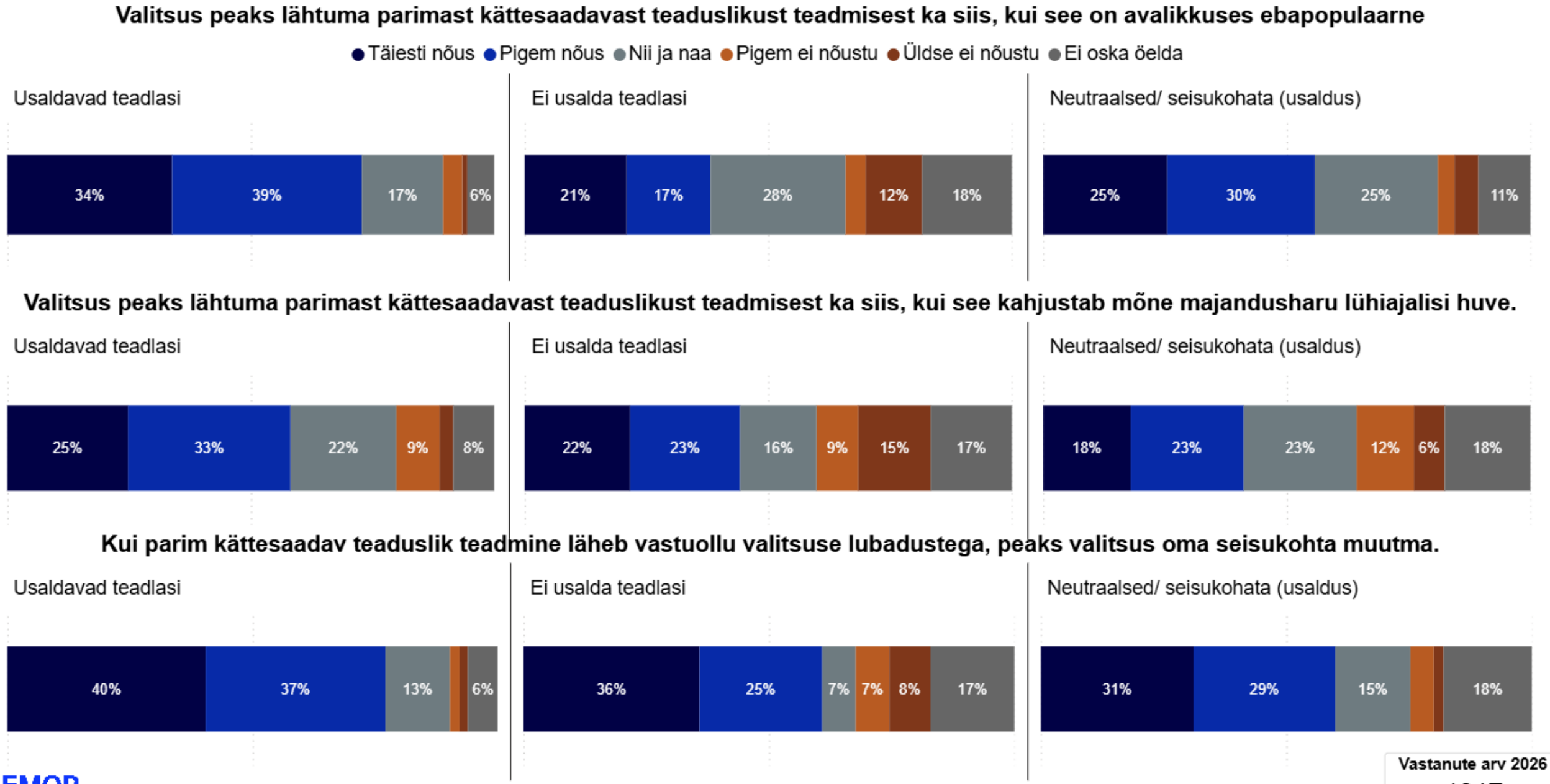

EMOR

Vastanute arv 2026
1017

Teaduse ja tehnoloogia kasu ning riskid

3

EMOR

Teaduse ja tehnoloogia areng

Eesti elanike hinnang teaduse ja tehnoloogia arengu mõjule on jätkuvalt valdavalt positiivne. **77% elanikest leiab, et viimase 10–20 aasta teaduse areng on muutnud inimese elu palju või pigem paremaks**, täpsemalt kolmandiku (33%) hinnangul on muutunud palju paremaks ja 44% hinnangul pigem paremaks. Tehnoloogia arengu mõju hindab positiivselt **80% elanikest**, neist 40% leiab, et see on muutnud inimese elu palju ja 40% pigem paremaks. Negatiivseid hinnanguid antakse mõlema valdkonna puhul vähe.

Kolme uuringulaine võrdlus näitab, et hinnang teaduse ja tehnoloogia arengu positiivsele mõjule on mõnevõrra vähenenud. 2020. aastal leidis 84% vastajatest, et teaduse areng on muutnud inimeste elu paremaks. 2023. aastal oli samal arvamusel 80% ja 2026. aastal 77% vastajatest. Tehnoloogia puhul on vastav näitaja langenud 87%-lt 2020. aastal 82%-le 2023. aastal ja 80%-le 2026. aastal. Seejuures ei ole 2026. aasta koondhinnangud 2023. aastaga võrreldes statistiliselt oluliselt muutunud. Tehnoloogia puhul oli statistiliselt oluline muutus toimunud juba 2020. ja 2023. aasta vahel. Tulemusi võib pigem vaadelda pikemaajalise mõõduka langustrendina.

2026. aastal hinnatakse teaduse arengu mõju positiivselt kõigis suuremates elanikkonnarühmades, kuid hinnangud erinevad haridustaseme järgi. **84% kõrgharidusega inimestest leiab, et teaduse areng on muutnud inimese elu paremaks**, samas kui põhiharidusega inimeste seas on vastav näitaja 69%. Viimaste hinnang on kogu elanikkonna keskmisest statistiliselt oluliselt madalam. Vanuse järgi on positiivseid hinnangud sagedamini 16-64-aastaste seas, jäädes protsentuaalselt 78-80% juurde; madalaim on näitaja 65-aastaste ja vanemate seas (72%). Soo, vastamiskeele ja asulatüübi järgi statistiliselt olulisi erinevusi ei ilmne.

Ka tehnoloogia arengu mõju hinnatakse valdavalt positiivselt. Mõnevõrra madalam on hinnang **16-24-aastaste** (72% positiivseid hinnanguid) **ja põhiharidusega inimeste (73%) seas**. Teistes vanuserühmades leiab 75–85% vastajatest, et tehnoloogia areng on muutnud inimeste elu paremaks. Kesk- ja kõrgharidusega vastajate seas on samal arvamusel vastavalt 82% ja 81%. Soo, vastamiskeele ja asulatüübi lõikes statistiliselt olulisi erinevusi ei ilmne.

Ka teiste riikide uuringutes hinnatakse teaduse mõju valdavalt positiivselt. Soome 2024. aasta teadusbaromeetris leiab 77% elanikest, et teaduse ja tehnoloogia areng muudab järgmise 10–20 aasta jooksul igapäevaelu paremaks. Saksamaa 2025. aasta teadusbaromeetris nõustub 59%, et teadus ja teadusuuringud viivad tulevikus parema eluni. Suurbritannia 2025. aasta uuringus leiab 65% elanikest, et teadus on suurendanud ühiskonna jõukust, kuid enda jõukuse suurenemist teaduse mõjul tajub vähem inimesi (43%).

Teaduse ja tehnoloogia areng

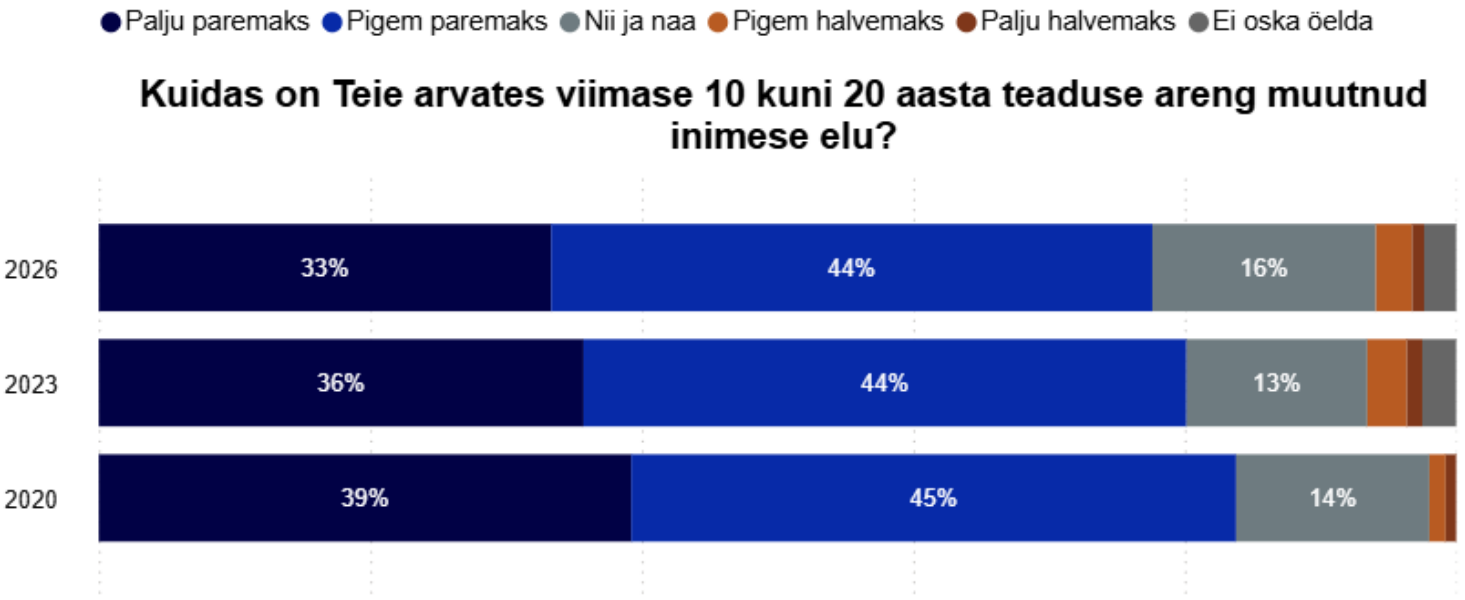

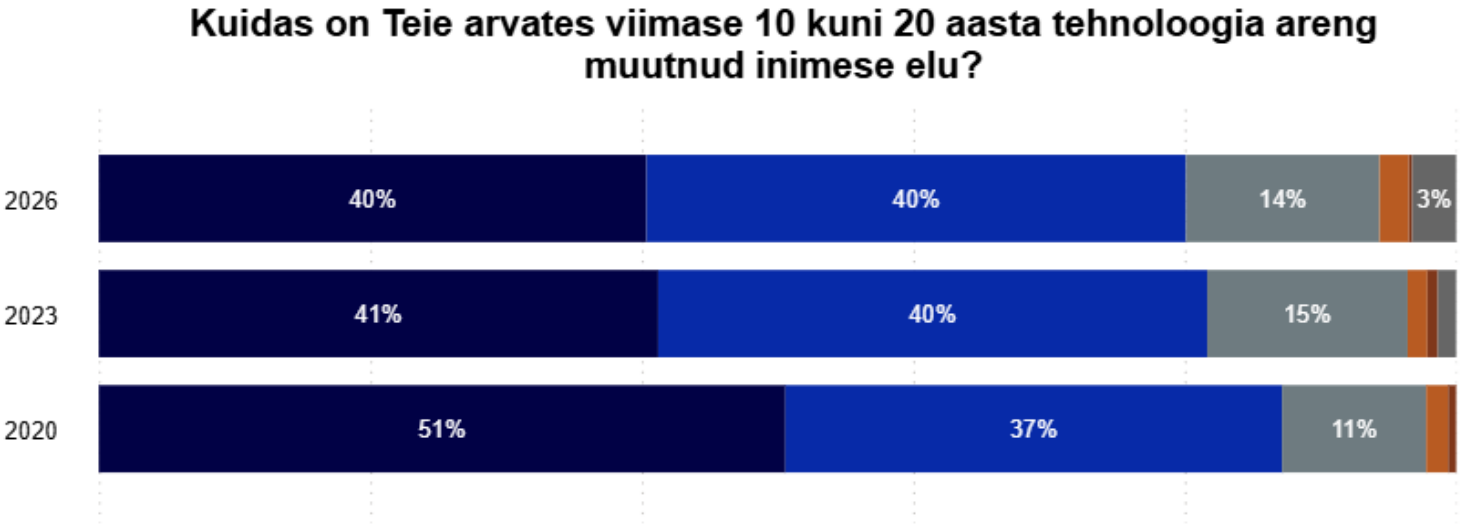

Palju paremaks + Pigem paremaks	2026	2023	2020
Kuidas on Teie arvates viimase 10 kuni 20 aasta teaduse areng muutnud inimese elu?	78%	80%	84%
Kuidas on Teie arvates viimase 10 kuni 20 aasta tehnoloogia areng muutnud inimese elu?	80%	82% ↓	87%

Palju halvemaks + Pigem halvemaks	2026	2023	2020
Kuidas on Teie arvates viimase 10 kuni 20 aasta teaduse areng muutnud inimese elu?	4%	4% ↑	2%
Kuidas on Teie arvates viimase 10 kuni 20 aasta tehnoloogia areng muutnud inimese elu?	2%	2%	2%

Nool üles *märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning* ***nool alla*** *statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on* ***positiivne*** *või* ***negatiivne*** *arengutrend.*

EMOR

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Teaduse ja tehnoloogia areng: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

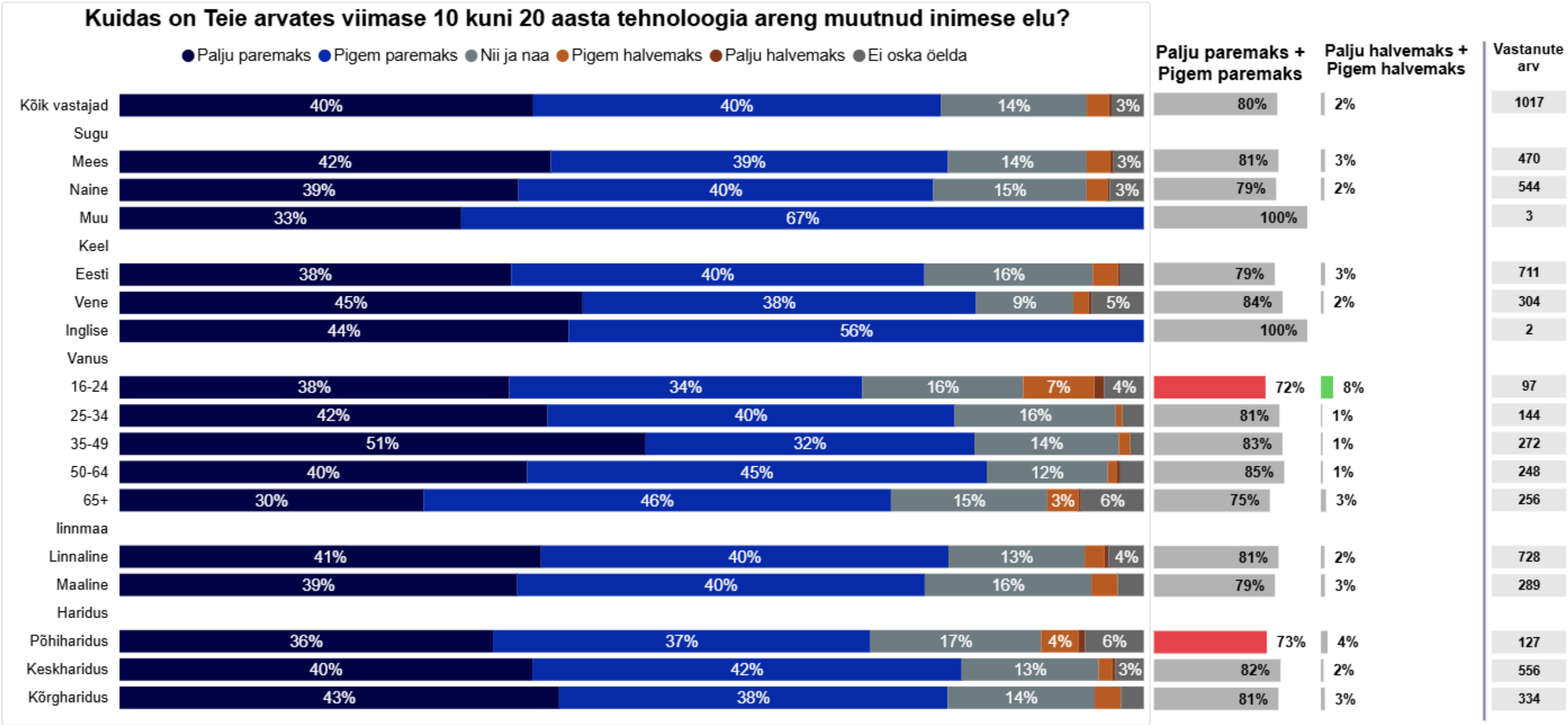

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Teaduse ja tehnoloogia areng: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

Kuidas on Teie arvates viimase 10 kuni 20 aasta teaduse areng muutnud inimese elu?

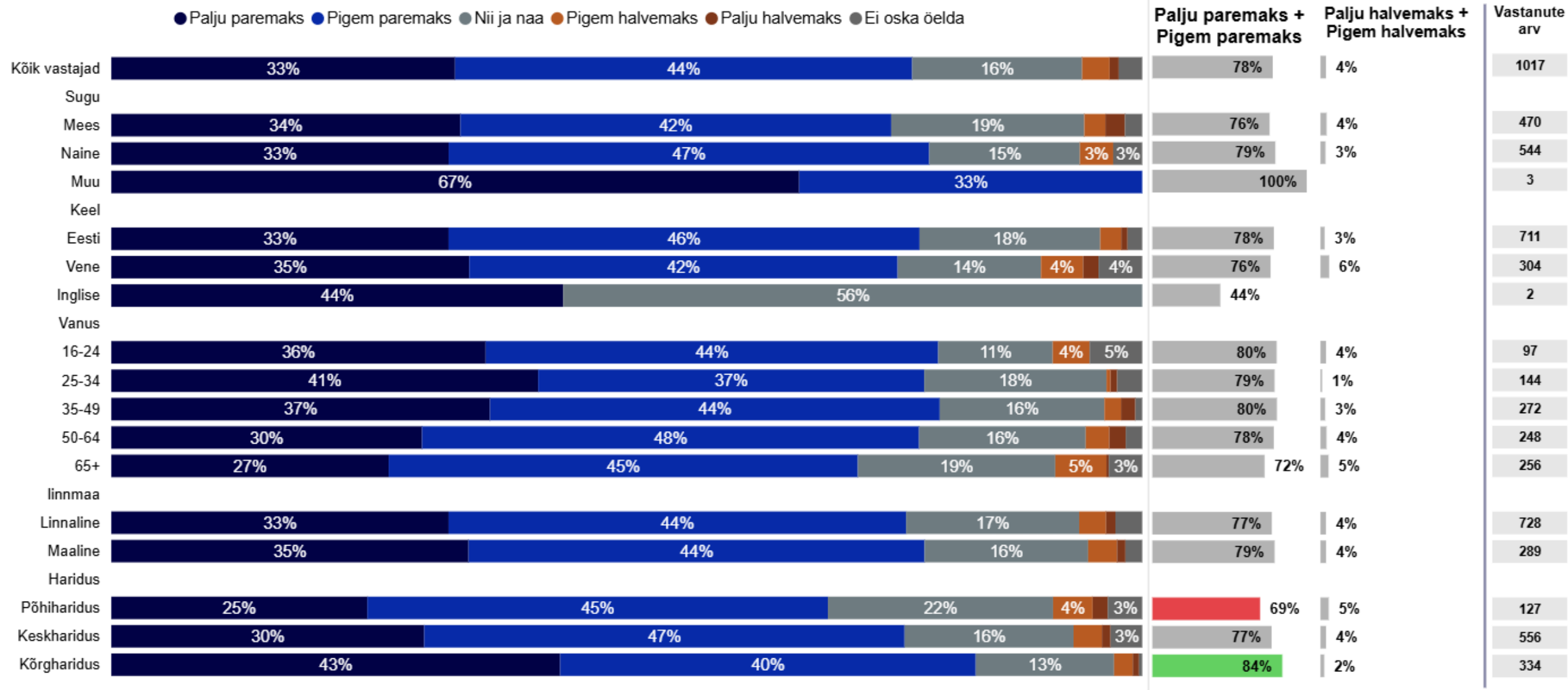

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Hoiakud teaduse ja teadlaste suhtes

Eesti elanike hoiakud teaduse suhtes on üldiselt toetavad ning teaduse vajalikkust ja teadlaste ekspertsust hinnatakse kõrgelt. 84% elanikest nõustub, et teadusuuringud on vajalikud ka juhul, kui neist ei ole kohe otsest kasu. 82% leiab, et teadlased peaksid oma töö tulemustest senisest enam üldsust teavitama ning 81% nõustub, et teadlased on oma ala eksperdid. Samuti leiab **80% vastajatest, et riik peaks teadusuuringuid rohkem toetama**, ning 77%, et poliitikud peaksid teadlasi rohkem kuulama. Seega väljendub tulemustes ühelt poolt tugev usk teaduse väärtusesse, teisalt aga ka ootus, et teadus oleks ühiskonnas senisest nähtavam ning teaduspõhist teadmist arvestataks otsuste tegemisel rohkem.

Võrreldes varasemate uuringulainetega on mitme väite puhul näha mõningast muutust. **Teadusuuringute vajalikkusega nõustub 2026. aastal 84% vastajatest, mida on statistiliselt oluliselt enam kui 2023. aastal (81%), kuid vähem kui 2020. aastal (89%).** Teadlaste ekspertsust usaldab 81% vastajatest, mida on oluliselt vähem kui 2023. aastal (83%) ja 2020. aastal (88%). Riigipoolse suurema toetuse vajadusega nõustumine on 2026. ja 2023. aastal samal tasemel, kuid jääb alla 2020. aasta tasemele (87%). Nende osakaal, kes nõustuvad, et teadlased peaksid oma tegevusest avalikkust rohkem teavitama, on püsinud 2023. aastaga (82%) üsna samal tasemel (2020. aastal 85%).

Varasemast enam teadvustatakse teadlaste eksimisvõimalust: väitega „teadlased võivad oma uurimistulemustes eksida“ nõustub 2026. aastal 77% vastajatest. See on statistiliselt oluliselt enam kui 2023. aastal (63%) ning samal tasemel 2020. aastaga (77%). Seda tulemust võib käsitleda koos kõrge usuga teadlaste ekspertsusesse: teadlasi peetakse valdavalt oma ala asjatundjateks, kuid samal ajal mõistetakse, et teaduslikes tulemustes võib vahel olla eksimusi.

Kolmveerand elanikest (75%) leiab, et inimestel on keeruline eristada teaduspõhist infot valeinfost. Eriti sageli nõustuvad sellega vene keeles vastanud (86%), kelle seas on nõustumine statistiliselt oluliselt kõrgem võrreldes kogu elanikkonnaga; eesti keeles vastanute seas on vastav näitaja 70%.

Teaduspõhise info kasutamine väljendub ka inimeste enda käitumist puudutavates hinnangutes. **Tervisetoodete valikul lähtub teaduslikest faktidest 68% vastajatest**, mis on statistiliselt oluliselt rohkem kui 2023. aastal (62%). Teaduslikele faktidele tuginemist märgivad keskmisest sagedamini 16-24-aastased (80%), samas kui 65-aastaste ja vanemate seas on vastav osakaal keskmisest madalam (60%). Madalam on see ka põhiharidusega inimeste seas (57%).

Teaduse sõltumatuse suhtes on elanike hinnangud seevastu kriitilisemad. **61% nõustub väitega, et rahastajad mõjutavad tugevalt teadlaste uurimistöö tulemusi**; 2023. aastal oli vastav näitaja 56% ja 2020. aastal 61%. 2026. aasta tulemus on statistiliselt oluliselt kõrgem kui eelmises uuringulaines. Rahastajate mõju tajuvad keskmisest sagedamini vene keeles vastanud (71%). Samal ajal **57% nõustub väitega, et teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides**. See osakaal on küll statistiliselt oluliselt kõrgem kui 2023. aastal (53%), kuid jääb selgelt alla 2020. aasta tasemele (69%).

Veidi enam kui pooled elanikest (53%) oleksid valmis ka ise teadlaste tööle kaasa aitama, näiteks kogudes andmeid või osaledes uuringutes. Ka see näitaja on statistiliselt oluliselt kõrgem kui 2023. aastal (50%), kuid jääb alla 2020. aasta taseme (57%). Valmisolek teadlaste töös osaleda erineb selgelt vanuse ja hariduse lõikes: seda väljendavad keskmisest sagedamini 25–34-aastased (72%) ja kõrgharidusega inimesed (67%), keskmisest harvem aga 65-aastased ja vanemad (35%) ning põhiharidusega vastajad (43%).

Väitega, et **teadusuuringud võivad olla ühiskonnale ohuks**, nõustub 28% vastajatest. See osakaal on statistiliselt oluliselt kõrgem kui 2023. aastal (21%), kuid madalam kui 2020. aastal (35%). Hinnangud erinevad siin eriti selgelt vastamiskeele järgi: vene keeles vastanutest nõustub väitega 48%, eesti keeles vastanutest üle kahe korra vähem ehk 19%. Väitega nõustuvad keskmisest harvem maapiirkondade elanikud (21%).

Väidetega nõustumine

Palun öelge, kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

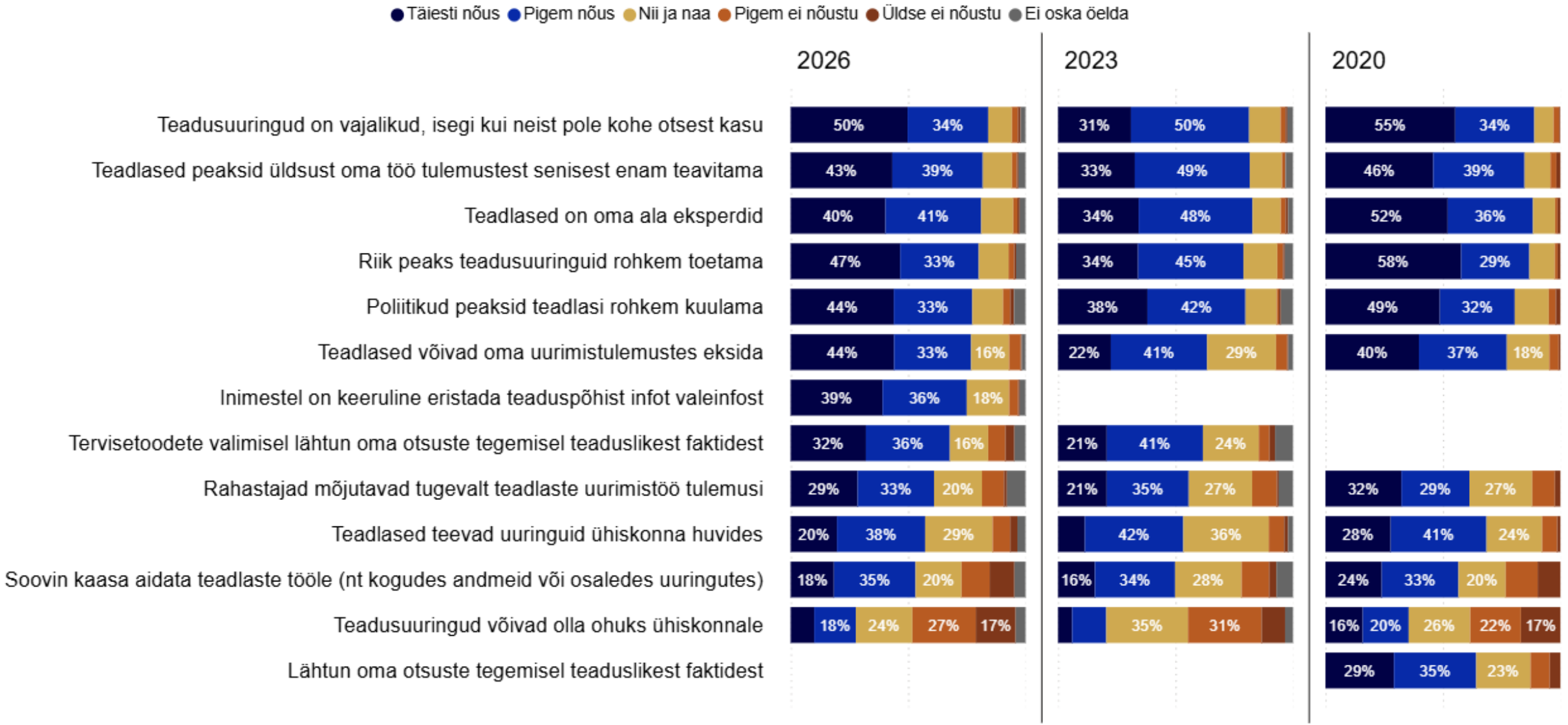

EMOR

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Väidetega nõustumine

Täiesti nõus + Pigem nõus	2026	2023	2020
Teadusuuringud on vajalikud, isegi kui neist pole kohe otsest kasu	84%	↓ 81%	89%
Teadlased peaksid üldsust oma töö tulemustest senisest enam teavitama	82%	82%	85%
Teadlased on oma ala eksperdid	81%	↓ 83%	88%
Riik peaks teadusuuringuid rohkem toetama	80%	↓ 79%	87%
Poliitikud peaksid teadlasi rohkem kuulama	77%	80%	81%
Teadlased võivad oma uurimistulemustes eksida	↑ 77%	↓ 63%	77%
Inimestel on keeruline eristada teaduspõhist infot valeinfost	75%		
Tervisetoodete valimisel lähtun oma otsuste tegemisel teaduslikest faktidest	↑ 68%	62%	
Rahastajad mõjutavad tugevalt teadlaste uurimistöö tulemusi	↑ 61%	56%	61%
Teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides	57%	↓ 53%	69%
Soovin kaasa aidata teadlaste tööle (nt kogudes andmeid või osaledes uuringutes)	53%	↓ 50%	57%
Teadusuuringud võivad olla ohuks ühiskonnale	↑ 28%	↓ 21%	35%
Lähtun oma otsuste tegemisel teaduslikest faktidest			64%

Üldse ei nõustu + Pigem ei nõustu	2026	2023	2020
Teadusuuringud on vajalikud, isegi kui neist pole kohe otsest kasu	4%	3%	3%
Teadlased peaksid üldsust oma töö tulemustest senisest enam teavitama	3%	↓ 2%	4%
Teadlased on oma ala eksperdid	3%	3%	2%
Riik peaks teadusuuringuid rohkem toetama	3%	3%	2%
Poliitikud peaksid teadlasi rohkem kuulama	↑ 5%	↓ 2%	5%
Teadlased võivad oma uurimistulemustes eksida	5%	5%	5%
Inimestel on keeruline eristada teaduspõhist infot valeinfost	4%		
Tervisetoodete valimisel lähtun oma otsuste tegemisel teaduslikest faktidest	↑ 11%	7%	
Rahastajad mõjutavad tugevalt teadlaste uurimistöö tulemusi	11%	11%	12%
Teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides	11%	8%	8%
Soovin kaasa aidata teadlaste tööle (nt kogudes andmeid või osaledes uuringutes)	↑ 23%	↓ 15%	23%
Teadusuuringud võivad olla ohuks ühiskonnale	44%	41%	38%
Lähtun oma otsuste tegemisel teaduslikest faktidest			13%

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

EMOR

Väidetega nõustumine

Palun öelge, kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

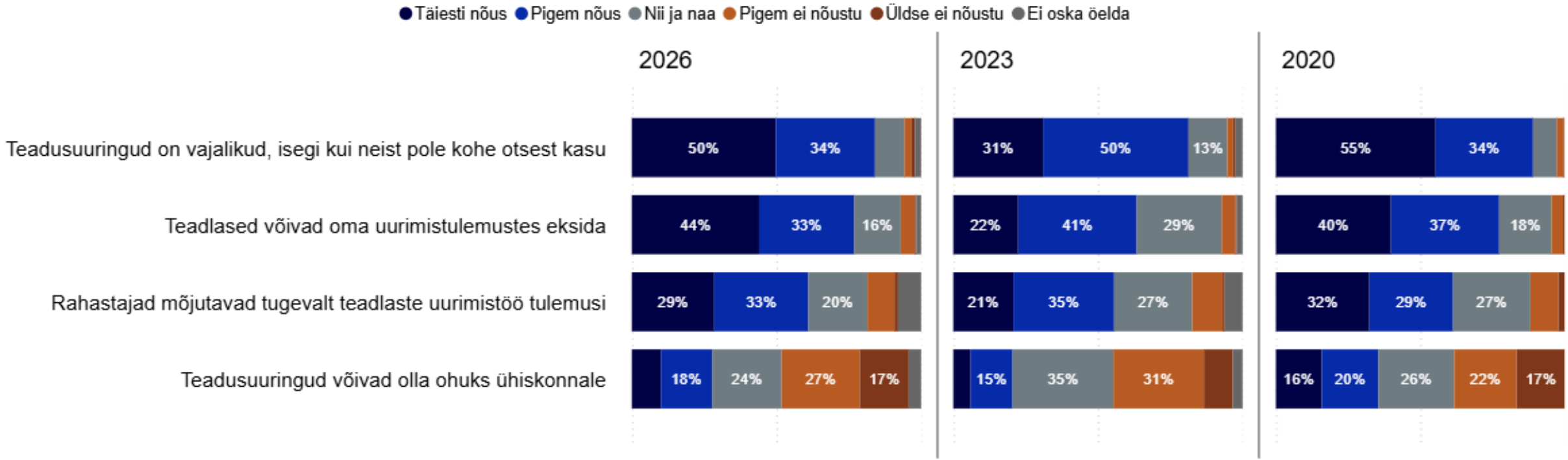

Täiesti nõus + Pigem nõus	2026	2023	2020
Teadusuuringud on vajalikud, isegi kui neist pole kohe otsest kasu	84%	81% ↓	89%
Teadlased võivad oma uurimistulemustes eksida	77% ↑	63% ↓	77%
Rahastajad mõjutavad tugevalt teadlaste uurimistöö tulemusi	61% ↑	56%	61%
Teadusuuringud võivad olla ohuks ühiskonnale	28% ↑	21% ↓	35%

Üldse ei nõustu + Pigem ei nõustu	2026	2023	2020
Teadusuuringud on vajalikud, isegi kui neist pole kohe otsest kasu	4%	3%	3%
Teadlased võivad oma uurimistulemustes eksida	5%	5%	5%
Rahastajad mõjutavad tugevalt teadlaste uurimistöö tulemusi	11%	11%	12%
Teadusuuringud võivad olla ohuks ühiskonnale	44%	41%	38%

EMOR

Nool üles *märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringu lainega ning* ***nool alla*** *statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on* ***positiivne*** *või* ***negatiivne*** *arengutrend.*

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Kasu teaduse erinevatest valdkondadest

Kõigi vaadeldud teadusvaldkondade kasu ühiskonnale hinnatakse kõrgelt. Kõige enam nähakse kasu **arstiteadusest**, mille puhul 96% vastajatest leiab, et sellest on ühiskonnale palju või pigem kasu. Järgnevad **tehnoloogiateadused** (94%), **põllumajandusteadused** (92%) ning **loodus- ja täppisteadused** (91%). Mõnevõrra madalamalt, kuid siiski valdavalt positiivselt hinnatakse **sotsiaalteaduste** (81%) ja **humanitaarteaduste** (80%) kasu.

Võrreldes varasemate uuringulainetega on hinnangud teadusvaldkondade ühiskondlikule kasule püsinud **üldjoontes stabiilsena**. Arstiteaduse kasulikkust hindab palju või pigem kasulikuks 96% vastajatest nii 2026., 2023. kui ka 2020. aastal. Tehnoloogiateaduste puhul on vastav osakaal 94% (2023. aastal 93% ja 2020. aastal 94%) ning põllumajandusteaduste puhul 92% (vastavalt 93% ja 92%). Loodus- ja täppisteaduste kasulikkust hindab kõrgelt 91% vastajatest, võrreldes 92%-ga 2023. ja 93%-ga 2020. aastal. Ka sotsiaal- ja humanitaarteaduste hinnangud on püsinud varasemate uuringutega sarnasel tasemel.

Sotsiaaldemograafiliste rühmade võrdlus näitab, et **haridustase on teadusvaldkondade kasulikkuse hindamisega selgelt seotud**. Kõrgharidusega vastajad hindavad keskmisest sagedamini kasulikuks tehnoloogiateadusi (98%), põllumajandusteadusi (96%), loodus- ja täppisteadusi (98%), sotsiaalteadusi (88%) ning humanitaarteadusi (89%). Seevastu põhiharidusega vastajate hinnangud on mitme valdkonna puhul keskmisest madalamad: arstiteadust peab kasulikuks 88%, tehnoloogiateadusi ja põllumajandusteadusi 82%, loodus- ja täppisteadusi 80%, sotsiaalteadusi 70% ning humanitaarteadusi 64%.

Vene keeles vastanud hindavad mitmete teadusvaldkondade ühiskondlikku kasu keskmisest kõrgemalt: tehnoloogiateadusi peab kasulikuks 97%, põllumajandusteadusi 96%, loodus- ja täppisteadusi 95%, sotsiaalteadusi 88% ning humanitaarteadusi 90%. Suurim erisus on humanitaarteaduste puhul: eesti keelt kõnelevate vastajate seas peab seda valdkonda kasulikuks vaid 76%.

Vanuserühmade lõikes eristuvad eelkõige 16–24-aastased, kes hindavad sotsiaalteaduste kasu keskmisest sagedamini kõrgelt (93%). Sotsiaalteaduste kasulikkuse hinnang on seevastu keskmisest madalam 65-aastaste ja vanemate seas (70%). Humanitaarteadusi hindavad keskmisest sagedamini kasulikuks 35–49-aastased (86%). Põllumajandusteaduste ning loodus- ja täppisteaduste puhul on hinnangud madalamad 65-aastaste ja vanemate seas (vastavalt 88% ja 86%). Soolised erinevused on valdavalt väikesed.

Kui võrrelda tulemusi näiteks Soome teadusbaromeetriga, siis 2024. aasta uuringu andmetel tuntakse suurimat huvi loodus- ja täppisteaduste vastu (63%), millele järgnevad arstiteadus (60%) ja sotsiaalteadused (48%). Huvi humanitaarteaduste (39%) ja haridusteaduste (37%) vastu on mõnevõrra madalam. Soome teadusbaromeetri autorid tõid välja ka seda, et tugev huvi loodus- ja sotsiaalteaduste vastu on Soomele iseloomulik. Rahvusvahelistes uuringutes on hoopis arstiteadus tavaliselt elanike huvi keskmes (sarnaselt Eestile).

Kasu teaduse erinevatest valdkondadest

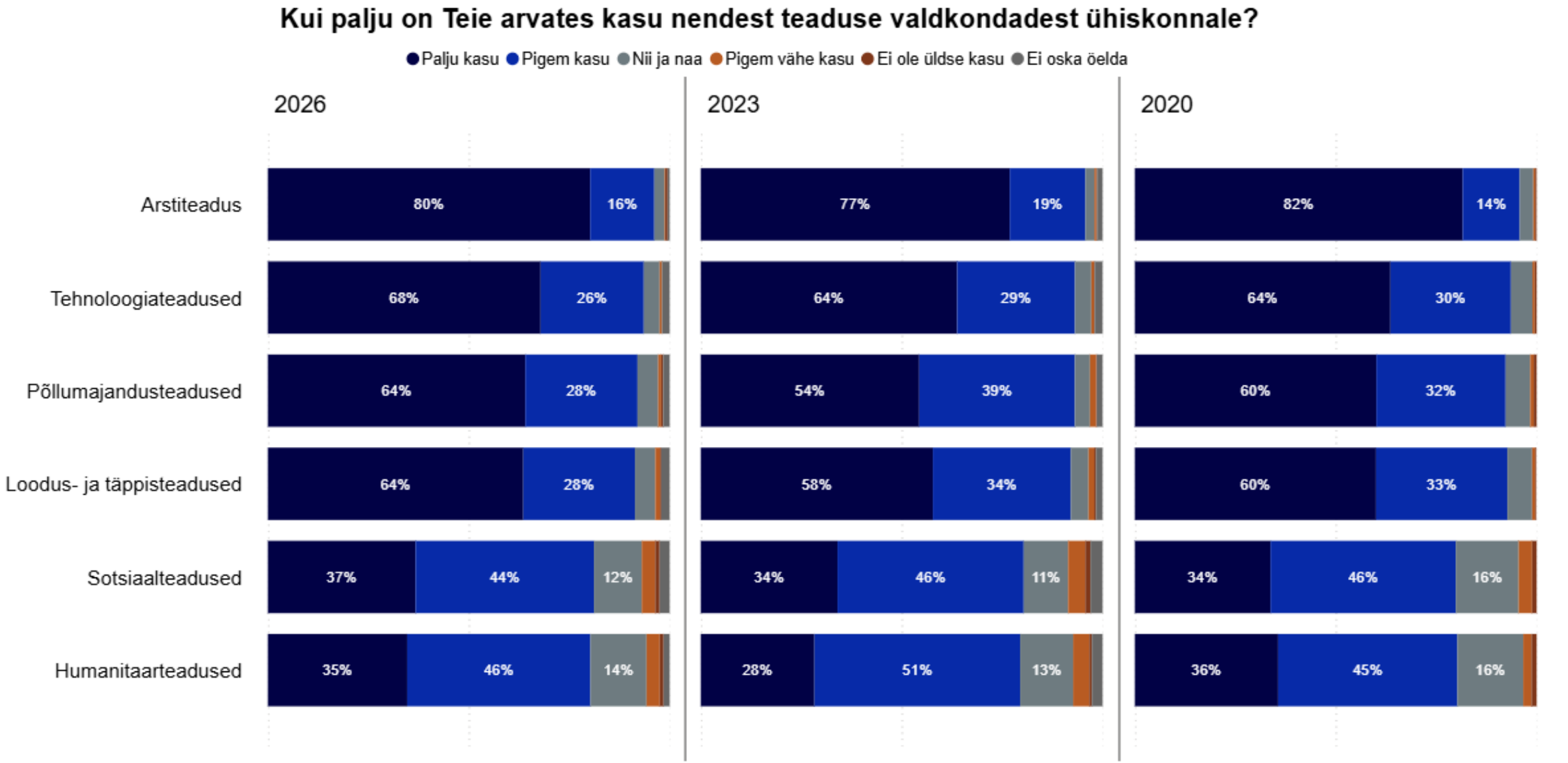

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

EMOR

Kasu teaduse erinevatest valdkondadest: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

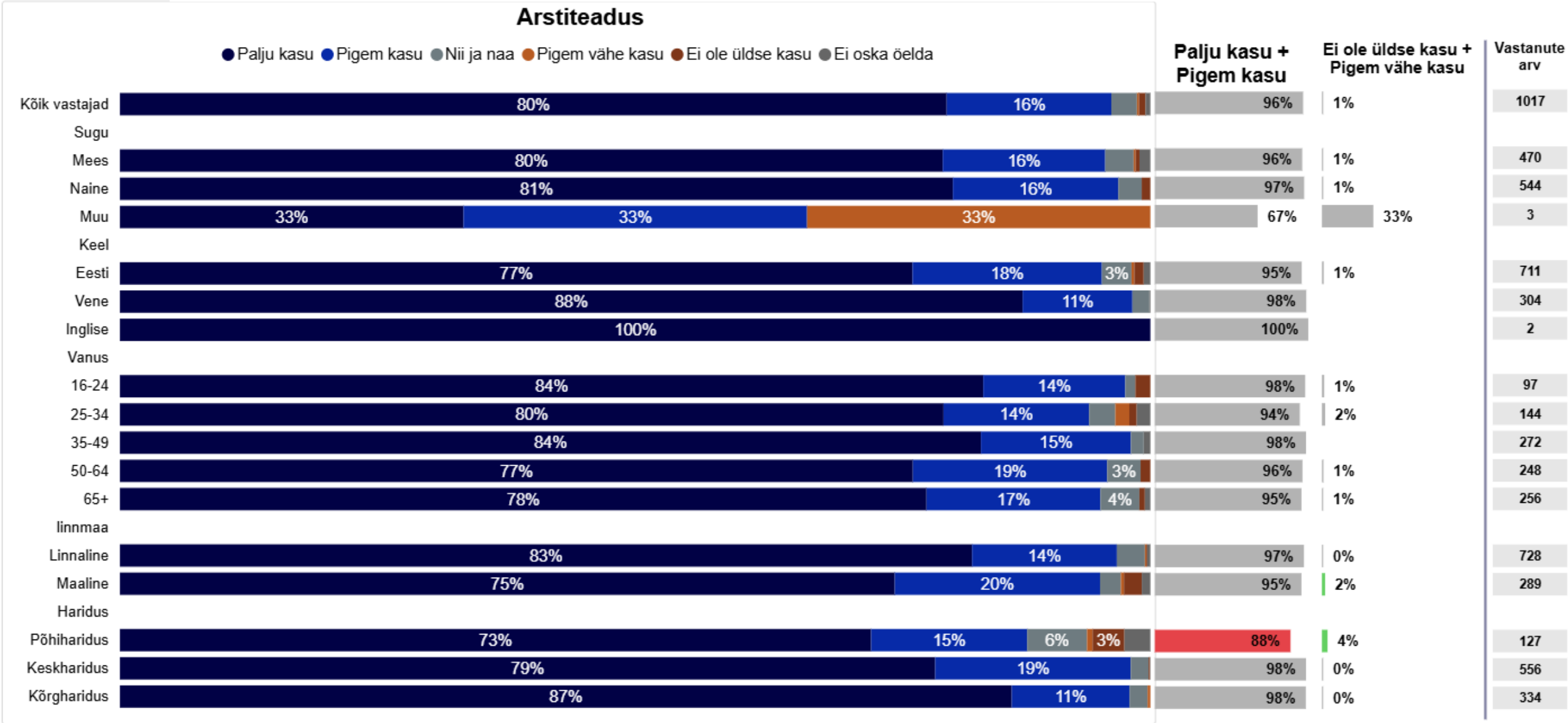

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Kasu teaduse erinevatest valdkondadest: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

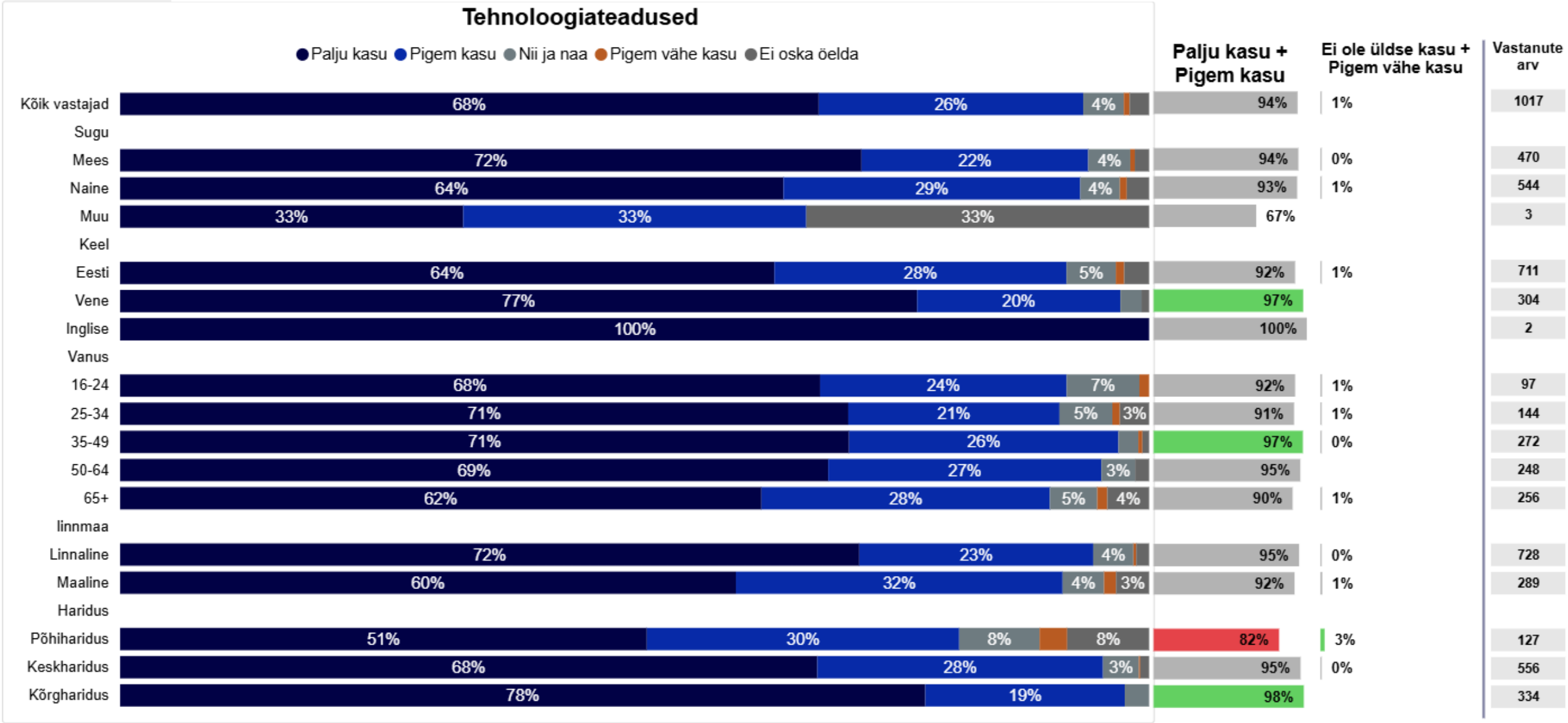

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Kasu teaduse erinevatest valdkondadest: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

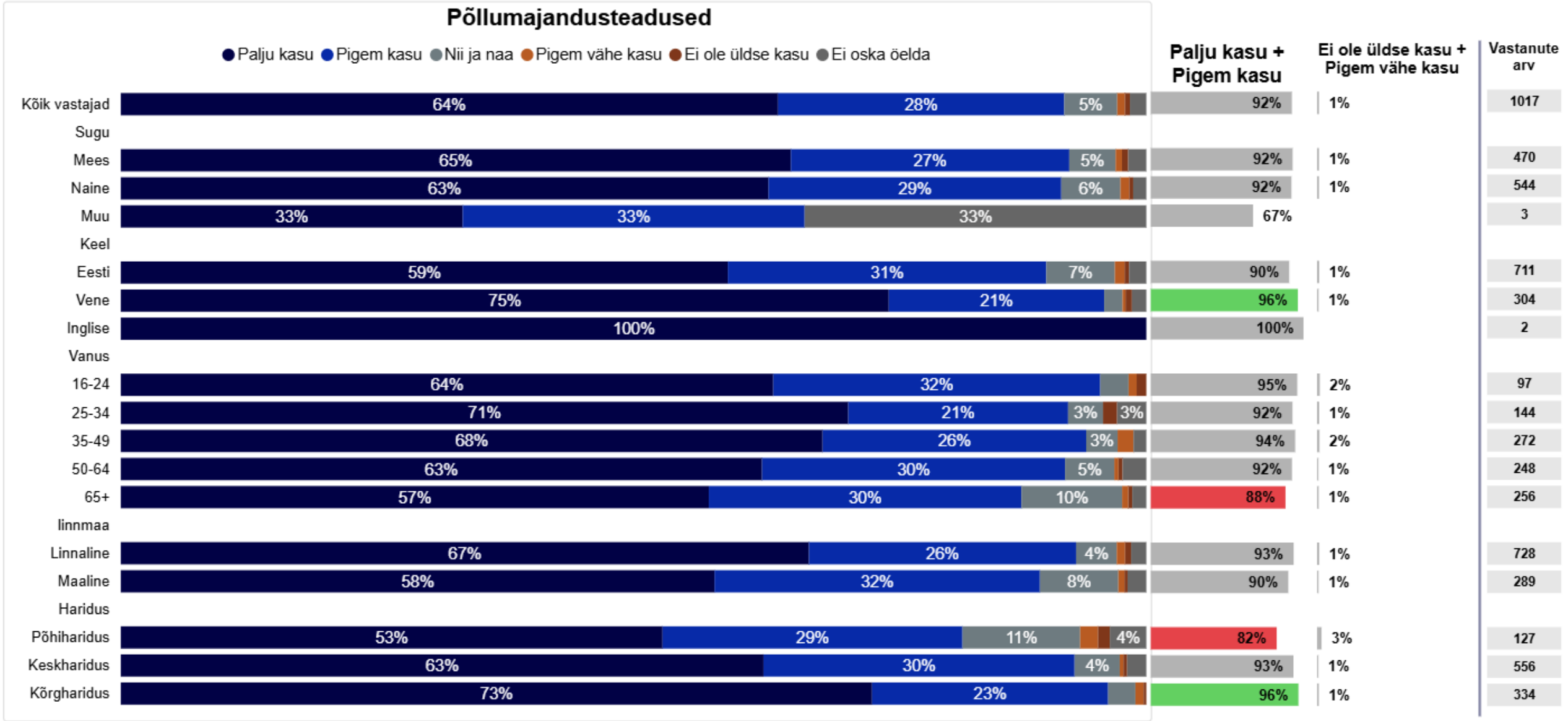

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Kasu teaduse erinevatest valdkondadest: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

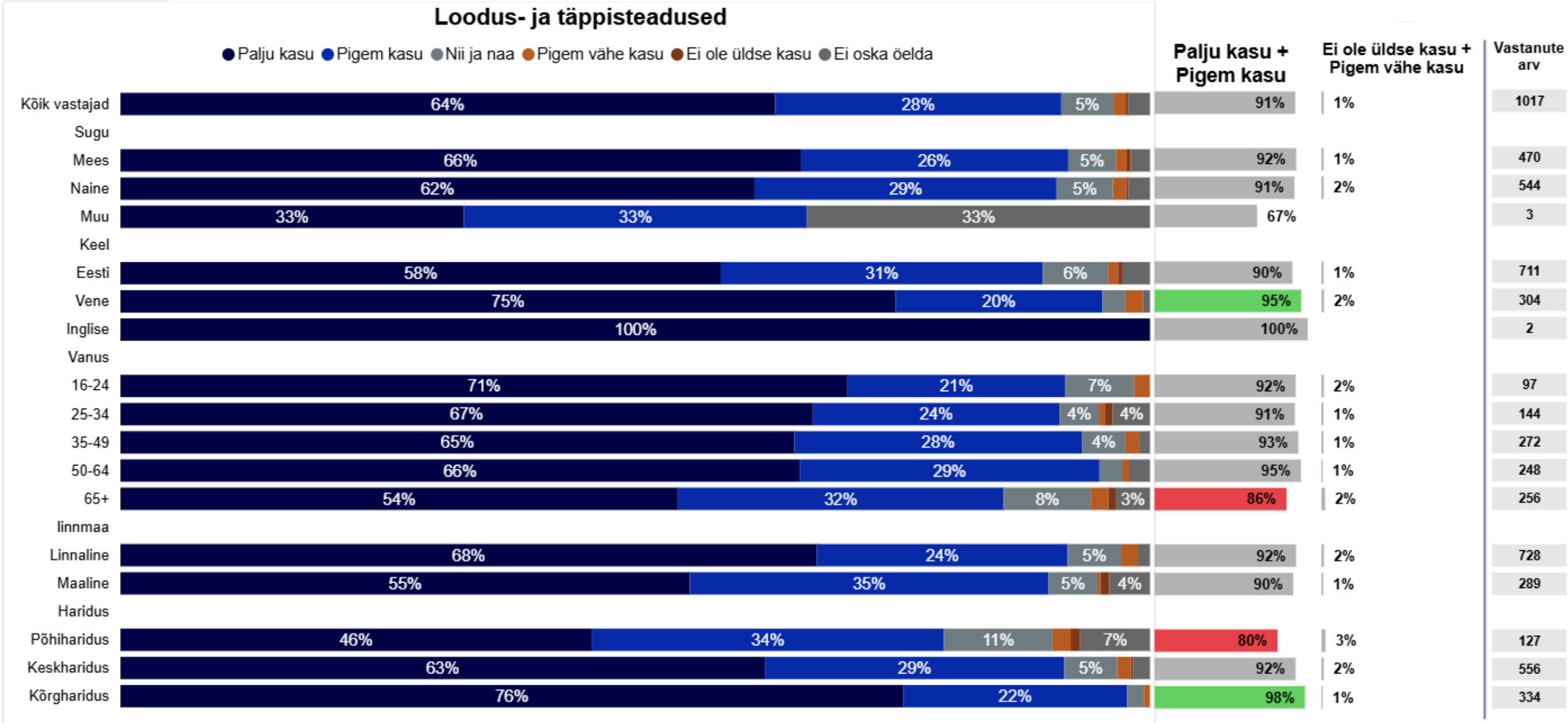

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Kasu teaduse erinevatest valdkondadest: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

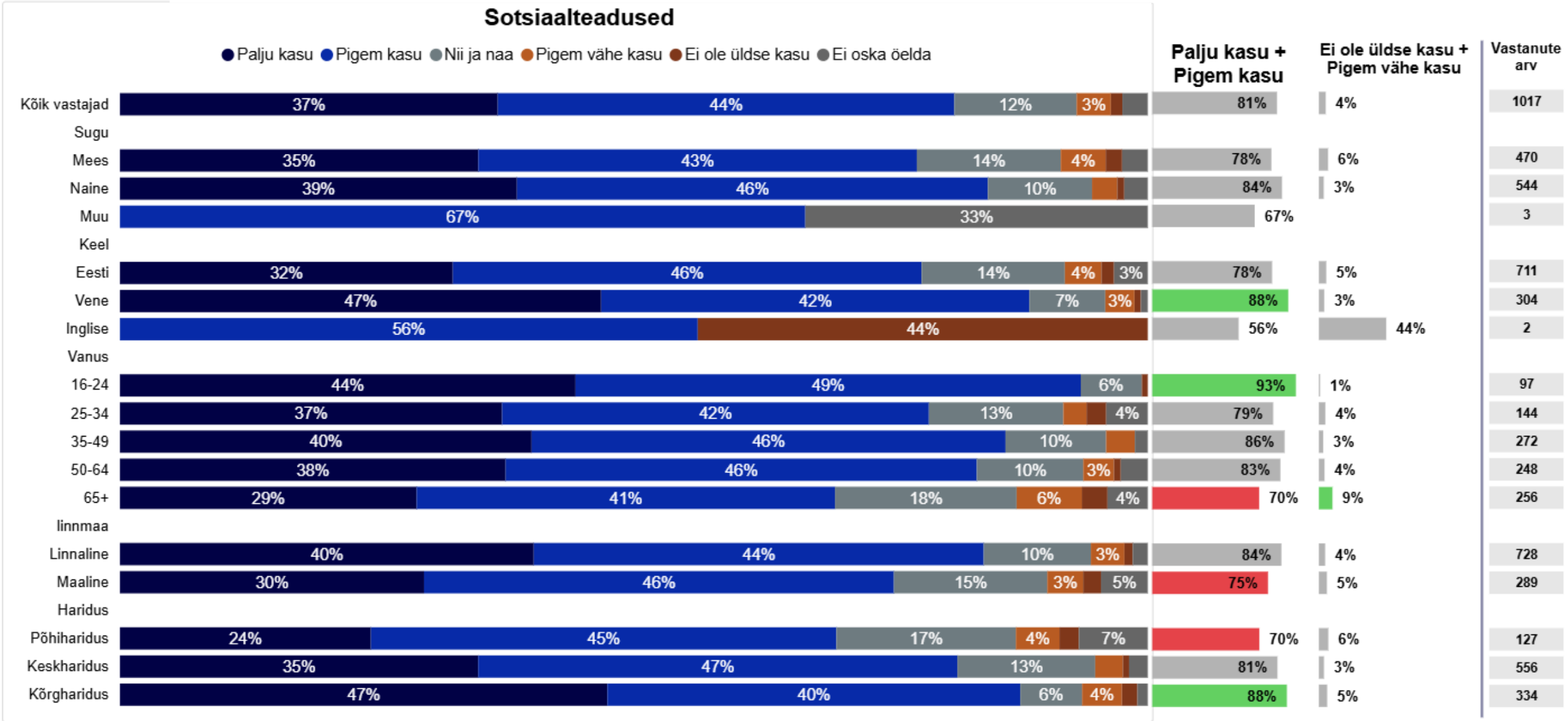

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Kasu teaduse erinevatest valdkondadest: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

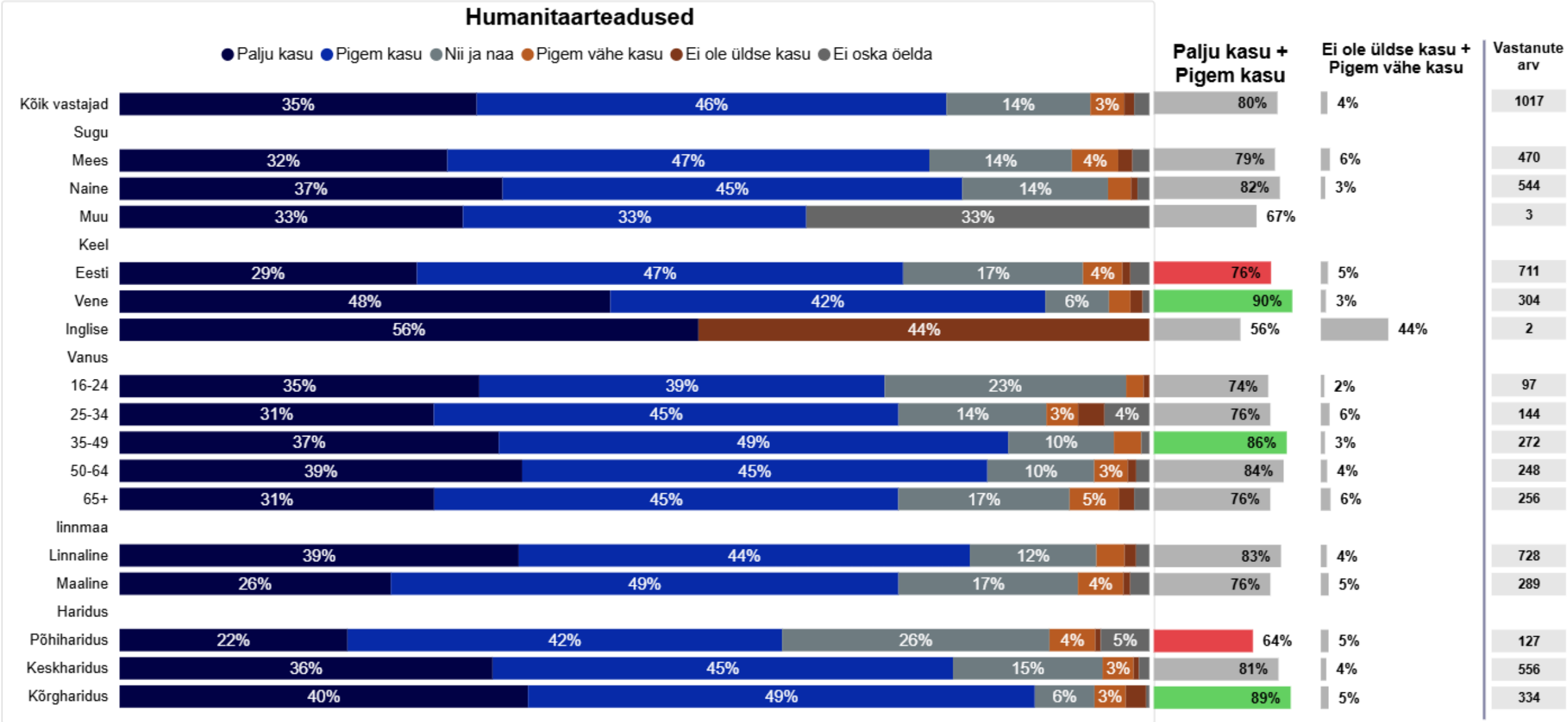

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Eurobaromeetri tulemuste ülevaade teaduse ja tehnoloogia kontekstis

Eesti elanike hoiakud teaduse ja tehnoloogia suhtes on valdavalt positiivsed. Ligi kolmveerand (77%) nõustub täielikult või kaldub nõustuma väitega, et tänu teadusele ja tehnoloogiale on tulevastel põlvkondadel rohkem võimalusi. Pea sama palju (73%) leiab, et teadus ja tehnoloogia muudavad meie elu lihtsamaks, tervislikumaks ja mugavamaks. Samas nõustub 61%, et teadus muudab meie elustiili liiga kiiresti. 60% leiab, et teadus valmistab noore põlvkonna ette käituma hästi informeeritud kodanikena.

Euroopa riikide võrdluses on Eesti elanike hinnangud teaduse ja tehnoloogia pakutavatele võimalustele pigem positiivsed ning paigutume võrdluses pigem kõrgemate tulemustega riikide hulka. **Väitega, et teadus ja tehnoloogia annavad tulevastele põlvkondadele rohkem võimalusi, nõustub Eestis 77% elanikest. Kõige kõrgem on nõustumine Soomes (FI: 82%), Leedus (LT: 79%) ja Iirimaal (IE: 79%).**

Teaduse ja tehnoloogia mõju igapäevaelu lihtsamaks, tervislikumaks ja mugavamaks muutmisele hinnatakse Eestis samuti kõrgelt. Selle väitega nõustub 73% Eesti elanikest. Eesti jääb selle näitajaga riikide võrdluses keskmisele tasemele. Kõige positiivsemad on hinnangud Maltal (MT: 82%), Soomes (FI: 82%) ja Rootsis (SE: 82%).

Eestis nähakse ka teaduse ja tehnoloogia arenguga kaasnevaid võimalikke ohte. Iga teine Eesti elanik (51%) nõustub, et teaduse ja tehnoloogia rakendamine võib ohustada inimõigusi. Viiendik (20%) jääb neutraalseks ning 22% ei nõustu selle väitega. Euroopa võrdluses on Eesti tulemus keskmine. Mitmes riigis, näiteks Hispaanias (ES: 69%), Rootsis (SE: 68%) ja Soomes (FI: 65%), seostatakse teaduse ja tehnoloogia rakendamist inimõiguste ohustamisega veel sagedamini.

Väidete võrdluses usutakse Eestis kõige vähem seda, et tehisintellekt ja automatiseerimine loovad rohkem töökohti kui kaotavad. Selle väitega nõustub 21% elanikest, samas 53% ei nõustu ning 21% jääb neutraalseks. Euroopa võrdluses on Eesti siin skeptilisemate riikide hulgas. Kõige enam usutakse tehisaru ja automatiseerimise positiivsesse mõjusse töökohtade arvule Itaalias (IT: 48%), Poolas (PL: 43%) ja Ungaris (HU: 39%).

Valdavalt ei usuta ka seda, et teaduse ja tehnoloogia areng muudaks Maa loodusressursid tulevikus ammendamatuks. Eestis nõustub selle väitega 22%, samas 57% ei nõustu.

Takistused teaduse ja tehnoloogiaga tegelemiseks

Eesti elanike seas on kõige sagedamini nimetatud takistuseks ajapuudus (45%), sellele järgnevad huvipuudus (40%) ning puuduvad teadmised teaduse- ja tehnoloogiavaldkonnas (35%). **Viiendik (21%) nimetab takistusena vähest infot teaduse ja tehnoloogiaga seotud tegevuste või ürituste kohta.** Mõnevõrra vähem inimesi (17%) tunneb, et teaduse ja tehnoloogiaga seotud tegevused ei ole neile mõeldud või nad ei oleks sinna teretulnud; sama paljud nimetavad takistusena tegevuste puudumist või kehva kvaliteeti oma elukohas ning rahaliste ressursside puudust. Privaatsusega seotud küsimusi peab takistuseks 16%.

Rahvusvahelises võrdluses eristub Eesti eelkõige **aja- ja huvipuuduse poolest**. Ajapuudust nimetab Eestis 45% vastajatest, mis on Euroopa riikide keskmisest enam. Kõige enam tuuakse ajapuudust välja Küprosel (62%), Rootsis (60%) ja Hollandis (55%). Huvipuudust tuuakse Eestis välja samuti keskmisest enam (40%), samal tasemel on Itaalia.

Puuduvate teadmiste osas paikneb Eesti pigem keskel. Eestis nimetab seda takistusena 35% vastajatest. Kõige rohkem tuuakse seda takistusena välja Kreekas (47%), Prantsusmaal (43%) ning Horvaatias ja Luksemburgis (42%), kõige vähem aga Lätis (25%).

EMOR

Väited teaduse ja tehnoloogia kohta

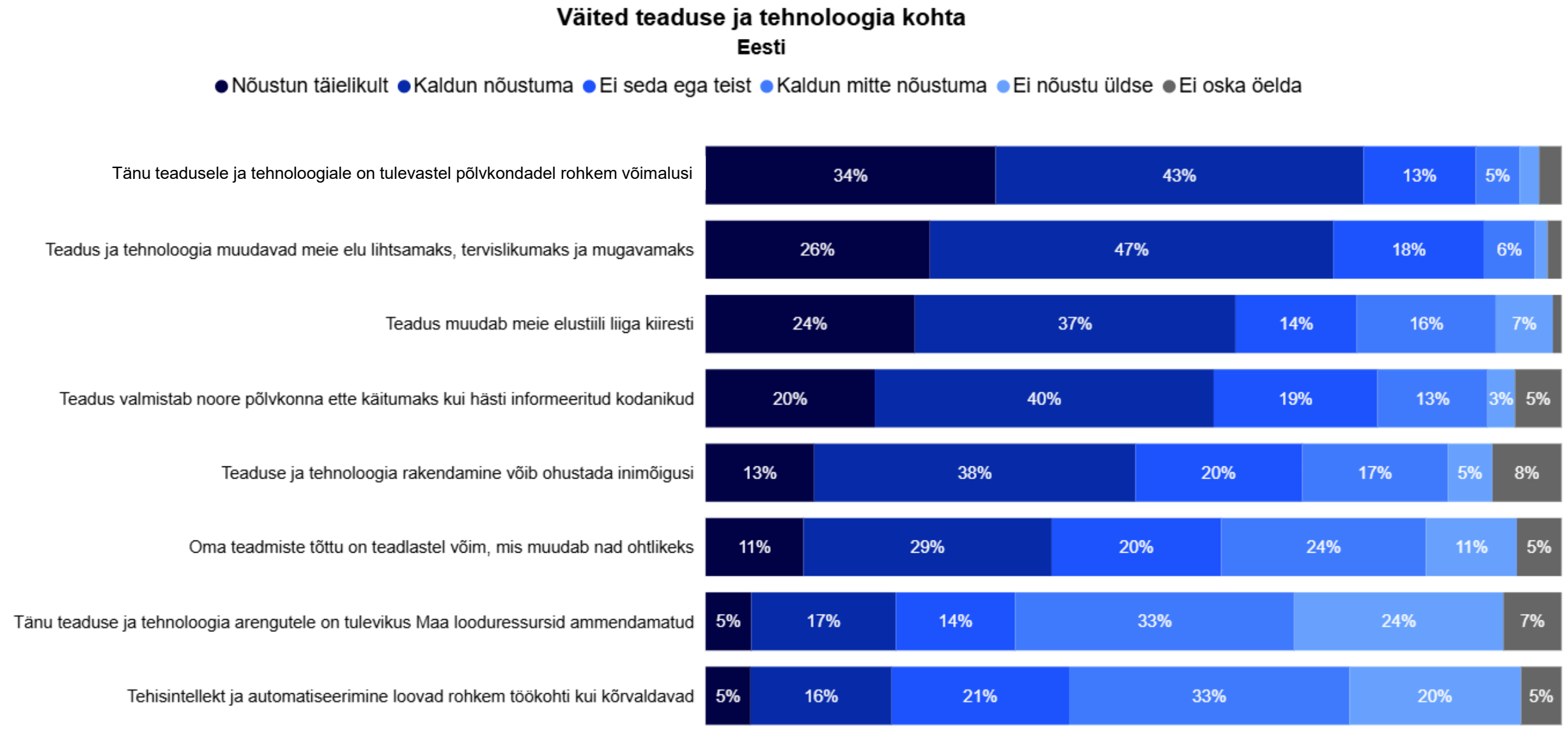

Eurobarometer 102.1 (2024)
European citizens' knowledge and attitudes towards science and technology - February 2025 - - Eurobarometer survey

Vastanute arv
1005

Takistused teaduse ja tehnoloogiaga tegelemiseks

Millised järgmistest on Teie jaoks peamisteks takistusteks teaduse ja tehnoloogiaga tegelmiseks?

Eesti

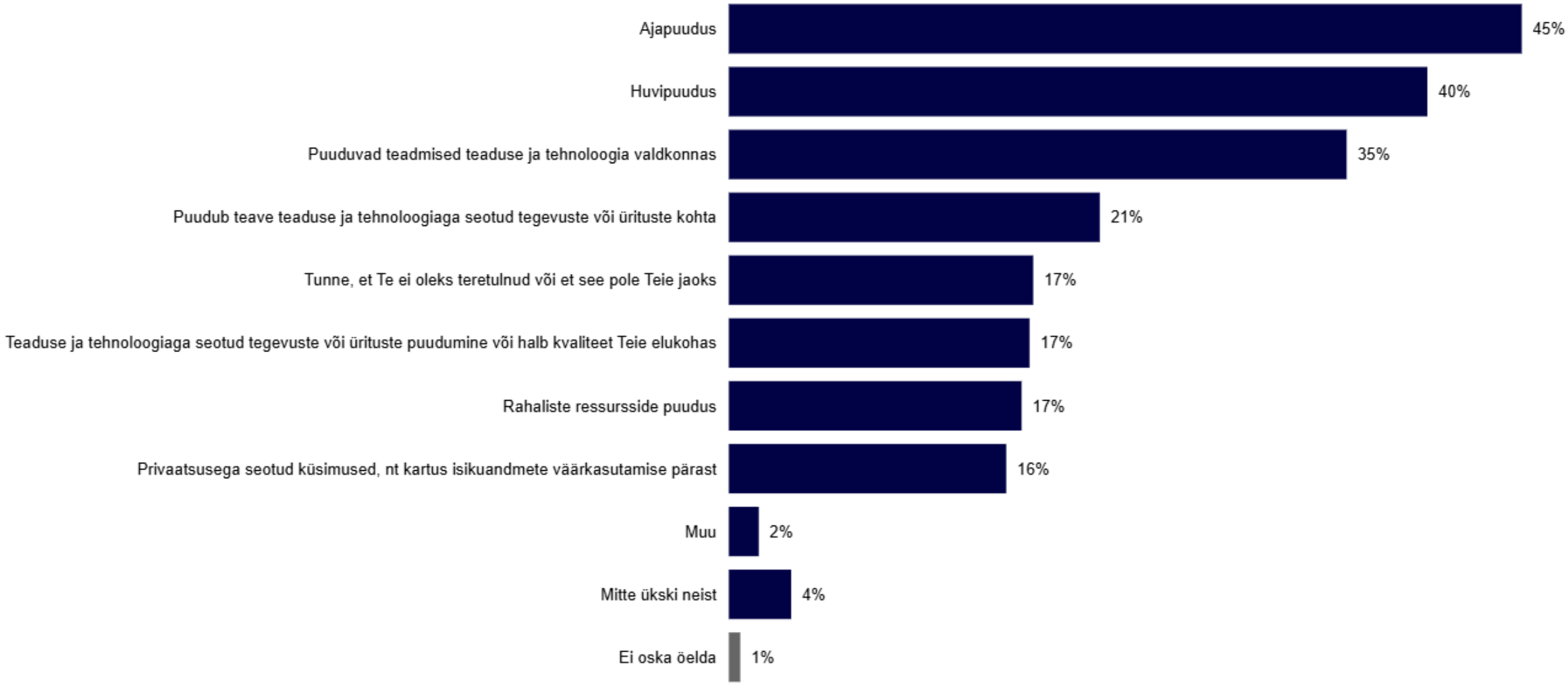

Eurobarometer 102.1 (2024)
European citizens' knowledge and attitudes towards science and technology - February 2025 - - Eurobarometer survey

Vastanute arv
1005

Teadusinfo ja infokeskkond

4

EMOR

Informatsioon teaduse kohta

Palun öelge, kas Teie hinnangul on meedias piisavalt informatsiooni teaduse kohta?

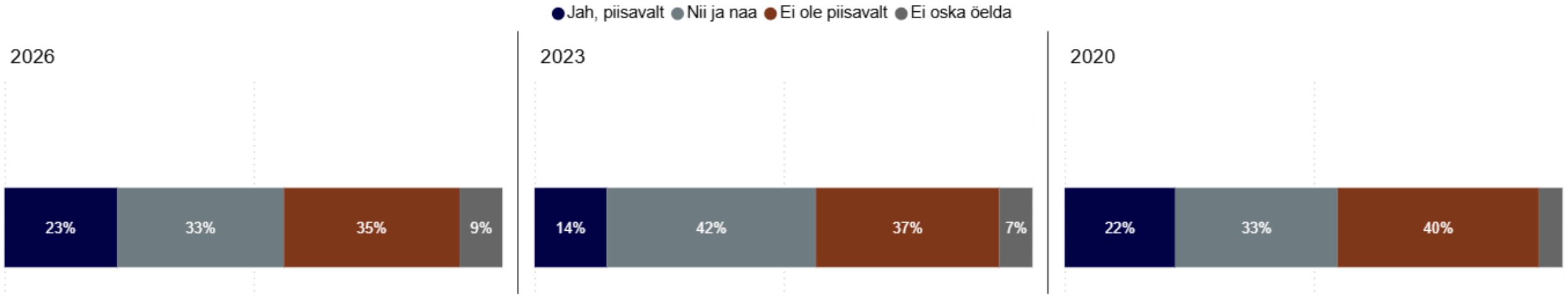

- **Ligi veerand elanikest (23%) leiab, et meedias on teaduse kohta piisavalt infot.** Kolmandik (33%) jääb vahepealsele seisukohale ning 35% hinnangul ei ole infot piisavalt. Vastust ei oska anda 9% elanikest.
- Võrreldes 2023. aastaga on teadusinfo hulka piisavaks pidavate elanike osakaal statistiliselt oluliselt kasvanud: 14%-lt 23%-le ehk jõudnud tagasi 2020. aasta tasemele (22%). Samal ajal on vahepealse hinnangu andjate osakaal vähenenud 42%-lt 33%-le. Teadusinfot ebapiisavaks pidavate inimeste osakaal on kolme laine jooksul mõnevõrra vähenenud (40% → 37% → 35%), kuid viimase kahe laine erinevus ei ole statistiliselt oluline.
- Vene keeles vastanutest peab meedias leiduvat teadusinfot ebapiisavaks iga teine (48%), mis on statistiliselt oluliselt rohkem kui koguvalimis (35%). Eesti keeles vastanute seas on vastav näitaja 29%. Vanuserühmadest hindavad teadusinfo hulka piisavaks keskmisest sagedamini 16–24-aastased (31%). Seevastu 65-aastaste ja vanemate seas peab infot piisavaks vaid 15% ning ligi viiendik (19%) ei oska hinnangut anda. Haridustaseme järgi peavad teadusinfot keskmisest sagedamini piisavaks põhiharidusega elanikud (32%).

Jah, piisavalt	2026	2023	2020
	23% ↑	14% ↓	22%

Ei ole piisavalt	2026	2023	2020
	35%	37%	40%

EMOR

__Nool üles__ märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning __nool alla__ statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on __positiivne__ või __negatiivne__ arengutrend.

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Teadusinfo piisavus meedias: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

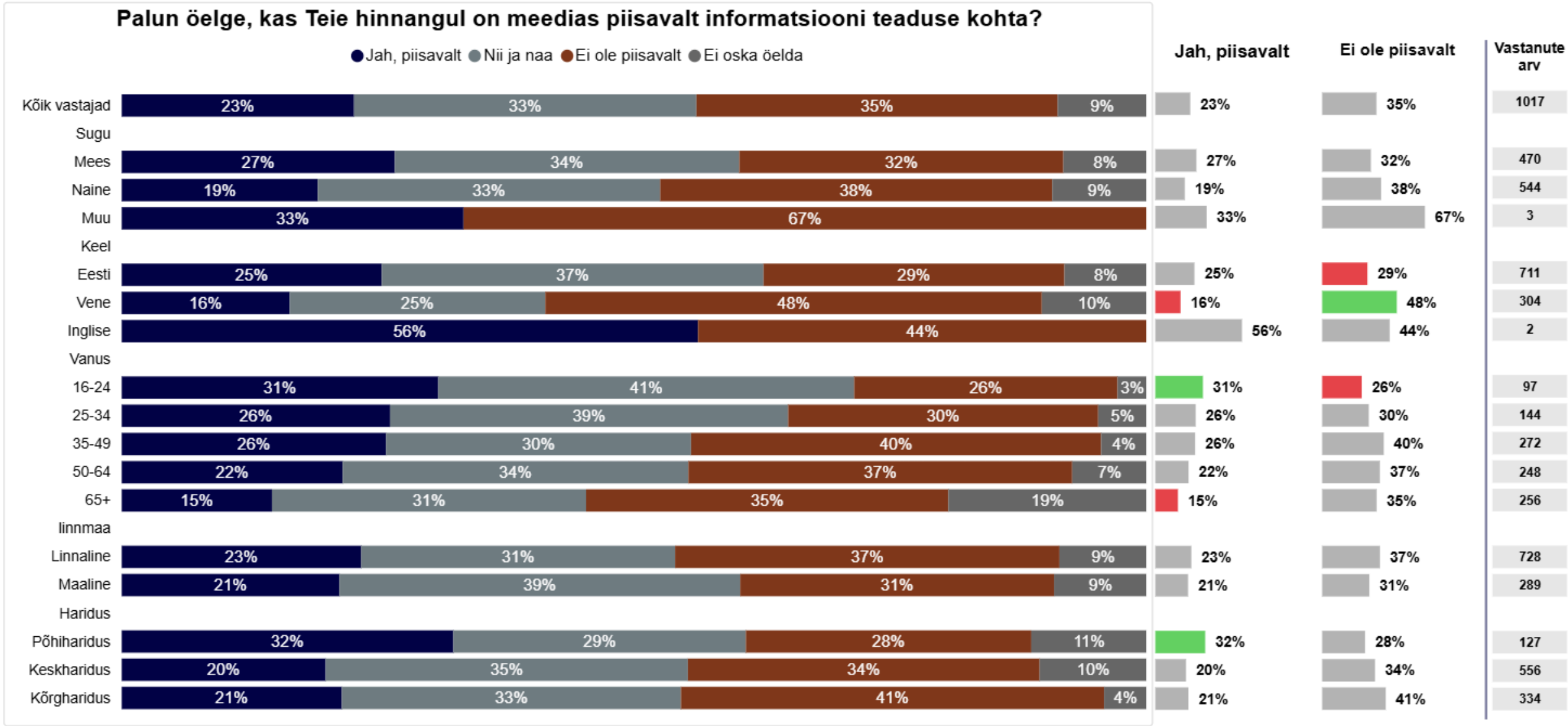

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Piisav informatsioon teaduse kohta

Üldjaotus

Palun öelge, kas Teie hinnangul on meedias piisavalt informatsiooni teaduse kohta?

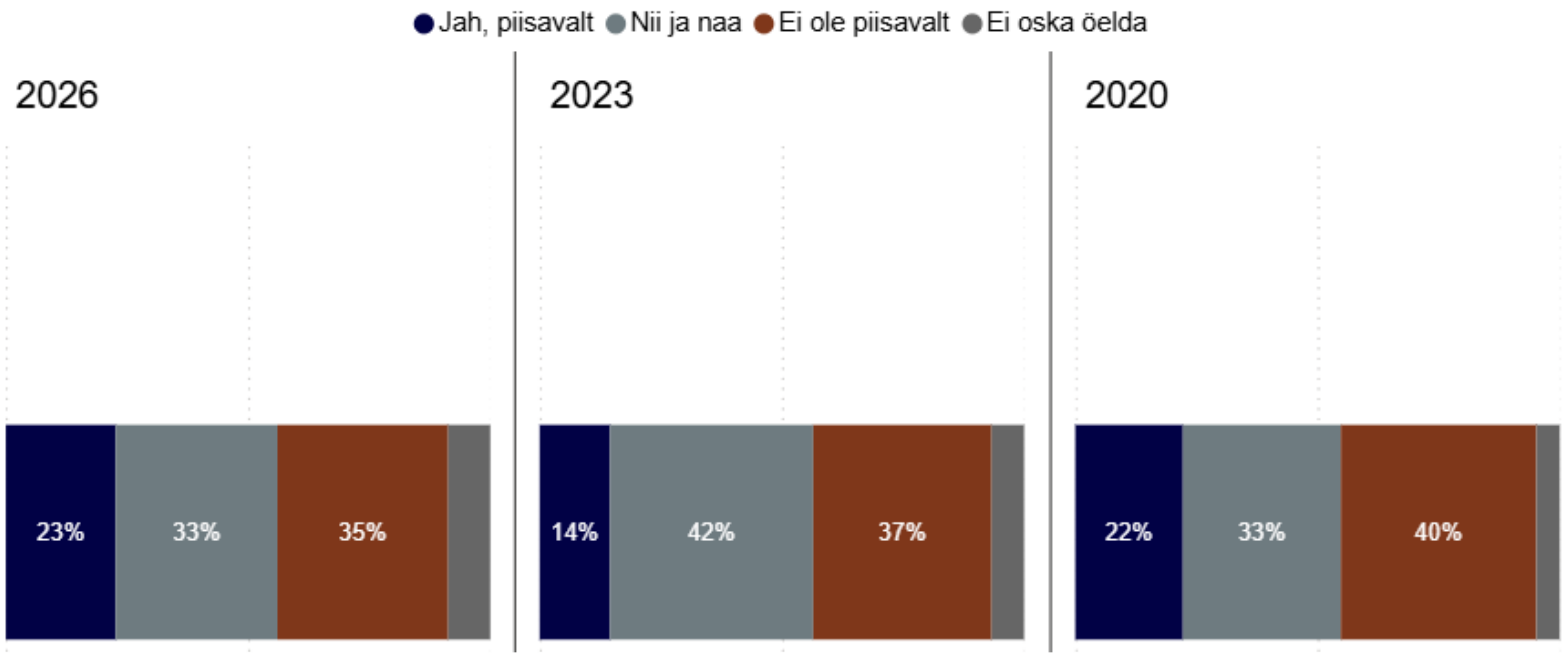

Jah, piisavalt	2026	2023	2020
	23% ↑	14% ↓	22%

Ei ole piisavalt	2026	2023	2020
	35%	37%	40%

- **Teadusest huvitatud inimesed tajuvad teadusinfo puudujääki mõnevõrra sagedamini.** 2026. aastal peab meedias avaldatava teadusinfo hulka ebapiisavaks 39% teadushuvilistest, võrreldes 33%-ga teadusest mittehuvitatute ning 27%-ga teaduse suhtes neutraalsete või seisukohata vastajate seas. Samas peab infot piisavaks ligikaudu viiendik kõigis kolmes rühmas (vastavalt 24% teadusest huvitatute, 19% teadusest mittehuvitatute ja 22% neutraalsete seas). Need, kes pole teadusest huvitatud, andsid sagedamini hinnangu „ei oska öelda (EOÖ)“ (20%) (keskmine EOÖ osakaal on 8%).
- **Võrreldes 2023. aastaga on hinnang teadusinfo piisavusele paranenud nii teadushuviliste kui ka teaduse suhtes neutraalsete või seisukohata vastajate seas.** Info hulka piisavaks pidavate inimeste osakaal on neis rühmades statistiliselt oluliselt kasvanud vastavalt 17%-lt 24%-le ja 9%-lt 22%-le. Teadushuviliste seas on infot ebapiisavaks pidavate inimeste osakaal püsinud kolme uuringulaine jooksul sarnane (41%, 41% ja 39%).
- **Teadlaste usaldamise järgi on hinnangud teadusinfo piisavusele üsna sarnased.**

Nool üles *märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning* ***nool alla*** *statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on* ***positiivne*** *või* ***negatiivne*** *arengutrend.*

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

EMOR

Ajakirjanduse usaldamine

Üldjaotus

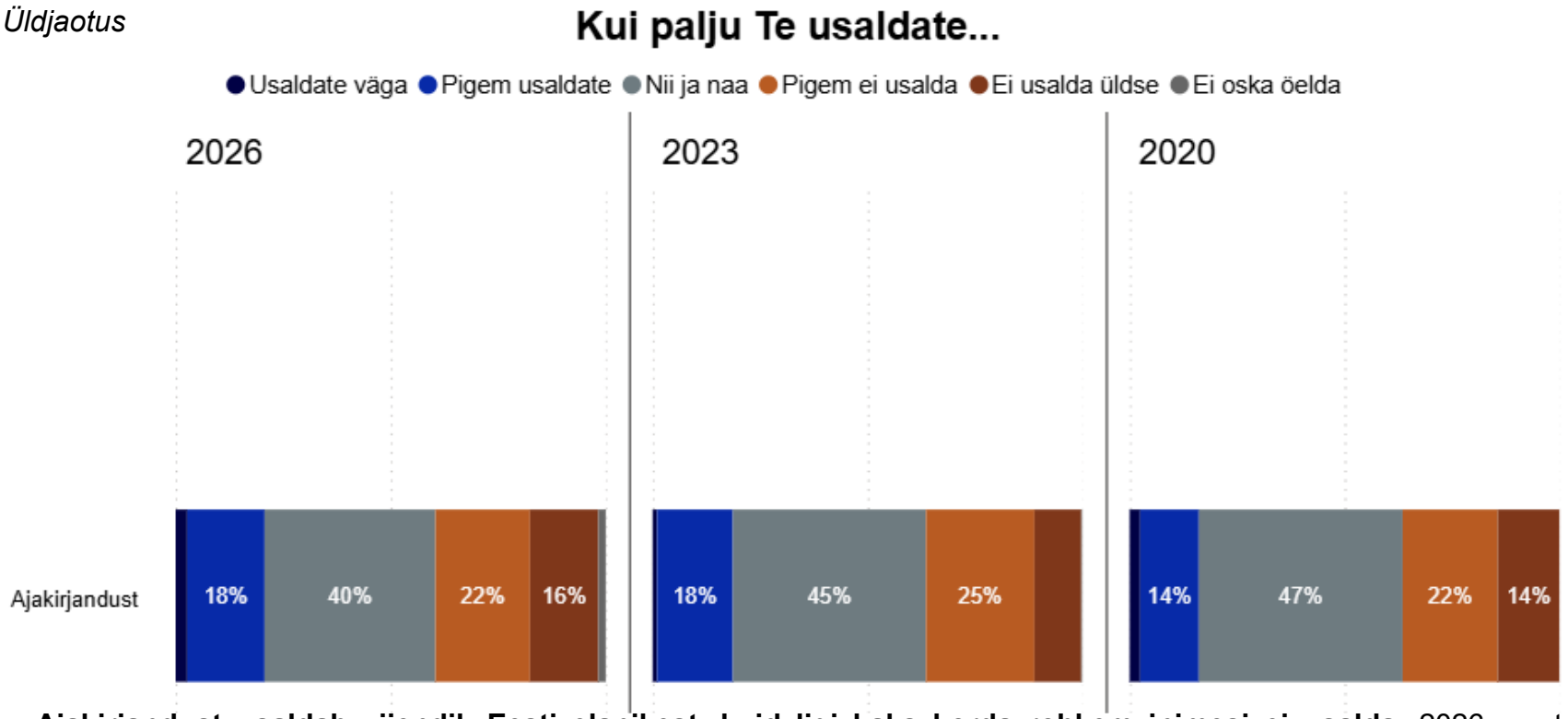

Usaldate väga + Pigem usaldate ▲	2026	2023	2020
Ajakirjandust	21%	19%	16%

Ei usalda üldse + Pigem ei usalda ▲	2026	2023	2020
Ajakirjandust	38%	36%	37%

***Nool üles** märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning **nool alla** statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on **positiivne** või **negatiivne** arengutrend.*

- **Ajakirjandust usaldab viiendik Eesti elanikest, kuid ligi kaks korda rohkem inimesi ei usalda.** 2026. aastal usaldab elanikest („pigem usaldab“ ja „väga usaldab“ kokku) ajakirjandust 21%, 38% seda pigem või üldse ei usalda ning 40% jääb vahepealsele seisukohale. Usaldajate osakaal on kasvanud (16% 2020. aastal, 19% 2023. aastal ja 21% 2026. aastal), kuid võrreldes eelmise uuringulainega ei ole muutus statistiliselt oluline.
- **Teadushuviliste seas on usaldus ajakirjanduse vastu mõnevõrra kõrgem.** Ajakirjandust usaldab 23% teadusest huvitatutest, 19% mittehuvitatutest ning 15% teadushuvi suhtes neutraalsetest või seisukohata vastajatest. Neid, kes ei usalda, on neis rühmades vastavalt 36%, 45% ja 40%.
- **Selgem erinevus ilmneb teadlaste usaldamise järgi.** Teadlasi usaldavatest inimestest usaldab ajakirjandust 24% ja ei usalda 33%. Teadlasi mitteusaldavate vastajate seas on vastavad näitajad 11% ja 64% ning teadlaste usaldamise suhtes neutraalsete või seisukohata vastajate seas 11% ja 47%. Teadlasi usaldavate inimeste seas on statistiliselt oluliselt suurenenud nende osakaal, kes ei usalda ajakirjandust (26% 2023. aastal *vs.* tänavu 33%).

EMOR

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	993

Informatsioon teadustegevuse ja -saavutuste kohta (1/2)

Teadustegevuse ja -saavutuste kohta saadakse informatsiooni kõige sagedamini **trükimeediast ja internetiväljaannetest**: 63% vastajatest saab sealt palju või pigem palju informatsiooni. Sellele järgneb **mujalt internetist info saamine** (55%). **Televisioonist saab teadusinfot palju või pigem palju 45%** ning **sotsiaalmeediast ja sotsiaalvõrgustikest 42%** vastajatest. Koolist ja koolitustelt saab teadusinfot 38%, raadiost või *podcast'*idest 36% ning tehisintellektilt (nt ChatGPT, Copilot, Claude) 34% vastajatest. Töökohast ja kolleegidelt saab palju või pigem palju informatsiooni 30% ning sõpradelt, tuttavatelt ja pereliikmetelt 27% vastajatest.

Võrreldes varasemate uuringulainetega on mitme traditsioonilise infokanali roll vähenenud. Trükimeediast ja internetiväljaannetest saab palju või pigem palju teadusinfot 63% vastajatest, võrreldes 66%-ga 2023. ja 69%-ga 2020. aastal. Mujalt internetist info saamine on samuti järk-järgult vähenenud: 2020. aastal oli vastav näitaja 61%, 2023. aastal 58% ja 2026. aastal 55%. **Kõige selgem langus ilmneb televisiooni puhul**: sealt saab palju või pigem palju teadusinfot 45% vastajatest, mida on statistiliselt oluliselt vähem kui 2023. aastal (55%; 2020. aastal 54%). Ka raadio või *podcast'*ide osakaal infoandjana on langenud 44%-lt 2023. aastal 36%-le 2026. aastal. Töökohast ja kolleegidelt saab teadusinfot 30% vastajatest, võrreldes 32%-ga 2023. ja 37%-ga 2020. aastal. Sotsiaalmeedia ning sõprade, tuttavate ja pereliikmete roll infoandjana on püsinud varasemaga üldjoontes sarnasel tasemel.

Infokanalite kasutamine erineb selgelt **vanuse järgi**. Nooremad saavad teadusinfot sagedamini sotsiaalmeediast ning koolist või koolitustelt. Sotsiaalmeediast saab palju või pigem palju informatsiooni 60% 16–24-aastastest, samas kui 65-aastaste ja vanemate seas on vastav osakaal 28%. Koolist ja koolitustelt saab teadusinfot 73% 16–24-aastastest ja mõistetavalt vaid 15% 65-aastastest ja vanematest. Vanemates vanuserühmades on seevastu olulisemad traditsioonilisemad kanalid: televisioonist saab palju või pigem palju informatsiooni 64% 65-aastastest ja vanematest ning raadiost ja/või taskuhäälingutest 46%, samal ajal kui 16–24-aastaste seas on vastavad näitajad 32% ja 25%.

Tänavu mõõdeti esimest korda tehisintellekti infoallikana ja võib öelda, et see on kujunenud arvestatavaks teadusinfo allikaks. Iga kolmas (34%) vastaja kasutab tehisaru info saamiseks palju või pigem palju. Kõige enam saavad tehisintellektilt teadusinfot 25–34-aastased (51%), samas kui 65-aastaste ja vanemate seas on vastav osakaal 17%. Tehisaru kasutamine teadusinfo saamiseks on sagedasem kõrgharidusega vastajate seas (43%) ning harvem põhiharidusega vastajate seas (26%).

Eesti keeles vastanud saavad vene keeles vastanutega võrreldes sagedamini teadusinfot trükimeediast ja internetiväljaannetest (67% *vs*. 55%), televisioonist (52% *vs.* 30%) ning raadiost või *podcast'*idest (43% *vs.* 21%). Seevastu vene keeles vastanud saavad infot sagedamini sotsiaalmeediast ja sotsiaalvõrgustikest (49% *vs*. 39%). Tehisintellektilt saab palju või pigem palju teadusinfot 40% vene ja 32% eesti keeles vastanutest.

Teadusinfot saadakse sageli mitmest kanalist ning trükimeedia ja internetiväljaanded on oluline täiendav allikas kõigi teiste kanalite kasutajatele. 2026. aastal saab neist palju või pigem palju teadusinfot 71–80% inimestest, kes saavad teadusinfot ka mõnest muust kanalist. Eriti selgelt käivad koos televisioon ning raadio või *podcast'*id: televisioonist teadusinfot saavatest inimestest saab 61% infot ka raadiost või *podcast'*idest ning viimaste kasutajatest 77% televisioonist. Tehisintellektilt teadusinfot saajad kasutavad sageli ka muid internetiallikaid (77%) ning trükimeediat ja internetiväljaandeid (73%). Seega saadakse teadusinfot sageli mitmest kanalist.

Teadusest huvitatud inimesed saavad võrreldes nendega, kes ei huvitu teadusest, kõigist küsitud kanalitest sagedamini palju või pigem palju teadusinfot. Suurimad erinevused ilmnevad trükimeedia ja internetiväljaannete (70% *vs.* 42%), muude internetiallikate (64% *vs.* 36%) ning kooli ja koolituste puhul (44% *vs.* 20%). Ka teadlasi usaldavad inimesed saavad enamikust kanalitest sagedamini teadusinfot: näiteks trükimeediast ja internetiväljaannetest 68%, võrreldes 40%-ga teadlasi mitteusaldavate vastajate seas, ning tehisintellektilt vastavalt 37% ja 15%.

EMOR

Informatsioon teadustegevuse ja -saavutuste kohta (2/2)

Rahvusvahelises võrdluses on traditsiooniline meedia endiselt oluline teadusinfo allikas, kuid noorteni jõuab teadusinfo sagedamini sotsiaalmeedia kaudu. Soome 2024. aasta teadusbaromeetris nimetati kolme olulisema teadusinfo kanali seas kõige sagedamini ajalehti nii trükitud kui ka digitaalsel kujul (56%), televisiooni (52%) ning muid veebilehti ja otsingumootoreid (37%). Sotsiaalmeedia kuulus kolme olulisema allika hulka viiendikul vastajatest (20%), kuid alla 30-aastaste seas oli see kõige olulisem teadusinfo kanal. Seega sarnaneb Soome tulemus Eestiga nii traditsioonilise meedia tähtsuse kui ka infokanalite vanuseliste erinevuste poolest. (Tieteen tiedotus ry, 2024).

Ka Suurbritannias on sotsiaalmeedial teadusinfo leidmisel arvestatav roll. 2025. aasta uuringus oli küsitlusele eelnenud kahe nädala jooksul teadusinfot aktiivselt traditsioonilisest meediast otsinud 49% ning sotsiaalmeediast või YouTube'ist 40% elanikest. Sotsiaalmeediast eraldi oli infot otsinud 31%. Noorte seas olid sotsiaalmeedia ja YouTube traditsioonilisest meediast olulisemad: nende kaudu oli teadusinfot otsinud 55% 16–24-aastastest. (Ipsos, British Science Association ja UKRI, „Public Attitudes to Science 2025").

Uuringud mõõdavad infokanalite kasutamist erinevalt: Eestis teadusinfo saamise hulka, Soomes kolme olulisemat allikat ning Suurbritannias info otsimist ja sellega kokkupuudet viimase kahe nädala jooksul. Osakaalud ei ole otse võrreldavad.

Eurobaromeetri 2024. aasta uuringust selgub, et Eesti elanikud kasutavad teaduse ja tehnoloogia arengu jälgimiseks peamiselt televisiooni (54%). Sellele järgnevad veebipõhised suhtlusvõrgustikud ja blogid (33%), raadio, sh taskuhäälingud (23%), ning ajalehed (21%). Veebientsüklopeediaid kasutab selleks 15% ning teadusajakirju 9% elanikest.

Euroopa riikide võrdluses paikneb Eesti televisiooni kasutamise poolest pigem keskel. Eestis kasutab televisiooni teaduse ja tehnoloogia arengu jälgimiseks 54% elanikest. Kõige suurem on televisiooni roll Portugalis (PT: 75%) ning Itaalias (IT) ja Saksamaa idaosas (DE-E) (mõlemas 69%) ja näiteks Hollandis (NL) kasutatakse teaduse ja tehnoloogia jälgimiseks kõige vähem televisiooni (seda teeb vaid 46% elanikest).

Kolmandik Eesti elanikest kasutab veebipõhiseid suhtlusvõrgustikke ja blogisid teaduse- ja tehnoloogiateemade jälgimiseks. Kõige enam kasutatakse neid Küprosel (CY: 57%), Lätis (LV: 53%) ja Maltal (MT: 51%), kõige vähem Portugalis (PT: 21%). Eesti paikneb selle näitajaga riikide võrdluses pigem kõrgemate tulemuste hulgas.

Ka raadio roll on Eestis Euroopa võrdluses suhteliselt suur. Raadiot, sealhulgas taskuhäälinguid, kasutab Eestis teaduse ja tehnoloogia arengu jälgimiseks 23% elanikest. Kõrgem on näitaja vaid Rootsis (SE: 29%), Taanis (DK: 27%) ja Maltal (MT: 25%). **Ajalehti kasutab Eestis teadusinfo allikana 21% elanikest**, millega Eesti paikneb riikide võrdluses pigem kõrgemate tulemuste hulgas.

EMOR

Informatsiooni allikad

Kui palju Te saate informatsiooni teadustegevuse ja -saavutuste kohta järgmistest allikatest?

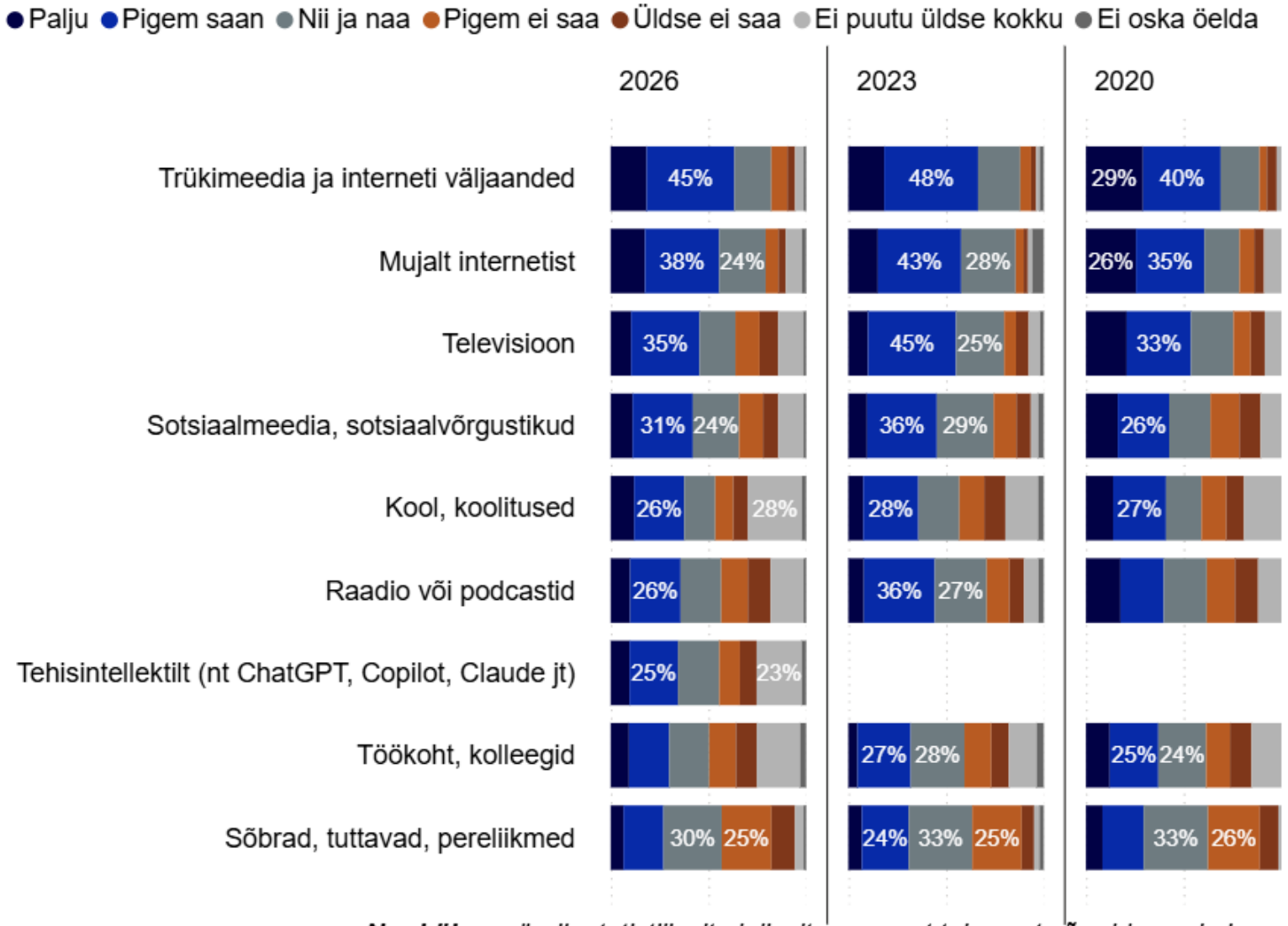

***Nool üles** märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning **nool alla** statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on **positiivne** või **negatiivne** arengutrend.*

Palju + Pigem saan	2026	2023	2020
Trükimeedia ja interneti väljaanded	63%	66%	69%
Mujalt internetist	55%	58%	61%
Televisioon	45% ↓	55%	54%
Sotsiaalmeedia, sotsiaalvõrgustikud	42%	45%	43%
Kool, koolitused	38%	36% ↓	41%
Raadio või podcastid	36% ↓	44% ↑	40%
Tehisintellektilt (nt ChatGPT, Copilot, Claude jt)	34%		
Töökoht, kolleegid	30%	32% ↓	37%
Sõbrad, tuttavad, pereliikmed	27%	31%	30%

Üldse ei saa + Pigem ei saa	2026	2023	2020
Trükimeedia ja interneti väljaanded	12% ↑	8%	9%
Mujalt internetist	10% ↑	6% ↓	13%
Televisioon	22% ↑	13% ↓	16%
Sotsiaalmeedia, sotsiaalvõrgustikud	20%	19% ↓	26%
Kool, koolitused	17% ↓	23%	22%
Raadio või podcastid	25% ↑	19% ↓	26%
Tehisintellektilt (nt ChatGPT, Copilot, Claude jt)	19%		
Töökoht, kolleegid	24%	23%	23%
Sõbrad, tuttavad, pereliikmed	37% ↑	32%	36%

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

EMOR

Peamised infoallikad teaduse ja tehnoloogia arengu jälgimiseks

Peamised allikad, mida teaduse ja tehnoloogia arengu jälgimiseks kasutatakse

Eesti

Eurobarometer 102.1 (2024)
European citizens' knowledge and attitudes towards science and technology - February 2025 - - Eurobarometer survey

Vastanute arv
1005

Informatsiooni allikad risti, Palju + pigem saan

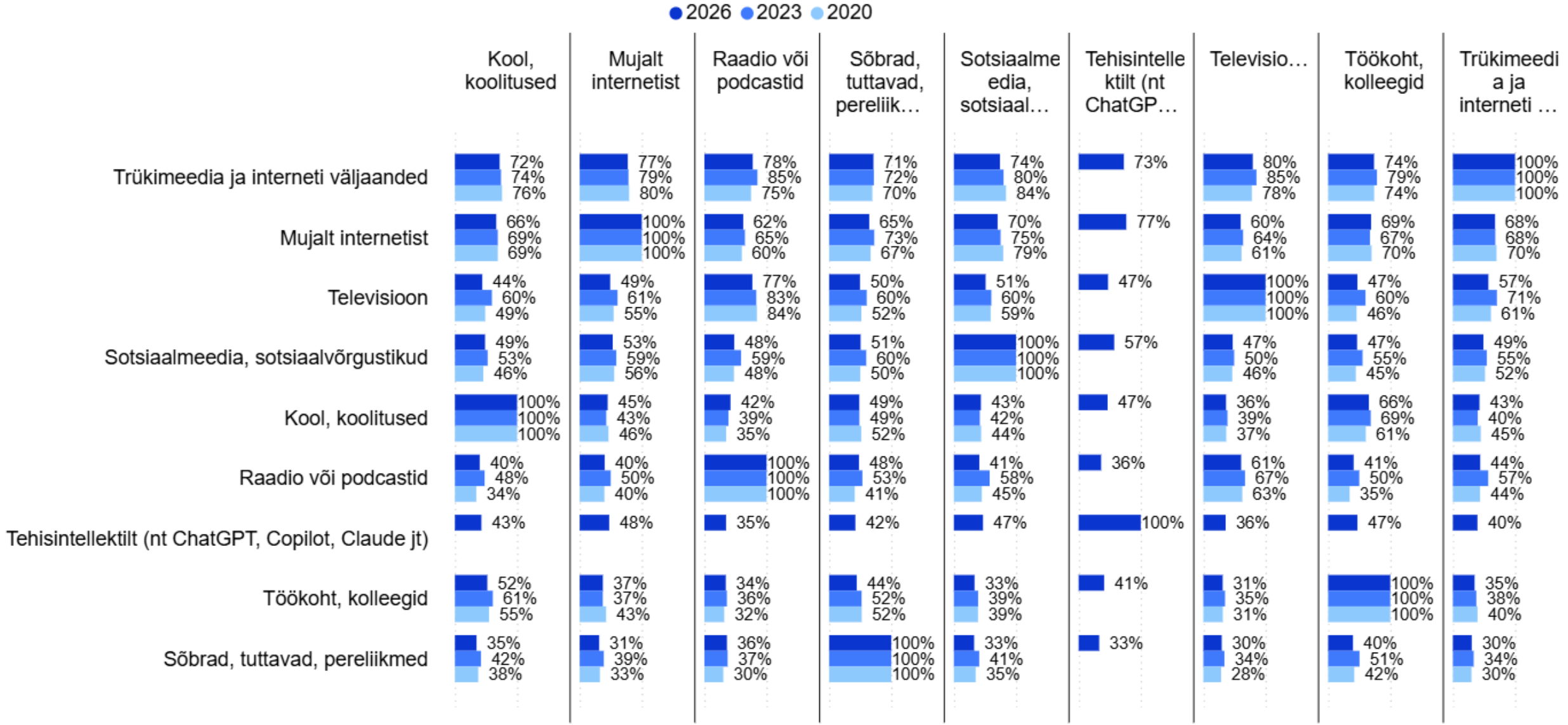

EMOR

Loe: 72% koolist ja koolitustelt teaduse kohta info saanutest saavad infot ka trükimeediast ja interneti väljaannetest ning 44% televisioonist.

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Teaduspõhise info eristamine valeinfost

- **Kolmveerand elanikest (75%) nõustub, et inimestel on keeruline eristada teaduspõhist infot valeinfost.** Sealhulgas on väitega täiesti nõus 39% ja pigem nõus 36%. Vahepealsele seisukohale jääb 18% ning väitega ei nõustu 4% elanikest. Tulemusest selgub, et teaduspõhise info eristamist valeinfost peetakse laialdaselt keeruliseks.

- **Kõige selgem erinevus ilmneb vastamiskeele järgi.** Vene keeles vastanutest nõustub väitega 86%, mis on statistiliselt oluliselt rohkem kui koguvalimis (75%). Eesti keeles vastanute seas on nõustujaid 70%). Soo, vanuse, haridustaseme ja asulatüübi järgi statistiliselt olulisi erinevusi väitega nõustumises ei ilmne.

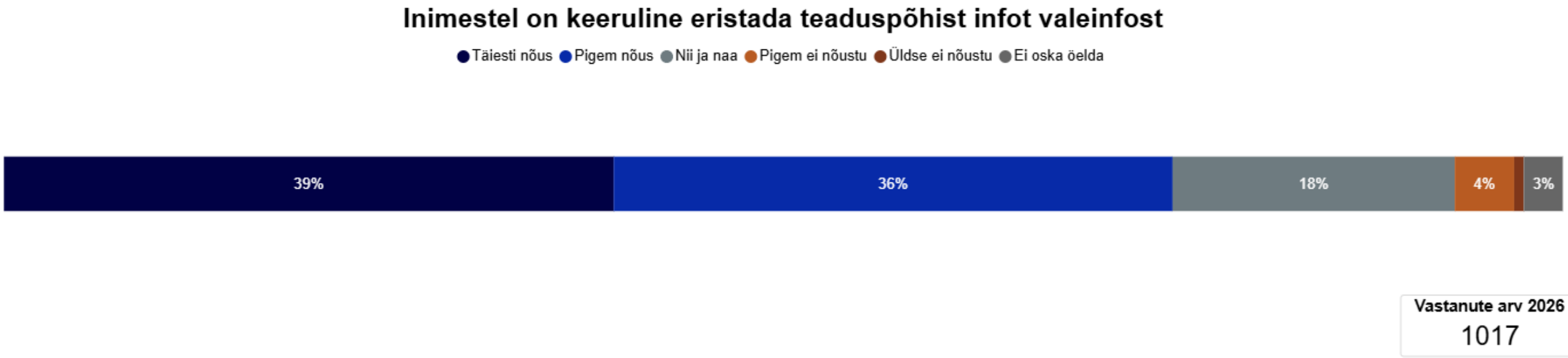

EMOR

Teaduspõhise info eristamine valeinfost: sotsiaaldemograafiline jaotus

Palun öelge, kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

Inimestel on keeruline eristada teaduspõhist infot valeinfost

2026

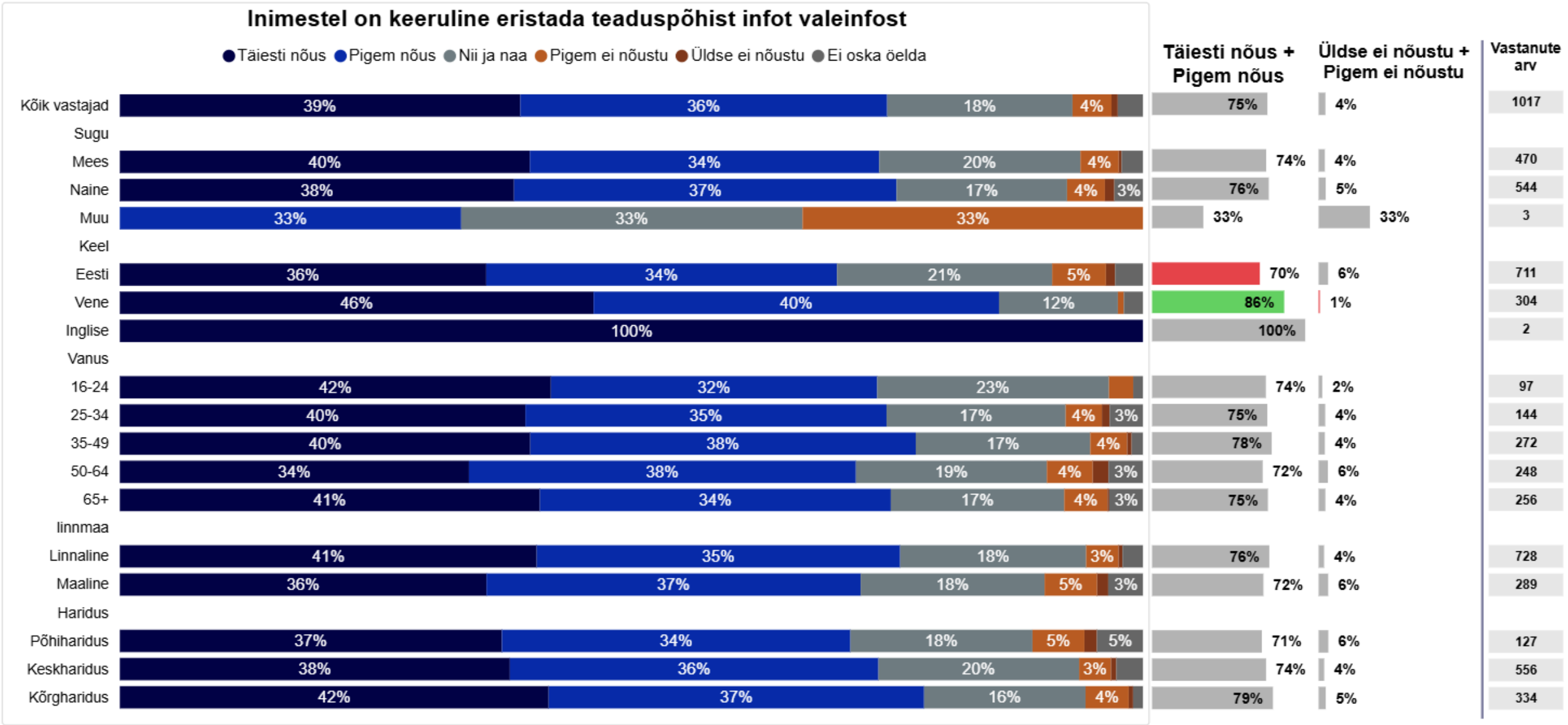

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Teadusinfo usaldusväärsus

Eesti elanikud pööravad teadusinfo puhul **väga suurt tähelepanu infoallika usaldusväärsusele**. Neli vastajat viiest (81%) nõustub, et teadusinfot kohates mõtleb ta sellele, kas info pärineb usaldusväärsest allikast. Sealjuures 54% on selle väitega täiesti nõus. Vaid ligikaudu 5% ei nõustu väitega. Tulemus näitab, et allikakriitilisus on teadusinfo tarbimisel oluline põhimõte.

Allika usaldusväärsusele pööravad keskmisest vähem tähelepanu 65-aastased ja vanemad (73%) ning **põhiharidusega** (71%) inimesed. Seevastu kõrgharidusega vastajatest mõtleb teadusinfo allika usaldusväärsusele 89%, mis on keskmisest oluliselt enam.

Tehisintellekti abil vahendatud teaduspõhisesse infosse suhtutakse märksa ettevaatlikumalt. Ligi viiendik usaldab tehisintellekti põhjal vahendatud infot (väga usaldab *ca* 2% ja pigem usaldab 19%). Veidi rohkem kui kolmandik elanikkonnast ei võta selget usaldavat ega umbusaldavat positsiooni, s.t 37% vastab „nii ja naa“. Pea kolmandik (31%) pigem või üldse ei usalda tehisaru vahendatud teaduspõhist infot ning 11% ei oska selle usaldusväärsust hinnata. Seega on tehisaru vahendatud teadusinfo puhul hoiakud alles üsna ebakindlad ning selged usaldajad on vähemuses.

Tehisaru vahendatud teadusinfo usaldus erineb kõige selgemalt vanusest tulenevalt: 16–24-aastaste seas on usaldajaid 32%, 65-aastaste ja vanemate seas aga vaid 13%. Vanimas vanuserühmas on tehisaru vahendatud teadusinfo usaldusväärsust keerulisem hinnata: 30% ei oska sellele hinnangut anda. Soo, vastamiskeele, elukoha ja haridustaseme järgi on erinevused väiksemad ning statistiliselt olulisi erinevusi esile ei tule.

Kui usaldusväärseks peate tehisintellekti (AI) abil vahendatud teaduspõhist infot?

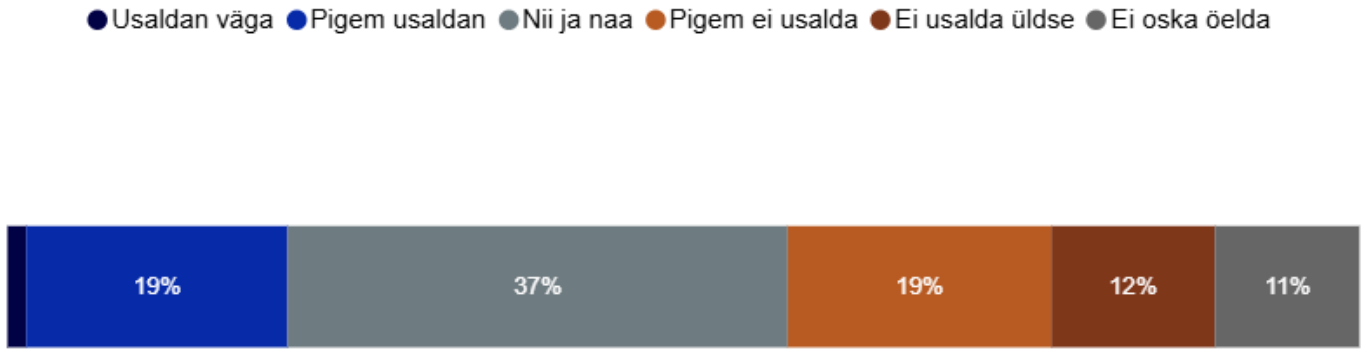

Kui ma kohtan teadusalast infot, siis mõtlen selle peale, kas see pärineb usaldusväärsest allikast.

EMOR

Vastanute arv 2026
1017

Teadusinfo usaldamine: sotsiaaldemograafiline jaotus

Küsimus

Kui ma kohtan teadusalast infot, siis mõtlen selle peale, kas see pärineb usaldusväärsest allikast.

2026 | 2023 | 2020

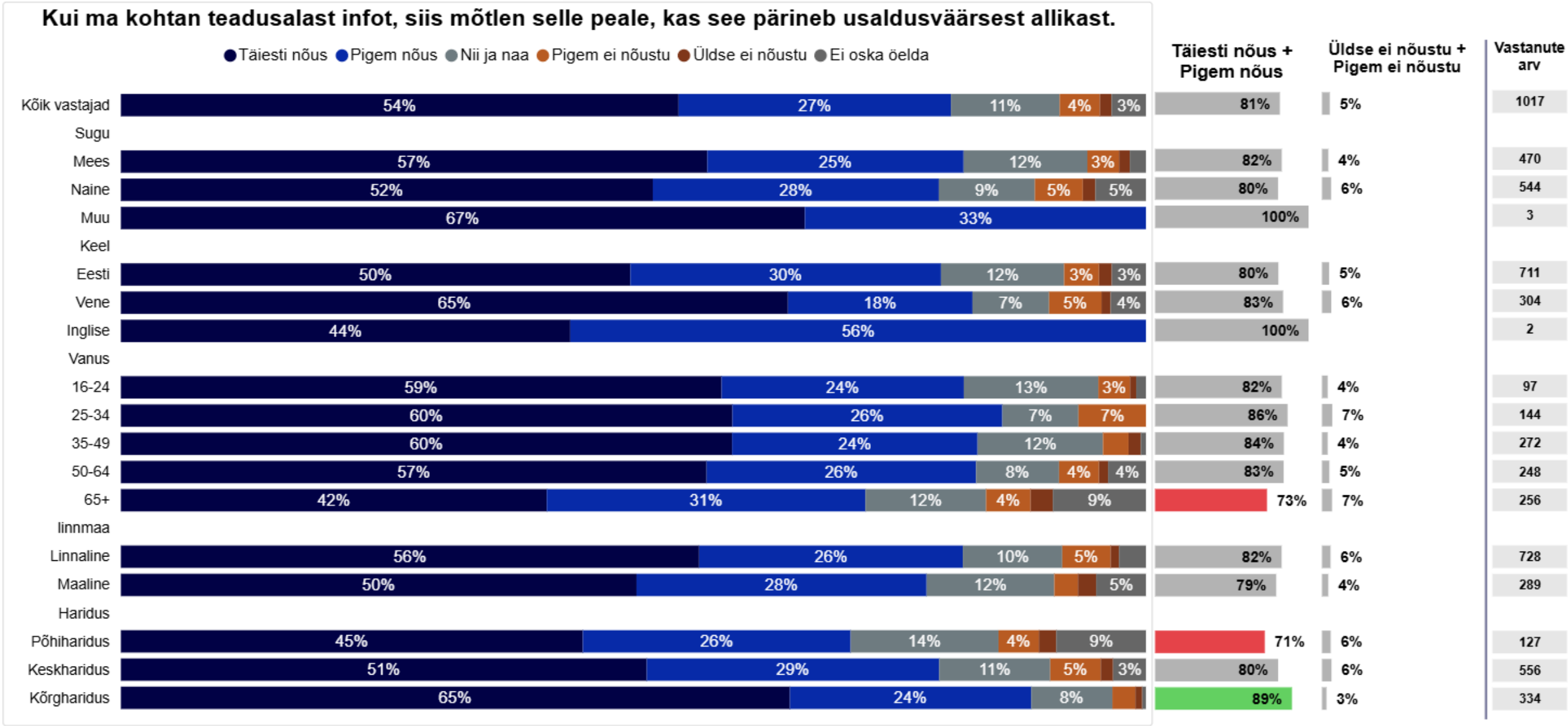

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Tehisaru vahendatud teadusinfo usaldamine: sotsiaaldemograafiline jaotus

Küsimus

Kui usaldusväärseks peate tehisintellekti (AI) abil vahendatud teaduspõhist infot?

2026 | 2023 | 2020

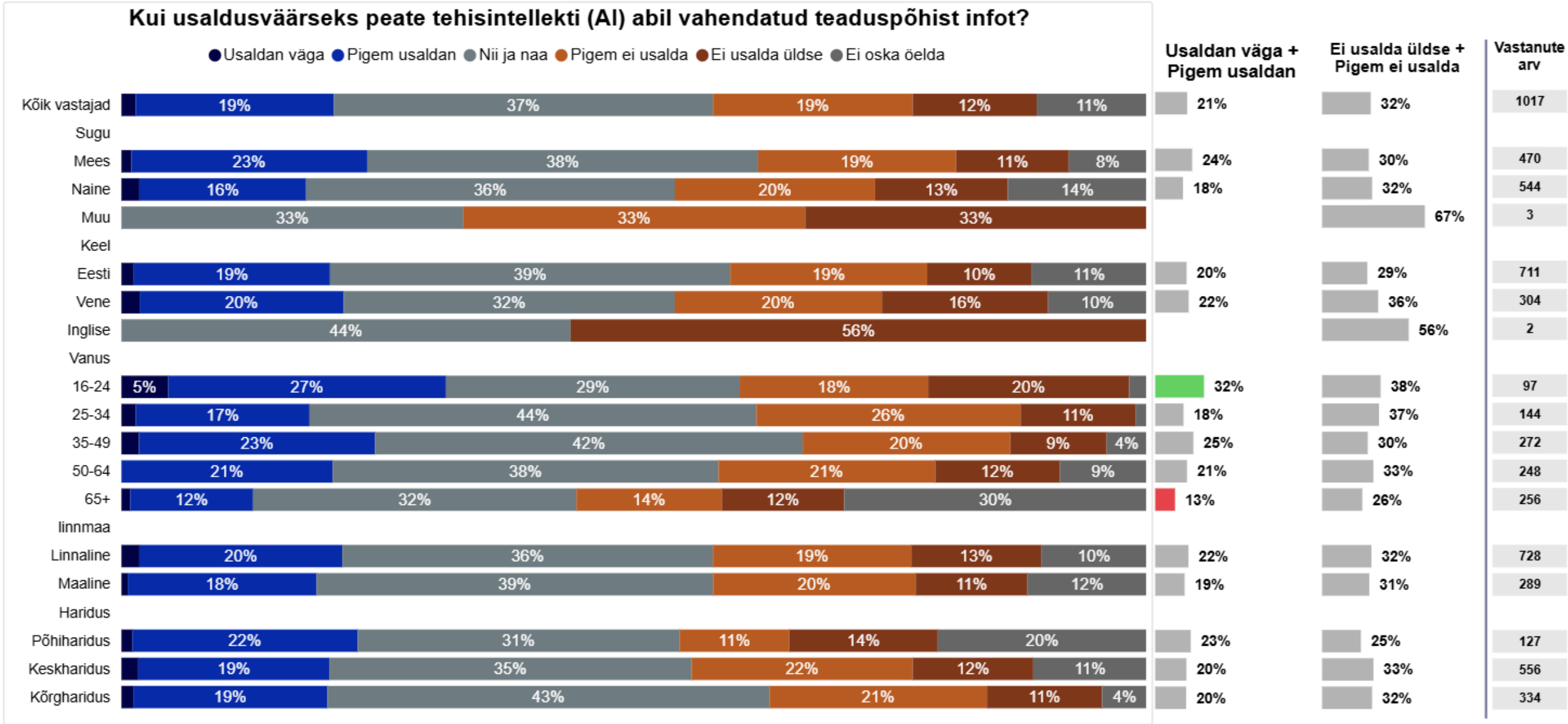

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Kokkupuude teadustegevusega

5

EMOR

Kokkupuude teadusega seotud tegevuste ja infokanalitega

Teadusega puutuvad inimesed kokku eri tegevuste või kanalite kaudu. Spontaanselt nimetatud kokkupuuted teadusega on üsna mitmekesised ning vastustest joonistub välja eelkõige **digitaalsete infokanalite tähtsus**. Viimase 12 kuu jooksul teadusega seotud tegevusi või **infokanaleid meenutades nimetati kõige sagedamini internetti, sh Google'it ja Google Scholarit** (16%). Järgnesid **televisioon ja filmid** (11%), **kool, ülikool, koolitused ja kursused** (7%) ning **lugemine** (7%). Festivale, konverentse ja seminare, ajakirju ja ajalehti ning raadiot või taskuhäälinguid nimetas 6% vastajatest. Sotsiaalmeediat ja meditsiiniteemasid mainis 5% ning tehisintellekti, YouTube'i, uudiseid ja teadusartikleid või -projekte 4% vastajatest.

Teadusest huvitatud inimesed oskavad sagedamini spontaanselt nimetada teadusega seotud tegevusi, sündmusi ja infokanaleid, millega nad on viimase 12 kuu jooksul kokku puutunud. Ühtegi kokkupuudet ei oska nimetada 31% teadushuvilistest, võrreldes 65%-ga teadusest mittehuvitatutest. Teadushuvilised mainivad mõnevõrra sagedamini internetti ja otsingumootoreid, sealhulgas Google'it ja Google Scholarit (19% *vs.* 16% kõigist vastajatest).

Spontaanselt meenutatud kokkupuuted seostuvad ka teadusinfo saamisega eri allikatest. Nende seas, kes enda hinnangul ei saa teadusinfot ühestki küsitud allikast, ei oska 68% nimetada ühtegi teadusega seotud kokkupuudet. Ligikaudu kümnendik sellest rühmast mainib siiski televisiooni või filme. Vähemalt ühest allikast teadusinfot saavad inimesed oskavad sagedamini nimetada ka konkreetseid kokkupuuteid. Sotsiaaldemograafilises võrdluses meenutavad neid sagedamini mehed, 16 kuni 49-aastased, kõrgharidusega vastajad ning Tallinna ja Põhja-Eesti elanikud.

Konkreetsetest teadusega seotud kanalitest ja tegevustest on **kõige laiema auditooriumini jõudnud ETV saade „Rakett 69"**, millega on kokku puutunud või mida on vaadanud 56% vastajatest. Sellele järgnevad **Postimehe rubriik „Teadus"** (35%), **ERR-i teadusuudiste portaal Novaator** (32%) ja **Delfi Forte** (30%). ETV telesaadet „TeadusEST" on vaadanud või sellega kokku puutunud 29% ning nii „Rakett Juuniori" kui ka ETV teleklippe „Tähelepanu! Tegemist on teadusega!" nimetab 27% vastajatest. Väiksema levikuga on telesaade „Uudishimu tippkeskus" (17%), Kanal 2 „Ja nii ongi?" (16%), Kuku raadio „Kukkuv õun" (13%), Teadlaste Öö festival (10%) ja Õpilaste teadusfestival (8%).

Võrdlus varasemate uuringulainetega näitab, et mitme pikemalt kaardistatud teaduskanali ja -tegevusega **puutub kokku vähem inimesi kui varem**. „Rakett 69" puhul on muutus olnud järkjärguline, 60%-lt 2020. aastal 58%-le 2023. aastal ja 56%-le 2026. aastal. Postimehe teadusrubriigiga kokkupuude on langenud 41%-lt 2023. aastal 35%-le 2026. aastal ning Delfi Forte puhul 47%-lt 2020. aastal 41%-le 2023. aastal ja 30%-le 2026. aastal. Eriti suur langus ilmneb teadusfestivalide puhul: Teadlaste Öö festivaliga oli 2020. aastal kokku puutunud 32%, 2023. aastal 17% ja 2026. aastal 10% vastajatest; Õpilaste teadusfestivali puhul on vastavad näitajad 17%, 11% ja 8%.

Kokkupuude konkreetsete teaduskanalitega erineb **vastamiskeele järgi,** seda toodi välja ka eelmistes aruannetes. „Rakett 69-ga" on kokku puutunud 77% eesti ja vaid 10% vene keeles vastanutest. Samasugune erinevus ilmneb Novaatori (42% *vs.* 12%), Delfi Forte (35% *vs.* 19%), „TeadusEST-i" (38% *vs.* 10%), „Rakett Juuniori" (37% *vs.* 3%) ning ETV teadusklippide (34% *vs.* 11%) puhul. Ka Postimehe teadusrubriigi puhul on kokkupuude eesti keeles vastanute seas suurem (38% *vs.* 28%).

Vanuse järgi on kanalite profiilid erinevad: **„Rakett 69" jõuab erinevate vanuserühmadeni**, kuid kõige laiem on kokkupuude 16–24-aastaste seas (65%) ning kõige väiksem 35–49-aastaste seas (49%). Novaatoriga on samuti kõige sagedamini kokku puutunud 16–24-aastased (47%), samas kui 65-aastaste ja vanemate seas on osakaal 19%. Mitme tele- ja raadiokanali puhul on muster vastupidine: „TeadusEST-iga" on kokku puutunud 17% 16–24-aastastest, kuid 37% vähemalt 65-aastastest; „Uudishimu tippkeskuse" puhul on vastavad näitajad 9% ja 23%. Kuku raadio saatega „Kukkuv õun" on kokkupuude suurim 50–64-aastaste seas (23%). Õpilaste teadusfestival eristub ootuspäraselt noorema sihtrühma poolest: 16–24-aastastest on sellega kokku puutunud 14%, teistes vanuserühmades jääb osakaal 5-8% juurde.

Maapiirkondades on linnadega võrreldes suurem kokkupuude „Rakett 69-ga" (73% *vs.* 48%), „Rakett Juunioriga" (40%. *vs* 20%), „TeadusEST-iga" (40% *vs.* 24%) ja „Uudishimu tippkeskusega" (24% *vs.* 13%). Haridustaseme järgi on pilt kanaliti erinev: näiteks Novaatoriga on kokku puutunud 42% kõrgharidusega vastajatest, võrreldes 26%-ga põhiharidusega, samas kui „Rakett 69" puhul on kokkupuude suurim põhiharidusega vastajate rühmas (66%).

Tegevused

Milliste teadusega seotud tegevuste, sündmuste või infokanalitega olete viimase 12 kuu jooksul kokku puutunud (lugenud, vaadanud, kuulanud või üritusel osalenud)?

Esimesena mainitud

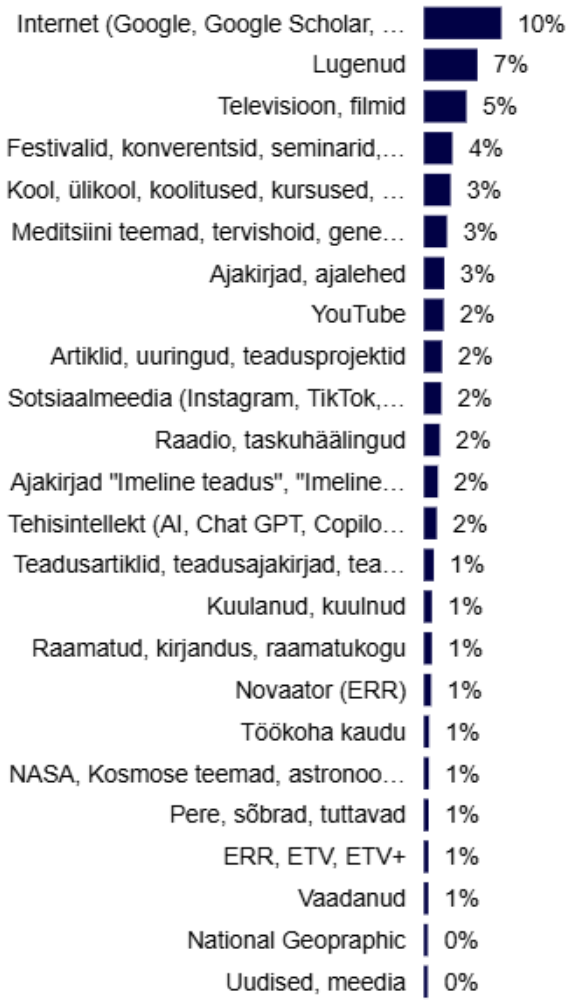

Kõik

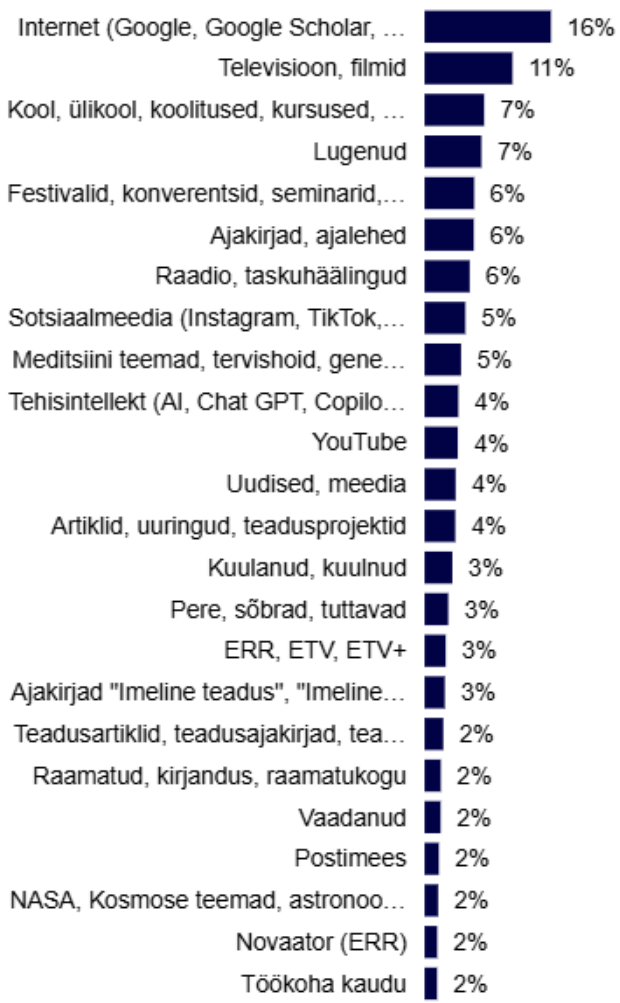

Vastused

LUGENUD, VAADANUD JAS KUULANUD
(.30 hommikul jälgin raadiost Teadusuudis
@AndyMath
@bigthink
@Intelligence-Squared
@NobelPrize
@poetryofreality
@royalsociety
@SabineHossenfelder
@TechnologyConnections
@TheInstituteOfArtAndIdeas
@TheRoyalInstitution
<Ei ole midagi kuulnud

Vastanute arv 2026

1017

EMOR

Tegevused

Milliste teadusega seotud tegevuste, sündmuste või infokanalitega olete viimase 12 kuu jooksul kokku puutunud (lugenud, vaadanud, kuulanud või üritusel osalenud)?

Esimesena mainitud

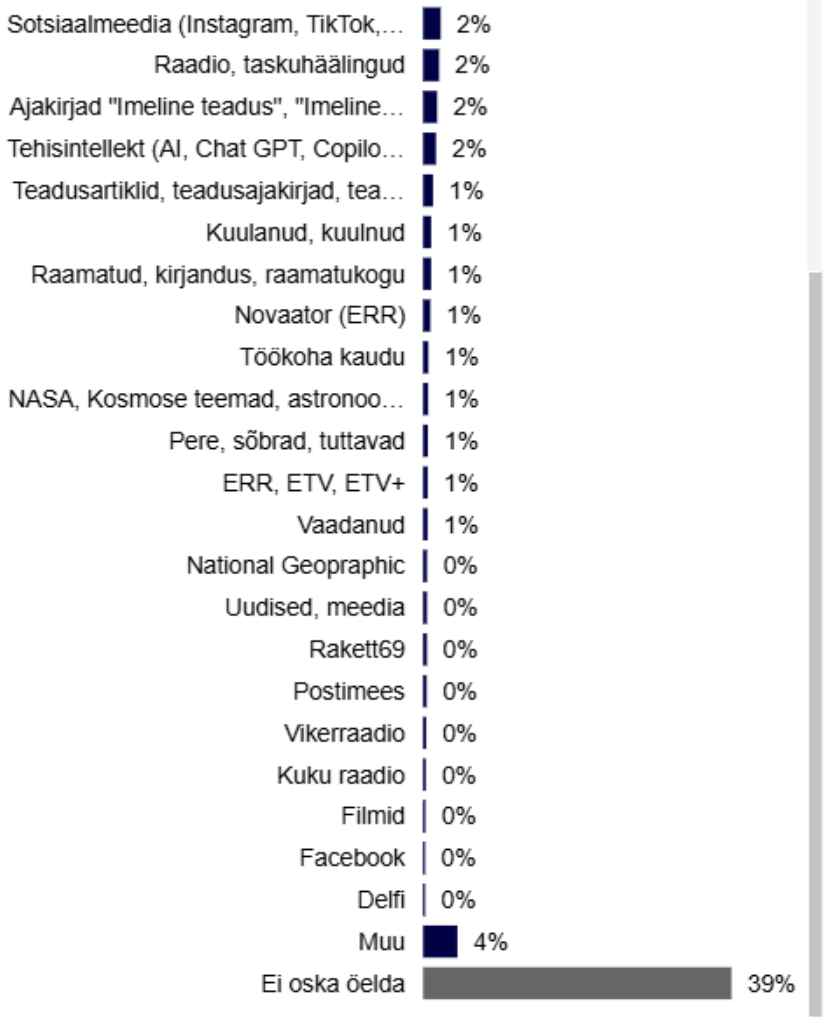

Kõik

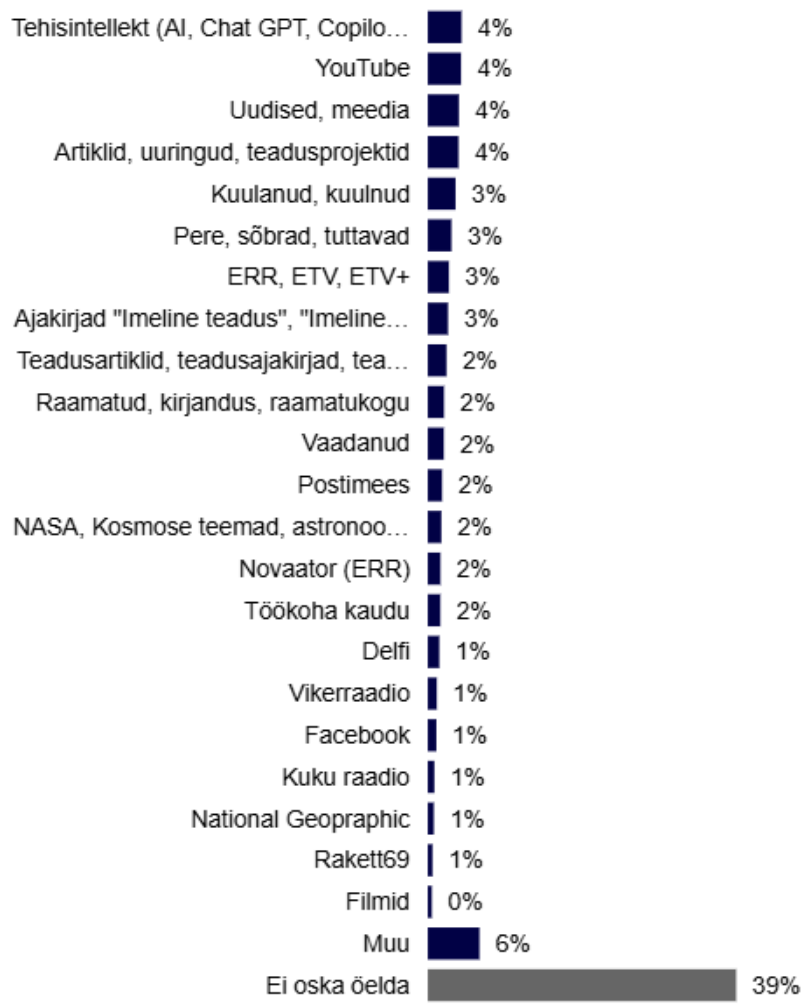

LUGENUD
KUULANUD
VAADANUD
internetist
teadus
Ajakirjandus
kohta
raadiost
Novaator
uudised
konverentsid
artiklid
Imeline
AI
osalenud
Eesti
google
meditsiini
veebist
internet
Vikerraadio
Err
youtube
raamatud
Ajakirjad
Ajakiri
lugesin
loengud
Raadio
televiisoris
Delfi
teemal
TV
midagi
ROBOOTIKA
Ülikool
Meediast
Facebook
Youtubist
Osalesin
Suhtlusest
Lugesite
Sotsmeediast
Teadlaste
Ülikoolis
Ülikooli
lugemine
palju
koolitused
Postimees
AHHAA
Teadusuudis
Energia
Saated
arsteiaduse
seminarid
tervishoid
uuring
Kuku
artikleid
teadusuudised
Forte
veebilehed
konverentsidel
erinevad
Scholar
abil
kirjandust
televiisoris
Loen
Loeb
Raadio
Eesti
google
palju
internetist
meditsiini
Vikerraadio
Delfi
teemal
LUGENUD
KUULANUD
veebist

Palun öelge, kas Te olete teadusega seotud tegevuste ja infokanalitega kokku puutunud (lugenud/vaadanud/üritusel osalenud)?

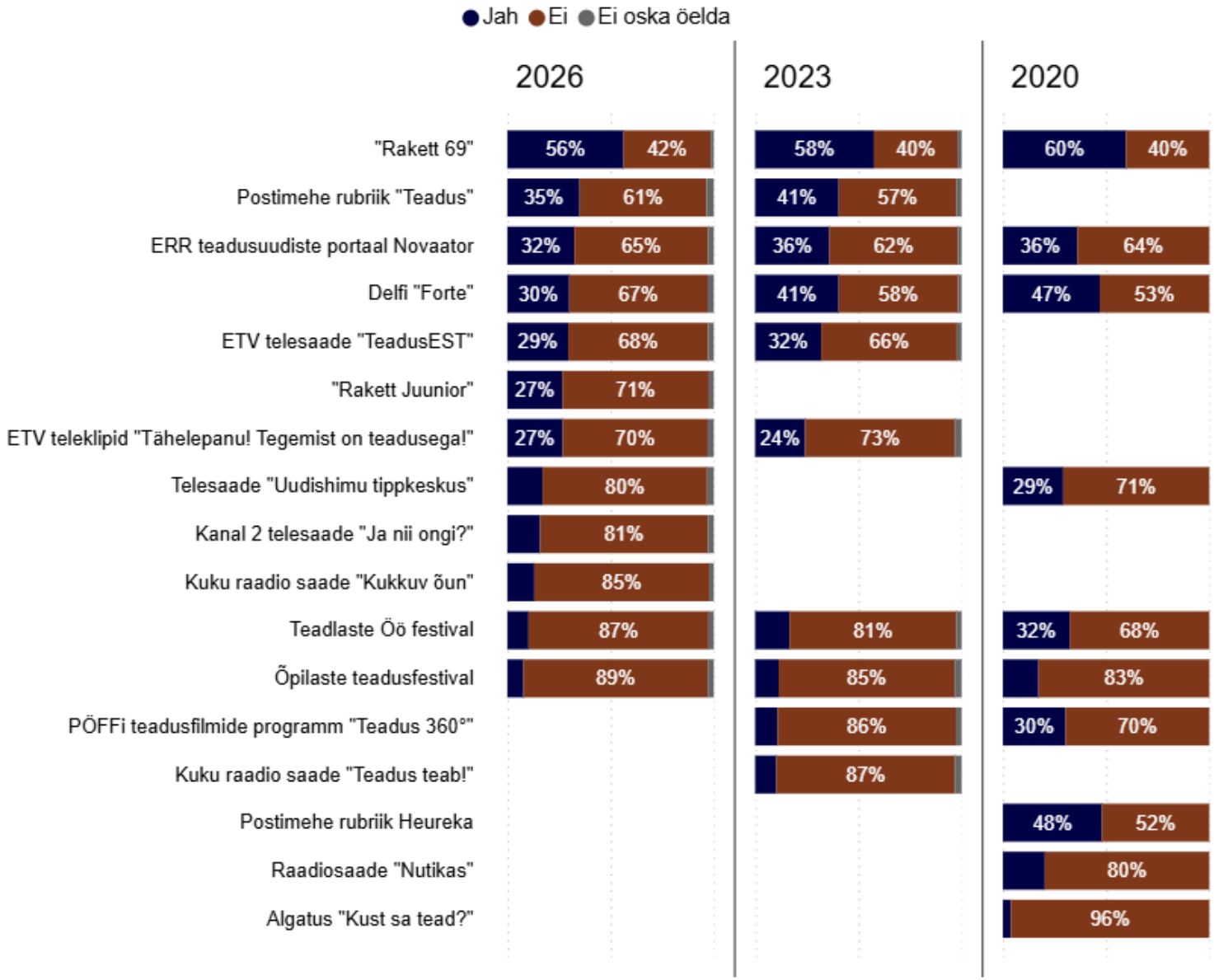

Jah	2026	2023	2020
"Rakett 69"	56%	58%	60%
Postimehe rubriik "Teadus"	35% ↓	41%	
ERR teadusuudiste portaal Novaator	32%	36%	36%
Delfi "Forte"	30% ↓	41% ↓	47%
ETV telesaade "TeadusEST"	29%	32%	
"Rakett Juunior"	27%		
ETV teleklipid "Tähelepanu! Tegemist on teadusega!"	27%	24%	
Telesaade "Uudishimu tippkeskus"	17%		29%
Kanal 2 telesaade "Ja nii ongi?"	16%		
Kuku raadio saade "Kukkuv õun"	13%		
Teadlaste Öö festival	10% ↓	17% ↓	32%
Õpilaste teadusfestival	8% ↓	11% ↓	17%
PÖFFi teadusfilmide programm "Teadus 360°"		11% ↓	30%
Kuku raadio saade "Teadus teab!"		10%	
Postimehe rubriik Heureka			48%
Raadiosaade "Nutikas"			20%
Algatus "Kust sa tead?"			4%

EMOR

__Nool üles__ märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning __nool alla__ statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on __positiivne__ või __negatiivne__ arengutrend.

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Palun öelge, kas Te olete teadusega seotud tegevuste ja infokanalitega kokku puutunud (lugenud/vaadanud/üritusel osalenud)?

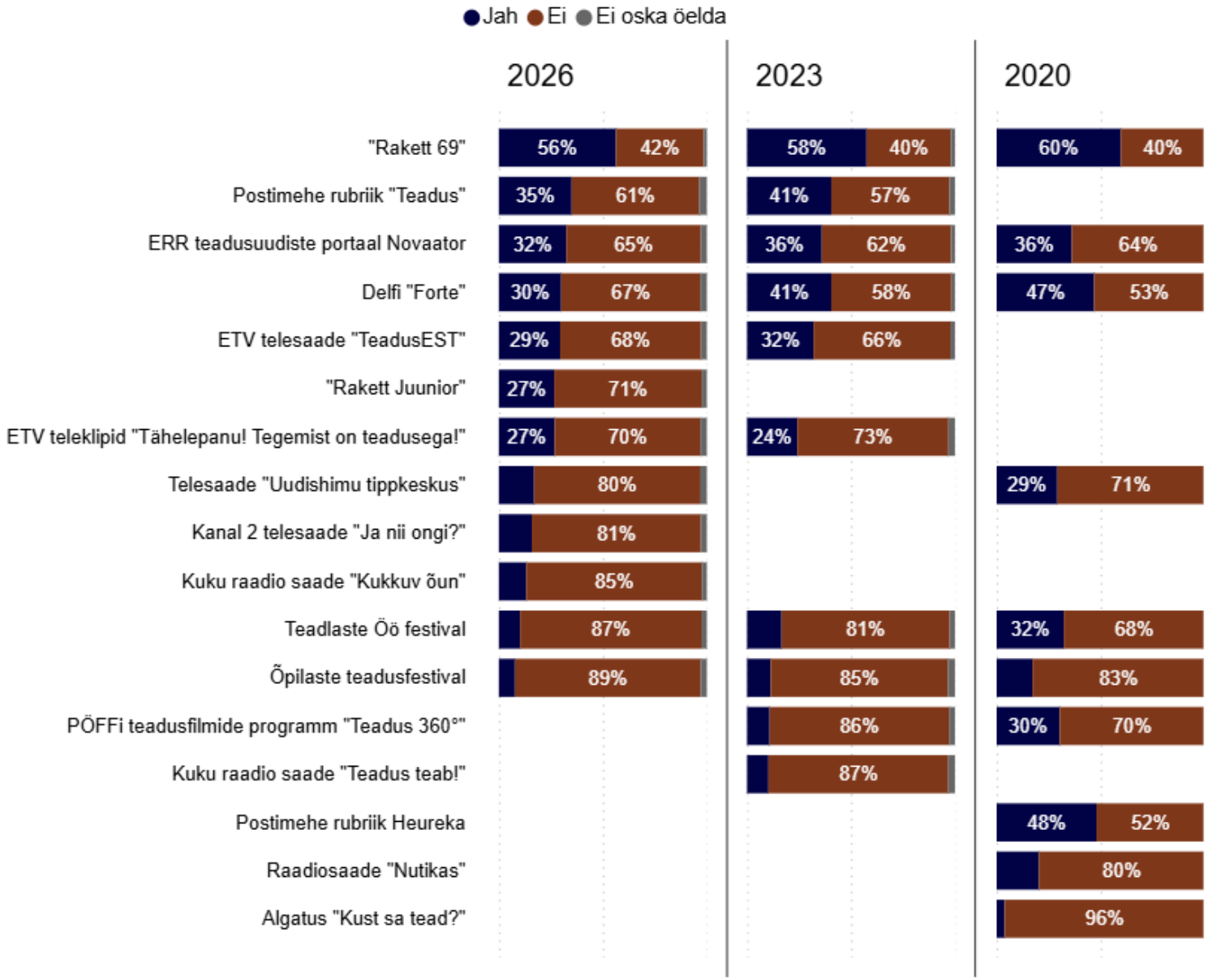

Ei	2026	2023	2020
"Rakett 69"	42%	40%	40%
Postimehe rubriik "Teadus"	61% ↑	57%	
ERR teadusuudiste portaal Novaator	65%	62%	64%
Delfi "Forte"	67% ↑	58% ↑	53%
ETV telesaade "TeadusEST"	68%	66%	
"Rakett Juunior"	71%		
ETV teleklipid "Tähelepanu! Tegemist on teadusega!"	70%	73%	
Telesaade "Uudishimu tippkeskus"	80%		71%
Kanal 2 telesaade "Ja nii ongi?"	81%		
Kuku raadio saade "Kukkuv õun"	85%		
Teadlaste Öö festival	87% ↑	81% ↑	68%
Õpilaste teadusfestival	89% ↑	85%	83%
PÖFFi teadusfilmide programm "Teadus 360°"		86% ↑	70%
Kuku raadio saade "Teadus teab!"		87%	
Postimehe rubriik Heureka			52%
Raadiosaade "Nutikas"			80%
Algatus "Kust sa tead?"			96%

EMOR

Nool üles *märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning* ***nool alla*** *statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on* ***positiivne*** *või* ***negatiivne*** *arengutrend.*

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Tegevused keele lõikes

2026

Palun öelge, kas Te olete teadusega seotud tegevuste ja infokanalitega kokku puutunud (lugenud/vaadanud/üritusel osalenud)?

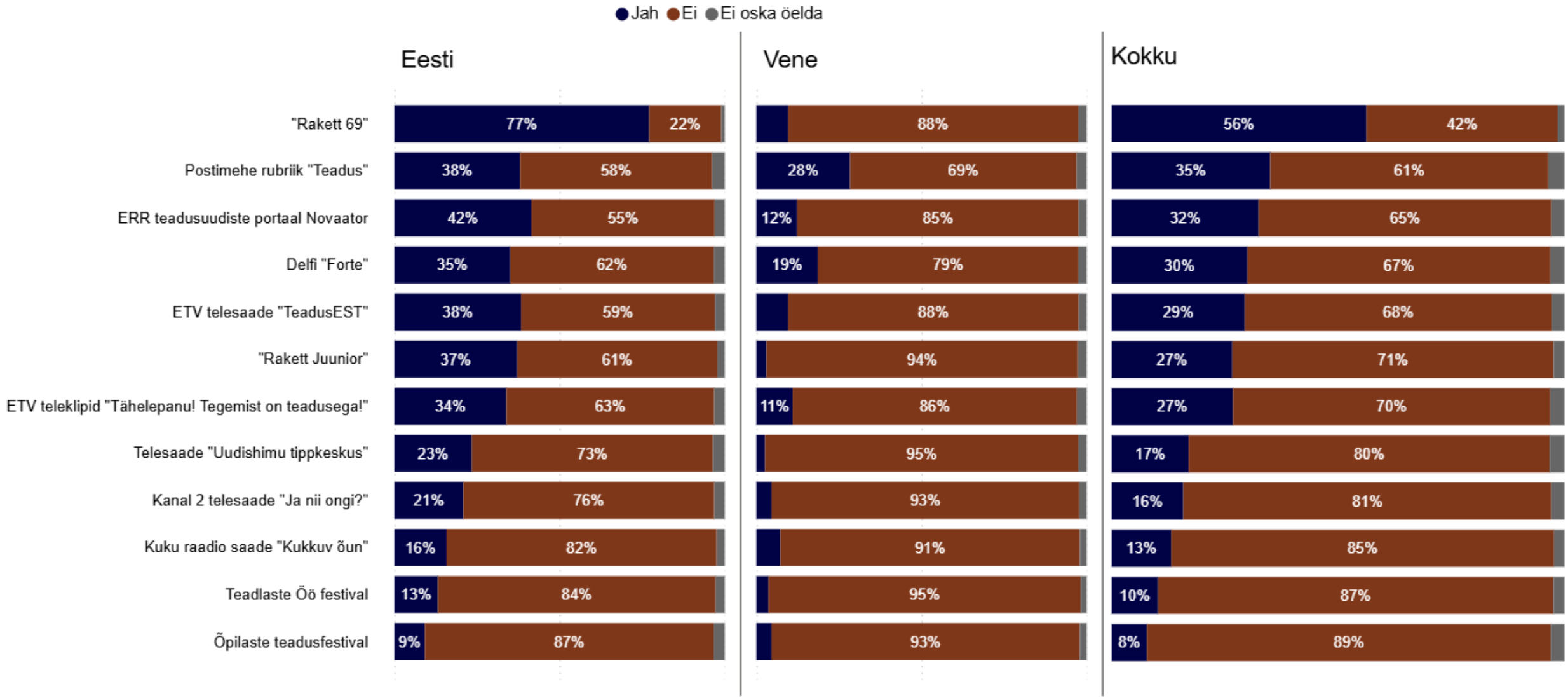

EMOR

Vastanute arv
1017

Kas inimesed, kes on teadusega kokku puutunud, usaldavad teadlasi rohkem?

2026 | 2023 | 2020

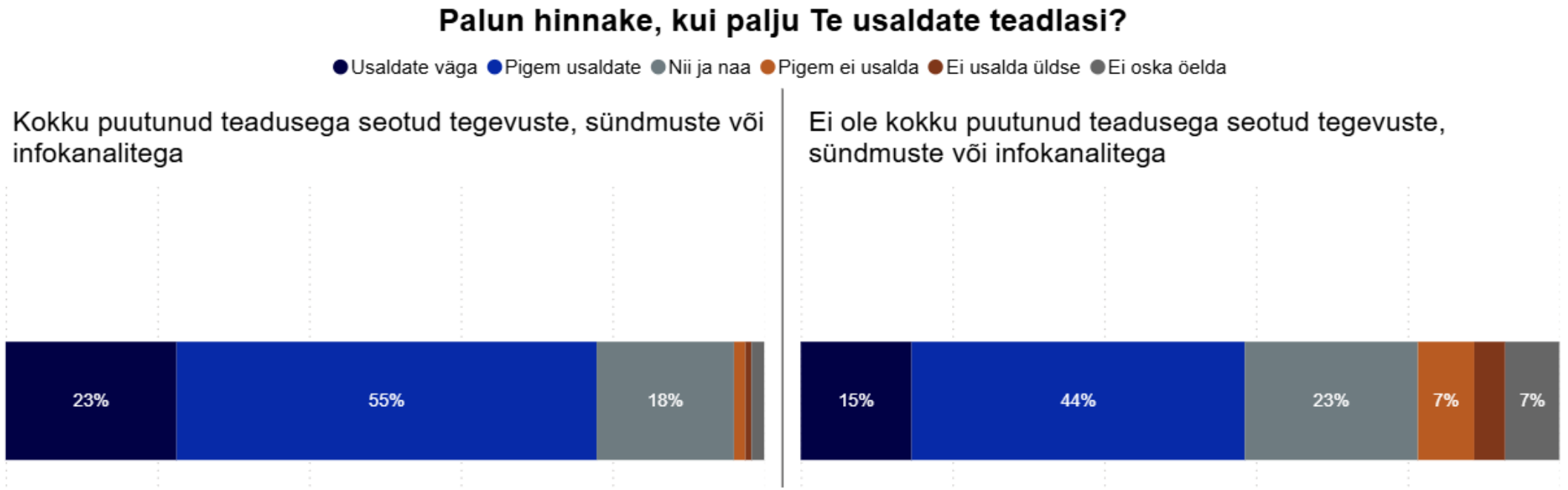

- **Teadusega seotud tegevuste, sündmuste või infokanalitega kokku puutunud inimesed usaldavad teadlasi rohkem.** 2026. aastal usaldab neist teadlasi väga või pigem usaldab 78%, võrreldes 59%-ga kokkupuuteta inimeste seas. Sama muster ilmneb nii meeste kui ka naiste ning kõigi haridusrühmade puhul. Teadusega kokku puutunute usaldus on olnud aastate lõikes üsna stabiilne: 2020. aastal 75%, 2023. aastal 79% ja 2026. aastal 78%. Kokkupuuteta inimeste hinnangud on rohkem varieerunud.

EMOR

Vastanute arv 2026
1017

2026 | 2023 | 2020

Soovin kaasa aidata teadlaste tööle (nt kogudes andmeid või osaledes uuringutes)

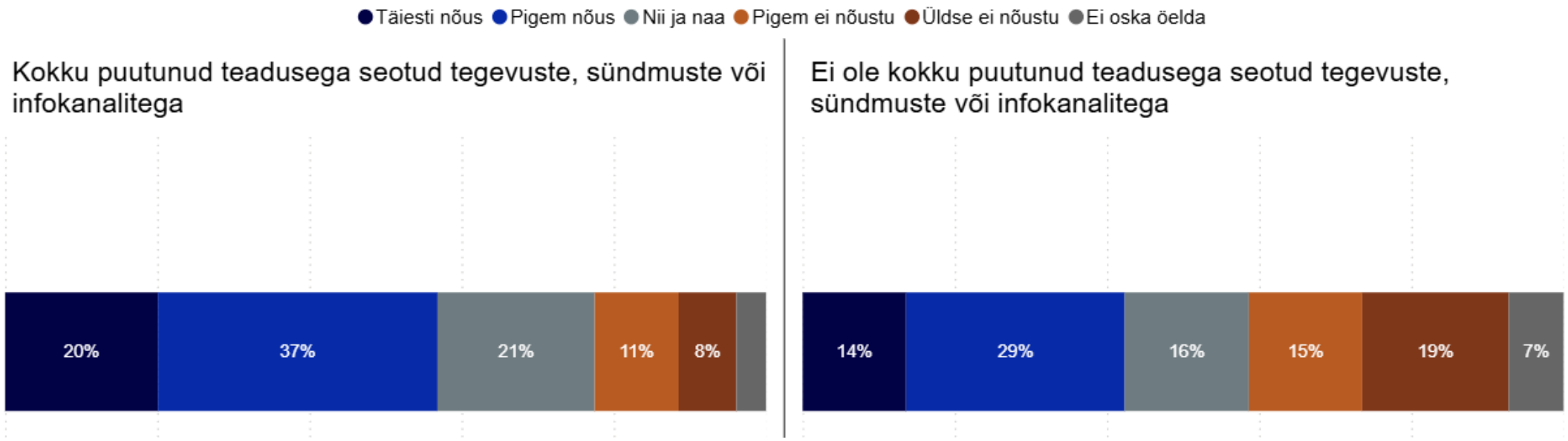

- **Teadusega kokku puutunud inimesed soovivad sagedamini teadlaste töösse panustada.** 2026. aastal soovib teadlaste tööle kaasa aidata iga teine (53%) Eesti elanik, näiteks andmeid kogudes või uuringutes osaledes. Teadusega seotud tegevuste, sündmuste või infokanalitega kokkupuutunute seas on vastav osakaal 57% ehk 4 protsendipunkti üle üldkeskmise, kokkupuuteta inimeste seas aga 43% ehk 10 protsendipunkti alla üldkeskmise. Ka soovimatus panustada on kokkupuuteta inimeste seas suurem: väitega ei nõustu neist 34%, võrreldes 19%-ga teadusega kokkupuutunute ja 23%-ga kõigi elanike seas.

Vastanute arv 2026
1017

Teaduspõhine otsustamine ja teaduse ühiskondlik roll

6

EMOR

Teaduspõhine otsustamine ja teaduse ühiskondlik roll

Eesti elanikud usuvad teaduse ühiskondlikku rolli, kuid isiklik valmisolek teadusesse panustada on tagasihoidlikum. Teadusuuringuid peab vajalikuks ka ilma kohese otsese kasuta 84% elanikest, suuremat riiklikku toetust teadusuuringutele pooldab 80% ning poliitikute suuremat tähelepanu teadlaste seisukohtadele ootab 77%. Tervisetoodete valimisel lähtub enda hinnangul teaduslikest faktidest 68% elanikest. Mõnevõrra vähem nõustutakse, et teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides (57%). Teadlaste tööle soovib ise kaasa aidata 53% elanikest.

Võrreldes 2023. aastaga on teaduse toetamine püsinud valdavalt sarnasel tasemel, kuid tervisevalikutes on hinnangud muutunud. Teaduslikest faktidest lähtuvate elanike osakaal on statistiliselt oluliselt kasvanud: 62%-lt 68%-le. Samal ajal on suurenenud ka selle väitega mittenõustujate osakaal (7%-lt 11%-le), samas on vähenenud vahepealse hinnangu andjad. Teadlaste tööle kaasa aidata soovivate inimeste osakaal ei ole statistiliselt oluliselt muutunud (50% ja 53%), kuid soovimatus panustada on oluliselt kasvanud (15%-lt 23%-le). Samuti on suurenenud nende osakaal, kes ei nõustu, et poliitikud peaksid teadlasi rohkem kuulama (2%-lt 5%-le).

Vastamiskeele järgi erinevad ootused teaduse rahastamisele ja poliitilisele rollile. Suuremat riiklikku toetust teadusuuringutele pooldavad vene keeles vastanud statistiliselt oluliselt sagedamini kui elanikud keskmiselt (89% *vs.* 80%), eesti keeles vastanud aga harvemini (76%). Seevastu ootust, et poliitikud kuulaksid teadlasi rohkem, väljendavad keskmisest sagedamini eesti keeles vastanud (83%) ja harvemini vene keeles vastanud (65%). Sama ootust väljendavad keskmisest sagedamini kõrgharidusega inimesed (83%) ning harvemini 35–49-aastased (71%). Teadusuuringute suurema riikliku toetamise pooldajaid on keskmisest vähem maaelanike seas (73%).

Teaduslikele faktidele toetumine tervisevalikutes ja valmisolek teadlaste töös osaleda erinevad eelkõige vanuse ja hariduse järgi. Tervisetoodete valimisel lähtuvad teaduslikest faktidest keskmisest sagedamini 16–24-aastased (80%), harvemini vähemalt 65-aastased (60%) ja põhiharidusega inimesed (57%).

Teadlaste tööle soovivad keskmisest sagedamini kaasa aidata 25–34-aastased (72%) ja kõrgharidusega inimesed (67%), harvemini vähemalt 65-aastased (35%) ja põhiharidusega inimesed (43%). Kõik nimetatud erinevused üldkeskmisest on statistiliselt olulised. Eesti ja vene keeles vastanute valmisolek panustada on ühesugune (53%), kuid soovimatust väljendavad vene keeles vastanud keskmisest sagedamini (32%) ja eesti keeles vastanud harvemini (18%).

Teadushuvi seostub nii teaduse suurema toetamise kui ka isikliku osalemisvalmidusega. Teadusest huvitatutest soovib teadlaste tööle kaasa aidata 64%, võrreldes 34%-ga mittehuvitatute seas ja 53%-ga kogu elanikkonnas. Tervisetoodete valimisel lähtub teaduslikest faktidest vastavalt 75% ja 46% ning teadusuuringuid peab vajalikuks ka kohese otsese kasuta 89% ja 70%. Ka teadusinfo saamise järgi ilmneb erinevus: infot saavatest inimestest soovib teadlaste tööle kaasa aidata 56%, infot mittesaavatest 25%. Need ristvaated näitavad koos esinevaid hoiakuid, kuid ei võimalda järeldada, et teadushuvi või info saamine põhjustaks suuremat osalemisvalmidust.

Teadlaste usaldamisega kaasneb suurem toetus teaduse ühiskondlikule rollile. Teadlasi usaldavatest inimestest peab uuringuid vajalikuks ka kohese otsese kasuta 90%, võrreldes 47%-ga teadlasi mitteusaldavate inimeste seas. Poliitikute suuremat tähelepanu teadlastele ootab vastavalt 84% ja 48% ning teadlaste tööle soovib kaasa aidata 58% ja 33%. Teadlasi mitteusaldavate vastajate väikese arvu tõttu (43 vastajat) tuleb selle rühma tulemusi tõlgendada ettevaatlikult.

Väidetevahelised korrelatsioonid on 2026. aastal nõrgad. Kõige tugevam seos ilmneb teadusuuringute vajalikkuse tunnustamise vahel ka ilma kohese kasuta ning ootuse vahel, et riik toetaks teadusuuringuid rohkem (r=0,28). Nõrgalt seostuvad ka soov teadlaste tööle kaasa aidata ja ootus, et poliitikud kuulaksid teadlasi rohkem (r=0,19), samuti hinnang, et teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides, ja teadusuuringute suurema riikliku toetamise soov (=0,19).

Teaduslikele faktidele tuginemine oma otsustes seostub teadlaste tööle kaasaaitamise sooviga nõrgalt (r=0,15). Kaasaaitamise soov on äärmiselt nõrgalt seotud nii suurema riikliku toetuse ootusega (r=0,07) kui ka hinnanguga, et teadlased tegutsevad ühiskonna huvides (r=0,08). Seega ei kaasne teaduse üldise toetamisega tingimata isiklikku soovi teadlaste töösse panustada.

Rahvusvahelised uuringud näitavad, et teaduse rolli ühiskonnas peetakse oluliseks, kuid toetus teaduspõhisele otsustamisele ja avalikkuse kaasamisele erineb riigiti.

Soomes on toetus teaduspõhisele otsustamisele tugev. Soome 2024. aasta teadusbaromeetri järgi nõustub 78% elanikest, et poliitilised otsused peaksid põhinema teadusel ja uurimistulemustel. Veelgi enam ehk 86% peab heaks tavaks, et teadlased osalevad avalikus arutelus ja annavad soovitusi otsuste tegemiseks. Samal ajal leiab 73%, et poliitiliste otsuste tegemisel ei kasutata teadust ja uurimistulemusi piisavalt. Seega ka Soomes oodatakse teaduslike teadmiste senisest suuremat rakendamist poliitikas (Tieteen tiedotus ry, 2024).

Saksamaal on toetus teaduspõhisele otsustamisele tagasihoidlikum. Saksamaa 2025. aasta teadusbaromeetri veebiküsitluses nõustub 49% elanikest, et poliitilised otsused peaksid põhinema teaduslikel teadmistel. Telefoniküsitluses oli vastav näitaja 58% (Fischer, L., & Fecher, B. (2025). Science Barometer 2025 *(ZA8806; Version 1.0.0) [Data set]. GESIS, Cologne. https://doi.org/10.4232/1.14680*).

Suurbritannias toetab enamik elanikest teaduse riiklikku rahastamist ka ilma kohese praktilise kasuta. Uuringu „*Public Attitudes to Science 2025*“ järgi nõustub 64%, et riik peaks rahastama teadmisi edendavaid teadusuuringuid ka siis, kui neist ei ole kohe otsest kasu. Võrreldes 2019. aastaga on toetus vähenenud 15 protsendipunkti võrra, 79%-lt 64%-le. Teadusuuringus osalemisest on huvitatud 60% ning harrastusteaduse projektis vabatahtlikuna osalemisest 51% elanikest. Eestis peab teadusuuringuid vajalikuks ka ilma kohese otsese kasuta 84% ning teadlaste tööle soovib kaasa aidata 53% elanikest (Ipsos, British Science Association ja UKRI, „Public Attitudes to Science 2025“).

Eurobaromeetri 2024. aasta tulemused toovad esile erinevused avalikkuse kaasamise ootustes. Eestis leiab 52% elanikest, et teadust ja tehnoloogiat puudutavaid otsuseid peaksid tegema teadlased, insenerid ja poliitikud, kuid avalikkust tuleb alati teavitada. Avalikkuse aktiivsemat rolli toetab kokku 37%: 27% peab vajalikuks elanike arvamuse küsimist ja sellega tõsist arvestamist ning 10% leiab, et avalik arvamus peaks olema otsustamisel esmatähtis. Soomes toetab neid kahte aktiivsema kaasamise võimalust kokku 52% ja Taanis 48% elanikest. Seega on Eestis ootus avalikkuse aktiivsele osalemisele väiksem kui teistes Põhjamaades.

Väidetega nõustumine

Palun öelge, kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

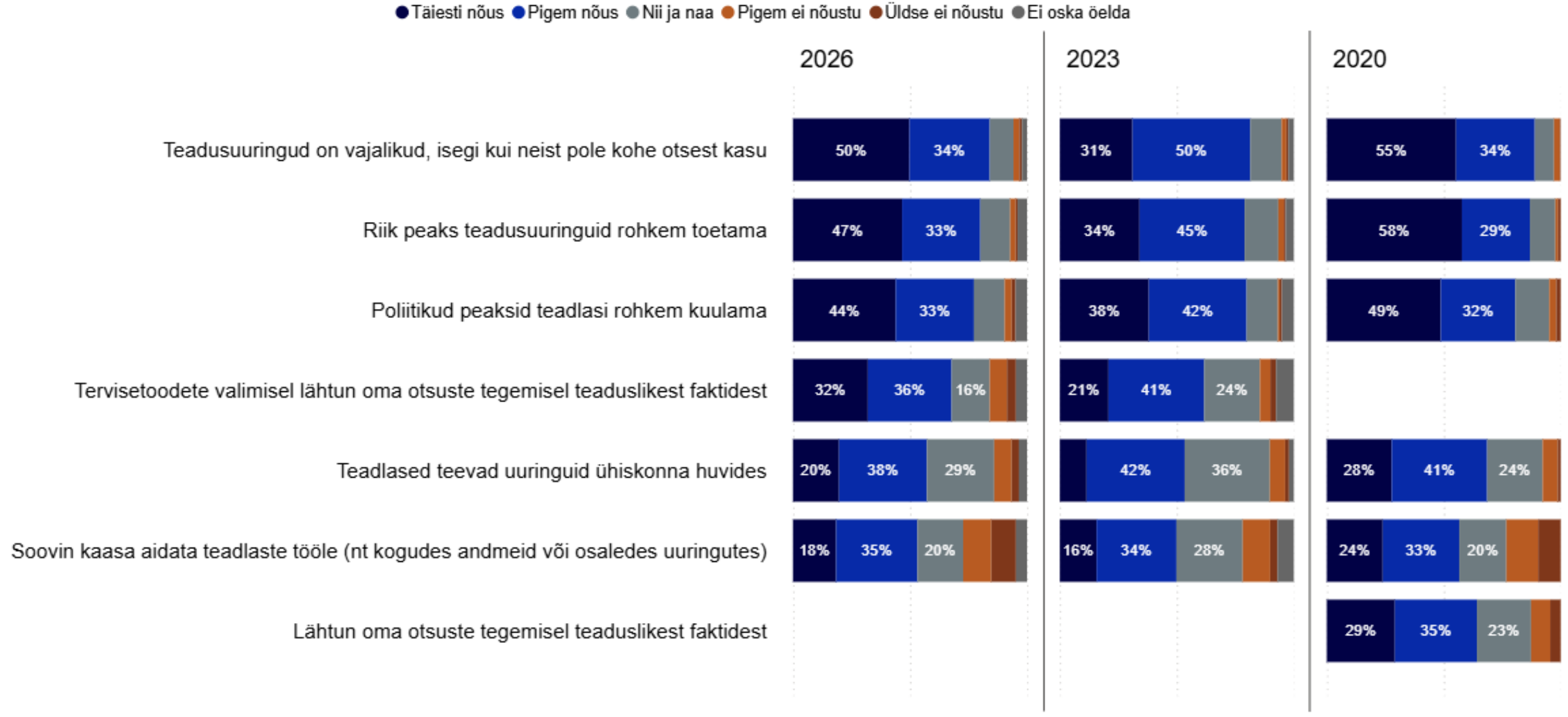

EMOR

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Väidetega nõustumine

Täiesti nõus + Pigem nõus	2026	2023	2020
Teadusuuringud on vajalikud, isegi kui neist pole kohe otsest kasu	84%	81% ↓	89%
Riik peaks teadusuuringuid rohkem toetama	80%	79% ↓	87%
Poliitikud peaksid teadlasi rohkem kuulama	77%	80%	81%
Tervisetoodete valimisel lähtun oma otsuste tegemisel teaduslikest faktidest	68% ↑	62%	
Teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides	57%	53% ↓	69%
Soovin kaasa aidata teadlaste tööle (nt kogudes andmeid või osaledes uuringutes)	53%	50% ↓	57%
Lähtun oma otsuste tegemisel teaduslikest faktidest			64%

Üldse ei nõustu + Pigem ei nõustu ▲	2026	2023	2020
Teadusuuringud on vajalikud, isegi kui neist pole kohe otsest kasu	4%	3%	3%
Riik peaks teadusuuringuid rohkem toetama	3%	3%	2%
Poliitikud peaksid teadlasi rohkem kuulama	5% ↑	2% ↓	5%
Tervisetoodete valimisel lähtun oma otsuste tegemisel teaduslikest faktidest	11% ↑	7%	
Teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides	11%	8%	8%
Soovin kaasa aidata teadlaste tööle (nt kogudes andmeid või osaledes uuringutes)	23% ↑	15% ↓	23%
Lähtun oma otsuste tegemisel teaduslikest faktidest			13%

EMOR

Nool üles *märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes eelmise uuringulainega ning* ***nool alla*** *statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust. Noole värvus märgib, kas muutus on* ***positiivne*** *või* ***negatiivne*** *arengutrend.*

Vastanute arv 2026	Vastanute arv 2023	Vastanute arv 2020
1017	1004	1000

Väidetega nõustumine teadushuvi alusel

2026 | 2023 | 2020

Palun öelge, kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

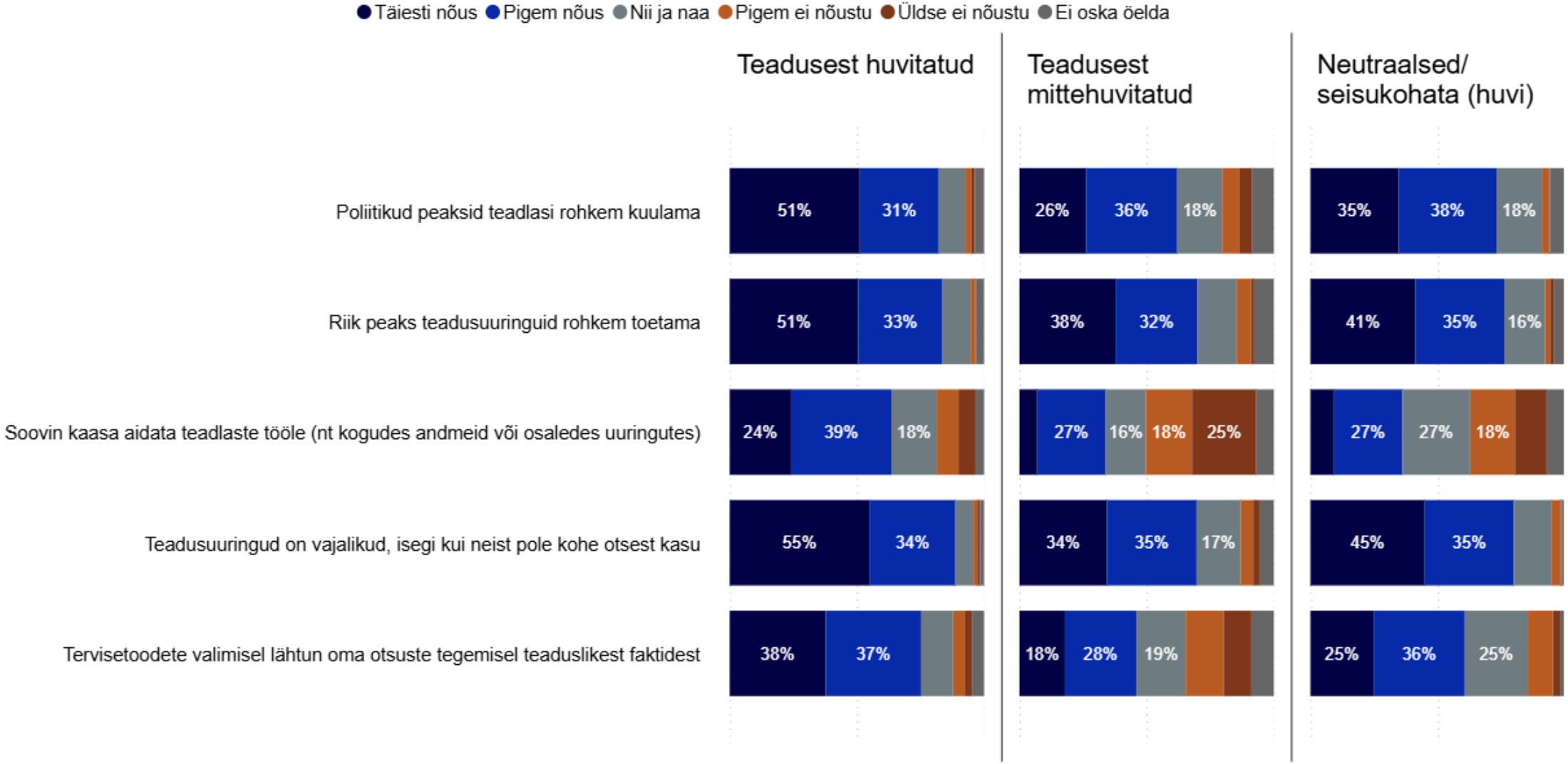

EMOR

Vastanute arv 2026
1017

Väidetega nõustumine teadushuvi alusel

2026 | 2023 | 2020

Palun öelge, kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega?

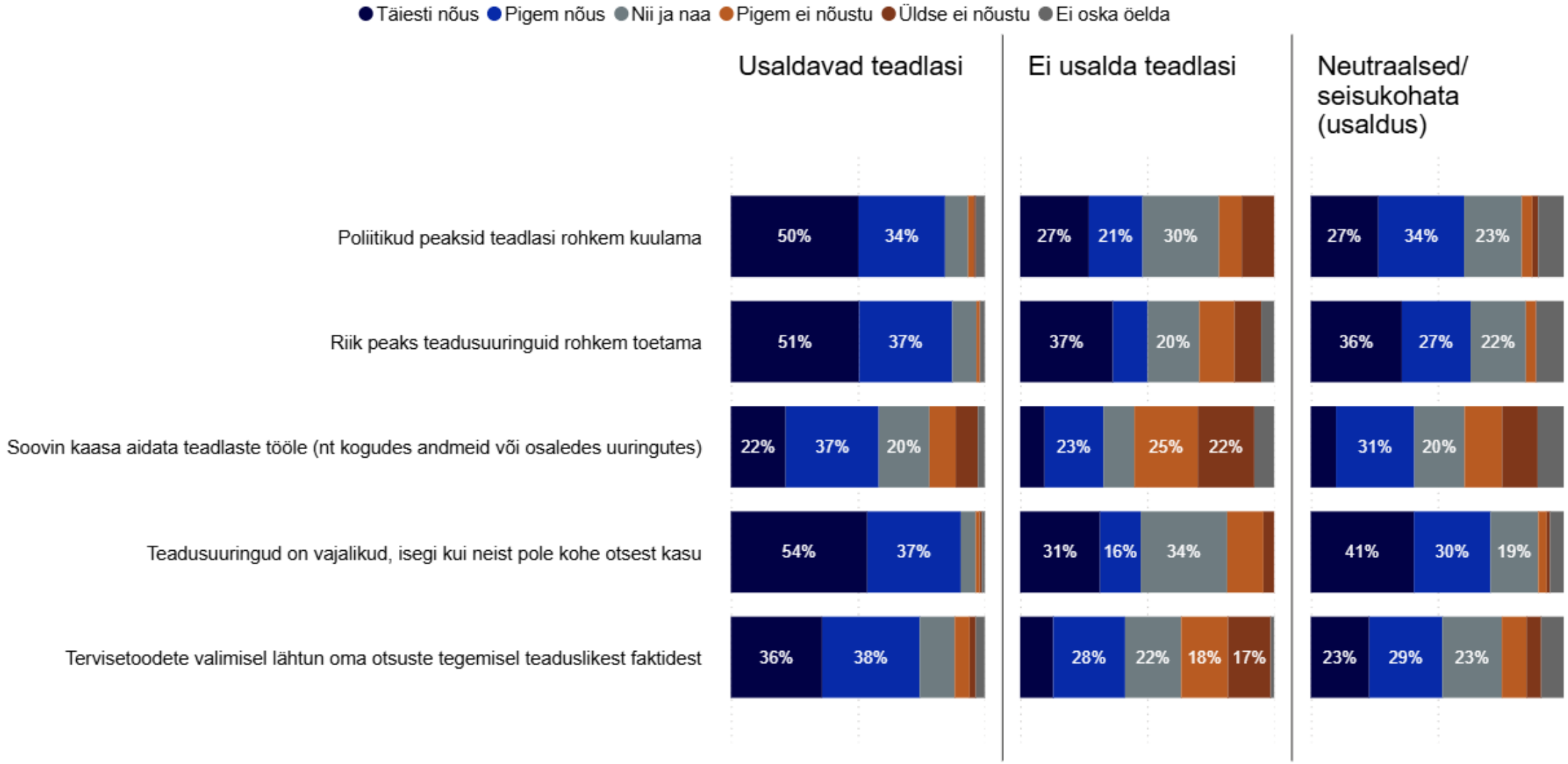

EMOR

Vastanute arv 2026
1017

Kas riik peaks teadusuuringuid rohkem toetama? Sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

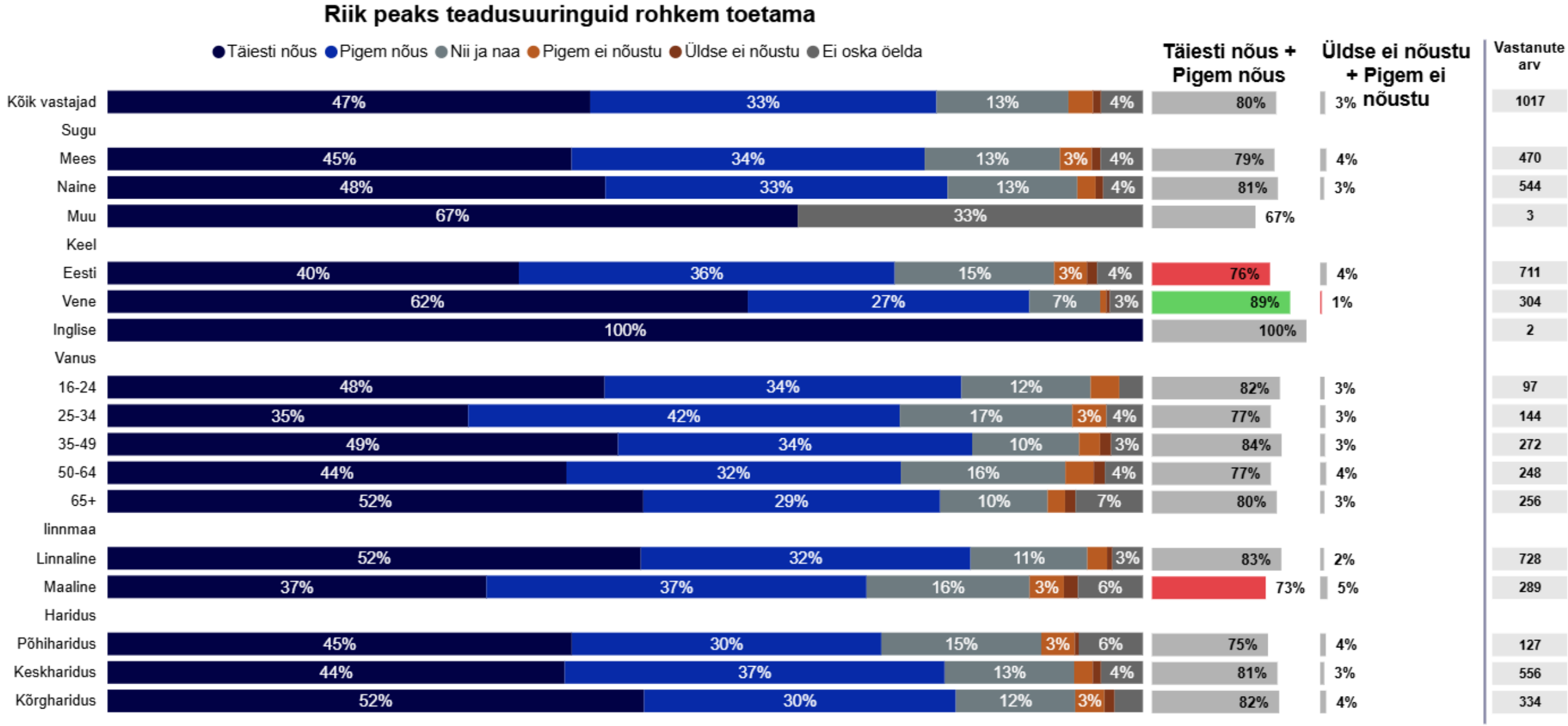

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Kas poliitikud peaksid teadlasi rohkem kuulama? Sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

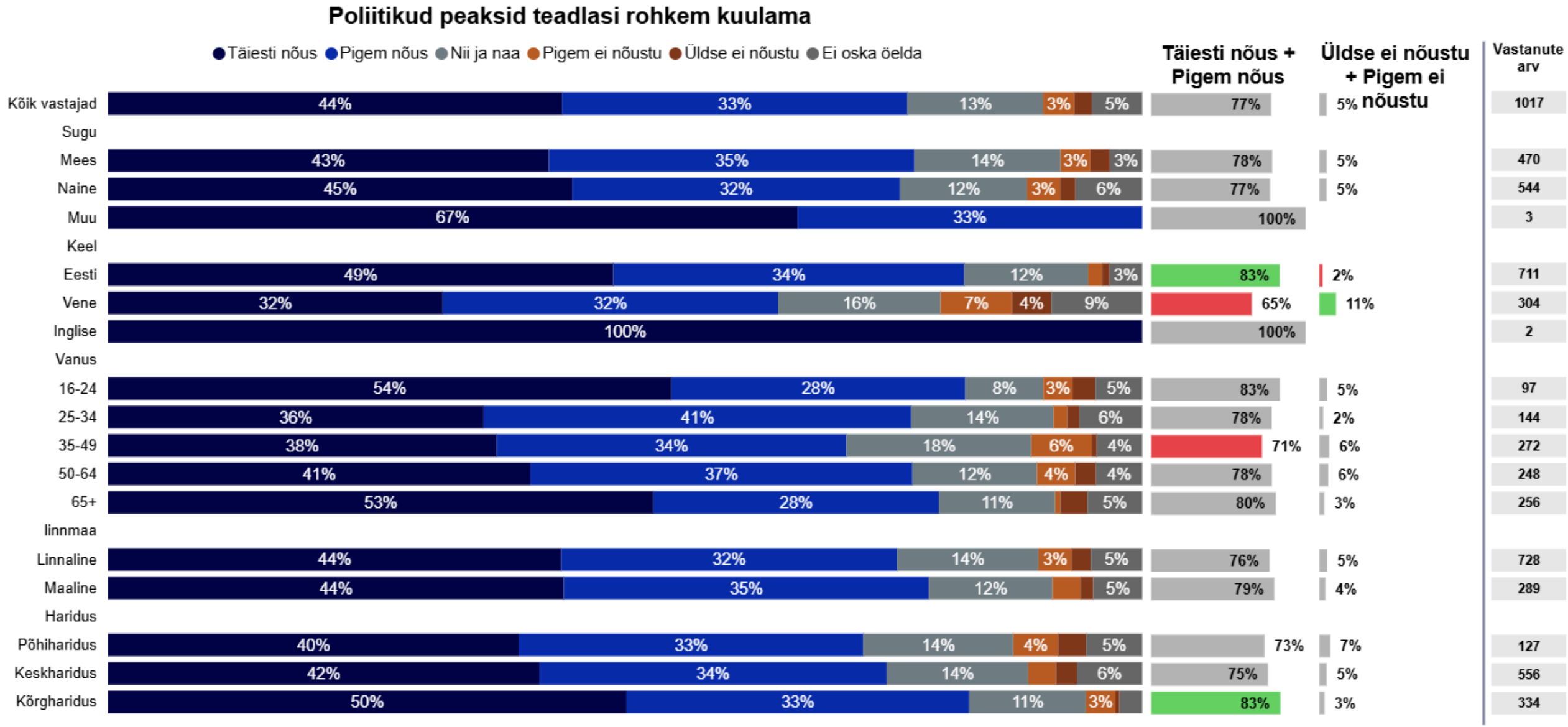

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Tervisetoodete valimisel teaduslikest faktidest lähtumine: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

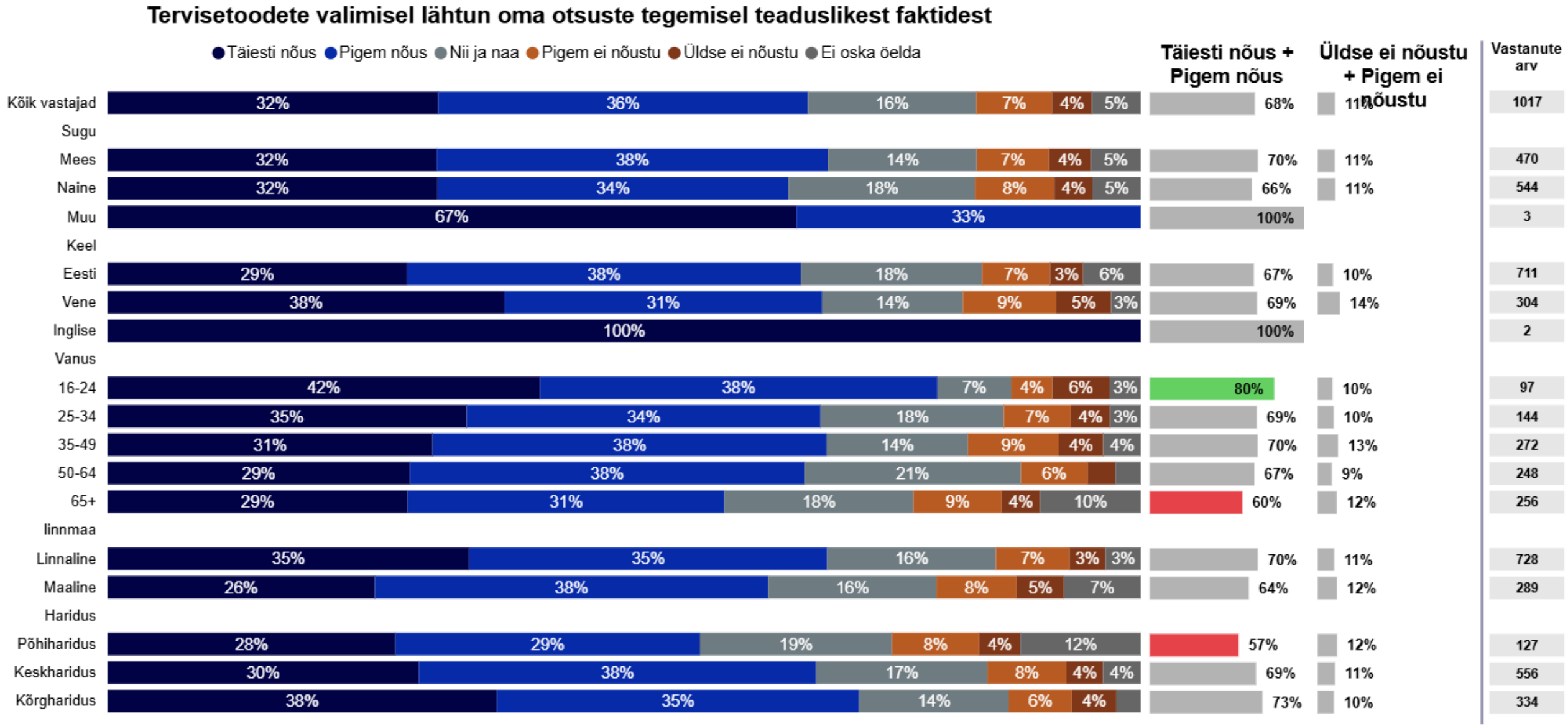

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Teadlaste tööle kaasaaitamine: sotsiaaldemograafiline jaotus.

2026 | 2023 | 2020

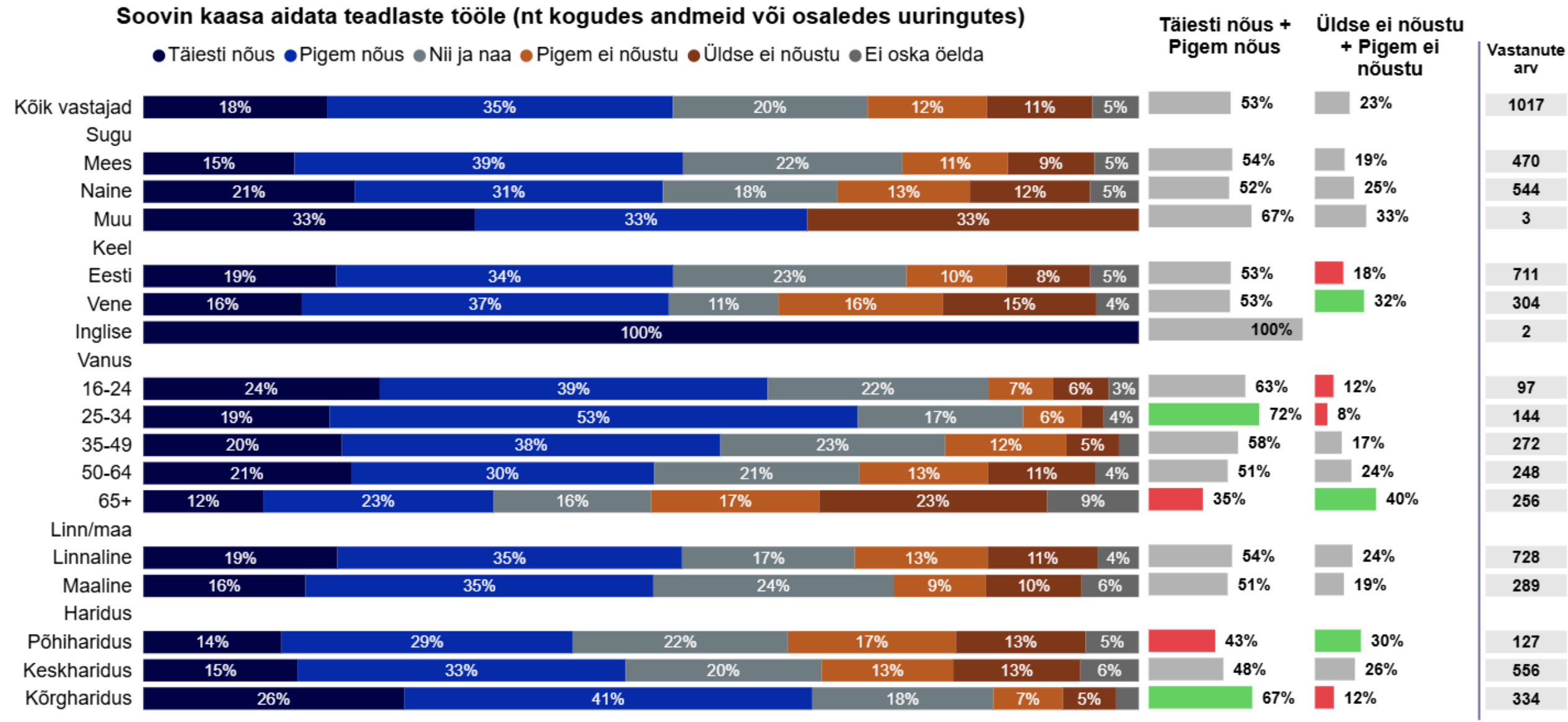

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Avalikkuse kaasatus teaduse ja tehnoloogiaga seotud otsuste puhul

Mis tasemel avalikkuse kaasatust Te peate sobivaks otsuste puhul, mis puudutavad teadust ja tehnoloogiat?

Eesti

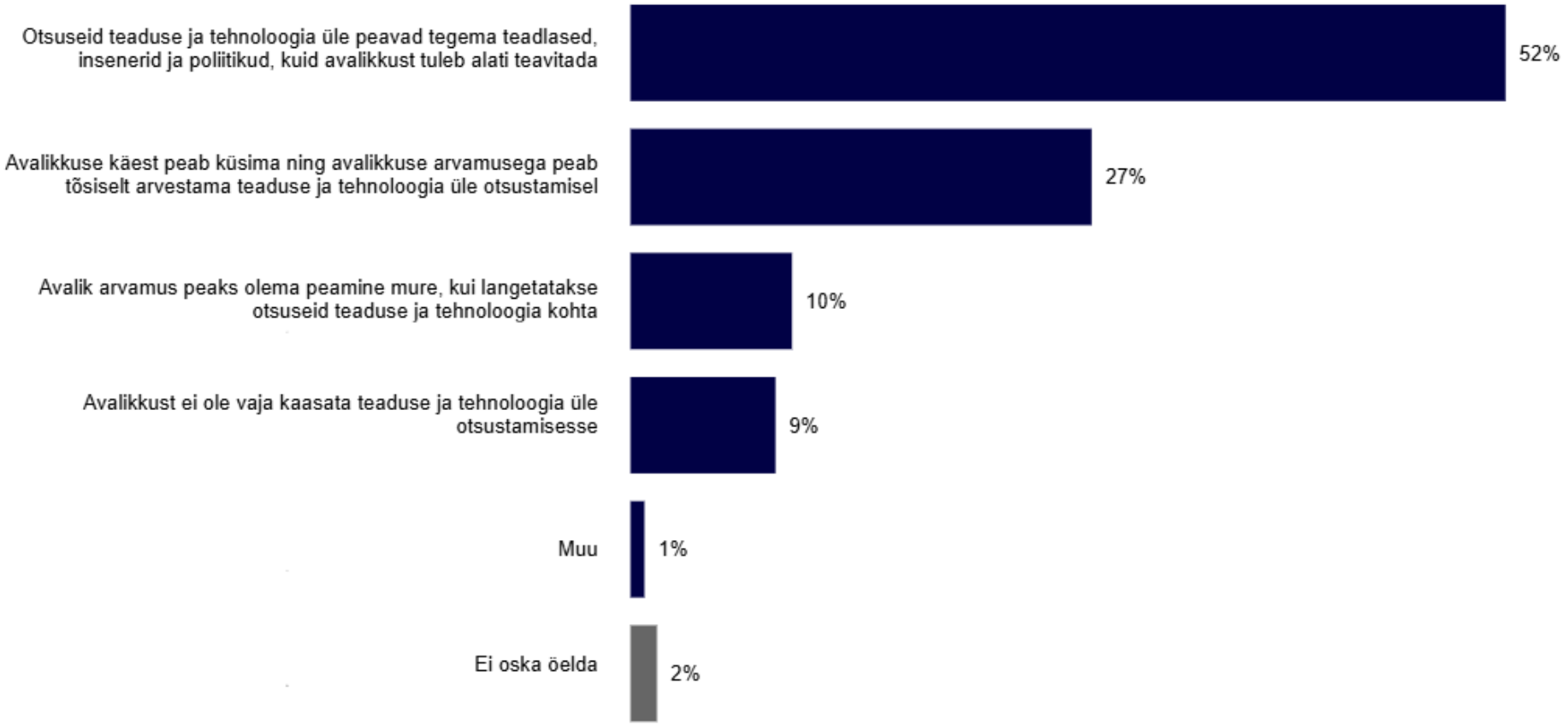

- **Iga teine Eesti elanik (52%) leiab, et teaduse ja tehnoloogia üle peaksid otsustama teadlased, insenerid ja poliitikud, kuid avalikkust tuleb otsustest alati teavitada.** Euroopa riikide võrdluses paikneb Eesti selle hinnanguga pigem keskel. Kõige enam toetatakse sellist lähenemist Hollandis (NL: 65%), Hispaanias (ES: 64%) ja Portugalis (PT: 64%).

- **Veidi enam kui neljandik Eesti elanikest (27%) leiab, et teaduse ja tehnoloogia üle otsustamisel tuleks avalikkuse arvamust küsida ja sellega tõsiselt arvestada.** Mitmes Euroopa riigis on elanike eelistused kahe lähenemise vahel märksa võrdsemalt jagunenud. Näiteks Soomes (FI) leiab 42%, et otsustamine peaks jääma teadlaste, inseneride ja poliitikute ülesandeks ning avalikkust tuleks teavitada, samas 48% eelistab avalikkuse aktiivsemat kaasamist. Suhteliselt tasakaalustatult jagunevad need kaks seisukohta ka Prantsusmaal (FR), Iirimaal (IE), Taanis (DK), Rumeenias (RO) ja Saksamaa idaosas (DE-E).

Eurobarometer 102.1 (2024)
European citizens' knowledge and attitudes towards science and technology - February 2025 - - Eurobarometer survey

Vastanute arv
1005

Avalikkuse kaasatus teaduse ja tehnoloogiaga seotud otsuste puhul

- Otsuseid teaduse ja tehnoloogia üle peavad tegema teadlased, insenerid ja poliitikud, kuid avalikkust tuleb alati teavitada
- Avalik arvamus peaks olema peamine mure, kui langetatakse otsuseid teaduse ja tehnoloogia kohta
- Avalikkuse käest peab küsima ning avalikkuse arvamusega peab tõsiselt arvestama teaduse ja tehnoloogia üle otsustamisel
- Avalikkust ei ole vaja kaasata teaduse ja tehnoloogia üle otsustamisesse
- Muu
- Ei oska öelda

Tõsta esile:

Eesti

Mis tasemel avalikkuse kaasatust Te peate sobivaks otsuste puhul, mis puudutavad teadust ja tehnoloogiat?

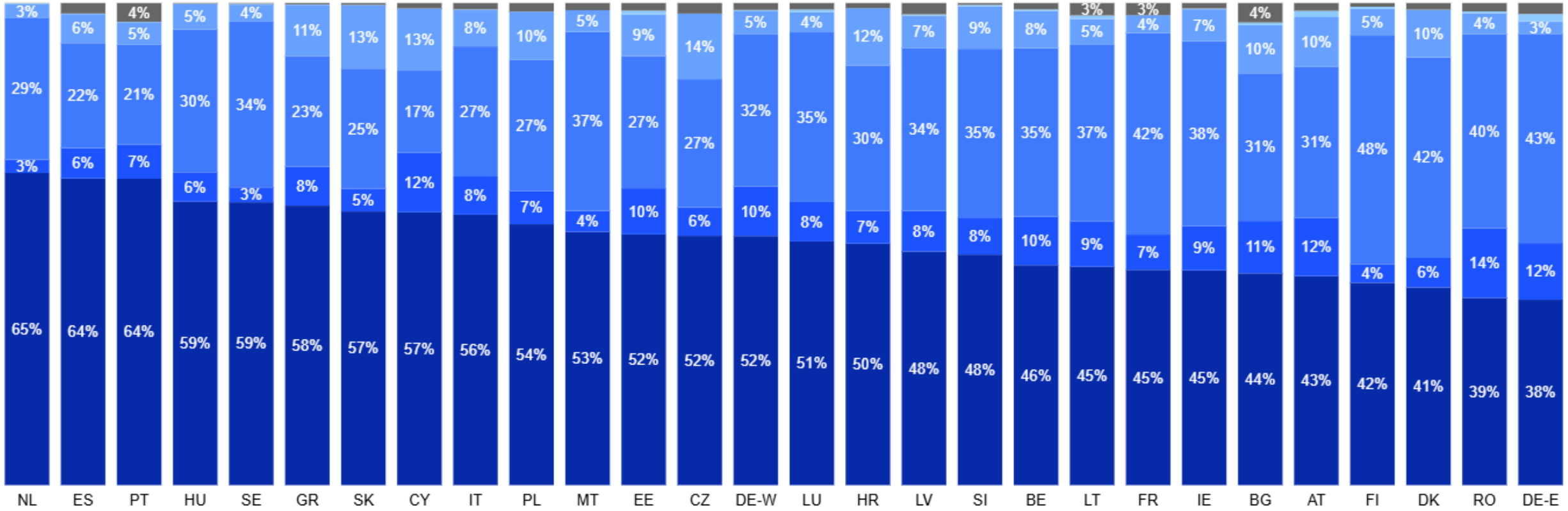

Eurobarometer 102.1 (2024)

European citizens' knowledge and attitudes towards science and technology - February 2025 - - Eurobarometer survey

Vastanute arv

26500

Teadusliku teadmise roll valitsemises

Tulemustest selgub, et kõige enam nõustuvad Eesti elanikud väitega, et **valitsus peaks oma seisukohti muutma**, kui nende lubadused lähevad vastuollu parima kättesaadava teadusliku teadmisega. Selle väitega nõustub seitse elanikku kümnest (72%), sealjuures on 38% väitega täiesti nõus. Vastupidisel seisukohal on vaid 5% elanikest. Sihtrühmade lõikes on näha mõningaid erinevusi. Näiteks nõustuvad mehed (76%) väitega rohkem kui naised (69%) ning 50-aastased ja vanemad elanikud (76%) rohkem kui 16–34-aastased (69%).

Ligi kaks kolmandikku elanikest (67%) nõustub väitega, et valitsus peaks lähtuma parimast kättesaadavast teaduslikust teadmisest isegi siis, kui see on avalikkuses ebapopulaarne. Vastupidisel seisukohal on vaid 7%. Keskmisest enam nõustuvad selle väitega kõrgharidusega elanikud (75%). Sotsiaaldemograafiliste rühmade võrdluses ilmnevad erinevused ka vastamiskeele ning linna- ja maaelanike vahel. Eesti keeles vastanutest nõustub väitega 70%, vene keeles vastanutest 62%. Linnaelanikest nõustub väitega 69% ja maaelanikest 65%. Regiooniti on nõustumine suurem Tallinnas ja Põhja-Eestis (70%) ning väiksem Lääne-Eestis (64%) ja Virumaal (61%). Tartu piirkonnas ja Lõuna-Eestis (68%) on nõustumine Eesti keskmisega samal tasemel.

Eelneva kahe väitega võrreldes nõustutakse vähem väitega, et valitsus peaks lähtuma parimast kättesaadavast teaduslikust teadmisest ka juhul, kui see kahjustab mõne majandusharu lühiajalisi huve. Selle väitega nõustub täielikult või pigem nõustub 54% vastajatest. Ligi viiendik (22%) jääb „nii ja naa“-seisukohale ning pigem või üldse ei nõustu 13%. Seega väheneb toetus teaduspõhisest teadmisest lähtumisele olukorras, kus otsusega kaasneb konkreetsem ja vahetum majanduslik kahju.

Ka selle väite puhul ilmnevad erinevused vastamiskeele järgi: eesti keeles vastanutest nõustub väitega 60%, vene keeles vastanutest 39%. Mehed nõustuvad väitega sagedamini kui naised (57% *vs.* 50%). Erinevusi on näha ka vanuserühmade vahel. Kõige vähem nõustuvad väitega 65-aastased ja vanemad elanikud (45%), kelle seas on rohkem ka „nii ja naa“ või „ei oska öelda“ vastuseid. Kõige enam nõustuvad väitega 25–34-aastased (62%).

Kokkuvõttes nähakse teaduspõhisust olulise valitsemispõhimõttena ning enamik elanikke peab teaduslikku teadmist piisavalt kaalukaks, et selle põhjal vajadusel muuta varasemaid poliitilisi seisukohti või teha avalikkuses ebapopulaarseid otsuseid. Valmisolek teaduslikust teadmisest lähtuda on aga mõnevõrra väiksem juhul, kui sellega kaasneb mõne majandusharu lühiajaliste huvide kahjustamine.

Teadushuvi on seotud ka suhtumisega teaduspõhisesse poliitikakujundamisse. Kui parim kättesaadav teaduslik teadmine läheb vastuollu valitsuse varasemate lubadustega, **peab seisukoha muutmist vajalikuks 77% teadusest huvitatutest** ja **60% mittehuvitatutest**.

Teadusest huvitatud inimesed toetavad sagedamini teaduslikust teadmisest lähtumist ka siis, kui otsus on avalikkuses ebapopulaarne (71% *vs.* 56%) või **kahjustab mõne majandusharu lühiajalisi huve** (58% *vs.* 37%). Viimane olukord tekitab mõlemas rühmas enam kõhklusi. Inimestest, kes ei huvitu teadusest, ei oska selle väite kohta seisukohta võtta 26%.

Valitsuse kohta käivad väited

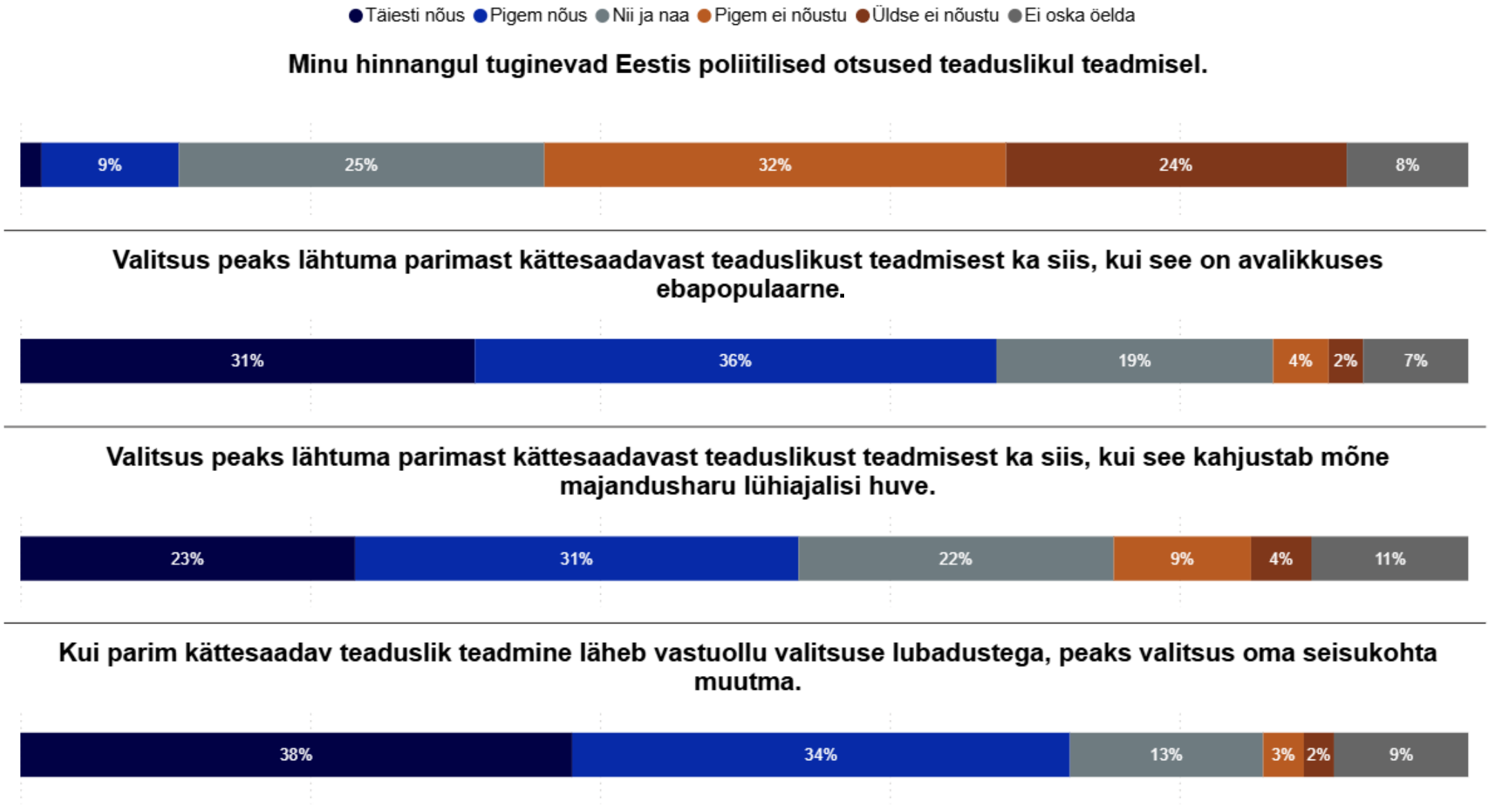

Valitsuse väidete indeks

53.70

EMOR

Vastanute arv 2026

1017

Poliitiliste otsuste põhinemine teaduslikul teadmisel: sotsiaaldemograafiline jaotus.

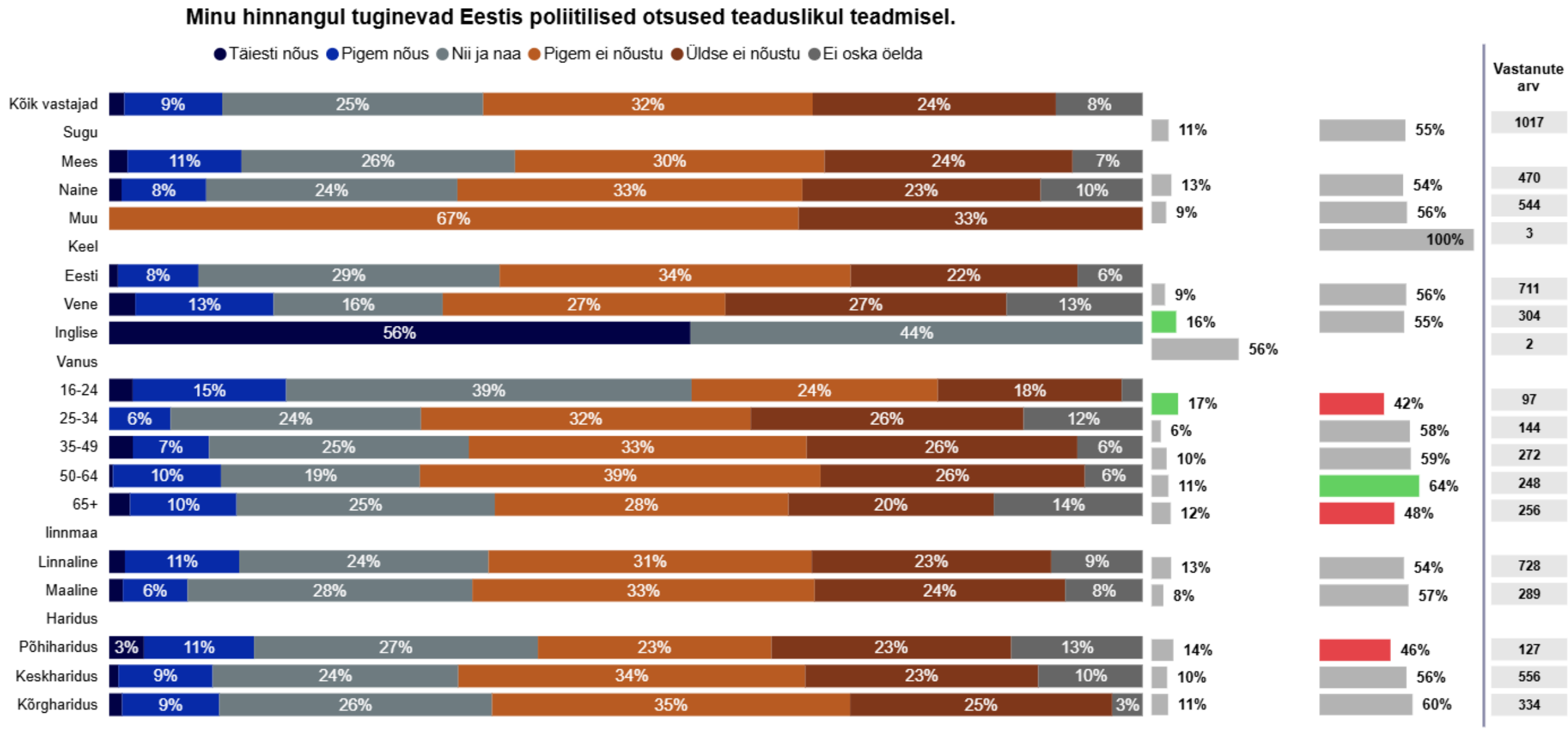

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning *punane värv* statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Teadus ja valitsemine: sotsiaaldemograafiline jaotus

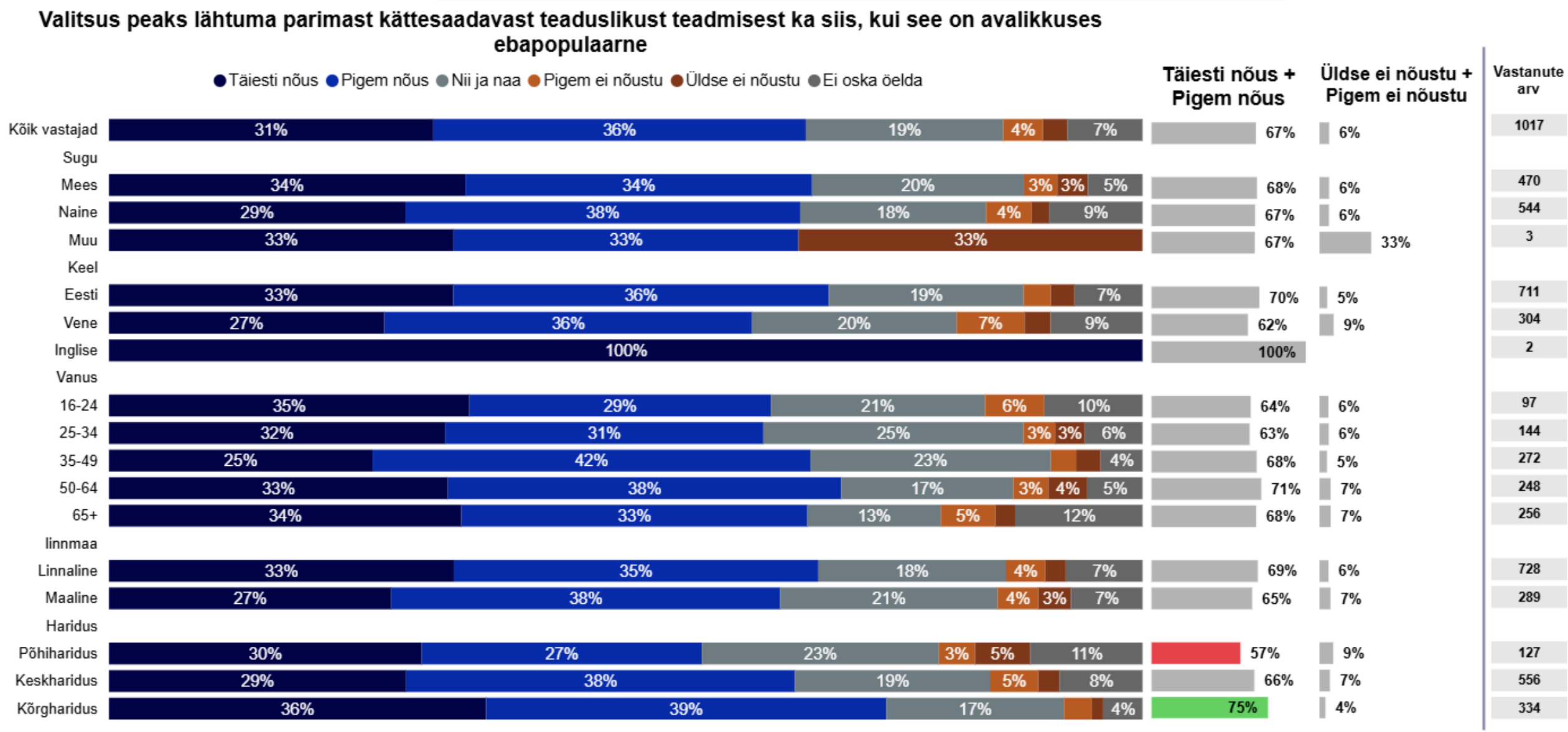

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Teadus ja valitsemine: sotsiaaldemograafiline jaotus

Valitsus peaks lähtuma parimast kättesaadavast teaduslikust teadmisest ka siis, kui see kahjustab mõne majandusharu lühiajalisi huve.

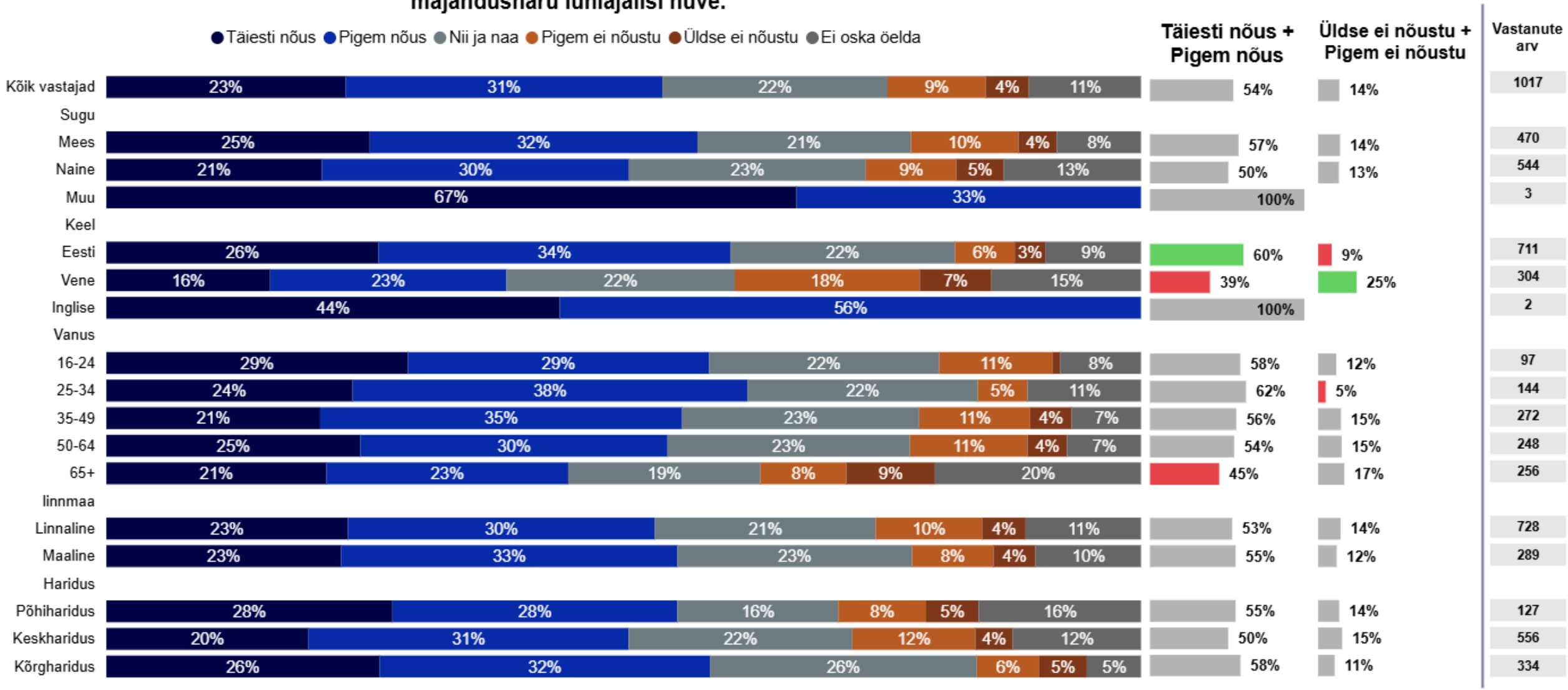

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Teadus ja valitsemine: sotsiaaldemograafiline jaotus

Kui parim kättesaadav teaduslik teadmine läheb vastuollu valitsuse lubadustega, peaks valitsus oma seisukohta muutma.

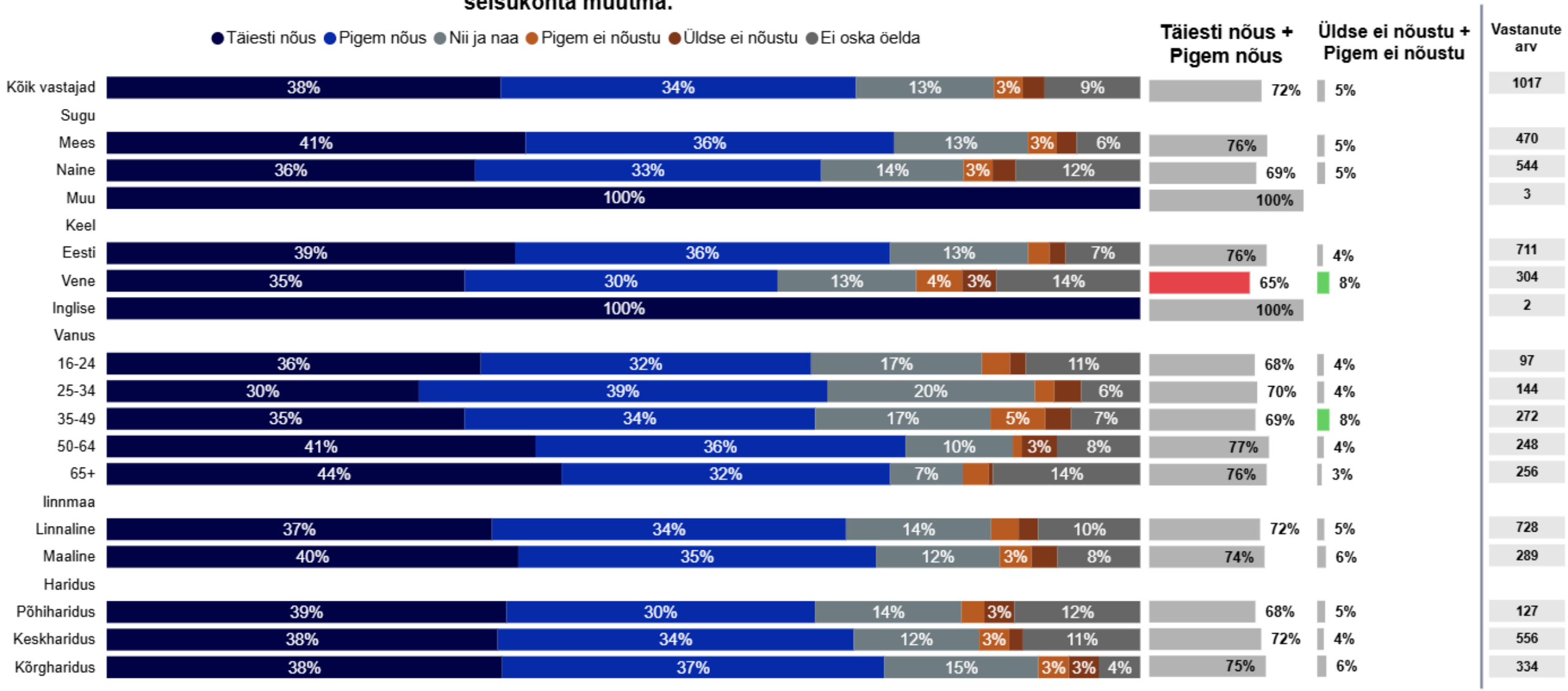

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Väited valitsemise teemal teadushuvi lõikes

Valitsus peaks lähtuma parimast kättesaadavast teaduslikust teadmisest ka siis, kui see on avalikkuses ebapopulaarne

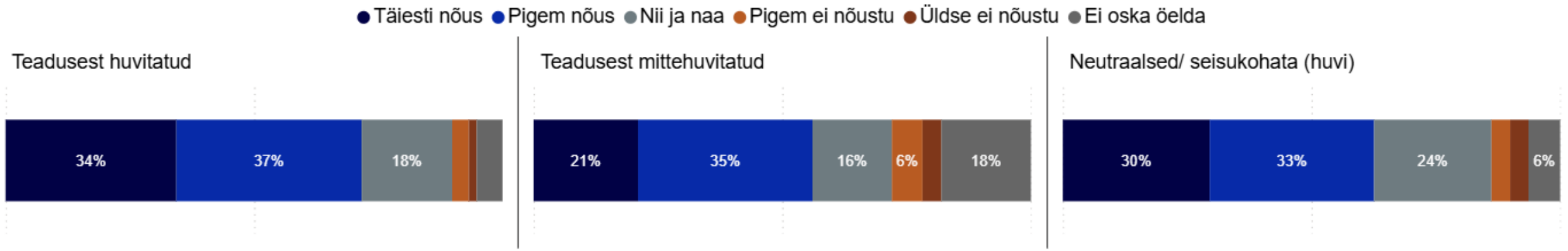

Valitsus peaks lähtuma parimast kättesaadavast teaduslikust teadmisest ka siis, kui see kahjustab mõne majandusharu lühiajalisi huve.

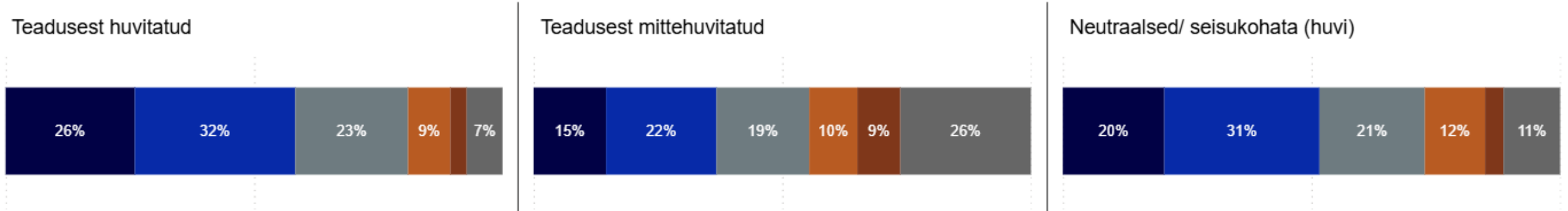

Kui parim kättesaadav teaduslik teadmine läheb vastuollu valitsuse lubadustega, peaks valitsus oma seisukohta muutma.

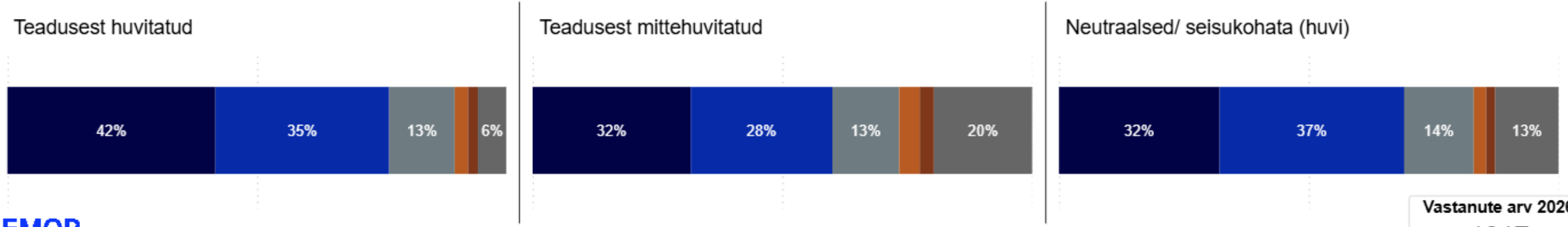

EMOR

Vastanute arv 2026
1017

Teadus ja julgeolek

- Sellel aastal küsisime esimest korda **teaduse rolli kohta Eesti julgeoleku tagamisel**. Vastustest selgus, et teadusele omistatakse selles valdkonnas oluline roll: **75% elanikest peab teaduse rolli Eesti julgeoleku tagamisel väga või pigem oluliseks**, sealjuures 36% väga oluliseks. Vaid 8% peab teaduse rolli pigem või üldse mitte oluliseks, 9% jääb neutraalsele seisukohale ning 8% ei oska hinnangut anda.

- Teaduse rolli julgeoleku tagamisel tähtsustavad keskmisest enam **mehed ja kõrgema haridustasemega vastajad**. Meestest peab teaduse rolli oluliseks 79% ja naistest 71%; kõrgharidusega vastajate seas ulatub vastav näitaja 80%-ni. Kõige vähem peavad teaduse rolli oluliseks **16–24-aastased (63%)**, kelle tulemus on keskmisest statistiliselt oluliselt madalam. Teistes vanuserühmades peab teaduse rolli oluliseks ligikaudu neli viiendikku või veidi vähem (71-80%).

- Eesti ja vene keeles vastanute hinnangud erinevad mõõdukalt: teaduse rolli peab oluliseks vastavalt 77% ja 71% vastanutest.

Kui oluline roll on Teie hinnangul teadusel Eesti julgeoleku tagamisel?

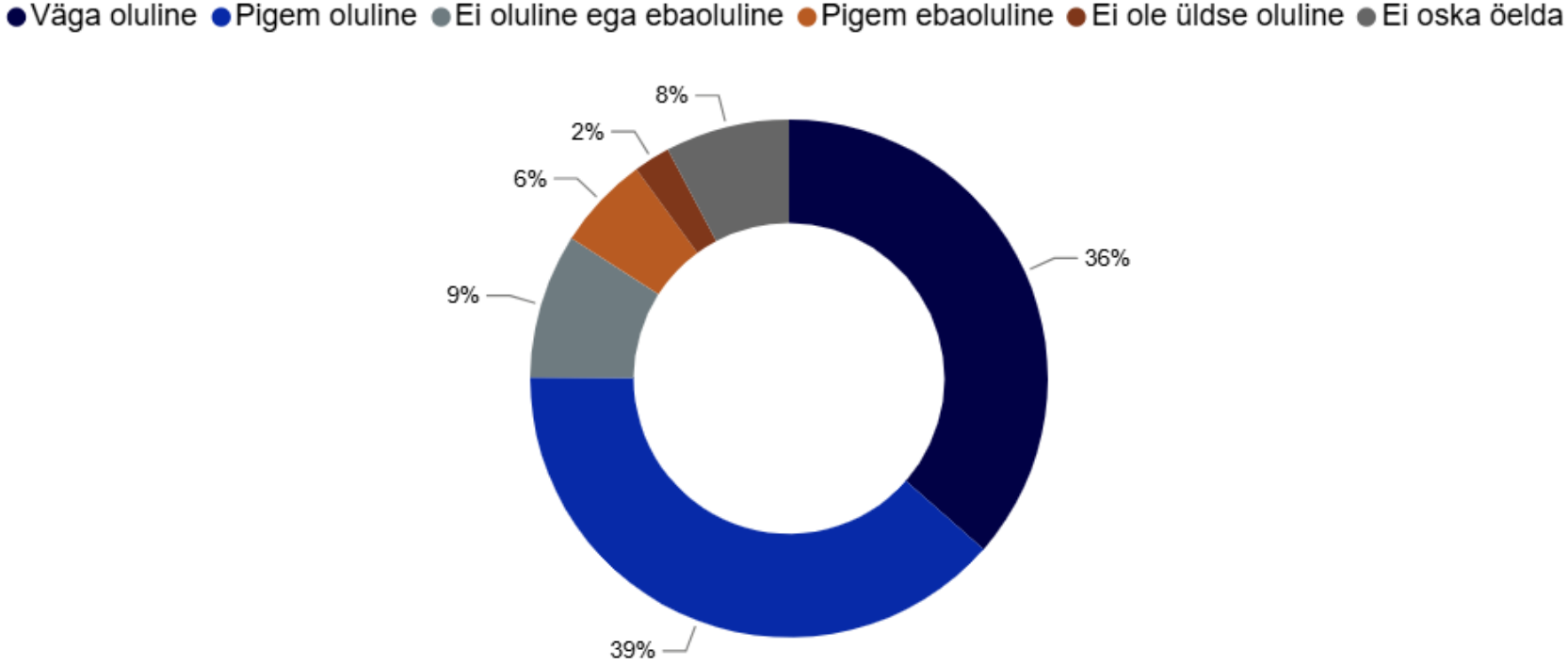

EMOR

Vastanute arv 2026
1017

Teadus ja julgeolek: sotsiaaldemograafiline jaotus

Kui oluline roll on Teie hinnangul teadusel Eesti julgeoleku tagamisel?

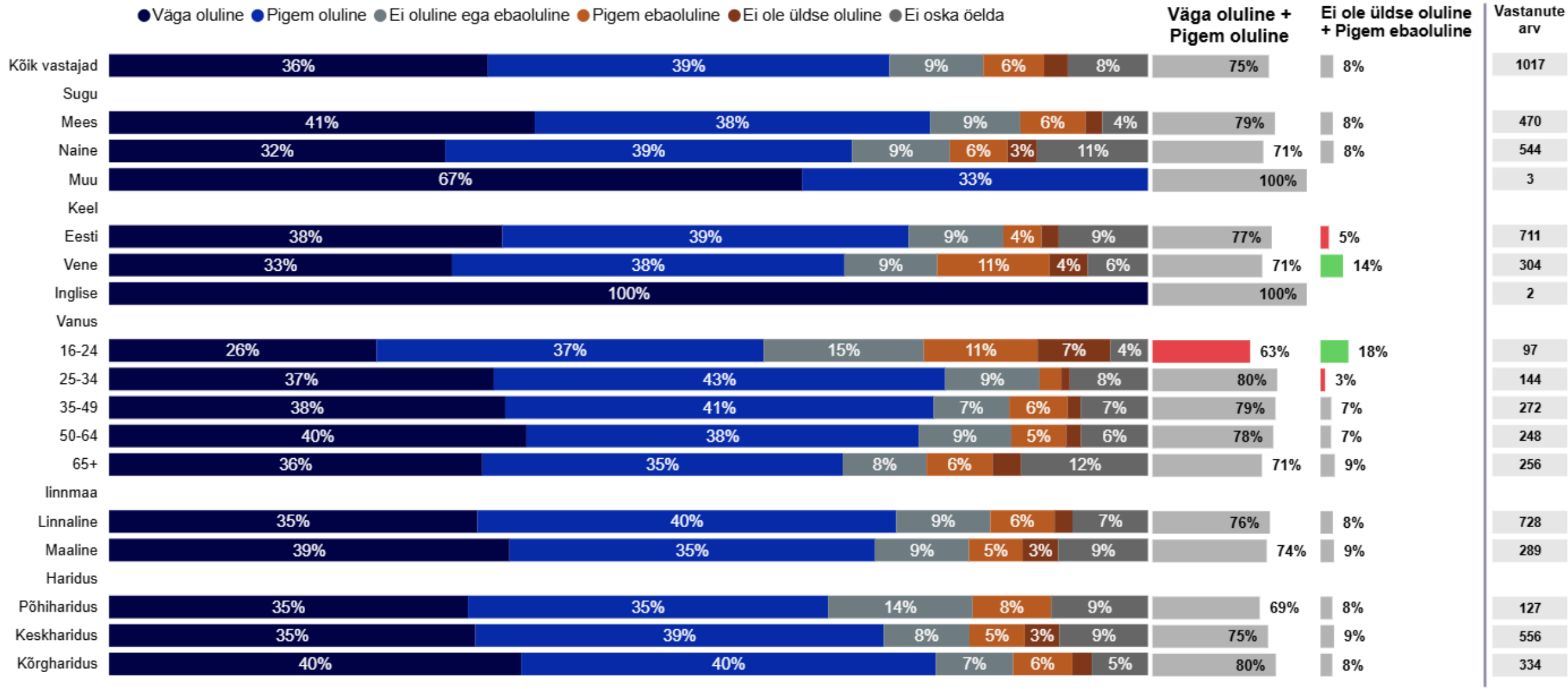

EMOR

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

Eesti Teadusbaromeetri indeksid

7

Teadusbaromeetri tulemuste koondamiseks moodustati viis indeksit: **teaduse olulisus, usaldus teaduse vastu, teadushuvi ja kaasatus, teadusinfoga kokkupuude ning hoiakud teaduspõhisuse osas**. Indeksid põhinevad vastavat teemat mõõtvate küsimuste või väidete koondtulemustel ning on viidud ühtsele skaalale 0-100. Kõrgem väärtus tähistab positiivsemat hoiakut, suuremat huvi ja kaasatust või ulatuslikumat kokkupuudet teadusinfoga. Indeksid arvutati eraldi kõigi kolme uuringulaine kohta.

Indeksid annavad mitme üksikküsimuse põhjal terviklikuma ja ülevaatlikuma pildi. Need võimaldavad võrrelda elanikkonnarühmi ja jälgida muutusi ajas. Indeksite omavaheliste seoste suunda ja tugevust analüüsiti **Pearsoni korrelatsioonikordaja abil**. Korrelatsioon näitab, kuivõrd kaasneb ühe indeksi kõrgema väärtusega teise indeksi kõrgem või madalam väärtus, kuid ei tõenda põhjuslikku seost. Valitud teemadel koostati ka rahvusvahelised võrdlusnäitajad, mille tõlgendamisel tuleb arvestada küsimuste ja indeksite ülesehituse erinevustega.

Indeksite tulemused

Teadusbaromeetri indeksid näitavad, et Eesti elanike suhtumine teadusesse on üldiselt positiivne. Kõrgel tasemel on nii usaldus teaduse vastu (75,6 punkti), teaduse olulisus (74,1) kui ka hoiakud teaduspõhisuse osas (76,9). Rahvusvahelises võrdluses on Eesti teaduse olulisuse indeks sisuliselt samal tasemel rahvusvahelise uuringu tulemusega (74,0), samas jääb usaldus teaduse vastu mõnevõrra alla rahvusvahelise uuringu usaldusindeksile (80,7). Teadushuvi ja kaasatuse indeks on Eesti puhul 63,3 punkti; rahvusvahelise uuringu huviindeks on 52,4 punkti. Nende näitajate erineva ülesehituse tõttu saab tulemusi võrrelda vaid üldisel tasandil.

Võrreldes 2023. aastaga on **eelkõige taastunud teaduse olulisuse tunnetamine**: indeks on tõusnud 70,4 punktilt 74,1 punktile, kuigi jääb veel alla 2020. aasta taseme (77,9). Veidi on kasvanud ka usaldus teaduse vastu (74,6-lt 75,6 punktile). Teadushuvi ja kaasatus on seevastu mõnevõrra vähenenud ning langenud tagasi 2020. aasta tasemele (63,3 punkti). Kõige selgem negatiivne muutus puudutab teadusinfoga kokkupuudet: vastav indeks on langenud 46,2 punktilt 2020. aastal 41,2 punktile 2026. aastal. **Seega ei ole peamine kitsaskoht niivõrd teaduse väärtustamises või usaldamises, vaid selles, kui palju teadusinfo inimesteni jõuab ja kuivõrd nad teadusega kokku puutuvad.**

Sihtrühmade võrdluses väärivad enam tähelepanu **65-aastased ja vanemad elanikud**, kelle teadushuvi ja kaasatuse indeks (53,6) ning teadusinfo kokkupuute indeks (33,8) on keskmisest madalamad. Samas ei ole nende üldine suhtumine teadusesse negatiivsem: teaduse olulisuse, usalduse ja teaduspõhisuse hoiakute poolest on nad elanikkonna keskmisele üsna lähedal. See viitab pigem väiksemale kokkupuutele ja kaasatusele, mitte vähesele usule teaduse väärtusesse.

Haridustaseme järgi ilmneb üsna selge muster: kõrgharidusega elanike seas on usaldus teaduse vastu, teadushuvi ja kaasatus, teadusinfoga kokkupuude ning teaduspõhisuse hoiakud ootuspäraselt keskmisest kõrgemad. Põhiharidusega elanike tulemused on seevastu mitme näitaja puhul keskmisest madalamad. Eriti suur erinevus ilmneb teadushuvis ja kaasatuses (57,7 *vs.* 71,9) ning teadusinfoga kokkupuutes (36,4 *vs.* 45,7).

Ka **venekeelsete elanike puhul on peamine erinevus seotud teaduseni jõudmisega, mitte niivõrd teaduse väärtustamisega**. Nende teadushuvi ja kaasatuse indeks (60,4) ning teadusinfo kokkupuute indeks (36,6) on eestikeelsete elanike näitajatest madalamad (vastavalt 64,4 ja 43,2). Samas on teaduse olulisuse ja teaduspõhisuse hoiakute indeksid keelerühmades üsna sarnased.

Indeksite korrelatsioonanalüüs näitab, et teaduse oluliseks pidamine, teaduse usaldamine ja teaduspõhised hoiakud on omavahel mõõdukalt seotud. Kõige tugevam seos ilmneb teaduse olulisuse ja teaduspõhisuse hoiakute vahel (r = 0,48), sellele järgnevad teaduse usalduse seos teaduspõhisuse hoiakutega (r = 0,47) ning teaduse olulisusega (r=0,46). Seega kalduvad teadust rohkem väärtustavad inimesed seda ka rohkem usaldama ning toetama teaduslike teadmiste kasutamist otsuste tegemisel.

Mõõdukad positiivsed seosed ilmnevad ka teadushuvi ja kaasatuse ning teaduspõhisuse hoiakute vahel (r=0,37), samuti teadushuvi ja kaasatuse ning teadusinfoga kokkupuute vahel (r=0,32). Ülejäänud seosed on nõrgemad (r=0,21-0,27). Teadusinfoga kokkupuude seostub teiste indeksitega üldiselt nõrgalt, mis näitab, et suurema kokkupuutega ei kaasne tingimata samavõrd suurem teaduse usaldamine või väärtustamine.

Aastate võrdlus näitab, et teaduse oluliseks pidamine, usaldamine ja teaduspõhiste hoiakute toetamine on olnud omavahel seotud kõigis uuringulainetes, kuid 2023. aastal olid seosed tugevamad kui 2020. ja 2026. aastal. Erinevused võivad osaliselt tuleneda küsitlusmetoodikast, kuna 2023. aasta uuring viidi läbi ainult veebiküsitlusena.

Korrelatsioonikordaja väärtus jääb vahemikku -1 kuni 1. Positiivne kordaja tähendab, et ühe indeksi kõrgema väärtusega kaasneb üldjuhul ka teise indeksi kõrgem väärtus. **Korrelatsioon kirjeldab tunnuste koos esinemist, kuid ei tõenda põhjuslikku seost.**

Indeksid

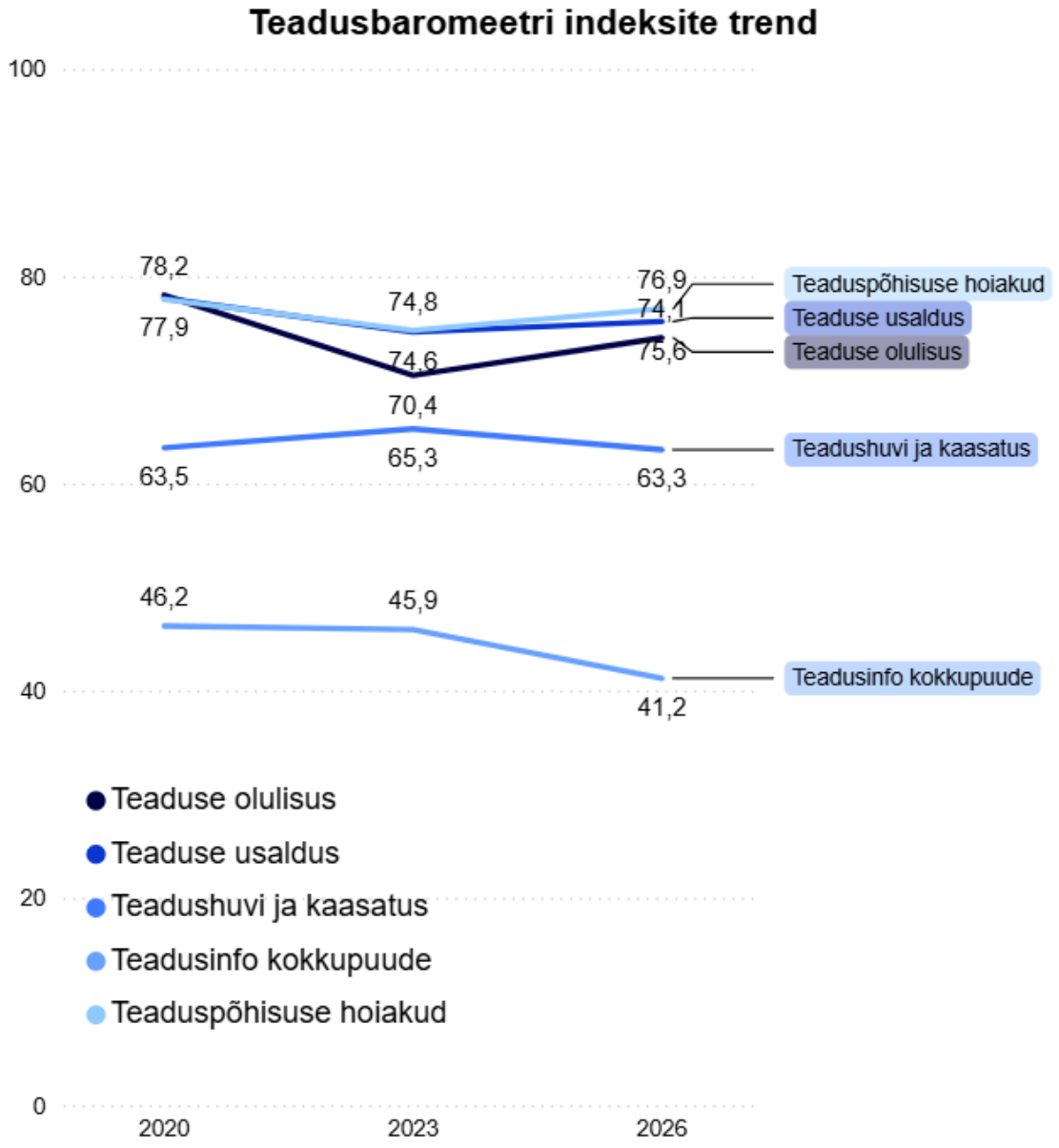

Rahvusvaheliste uuringute teaduspõhisuse indeks

70,7

Rahvusvaheliste uuringute usaldusindeks

80,7

Rahvusvaheliste uuringute olulisuseindeks

74,0

Rahvusvaheliste uuringute huviindeks

52,4

Indeksite info

Teadusbaromeetri indeksid arvutati eraldi kõigi kolme uuringulaine kohta, et jälgida muutusi ajas. Indeksid põhinevad valitud küsimuste või väidete keskmistel ning on normaliseeritud skaalale 0–100. 5-palli skaalal väärtustati „Ei oska öelda“ vastus keskmise väärtusega ehk 3-ga. Rahvusvaheliseks võrdluseks kasutati **eurobaromeeter 2024** ja **Wellcome Global Monitor 2020** uuringute sisult võimalikult sarnaseid küsimusi. Nende vastuseskaalad pöörati ja skaleeriti vajadusel ümber, et suurem väärtus tähendaks alati positiivsemat hoiakut ning tulemused oleksid Teadusbaromeetriga võrreldavad.

- **Teaduse usaldusindeks** – Teadusbaromeetris kahe näitaja keskmine: usaldus teadlaste vastu ja hinnang teadlaste ekspertsusele. Rahvusvahelises võrdluses kasutati Wellcome Global Monitor 2020 kahte teadlaste ja teaduse usaldust mõõtvat küsimust, mis viidi samale skaalale.
- **Teaduse olulisuse indeks** – Teadusbaromeetris kahe väite keskmine, mis mõõdavad teadusuuringute ühiskondlikku vajalikkust ja kasulikkust. Rahvusvaheliselt kasutati Eurobaromeeter 2024 kahte teaduse ja tehnoloogia mõju käsitlevat väidet ning skaalad ühtlustati.
- **Teadushuvi ja kaasatuse indeks** – Teadusbaromeetris teadushuvi ja teadlaste töösse panustamise soovi keskmine. Eurobaromeetris kombineeriti huvipuuduse näitaja ning hinnang sobivale avalikkuse kaasamise tasemele; mõlemad teisendati 0–100 skaalale ja võeti nende keskmine.
- **Teadusinfo kokkupuute indeks** – Teadusbaromeetris loendati, mitmest infoallikast saadakse teadusinfot „palju“ või „pigem palju“, ning tulemus normaliseeriti 0–100 skaalale. Rahvusvaheline võrdlus puudub, sest võrreldava ülesehitusega küsimusi ei olnud.
- **Teaduspõhisuse hoiakute indeks** – Teadusbaromeetris kolme väite keskmine: teadlaste suurem kuulamine, teadusuuringute toetamine ja teaduslike faktide kasutamine otsustes. Rahvusvaheliseks võrdluseks kasutati Eurobaromeeter 2024 küsimust teadlaste rolli kohta poliitilises arutelus ning tulemus teisendati 0–100 skaalale.

EMOR

Indeksid: sotsiaaldemograafiline jaotus

2026 | 2023 | 2020

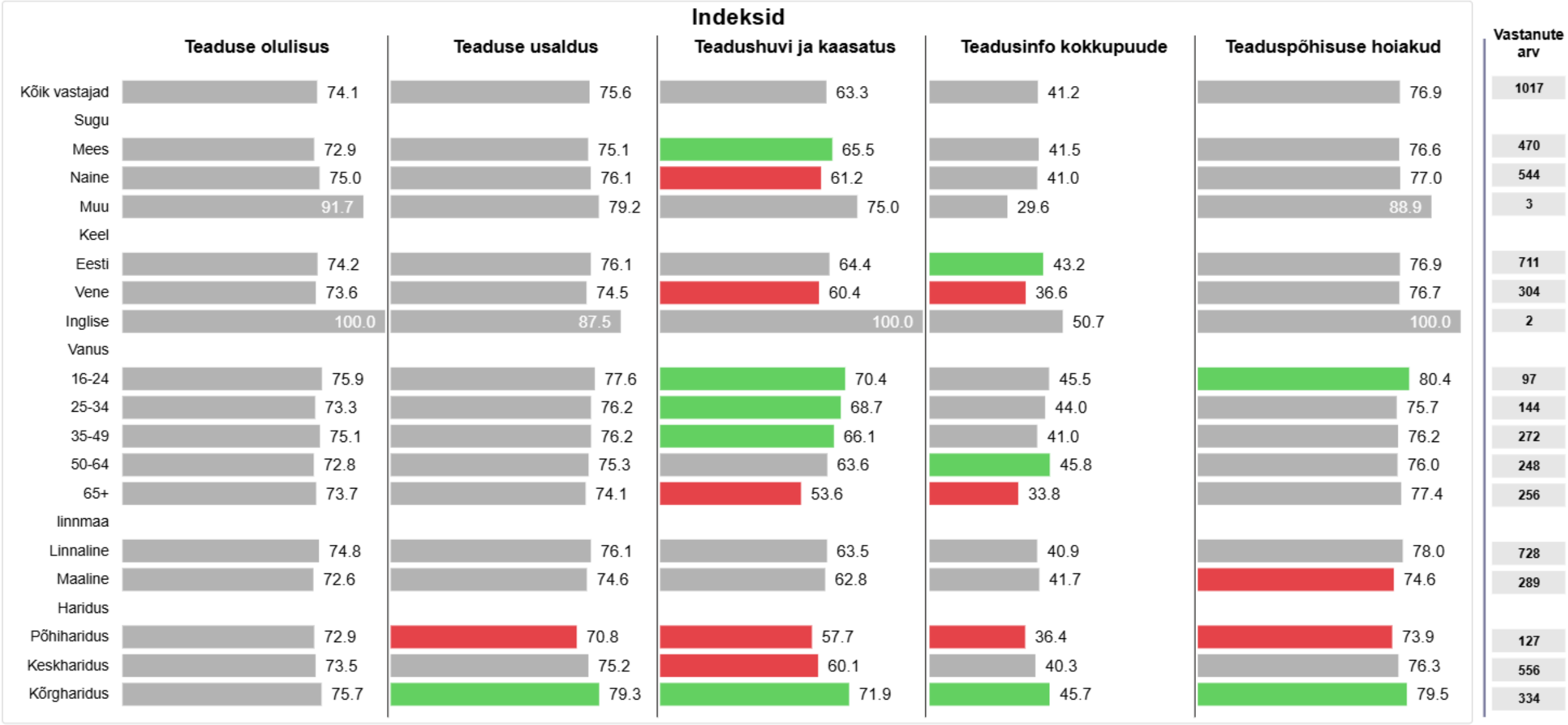

Roheline värv märgib statistiliselt oluliselt suuremat tulemust võrreldes koguvalimiga ning punane värv statistiliselt oluliselt väiksemat tulemust.

Vastanute arv 2026
1017

EMOR

Indeksite korrelatsioon

2026 | 2023 | 2020

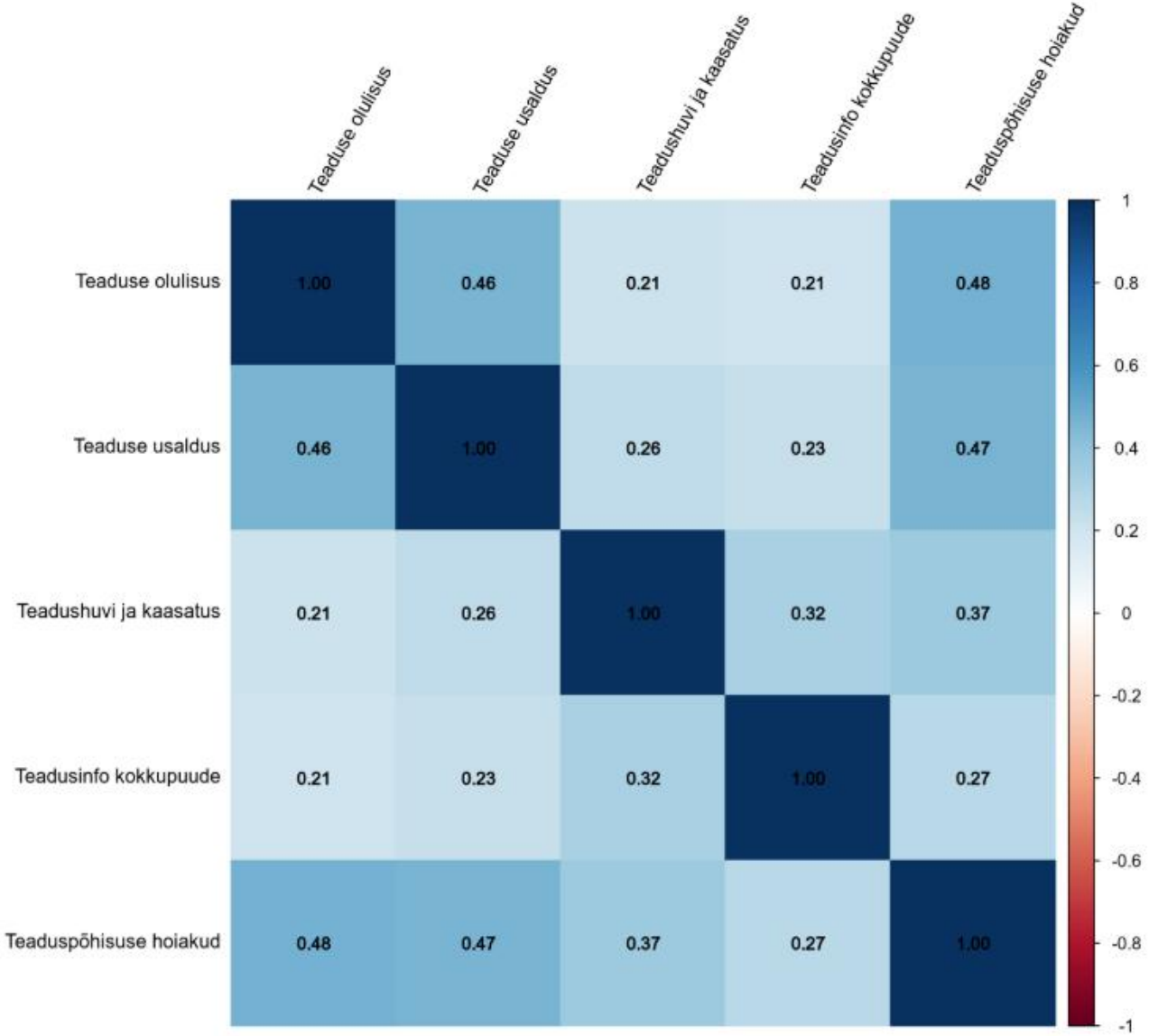

EMOR

Vastajate arv

1017

Soovitused edaspidiseks

8

EMOR

Soovitused teaduskommunikaatoritele

Teaduse laialdase toetamise kõrval tuleks keskenduda teadusinfo kättesaadavusele ja inimeste kaasamisele. Eesti elanike suhtumine teadusesse on valdavalt positiivne: teadlasi usaldab 73%, teadusuuringute suuremat riiklikku toetamist pooldab 80% ning teadusuuringuid peab ka ilma kohese otsese kasuta vajalikuks 84% elanikest. Samal ajal on vähenenud teadusinfo saamine mitmest kanalist ja kokkupuude mitme teadussaate ning -sündmusega. Seetõttu tuleks teaduse ühiskondliku väärtuse selgitamise kõrval pöörata tähelepanu sellele, kuidas teadusinfo inimesteni jõuab ja milliseid võimalusi neile teadusega lähemalt tutvumiseks pakutakse.

Teaduskommunikatsiooni sisu ja kanalid tuleks valida sihtrühma järgi. Vanuserühmade infokasutus erineb: nooremate elanike jaoks on olulisemad sotsiaalmeedia ning kool ja koolitused, vanemate jaoks televisioon ja raadio. Vähemalt 65-aastaste ning madalama haridustasemega inimeste teadushuvi ja kokkupuude teadusinfoga on üldiselt väiksemad. Nende rühmadeni jõudmiseks tasub kasutada neile tuttavaid kanaleid, selget keelt ja igapäevaeluga seotud näiteid. Teadusinfo võiks aidata mõista näiteks tervise, tehnoloogia, keskkonna ja turvalisusega seotud küsimusi.

Vene- ja muukeelsele auditooriumile tuleks pakkuda rohkem ligipääsetavat ja nende infokasutusega sobivat teadussisu. Vene keeles vastanute teadushuvi ja teadlaste usaldamine ei erine statistiliselt oluliselt eestikeelsete vastajate omast, kuid teadusinfo hulka peab ebapiisavaks 48% venekeelsetest ja 29% eestikeelsetest vastajatest. Samuti on venekeelsete elanike kokkupuude mitme Eesti teaduskanaliga oluliselt väiksem. Näiteks „Rakett 69-ga“ on kokku puutunud 77% eesti ja 10% vene keeles vastanutest ning Novaatoriga vastavalt 42% ja 12%. Seetõttu tasub arendada koostööd venekeelsete (ETV+, Postimehe venekeelne rubriik jne) ja muukeelsete meediakanalite või ka sisuloojatega ning kohandada teadussisu vastavalt auditooriumi keelelistele vajadustele ja infokasutusele. Näiteks võib teha koostööd Integratsiooni Sihtasutusega ja korraldada muukeelsetele kogukondadele Eesti teadusvaldkonda tutvustavaid üritusi.

Teadustöö tulemuste kõrval tuleks selgitada, kuidas teaduslik teadmine kujuneb. Kuigi teadlasi usaldatakse ja peetakse oma ala ekspertideks, nõustub väiksem osa elanikest, et teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides (57%). Samuti leiab 61%, et rahastajad mõjutavad tugevalt uurimistöö tulemusi. Teaduskommunikatsioonis tasub seetõttu avada uuringute eesmärke, rahastamist, meetodeid ja kvaliteedikontrolli ning selgitada tulemuste ebakindlust ja piiranguid. Näited selle kohta, kuidas uusi tulemusi kontrollitakse ja varasemaid järeldusi täpsustatakse, aitavad paremini mõista teaduse toimimist.

Usaldusväärse teadusinfo äratundmist tuleks toetada praktiliste juhistega. Kolmveerand elanikest nõustub, et inimestel on keeruline eristada teaduspõhist infot valeinfost. Kuigi 81% mõtleb enda hinnangul teadusinfot kohates allika usaldusväärsusele, ei näita see veel, kui hästi osatakse infot tegelikult hinnata. Teadussisu juures tasub viidata algallikatele ning selgitada lihtsalt, millel järeldused põhinevad. Samuti võiks pakkuda näiteid, kuidas kontrollida väite päritolu, hinnata uuringu kvaliteeti ja eristada üksikut uurimistulemust laiemast teaduslikust teadmisest. Eraldi tähelepanu vajab tehisintellekti vahendatud teabe kontrollimine ning info kontrollimine mitmest allikast.

Huvi teaduses osalemise vastu tuleks toetada selgete ja jõukohaste osalemisvõimalustega. Teadlaste tööle soovib kaasa aidata 53% elanikest, sealhulgas 72% 25–34-aastastest. Seda valmisolekut saab toetada uuringutes osalemise, harrastusteaduse projektide, andmekogumise ja teadlastega kohtumise võimaluste kaudu. Osalemiskutsetes tuleks selgelt kirjeldada, mida inimeselt oodatakse, kui palju aega see võtab ja kuidas tema panust kasutatakse. Pärast osalemist tasub anda tagasisidet tulemuste kohta, et inimene näeks oma panuse tähendust.

Teaduskommunikatsiooni tulemuslikkust tuleks hinnata lisaks üldisele ulatusele ka sihtrühmadeni jõudmise järgi. Teadusega seotud tegevuste, sündmuste või kanalitega kokku puutunud inimesed usaldavad teadlasi sagedamini ja on enam valmis teadlaste tööle kaasa aitama. Need seosed ei tõenda siiski, et kokkupuude ise põhjustab suuremat usaldust või osalemisvalmidust. Kommunikatsioonitegevuste hindamisel tasub seetõttu jälgida, milliste inimesteni jõutakse, kas kaasatakse ka senisest väiksema teadushuviga elanikke ning mida inimesed pakutud sisust mõistavad ja kasulikuks peavad.

Märkused ja soovitused järgmisteks uuringuteks

Järgmistes uuringulainetes soovitame jätkata kombineeritud CATI- ja CAWI-andmekogumisega, suurendades järk-järgult veebiküsitluse osakaalu. 2026. aasta uuringus koguti 750 intervjuud telefoni teel ja 267 intervjuud veebiküsitlusega, mis moodustasid vastavalt 73,7% ja 26,3% valimist. Kombineeritud meetodi eesmärk oli säilitada telefoniküsitluse ulatuslik kasutamine ning parandada nende elanikkonnarühmade kaasamist, keda on telefoni teel keerulisem kätte saada, eelkõige noorte osalust. **Kuna 2026. aasta uuringu tulemused ei viita olulistele küsitlusmeetodist tulenevatele erinevustele, võib järgmises lainest kaaluda ka jaotust 50% CATI ja 50% CAWI.** Meetodite osakaalude muutmisel on oluline tagada valimi esinduslikkus ja elanikkonnarühmade piisav kaetus ning jälgida võimalikku mõju aegridade võrreldavusele.

Küsitlusmeetodi võimalikku mõju tuleks analüüsida eraldi ning hinnata enne meetodite osakaalu olulist muutmist. 2020. aastal kasutati telefoniküsitlust, 2023. aastal veebiküsitlust ning 2026. aastal mõlemat meetodit. Seetõttu võivad aastatevahelised erinevused kajastada nii hoiakute muutumist kui ka vastamisviisi mõju. Soovitame võrrelda telefoni- ja veebivastuseid, arvestades vastajate vanust, sugu, haridustaset, vastamiskeelt ja muid olulisi taustatunnuseid. Kuna eri meetoditega kaasatud vastajad võivad erineda ka mõõtmata tunnuste poolest, ei saa kõiki erinevusi automaatselt pidada meetodiefektiks. Kui kavandatakse veebiküsitluse osakaalu märgatavat suurendamist, tasub enne teha eraldi metoodiline katse või paralleelküsitlus.

Valimi ja kvootide koostamisel tuleks võimalikult täpselt lähtuda sihtrühma rahvastikustruktuurist. 2026. aasta analüüsis kaaluti kõigi kolme uuringulaine andmed ühtsetel alustel vastama vastava aasta Eesti elanikkonna struktuurile. Kaalumisel arvestati vanust, sugu ja rahvust, asulatüüpi piirkonna lõikes ning haridustaset. Soovitame samu tunnuseid võimalikult hästi arvestada juba valimi kavandamisel ja küsitlustöö juhtimisel, et vähendada hilisema kaalumise vajadust. Eraldi tuleks jälgida eesti- ja venekeelsete vastajate vanuselist ning hariduslikku koosseisu, et keelerühmade võrdlused ei kajastaks eelkõige nende erinevat taustastruktuuri. Metoodikaosas tuleks esitada kaalumata ja kaalutud valimi jaotused ning kirjeldada kasutatud kaalude ulatust.

Telefoniküsitluses tuleks toetada uuringukõnede äratuntavust ning dokumenteerida vastajatega kontakti saamine. 2026. aasta uuringus kasutati Emori vastajapaneeli ja juhuslikult genereeritud mobiiltelefoninumbreid ning tehti 4293 korduvkõnet. Järgmise uuringulaine eel soovitame avaldada Eesti Teadusagentuuri ja uuringu läbiviija kanalites teabe küsitlusperioodi, uuringu eesmärgi ja läbiviija kohta ning selgitada, kuidas uuringukõne ehtsust kontrollida. Näiteks saab kasutada Emori juhendit „Miks Emor Teile helistab ja kuidas uuringukõnet ära tunda?“. Küsitlustöö aruandes tuleks järjepidevalt esitada kontaktikatsete, keeldumiste, katkestamiste ja lõpetatud intervjuude arvud, et hinnata andmekogumise toimimist eri uuringulainetes.

Aegridade säilitamiseks tuleks hoida põhiküsimustik võimalikult stabiilsena ja dokumenteerida kõik muudatused. Teadusbaromeetri oluline väärtus on võimalus võrrelda 2020., 2023. ja 2026. aasta tulemusi. Seetõttu soovitame säilitada kesksete küsimuste sõnastuse, vastusskaalad ja võimaluse korral ka nende paiknemise küsimustikus. Muudatuste korral tuleb kirjeldada nende põhjust ja võimalikku mõju võrreldavusele. Uusi teemasid võiks lisada eraldi küsimusplokkidena, säilitades pikaajaliselt mõõdetava põhiosa. Küsimustiku arendamisel tuleb jälgida ka selle pikkust ja vastamiskoormust.

Koondindeksite arvutamine on kirjeldatud nii, et tulemusi oleks võimalik korrata. Iga indeksi puhul on esitatud sellesse kuuluvad küsimused, vastuste kodeerimine, puuduvate vastuste käsitlemine ja skaalale 0–100 teisendamise põhimõte. Järgmistes lainetes soovitame säilitada indeksite koosseisu ning kontrollida nende sisemist kooskõla ja võrreldavust ajas. Indeksite vaheliste seoste analüüsimisel saab jätkata Pearsoni korrelatsioonikordaja kasutamist. Aastatevaheliste korrelatsioonierinevuste tõlgendamisel tuleks eristada kirjeldavaid erinevusi statistiliselt kinnitatud muutustest ning arvestada küsitlusmeetodite erinevusega. Näiteks on CATI- ja CAWI-vastuste vahel näha erinevusi. CAWI-indeksite seosed on tugevamad kui seosed CATI-teel antud vastuste vahel.

Märkused ja soovitused järgmisteks uuringuteks

Tehisintellekti kui teadusinfo allikat tasub järgmistes uuringulainetes edasi mõõta. 2026. aastal käsitleti tehisintellekti esimest korda teadusinfo allikana. Palju või pigem palju teadusinfot saab sealt 34% elanikest ning 25-34-aastaste seas 51%. Soovitame säilitada küsimused tehisintellektilt saadava teadusinfo hulga ja selle usaldamise kohta. Võimaluse korral võiks lisaks uurida kasutamise eesmärke ning seda, kas ja kuidas inimesed kontrollivad tehisintellekti esitatud väiteid ja allikaid.

Teaduskommunikatsiooni kanalite loetelu tuleks enne iga uuringulainet üle vaadata, säilitades pikaajaliselt mõõdetavad põhikanalid. Loetelu peaks kajastama nii jätkuvalt toimivaid kui ka uusi teaduskommunikatsiooni tegevusi. Eraldi tasub hinnata venekeelsele ja muukeelsele auditooriumile suunatud kanalite esindatust, sest praegused tulemused näitavad keelelisi erinevusi kokkupuutes mitme Eesti teaduskanaliga. Uute kanalite lisamisel ja seniste eemaldamisel tuleks dokumenteerida muudatused ning arvestada nende mõjuga koondnäitajatele. Samuti peab küsimuses olema üheselt määratud, millise ajavahemiku kokkupuudet vastajalt küsitakse.

Sihtrühmade analüüsis soovitame jätkuvalt keskenduda vanusele, haridustasemele ja vastamiskeelele ning käsitleda nende mõju koos. Need tunnused eristavad mitmeid teadushuvi, usalduse, teadusinfoga kokkupuute ja osalemisvalmiduse näitajaid. Lisaks tavapärastele rühmade võrdlustele tasub kasutada mitme tunnusega analüüse, mis aitavad hinnata näiteks seda, kas keelerühmade erinevused püsivad ka vanust ja haridust arvesse võttes. Väikeste alarühmade tulemuste juures tuleks esitada vastajate arv ning vältida liiga detailseid järeldusi.

Osalemisvalmiduse kõrval tasub uurida tegelikku osalemist ja selle takistusi. 2026. aastal väljendas 53% elanikest soovi teadlaste tööle kaasa aidata, kuid see ei näita, kui paljud on seda tegelikult teinud. Järgmises laines võiks täpsustada senist osalemiskogemust, eelistatud osalemisviise ning peamisi takistusi, näiteks ajapuudust, vähest infot, sobivate võimaluste puudumist või ebakindlust oma teadmiste suhtes. See annaks praktilisemat teavet inimeste kaasamise kavandamiseks.

Rahvusvaheliste võrdluste jaoks tasub säilitada valik ühtlustatud küsimusi. Võimaluse korral soovitame kasutada mõne keskse teema puhul rahvusvahelistes teadusbaromeetrites või eurobaromeetris kasutatud sõnastusi ja vastusskaalasid. See võimaldaks Eesti tulemusi täpsemalt teiste riikide konteksti asetada. Võrdluste esitamisel tuleb siiski kirjeldada uuringute aega, sihtrühma ja andmekogumismeetodit ning eristada otseselt võrreldavaid näitajaid neist, mis annavad üksnes üldist tausta.

Uue teemana võiks käsitleda ka teaduse kõneisikuid, nagu tehakse Soome teadusbaromeetris. See annaks ülevaate sellest, millised inimesed elanikele spontaanselt meenuvad, kui mõeldakse teadusest ja ühiskondlikult olulistel teemadel rääkivatele arvamusliidritele. Nii oleks võimalik hinnata, kes kujundavad avalikkuse arusaamu teadusest ning millised hääled on ühiskonnas kõige kuuldavamad.

Lisad

9

EMOR

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
			VASTAJA TAUST	
KÜS		**Mis keeles soovite küsitlusele vastata?**	**Which language would you like to complete the survey in?**	**На каком языке Вы желаете отвечать?**
		Eesti	Estonian	Eesti
		Vene	Russian	Русский
		Inglise	English	Inglise
KÜS	**SD1.**	**Kui vana Te olete?**	**How old are you?**	**Сколько Вам (полных) лет?**
		[täisaastates]	*[in full years]*	[*полных лет*]
KÜS	**SD2.**	**Mis on Teie sugu?**	**What is your sex?**	**Вы:**
	1	mees	male	Мужчина
	2	naine	female	Женщина
	3	muu	other	*Другого пола*
	99	ei saa/ ei soovi vastata	cannot/do not wish to answer	Не желаю отвечать
	SD3.	**Mis rahvusest Te olete?**	**What is your ethnicity?**	**Какой Вы национальности?**
		1: Eestlane	1: Estonian	1: Эстонец, эстонка
		2: Venelane	2: Russian	2: Русский, русская
		3: Muu	3: Other	3: Другой национальности
KÜS	**SD4.**	**Mis on Teie kõrgeim lõpetatud haridus?**	**What is your highest completed level of education?**	**Какое у Вас оконченное образование?**
	1	põhiharidus	*basic education*	*основное образование*
	2	kutseharidus ilma keskhariduseta	*vocational education without secondary education*	*профессиональное образование без среднего*
	3	keskharidus	*secondary education*	*среднее образование*
	4	kutseharidus koos keskharidusega	*vocational education with secondary education*	*профессиональное образование со средним*
	5	kõrgharidus	*higher education*	*высшее образование*
	6	magistri või doktorikraad	*Master's Degree or PhD*	*степень магистра или доктора*

EMOR

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
KÜS	**SD5.**	**Kas Te elate ...**	**Where do you live?**	**Вы живете в ...**
Varasem küsimus: Kas Te elate maal või linnas?		1: Tallinnas	1: Tallinn	1: Таллинне
maal		2: Tartu linnas (linnalises asustusüksuses)	2: City of Tartu (urban area)	2: Тарту (населенный пункт городского типа)
linnas		3: Tartu linnas (alevikus, külas)	3: City of Tartu (small borough or village)	3: Тарту (поселок, деревня)
ei oska öelda		4: Pärnu linnas (linnalises asustusüksuses)	4: City of Pärnu (urban area)	4: Пярну (населенный пункт городского типа)
Kodeerida hiljem: 1-8= linn ja 9= maa		5: Pärnu linnas (alevis, alevikus, külas)	5: City of Pärnu (town, small borough or village)	5: Пярну (поселок, деревня)
		6: Narvas	6: Narva	6: Нарве
		7: Kohtla-Järvel	7: Kohtla-Järve	7: Кохтла-Ярве
		8: Muus linnas/alevis	8: Another town or small town	8: Другом городе/ поселке
		9: Maa-asulas (alevikus, külas)	9: Rural area (small borough or village)	9: Сельском населенном пункте (хутор, деревня)
		FILTER: kui on Tallinna elanik	**FILTER: If respondent lives in Tallinn**	**FILTER: kui on Tallinna elanik**
KÜS	**SD6.**	**Millises Tallinna linnaosas Te elate, kas ...**	**Which district of Tallinn do you live in?**	**В какой части города Таллинн Вы живете?**
		1: Haaberstis	1: Haabersti	1: Хааберсти
		2: Kesklinnas	2: City Centre (Kesklinn)	2: Кесклинн
		3: Kristiines	3: Kristiine	3: Кристийне
		4: Lasnamäel	4: Lasnamäe	4: Ласнамяэ
		5: Mustamäel	5: Mustamäe	5: Мустамяэ
		6: Nõmmel	6: Nõmme	6: Нымме
		7: Pirital	7: Pirita	7: Пирита
		8: Põhja-Tallinnas	8: Põhja-Tallinn	8: Пыхья-Таллинн

EMOR

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
		FILTER: muu linna/asula/maa-asula elanik	**FILTER: If respondent lives elsewhere (another town or rural area)**	**FILTER: muu linna/asula/maa-asula elanik**
KÜS	**SD7.**	**Millises maakonnas Te elate, kas ...**	**Which county do you live in?**	**В каком уезде Вы живете?**
		** 01: Tallinnas (**ei näita ekraanil**)	** 01: Tallinn (hidden; not displayed)	** 01: Tallinnas
		02: Harjumaal	02: Harju County	02: Харьюмаа
		03: Hiiumaal	03: Hiiu County	03: Хийумаа
		04: Ida-Virumaal	04: Ida-Viru County	04: Ида-Вирумаа
		05: Jõgevamaal	05: Jõgeva County	05: Йыгевамаа
		06: Järvamaal	06: Järva County	06: Ярвамаа
		07: Läänemaal	07: Lääne County	07: Ляэнемаа
		08: Lääne-Virumaal	08:Lääne-Viru County	08: Ляэне-Вирумаа
		09: Põlvamaal	09: Põlva County	09: Пылвамаа
		10: Pärnumaal	10: Pärnu County	10: Пярнумаа
		11: Raplamaal	11: Rapla County	11: Рапламаа
		12: Saaremaal	12:Saare County	12: Сааремаа
		13: Tartumaal	13: Tartu County	13: Тартумаа
		14: Valgamaal	14: Valga County	14: Валгамаа
		15: Viljandimaal	15: Viljandi County	15: Вильяндимаа
		16: Võrumaal	16: Võru County	16: Вырумаа

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
			HUVITATUS	
Lisada CATIs eraldi vahelehele sissejuhatuseks		*Enne järgmistele küsimustele vastamist tuletan meelde, et küsimustele ei ole õigeid ega valesid vastuseid. Palun vastake nii, nagu Teile tundub.*	*Before you answer the next questions, let me remind you that there are no correct or incorrect answers to these questions. Please answer in the way that you feel is right.*	***Перед тем как Вы будете отвечать, напоминаем Вам, что нет правильных и неправильных ответов на вопросы. Пожалуйста, отвечайте так, как Вам кажется.***
Lisada CAWIs eraldi vahelehele sissejuhatuseks		*Enne järgmistele küsimustele vastamist tuletame meelde, et küsimustele ei ole õigeid ega valesid vastuseid. Palun vastake nii, nagu Teile tundub.*	*Before you answer the next questions, let us remind you that there are no correct or incorrect answers to these questions. Please answer in the way that you feel is right.*	***Перед тем как Вы будете отвечать, напоминаем Вам, что нет правильных и неправильных ответов на вопросы. Пожалуйста, отвечайте так, как Вам кажется.***
	1.1	**Kõigepealt öelge palun, kui palju huvitab Teid poliitika? Kas …**	**Firstly, how interested are you in politics?**	**Прежде всего, пожалуйста, скажите, насколько Вас интересует политика?**
	1.2	**Kui palju huvitab Teid kultuur?**	**How interested are you in culture?**	**Насколько Вас интересует культура?**
	1.3	**Kui palju huvitab Teid teadus?**	**How interested are you in science?**	**Насколько Вас интересует наука?**
	1.4	**Kui palju huvitab Teid tehnoloogia?**	**How interested are you in technology?**	**Насколько Вас интересуют технологии?**
	1.5	**Kui palju huvitab Teid sport?**	**How interested are you in sports?**	**Насколько Вас интересует спорт?**
SKAALA	5	väga huvitab	Interested a lot	Очень интересует
	4	pigem huvitab	rather interested	Скорее интересует
	3	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	2	pigem ei huvita	rather disinterested	Скорее не интересует
	1	üldse ei huvita	completely disinterested	Вообще не интересует
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	*[Not read out] Cannot/do not wish to reply*	Затрудняюсь ответить

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
		USALDUS		
		Nüüd mõni küsimus usalduse kohta.	**Next, a few questions about trust.**	**Теперь несколько вопросов о доверии.**
	2.1	**Palun hinnake, kui palju te usaldate poliitikuid? Kas…**	**Please rate your trust of the politicians.**	**Пожалуйста, оцените, насколько Вы доверяете политикам?**
	2.2	**Palun hinnake, kui palju Te usaldate teadlasi?**	**Please rate your trust of scientists.**	**Пожалуйста, оцените, насколько Вы доверяете учёным?**
	2.3	**Palun hinnake, kui palju Te usaldate politseid?**	**Please rate your trust of the police.**	**Пожалуйста, оцените, насколько Вы доверяете полиции?**
	2.4	**Palun hinnake, kui palju Te usaldate ajakirjandust?**	**Please rate your trust of the media.**	**Пожалуйста, оцените, насколько Вы доверяете средствам массовой информации?**
SKAALA	5	usaldate väga	Trust a great deal	Очень доверяю
	4	pigem usaldate	rather trust	Скорее доверяю
	3	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	2	pigem ei usalda	rather not	Скорее не доверяю
	1	ei usalda üldse	not at all	Не доверяю совсем
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняюсь ответить

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
			MÕJU	
	3.	**Kuidas on Teie arvates viimase 10 kuni 20 aasta teaduse areng muutnud inimese elu? Kas…**	**How do you think has the development of science and research changed people's lives in the last 10 to 20 years?**	**Как, по Вашему мнению, развитие науки за последние 10–20 лет изменило жизнь человека?**
SKAALA	5	palju paremaks	It has changed for the better	Сильно улучшило
	4	pigem paremaks	rather better	Скорее улучшило
	3	nii ja naa	so and so	Ни улучшищо, ни ухудшило
	2	pigem halvem	rather for the worse	Скорее ухудшило
	1	palju halvemaks	much worse	Сильно ухудшило
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняюсь ответить
	4.	**Kuidas on Teie arvates viimase 10 kuni 20 aasta tehnoloogia areng muutnud inimese elu? Kas…**	**How do you think has the development of technology changed people's lives in the last 10 to 20 years?**	**Как, по Вашему мнению, развитие технологий за последние 10–20 лет изменило жизнь человека?**
SKAALA	5	palju paremaks	It has changed for the better	Сильно улучшило
	4	pigem paremaks	rather better	Скорее улучшило
	3	nii ja naa	so and so	Ни улучшищо, ни ухудшило
	2	pigem halvem	rather for the worse	Скорее ухудшило
	1	palju halvemaks	much worse	Сильно ухудшило
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняюсь ответить

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
			HOIAKUD	
	5.	**Palun öelge, kuivõrd Te nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega:**	**Please state how much do you agree with the following claims:**	**Пожалуйста, скажите, насколько Вы согласны или не согласны со следующими утверждениями.**
	5.1	Teadlased on oma ala eksperdid	Scientists are experts in their field	Учёные – это эксперты в своей области
	5.2	Teadusuuringud võivad olla ohuks ühiskonnale	Scientific research could pose a threat to society	Научные исследования могут представлять опасность для общества
	5.3	Teadlased teevad uuringuid ühiskonna huvides	Scientists carry out their research in the interests of the society	Учёные проводят исследования в интересах общества
	5.4	Teadlased võivad oma uurimistulemustes eksida	Scientists can be wrong in their research results	Учёные могут ошибаться в результатах своих исследований
	5.5	Rahastajad mõjutavad tugevalt teadlaste uurimistöö tulemusi	Funders strongly influence the outcomes of scientific research	Спонсоры оказывают сильное влияние на результаты исследовательской деятельности учёных
	5.6	Teadusuuringud on vajalikud, isegi kui neist pole kohe otsest kasu	Scientific research is necessary even if it does not yield direct profits/benefits	Научные исследования необходимы, даже если от них нет моментальной прямой выгоды
	5.7	Riik peaks teadusuuringuid rohkem toetama	The state should fund scientific research more	Государство должно больше поддерживать научные исследования
	5.8	Teadlased peaksid üldsust oma töö tulemustest senisest enam teavitama	Scientists need to notify the public of the results of their work more than before	Учёные должны больше прежнего оповещать общественность о результатах своей работы
	5.9	Soovin kaasa aidata teadlaste tööle (nt kogudes andmeid või osaledes uuringutes)	I want to contribute to research (e.g. by gathering data or participating in studies)	Я хочу помочь работе учёных (например, собирая данные или участвуя в исследованиях)
	5.10	Poliitikud peaksid teadlasi rohkem kuulama	Politicians need to listen to the scientists more	Политики должны больше слушать учёных
	5.11	Tervisetoodete valimisel lähtun oma otsuste tegemisel teaduslikest faktidest	When purchasing health products, I base my choices on scientific facts.	При выборе товаров медицинского назначения я исхожу из научных фактов.
	5.12	Inimestel on keeruline eristada teaduspõhist infot valeinfost	People find it difficult to distinguish between scientific information and misinformation.	Людям сложно отличить научно обоснованную информацию от дезинформации
SKAALA	5	täiesti nõus	Agree completely	Вы абсолютно согласны
	4	pigem nõus	rather agree	Скорее согласны
	3	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	2	pigem ei nõustu	rather disagree	Скорее не согласны
	1	üldse ei nõustu	completely disagree	Совсем не согласны
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняетесь ответить

EMOR

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
			VALDKONDLIK KASU	
	6.	**Siin on mõned teaduse valdkonnad. Palun öelge, kui palju on Teie arvates neist kasu ühiskonnale. Kas …**	**Here are some fields of science. Please indicate how beneficial you think each of them is to society. Do you think each of the following is…**	**Далее будут представлены некоторые сферы науки. Пожалуйста, скажите, на Ваш взгляд, насколько они полезны для общества?**
	6.1	Sotsiaalteadused [nt. näiteks sotsioloogia, majandusteadus, õigusteadus, rahvastikuteadus]	Social sciences [*e.g. sociology, economics, legal science, demography]*	Социальные науки [*например социология, экономика, юриспруденция, демография*]
	6.2	Humanitaarteadused [nt. ajalugu, keele-, kirjanduse-, teatri- ja kunstiteadus]	Humanities *[e.g. history, linguistics, literary science, theatre studies and art history]*	Гуманитарные науки [*например история, языковедение, литературоведение, театроведение и искусствоведение*]
	6.3	Põllumajandusteadused [nt. looma- ja taimekasvatus teadus]	Agricultural sciences [*e.g. animal husbandry and crop production sciences]*	Сельскохозяйственные науки [*например, животно- и растениеводство*]
	6.4	Loodus- ja täppisteadused [nt. füüsika, keemia, bioloogia, matemaatika]	Natural and exact sciences [e.g. physics, chemistry, biology, mathematics]	Естественные и точные науки [*например, физика, химия, биология, математика*]
	6.5	Tehnoloogiateadused [nt. elektroonika, inseneriteadus, materjaliteadus, masinaehitus]	Technological sciences [e.g. electronics, engineering, material science, mechanical engineering]	Технические науки [*например, электроника, инженерия, материаловедение, машиностроение*]
	6.6	Arstiteadus	Medical science	Медицина
SKAALA	5	palju kasu	Benefit a lot	Очень полезны
	4	pigem kasu	rather benefit	Скорее полезны
	3	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	2	pigem vähe kasu	rather little benefit	Скорее мало полезны
	1	ei ole üldse kasu	no benefit at all	Совсем бесполезны
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняетесь ответить

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
			INFOALLIKAD	
	7.	**Kui palju Te saate informatsiooni teadustegevuse ja saavutuste kohta järgmistest allikatest?**	**How much information about scientific research and scientific achievements do you receive from the following sources?**	**Теперь ещё последние вопросы о том, сколько информации о научной деятельности и достижениях Вы получаете из следующих источников?**
	7.1	Sõbrad, tuttavad, pereliikmed	Friends, acquaintances, family members	Друзья, знакомые, члены семьи
	7.2	Kool, koolitused	School, training	Учебное заведение, обучающие курсы
	7.3	Töökoht, kolleegid	Place of work, colleagues	Место работы, коллеги
	7.4	Trükimeedia ja interneti väljaanded	Print media and online publications	Печатные издания и их электронные версии
	7.5	Televisioon	Television	Телевидение
	7.6	Raadio (k.a podcastid) CAWI / CATI: *(vajadusel saab seletada aga ei loeta ette ka podcastid ehk alla laetavad helifailid)*	Radio (podcasts or downloadable sound files)	Радио (при необходимости можно пояснить, но не зачитывать, что и подкасты, то есть загружаемые аудиофайлы)
	7.7	Sotsiaalmeedia, sotsiaalvõrgustikud	Social media, social networks	Социальные сети, социальные медиаканалы
	7.9	Tehisintellektilt (nt ChatGPT, Copilot, Claude jt)	From artificial intelligence (AI) (e.g. ChatGPT, Copilot, Claude, etc.)	С помощью искусственного интеллекта (например, ChatGPT, Copilot, Claude и др.)
	7.8	Mujalt internetist	Other online sources	Из других источников в интернете
SKAALA	5	palju	plenty	Много
	4	pigem saate	rather plenty	Довольно много
	3	nii ja naa	so and so	И тау, и так
	2	pigem ei saa	rather not	Скорее не получаете
	1	üldse ei saa	none at all	Совсем не получаете
	98	ei puutu üldse kokku	have no contact with it	Вообще не соприкасаетесь
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняетесь ответить

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
	8.	**Palun öelge, kas Teie hinnangul on meedias piisavalt informatsiooni teaduse kohta?**	**Do you believe that media has sufficient information on science and research?**	**Скажите, пожалуйста, по Вашей оценке, в СМИ достаточно информации о науке?**
SKAALA	3	jah, piisavalt	Yes, it is sufficient	Да, достаточно
	2	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	1	ei ole piisavalt	insufficient	Н достаточно
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняется ответить
	9.A	**Milliste teadusega seotud tegevuste, sündmuste või infokanalitega olete viimase 12 kuu jooksul kokku puutunud (lugenud, vaadanud, kuulanud või üritusel osalenud)?**	**Which science-related activities, events, or information sources have you come across during the past 12 months (e.g. read, watched, listened to, or attended)?**	**С какими научными видами деятельности, событиями или информационными каналами Вы сталкивались в течение последних 12 месяцев (читали, смотрели, слушали или участвовали в мероприятии)?**
		Palun nimetage kõik, mis Teile meenub.	*Please mention everything that comes to mind.*	*Пожалуйста, перечислите всё, что сможете вспомнить.*
		AVATUD	*OPEN*	*AVATUD*
		Ei oska öelda	*Cannot/do not wish to reply*	

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
	9.	**Palun öelge, kas Te olete teadusega seotud tegevuste ja infokanalitega kokku puutunud (lugenud/vaadanud/üritusel osalenud)?**	**Please indicate whether you have come across any of the following science-related activities or information sources (e.g. by reading, watching, or attending an event).**	**Пожалуйста, скажите, соприкасались ли Вы со следующими научные мероприятиями, т.е. читали, смотрели или участвовали?**
	9.1	ERR teadusuudiste portaal Novaator	ERR popular science news portal *Novaator*	Портал научных новостей ERR Novaator
	9.2	Delfi „Forte“	*Forte* portal on the Delfi news site	Delfi Forte
	9.3	Postimehe rubriik „Teadus“	The Science and Research section of the daily *Postimees*	Рубрика Postimees "Teadus"
	9.4	ETV telesaade „TeadusEST“	The *TeadusEST* programme on ETV	Телепередача на канале ETV "TeadusEST"
	9.5	Kuku raadio saade „Kukkuv õun“	The *Kukkuv õun* programme on Kuku Radio	Передача на радио Kuku "Kukkuv õun"
	9.6	Teadlaste Öö festival	The European Researchers' Night festival	Ночь учёных
	9.7	Õpilaste teadusfestival	Student Research Festival	Ученический научный фестиваль
	9.8	ETV teleklipid “Tähelepanu! Tegemist on teadusega!”	ETV television clips *Attention! Science!*	Видеоклипы на канале ETV "Tähelepanu! Tegemist on teadusega!"
	9.9	„Rakett 69“	*Rakett 69* educational programme	"Rakett 69"
	9.10	„Rakett Juunior"	"Rakett Juunior" educational programme	"Rakett Juunior"
	9.11	Kanal 2 telesaade “Ja nii ongi?”	Kanal 2 TV programme "Ja nii ongi?"	Телепередача на Kanal 2 "Ja nii ongi?"
	9.12	Telesaade “Uudishimu tippkeskus”	TV programme "Uudishimu tippkeskus"	Телепередача “Uudishimu tippkeskus”
SKAALA	2	jah	yes	Да
	1	ei	no	Нет
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняюсь ответить

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
			LISAKÜSIMUSED	
	10.	**Minu hinnangul tuginevad Eestis poliitilised otsused teaduslikul teadmisel.**	**In my opinion, political decisions in Estonia are based on scientific evidence.**	**По моему мнению, политические решения в Эстонии основываются на научных знаниях.**
SKAALA	5	täiesti nõus	Agree completely	Полностью согласен(-на)
	4	pigem nõus	rather agree	Скорее согласен(-на)
	3	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	2	pigem ei nõustu	rather disagree	Скорее не согласен(-на)
	1	üldse ei nõustu	completely disagree	Совсем не согласен(-на)
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняюсь ответить
	11.	**Kuivõrd Te nõustute järgmiste väidetega?**	**To what extent do you agree or disagree with the following statements?**	**В какой степени Вы согласны со следующими утверждениями?**
		Valitsus peaks lähtuma parimast kättesaadavast teaduslikust teadmisest ka siis, **kui see on avalikkuses ebapopulaarne**	The government should rely on the best available scientific evidence, **even if it is unpopular with the public**.	Правительство должно опираться на наилучшее доступное научное знание **даже в том случае, если это непопулярно среди общественности**
		Valitsus peaks lähtuma parimast kättesaadavast teaduslikust teadmisest ka siis, **kui see kahjustab mõne majandusharu lühiajalisi huve**	The government should rely on the best available scientific evidence, **even if it conflicts with the short-term interests of certain sectors of the economy**.	Правительство должно опираться на наилучшее доступное научное знание **даже в том случае, если это наносит ущерб краткосрочным интересам некоторых отраслей экономики**
		Kui parim kättesaadav teaduslik teadmine **läheb vastuollu valitsuse lubadustega**, peaks valitsus oma seisukohta muutma	If the best available **scientific evidence contradicts the government's promises**, the government should change its position.	Если наилучшее доступное **научное знание противоречит обещаниям правительства**, правительство должно изменить свою позицию
	5	täiesti nõus	Agree completely	Полностью согласны
	4	pigem nõus	rather agree	Скорее согласны
	3	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	2	pigem ei nõustu	rather disagree	Скорее не согласны
	1	üldse ei nõustu	completely disagree	Совсем не согласны
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняюсь ответить

EMOR

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
	12.	**Kui oluline roll on teie hinnangul teadusel Eesti julgeoleku tagamisel?**	**In your opinion, how important is science for ensuring Estonia's national security?**	**Какую роль, по Вашему мнению, играет наука в обеспечении безопасности Эстонии?**
SKAALA	5	väga oluline	Very important	Очень важную
	4	pigem oluline	Somewhat important	Скорее важную
	3	ei oluline ega ebaoluline	Neither important nor unimportant	Ни важную, ни неважную
	2	pigem ebaoluline	Somewhat unimportant	Скорее неважную
	1	ei ole üldse oluline	Not at all important	Совсем не важную
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	Don't know (DO NOT READ)	Затрудняюсь ответить
	13.	**Kui usaldusväärseks peate tehisintellekti (AI) abil vahendatud teaduspõhist infot?**	**How trustworthy do you consider science-based information provided through artificial intelligence (AI)?**	**Насколько надёжной Вы считаете научную информацию, переданную с помощью искусственного интеллекта (AI)?**
SKAALA	5	usaldan väga	Very trustworthy	Полностью доверяю
	4	pigem usaldan	Somewhat trustworthy	Скорее доверяю
	3	nii ja naa	Neither trustworthy nor untrustworthy	И да, и нет
	2	pigem ei usalda	Somewhat untrustworthy	Скорее не доверяю
	1	ei usalda üldse	Not at all trustworthy	Совсем не доверяю
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	Don't know (DO NOT READ)	Затрудняюсь ответить
	14.	**Kui ma kohtan teadusalast infot, siis mõtlen selle peale, kas see pärineb usaldusväärsest allikast.**	**When I come across scientific information, I think about whether it comes from a trustworthy source.**	**Когда я сталкиваюсь с научной информацией, я задумываюсь о том, исходит ли она из надёжного источника.**
SKAALA	5	täiesti nõus	Agree completely	Полностью согласен(-на)
	4	pigem nõus	rather agree	Скорее согласен(-на)
	3	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	2	pigem ei nõustu	rather disagree	Скорее не согласен(-на)
	1	üldse ei nõustu	completely disagree	Совсем не согласен(-на)
	99	ei oska öelda [EI LOETA ETTE]	[Not read out: Cannot/do not wish to reply]	Затрудняюсь ответить

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
			VASTAJA TAUST	
	15.	**Viimane küsimus Teie enda kohta. Palun öelge, kas Te olete inimene, kelle jaoks on oluline tulla välja uudsete ideedega ja olla loov?**	**Do you consider yourself a person that values coming up with innovative ideas and being creative?**	**Пожалуйста, скажите, творческий ли Вы человек и важно ли для Вас иметь новые идеи?**
SKAALA	3	jah	yes	Да
	2	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	1	ei	no	Нет
	99	ei oska/ ei soovi vastata	Cannot/do not wish to reply	Затрудняюсь ответить
		Lõpetuseks veel mõned küsimused Teie ja Teie pere kohta.	**Finally, we would like to ask a few questions about you and your household.**	**Последние вопросы о Вас:**
	SD7.	**Milline järgmistest seisunditest Teid PÕHILISELT iseloomustab? Kas Te olete ...?**	**Which of the following best describes your current employment status?**	**Какое из следующих социальных положений В ОСНОВНОМ характеризует Вас?**
		Iseendale tööandja (ettevõtja)	Self-employed / Business owner	01: Занимаетесь индивидуальной деятельностью (предприниматель)
		Palgatöötaja	Employee	02: Работаете по найму (в том числе, работаете без зарплаты на семейном предприятии, хуторе)
		Lapsehoolduspuhkusel	On parental leave	03: Находитесь в отпуске по уходу за ребёнком
		Töötu, tööotsija	Unemployed / Looking for work	04: Безработный, ищете работу
		Pensionil	Retired	05: На пенсии (в том числе, на пенсии по инвалидности)
		Töötav pensionär	Retired and employed	06: Домохозяйка
		Õpilane, üliõpilane	School, university/college student	07: Учащийся, студент
		Töötav tudeng	Working student	08: Работающий пенсионер
		Kodune	Staying at home	09: Работающий студент
		Muu (palun täpsustage)	Other (please specify)	10: Прочее (пожалуйста, уточните)

EMOR

Lisa 1. Küsitlusankeet

		EST	ENG	RUS
			VASTAJA TAUST	
	15.	**Viimane küsimus Teie enda kohta. Palun öelge, kas Te olete inimene, kelle jaoks on oluline tulla välja uudsete ideedega ja olla loov?**	**Do you consider yourself a person that values coming up with innovative ideas and being creative?**	**Пожалуйста, скажите, творческий ли Вы человек и важно ли для Вас иметь новые идеи?**
SKAALA	3	jah	yes	Да
	2	nii ja naa	so and so	И да, и нет
	1	ei	no	Нет
	99	ei oska/ ei soovi vastata	Cannot/do not wish to reply	Затрудняюсь ответить
		Lõpetuseks veel mõned küsimused Teie ja Teie pere kohta.	**Finally, we would like to ask a few questions about you and your household.**	**Последние вопросы о Вас:**
	SD7.	**Milline järgmistest seisunditest Teid PÕHILISELT iseloomustab? Kas Te olete ...?**	**Which of the following best describes your current employment status?**	**Какое из следующих социальных положений В ОСНОВНОМ характеризует Вас?**
		Iseendale tööandja (ettevõtja)	Self-employed / Business owner	01: Занимаетесь индивидуальной деятельностью (предприниматель)
		Palgatöötaja	Employee	02: Работаете по найму (в том числе, работаете без зарплаты на семейном предприятии, хуторе)
		Lapsehoolduspuhkusel	On parental leave	03: Находитесь в отпуске по уходу за ребёнком
		Töötu, tööotsija	Unemployed / Looking for work	04: Безработный, ищете работу
		Pensionil	Retired	05: На пенсии (в том числе, на пенсии по инвалидности)
		Töötav pensionär	Retired and employed	06: Домохозяйка
		Õpilane, üliõpilane	School, university/college student	07: Учащийся, студент
		Töötav tudeng	Working student	08: Работающий пенсионер
		Kodune	Staying at home	09: Работающий студент
		Muu (palun täpsustage)	Other (please specify)	10: Прочее (пожалуйста, уточните)

EMOR

Lisa 1. Küsitlusankeet

	EST	ENG	RUS
SD8.	**Mitu inimest kuulub Teie leibkonda, kui ka Teid kaasa arvata?** Avatud	**Including yourself, how many people are there in your household?** Open	**Сколько людей, включая Вас, входит в Вашу семью?** Avatud
SD9.	**Kui suur oli möödunud kuul Teie pere sissetulek ühe inimese kohta?** *Liitke kokku kõigi pereliikmete kättesaadud sissetulekud ja jagage saadud summa pere liikmete arvuga.*	**What was your household's average monthly income per household member last month?** *Please add together the monthly incomes of all household members and divide the total by the number of people in your household.*	**Каков был нетто-доход Вашей семьи за прошлый месяц в расчёте на одного человека?** *Сложите нетто-доходы всех членов семьи и полученную сумму разделите на количество членов семьи.*
	kuni 300 eurot	Up to 300€	Менее 300 евро
	300,01-400	300,01-400	300,01-400
	400,01-500	400,01-500	400,01-500
	500,01-600	500,01-600	500,01-600
	600,01-700	600,01-700	600,01-700
	700,01-800	700,01-800	700,01-800
	800,01-900	800,01-900	800,01-900
	900,01-1000	900,01-1000	900,01-1000
	1000,01-1100	1000,01-1100	1000,01-1100
	1100,01-1300	1100,01-1300	1100,01-1300
	1300,01-1500	1300,01-1500	1300,01-1500
	1500,01-1700	1500,01-1700	1500,01-1700
	1700,01-2000	1700,01-2000	1700,01-2000
	2000,01-3000	2000,01-3000	2000,01-3000
	üle 3000 euro	More than 3000€	более 3000 евро
	Sissetulek puudus	No income	НЕ БЫЛО ДОХОДА
	Keeldun vastamast	Prefer not to answer	ОТКАЗЫВАЮСЬ ОТВЕЧАТЬ

Lisa 2. Usalduspiirid

Valimimaht	50%	55%	60%	65%	70%	75%	80%	85%	90%	95%	97%	98%
25	20.60%	20.50%	20.18%	19.65%	18.88%	17.84%	16.48%	14.71%	12.36%	8.98%	7.03%	5.77%
40	15.97%	15.89%	15.65%	15.23%	14.64%	13.83%	12.78%	11.40%	9.58%	6.96%	5.45%	4.47%
60	12.91%	12.84%	12.65%	12.31%	11.83%	11.18%	10.33%	9.22%	7.75%	5.63%	4.40%	3.61%
100	10.00%	9.95%	9.80%	9.54%	9.16%	8.66%	8.00%	7.14%	6.00%	4.36%	3.41%	2.80%
120	9.04%	8.99%	8.85%	8.62%	8.28%	7.83%	7.23%	6.45%	5.42%	3.94%	3.08%	2.53%
150	8.00%	7.96%	7.84%	7.63%	7.33%	6.93%	6.40%	5.71%	4.80%	3.49%	2.73%	2.24%
200	6.93%	6.89%	6.79%	6.61%	6.35%	6.00%	5.54%	4.95%	4.16%	3.02%	2.36%	1.94%
250	6.20%	6.17%	6.07%	5.91%	5.68%	5.37%	4.96%	4.43%	3.72%	2.70%	2.11%	1.74%
300	5.66%	5.63%	5.54%	5.40%	5.18%	4.90%	4.53%	4.04%	3.39%	2.47%	1.93%	1.58%
400	4.90%	4.87%	4.80%	4.67%	4.49%	4.24%	3.92%	3.50%	2.94%	2.14%	1.67%	1.37%
500	4.38%	4.36%	4.29%	4.18%	4.02%	3.79%	3.51%	3.13%	2.63%	1.91%	1.49%	1.23%
600	4.00%	3.98%	3.92%	3.82%	3.67%	3.46%	3.20%	2.86%	2.40%	1.74%	1.36%	1.12%
700	3.70%	3.68%	3.63%	3.53%	3.39%	3.21%	2.96%	2.64%	2.22%	1.61%	1.26%	1.04%
800	3.46%	3.45%	3.39%	3.30%	3.17%	3.00%	2.77%	2.47%	2.08%	1.51%	1.18%	0.97%
900	3.27%	3.25%	3.20%	3.11%	2.99%	2.83%	2.61%	2.33%	1.96%	1.42%	1.11%	0.91%
1000	3.10%	3.08%	3.03%	2.95%	2.84%	2.68%	2.48%	2.21%	1.86%	1.35%	1.06%	0.87%

Vali valimimaht:

1000

Vali suurusjärk:

95%

1.35%

Veapiir

EMOR

Meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijapoolsed kontaktisikud:	Keit Mõisavald, Hanna Kree, Annely Allik, Liina Eek, Marko Piirsoo
Uuringu kava ja aruande koostaja:	Katariina Mäll, Aivar Voog, Katrin Männaste
Programmeerimine ja andmetöötlus:	Anna Zahharova, Alje Roopärg
Küsitlustöö koordineerijad:	Margit Vaik, Kaja Ruuben, Kai Ojatalu
Andmetöötlus PBIs:	Mari-Ly Vijar, Hedi Tamm, Aivar Voog
Graafilised tööd PBIs:	Mari-Ly Vijar, Hedi Tamm, Aivar Voog
Indeksid:	Hedi Tamm
Keeletoimetus:	Merje Klopets

Kontaktinfo
Katariina Mäll
Uuringu projektijuht
E-mail: katariina.mall@emor.ee

Emor
Telefon: 626 8500
E-mail: emor@emor.ee
Aadress: Maakri 21, Tallinn